ESK. 59

$3.00

Pilling's Eskimo p. 89.

TESTAMENTITAK

TAMÆDSA

NALEGAPTA PIULIJIPTA

JÊSUSIB KRISTUSIB

APOSTELINGITALO

PINIARNINGIT AJOKERTUSINGILLO.

(RÔMIUNUT—TÆKKOTITAUNÈK.)

PRINTED FOR

the British and Foreign Bible Society in London,

FOR THE USE OF THE MORAVIAN MISSION IN LABRADOR.

STOLPEN, (E. GERMANY)

GUSTAV WINTERIB NÊNILAUKTANGIT.

1876. 1878.

AGLAIT INGMIGOLINGAJUT.

Mattêusib	*Pag.* 1
Markusib	63
Lukasib	102
Johannesib	168
Apostelit piniarningit	218
Rômiunut	1
I. Korintemiunut	29
II. Korintemiunut	56
Galâtsiamiunut	74
Efêsusemiunut	84
Filippimiunut	94
Kolossamiunut	101
I. Tessalônikamiunut	107
II. Tessalônikamiunut	114
I. Timôteusemut	118
II. Timôteusemut	126
Titusemut	132
Filemônemut	135
Ebrêerinut	137
Jakôbusib	158
I. Pêtrusib	165
II. Pêtrusib	173
I. Johannesib aglârsungit	178
II. Johannesib „	185
III. Johannesib „	186
Jûdasib	188
Tækkotitaunek	190

PAULUSIB AGLANGIT ROMIUNUT.

KAPITEL I.

Okautsit tussarnertut Kristusemik pitsartuneкarput inuit illûnaita piloriktitsungnarlugit. Gûdib sângane passijaksaungi tokangilaк. Nellojut idluarneкanginingat oкautauкârpoк.

PAULUSE, Jêsusib Kristusib kivganga, perкojaumajoк Aposteliокovlugo, annerimajoк oкâlaкovlugo oкautsinik tussarnertunik,

2 Tamakkoa (Gûdib) nellautaijoкotimigut sivorngagut angerutigilaungmagit aglangne hailigine,

3 Ernine pivlugo, (Davidib kinguvânginit erniangojoк uvinikut,

4 Pitsartunermulle nellonaersimajoк Gûdib ernerijanga, Anernikut ivjornaititsijokut, makkininganit toккungajunit,) tagva Jêsuse Kristuse Nâlegavut;

5 Tâpsomunga saimartauvluta Apostelingortitauvogut nellojune illûnaine, okpernikut nâlektungortitauкovlugit tâpsoma attinganut;

6 Tâpkoa illipsetauк illagivâse, Jêsuse Kristusemut kaiкojaumajose.

7 Rômamêtunut tamainut, Gûdib nagligijanginut ivjornaitunullo kaiкojaumajunut: Gûdib Atâtapta Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsautingata ullapirsautingatalo illagilisetôк!

*8 **Sivorlermik** Jêsuse Kristusikut Gûdimnut ĸujalijutigivapse
tamapse, okpernise oĸautigijaungmat sillaĸsoarme illûnâne.
9 Gûdib (kivgartortama annernipkut, Erningata oĸausingi-
nik tussarnertunik oĸâlavlunga,) ĸaujimavânga, soraernanga er-
ĸaumagapse,
10 Tuksiarnimnelo ĸennutsainarlunga, tikkiluse ĸaĸugo pit-
juteĸarniarmangârma, Gûdib pijomajanganut.
11 Kippiniarama takkojomavluse, tunnergumik anerneling-
mik aitortoromavluse, nakkoĸsititaulerĸovluse;
12 Imaipoĸ: illagiluse manigortauĸattikumavluse okper-
nipsingnut okpernimnullo, okperĸattigêkapta.
13 Nelloĸojomangilapsele ĸattangutikka, kajusimaĸattar-
lunga tikkitsomalaurapse issumapkut, ajungitomik pititsomav-
lunga illipsingnetauĸ, sorlo nellojune assipsingne; agviartauĸat-
tarlungale mânna tikkidlugo.
14 Grîchinullo Grîchiungitunullo, illisimajunullo illisimangi-
tunullo kivgartortuksauvunga.
15 Taimaimat ajungitamnut pijomavunga, oĸâlajomavlunga
oĸautsinik tussarnertunik illipsingnuttauĸ Rômamêtose.
16 Oĸautsit tussarnertut Kristusemik kangusûtiginginapkit;
pitsartuniongmatta Gûdemit, piloriktilugit illûnaita okpertut
tâpkununga, Jûdit sivorliovlutik Grîchillotauĸ.
17 Tammakutigûna nellonarungnaertitaungmat idluarsititau-
neĸ, nâmagijaujoĸ Gûdib sângane, tamanna okpernermit okper-
nermut pijoĸ, sorlo aglaksimangmat: Idluartub okpernine inô-
tiginiarpâ. [Hab. 2, 4.]
*18 **Gûdib** ningausia ĸilangmit saĸĸermat inuit ajortullini-
nginut idluitullininginullo tamainut, mikseĸârnermik noĸĸanga-
titsênartut idluitullidlarnermut.
19 Gûdeĸartomik nellojoĸangilaĸ tâpkonane; Gûdib matto-
minga nellojungnaertilaungmagit;
20 Gûdib illinganinga takkuksaungitoĸ, tamadja ajugaĸangi-
ninga Gûdioningalo issoĸangitoĸ sillaĸsûb pingortitautainarni-
nganit takkuksaungmat, piniarnerit ullernaigijaukpatta; taimai-
mat passijaungijutiksaĸangilat.
21 Gûdeĸartomik ĸaujimagalloarlutik, nertornagolo ĸujagi-
launginamitsuk Gûdetut, issumamikut piungitoĸsôlerput, ôma-
tingillo sillaitut târtoĸsôlerput.
22. Sillatunasugigamik, sillaitoĸsôlerput;
23 Gûdiblo asserojuitub ânanauninga mumilauĸpât inûb
asserortuksab tingmitjallo nergjutillo pâmgortullo adsinginut.
24 Taimaimat Gûdib allarpait kattaktilugit ômatingita ik-
liguninginut, maĸĸojungnartunut, timitik ingmingnut kangunar-
tillugit.
25 Taipkoa Gûdib mikseĸârninga mumilauĸpât sægluner-

mut, pingortitarlo nertorlugo kivgartornersarilauĸpât Pingortitsijomit; tâmna nertortauvoĸ issoĸangitomut. Amen.
26 Taimaimat Gûdib allarpait kattaktilugit ikligunernut; arnangit attornitik kiglormut attornerluklugo pingmatta.
27 Taimaktauĸ angutit arnaĸ attorungnaerlugo, ingmingnut êgiangusâdlarlutik, angut angumut kangunartullilauĸput tammadlarnitik pivlugit akkilertaudlarlutik ingmingne, taimaitaujariaĸarmatta.
28 Sorlo Gûde illitarivlugo pijariaĸarasugilaungimatta, Gûdibtauĸ allarivait kattaktidlugit erĸarsautiâlungnut, mammainartullerĸovlugit;
29 Idluitunik tamainik tættædlutik, ikligudlarnermiglo, uivêdlarnermiglo, pijomatudlarnermiglo, ningarnermiglo, ômisungnermiglo tættædlutik, innuarosungnermiglo, annâtôtisungunermiglo, terliaĸattainermiglo, kigguitojoĸsôlarmiglo;
30 Passikliluînartoĸsôlarmiglo, Gûdemik nachojoĸsôlarmiglo nellangaitoĸsôlarmiglo, piojorijoĸsôlarmiglo, piblingaitoĸsolarmiglo, asserorsailarmiglo, angajoĸâmingnik tappatojoĸsôlarmiglo;
31 Sillaitoĸsôlarmiglo, okpernaitoĸsôlarmiglo, naglingitoĸsôlarmiglo, saimajuitoĸsôlarmiglo, takupsoajuitoĸsôlarmiglo.
32 Taipkoa Gûdib idluarninganik ĸaujimagalloarlutik, (taimailiortut toĸĸotæksaungmatta,) nangmineĸ taimailiortuinangilat, assitigle taimailiortut ĸuviagivait aglât.

KAPITEL II.

Nellojutitut Jûdittauĸ idluarneĸanginivut, Môsesib perĸojangit kipimanerlo nertôtigigalloaramigit.

TAIMAIMAT, inuk ômât! passijaungijutiksaĸangilatit, kinaungmangârpillônêt erĸartuijotit; assingnik erĸartuinernut, nangminernik erĸartorpotit, erĸartuijutigijarnik taimaluatsiaĸ igvittauĸ piniaravit.
2 Gûdible erĸartuininga taimailiortunik idluarmat ĸaujimavogut.
3 Inugle ômât! taimailiortunik erĸartuijotit, nangmineĸ taimailioralloarlutit, Gûdib erĸartuininganit igvit ĸemmâjomâravit, issumavêt?
4 Ubvalo akluininga pitsiarnermik ĸenuersârnermiglo kamangitsertornermiglo nachogiviûk? ĸaujimangilatît, Gûdib pitsiarningata tessiormattit ĸaĸĸialernermût?
5 Igville ômattivît mangaidlarninganut ĸaĸĸialeromangininganullo ĸallerêktitsivotit nangminernut ningautsemik ning-

autsib uvluksanganut Gûdiblo erĸartuiningata idluartub saĸĸi-
jârvianut.
6 Tâpsoma illûnaita attunit akkiniaromârpait piniarneri-
lauĸtangit malliklugit.
7 Imâgle: ĸennuersârlutiĸ ajungitullinermut pinasuartut
nertornartomiglo nâlengnartomiglo soĸĸosijuitomiglo, taipkoa
inôgumik nungusuitomik tunitsivigijomârpait;
8 Akkerartortulle mikseĸârnermiglo nâlengitut, idluangito-
migle nâlektut, taipkoa saimaungitomiglo ningarnermiglo pijo-
mârpait;
9 Kappianartomigle kiksanartomiglo pijomârput inuit idlui-
tullijut tarningit tamaita, Jûdit sivorliolutik Grîchillotauĸ.
10 Nertornartomigle, nâlengnartomiglo ullapirsaumiglo aju-
ngitullijut illûnatik peĸarlit, Jûdit sivorliolutik Grîchillotauĸ.
*11 **Inûb** tautua Gûdeme attungimmat.
12 Idluitullilauĸtut perĸojaĸaratik, assiojomârputtauĸ per-
ĸojaĸaratik; idluitullilauĸtullo perĸojaĸarlutik erĸartortaujo-
mârput perĸojat malliklugit;
13 (Perĸojanik tussatuinartut idluangimatta Gûdeme; per-
ĸojanigle malliktut idluarsititaujomârput.
14 Nellojut aglaksimajunik perĸojaĸangitut, ingergarmik
perĸojat piniarĸojanginik pigamik, tâpkoa perĸojaĸangigallo-
ardlutik ingmingnut perĸojatitut-iput.
15 Perĸojat piniarĸojangit ômatingine aglaksimangmatta
nellunailivut, erĸarsautimingnik kiglisitimmattigik; issumangillo
passijigêngmatta passitiksaerutigêngmattalo ingmingnik;)
16 Uvluksame taipsomane, Gûdib inuit angigutsiningit er-
ĸartoromârpagit Jêsuse Kristusikut, oĸautsit tussarnertut oĸâ-
latigijakka malliklugit.
*17 **Kammalerille**, Jûdemik atteĸarpotit, perĸojaĸarner-
miglo tættitartorpotit Gûdelo nertorutigivat illingnik.
18 Pijomajanganiglo ĸaujimavotit, perĸojanullo ajoĸertor-
taugavit, kiglisiniarpotit, piniaraksat ajunginersat sunaung-
mangâta;
19 Illikkullo issumaĸarpotit, tautungitunik tessiorungna-
rasugællutit, ĸaumaijungnarasugællutillo târtomêtunik,
20 Sillaitunik ĸaujisarteojungnarasugællutit; ĸaujimangitu-
nik ajoĸertuijôjungnarasugællutit, illisimaĸôrpotit illinniarak-
sanik okpernartuniglo perĸojanêtunik.
21 Sunaubvale assingnik ajoĸertuivotit, illingniglo ajoĸer-
tungilatit. Oĸâlavotit tigliktuksaunginermik, nangminerle tig-
likpotit.
22 Oĸarpotit nulliarêngnermik asseroijuksaunginermik, nang-
minerlo nulliarêngneĸ asserorpat. Gûdingoanik maĸĸojukpotit,
Gûdiblo pinginik arĸtaivotit.

23 Perкojanik nertôtivotit, Gûdelo mittautigivat perкojanik nâlenginermut.
24 Illipse pivluse Gûdib attinga mittautigijaungmat nellojune, sorlo aglaksimangmat. [Jes. 52, 5. Hes. 36, 20.]
25 Kippimaneк attornartôgalloaк, perкojat mallikungne; perкojalle mallingikungne, kippimanît kippimanginertut-ilerêrpoк.
26 Kippimangitub tagva perкojat idluarijangit piniarunigit, kippimangininga kippimanionerartaunajangilâк?
27 Timimigut kippimangitub perкojat nâmaksitigunigit, erкartoromârpâtit igvit, perкojat tappagigangne, aglangnik kippimanermiglo peкaralloartotit.
28 Tâmna Jûdiungimat кallinermigut Jûdiojoк, tamannalo kippiniunginivoк uvingub кângagut pijoк.
29 Illumigulle pijoк, Jûdiovoк; ômatiblo kippimaninga kippimaniovoк anernikut pijoк, aglatuinartigut pinane; tâpsoma nertornautâ inungnit pingilaк Gûdemille.

KAPITEL III.

Inuk okpernikut kissiagut idluarsititauvoк.

SUMIK tagva Jûdit peкarnersauvât? kippimanerlo sumik sulivâ?
2 Mikkijôngitomik pivut. Sivorlermik, Gûdib oкausinginik tunnitjiviovut.
3 Illangille tamakkonunga okpingimatta, tamanna erкanarкâ? taipkoa okpinginingita Gûdib miksekârninga okpernarungnaertinajarpatsûk?
4 Taimainiatsangilaк! imaivikporle, Gûde miksekârtôvoк, inuillo illûnatik sæglotovut; aglait imaingmatta: Oкauserne idluarкovlutit, ajugauкovlutillo, erкartortauguvit. [Img. 51, 6.]
5 Idluiniptale Gûdib idluarninga nertornartikpatsuk, sumik oкartuksauvitâ? Gûde idluitônajarкâ, ningarnermut pidlaramittigut? (inuktut taimak oкarpunga.)
6 Taimaitsangilaк! Taimaipat, кanoк illivlune Gûdib sillaкsûb inungit erкartorajarкagît?
7 Gûdib miksekârninga sæglonimnut ânanausiluarpat nertortautitauluarlunelo, sôg idluitullijotut erкartortaujariaкarкêk sullê?
8 Sôg imailiungârajangilagût, sorlo mittautigijaugapta, sorlolo illangita oкautigingmattigut oкarnerarluta: Idluitulliniarta, ajungitoк tamattomangat perкovlugo? Taimaitut erкartortauningat idluarpoк.

*9 **Kanoĸ** tagvâ? taipkonangat ajunginersauvitâ? Mikkijomiglônêt pitsangilagut. Kigligiudseĸammerapta Jûdillo Grîchillo ajortoliksôningænnik.

10 Aglaittauĸ imaimatta: Idluartomik inuĸangilaĸ attautsemiglônêt;

11 Sillatujoĸaranelo, Gûdemik apperĸuteĸartoĸangilaĸ.

12 Illûnatik kiglormut sâsimavut, illûnamatsiatiglo piojungnaerput; ajungitullijoĸangilaĸ attautsemiglônêt; [Img. 14, 1—3.]

13 Torĸlungit illuvertut angmarsimajotun-iput, oĸarmingnullo takkormôrput, oĸatik ipiksitillugit, ĸuglugiangojârtutitut toĸĸonartoĸsoarmik ĸangasinâmiuteĸarput. [Img. 5, 10; 140, 4.]

14 Kanningit tættæput oĸautsilungnernik ĸassilinartuniglo; [Img. 10, 7.]

15 Ittigangit sukkalidlarput aungmik kovisijomavlutik.

16 Apĸotingine asserornartoĸarpoĸ kiksanartoĸalarmelo.

17 Apĸomiglo ullapirsautelingmik ĸaujimangilat. [Jes. 59, 7, 8.]

18 Nâlengnermik Gûdemik kammangilat. [Img. 36, 2.]

19 Kaujimavogulle, perĸojat oĸausingit taipkonunga perĸojalingnut pingmatta; ĸannit illûnatik simiktauĸovlugit, sillaĸsûblo inungit illûnatik passijaksauĸovlugit Gûdib sângane.

20 Taimaimat, uvinik (inuk) idluartitaujungnangilaĸ tâpsoma sângane perĸojat piniarĸojanginut; perĸojanut ajornerit illitarijaulermatta.

*21 **Mânnale** idluarsineĸ Gûdib sângane nâmagijaujoĸ perĸojat pinnagit nellojaujungnaerpoĸ, perĸojanut nellautaijunullo kigligiutaumajoĸ;

22 Idluarsinerle Gûdeme attortoĸ, okpernermit Jêsuse Kristusemut pijoĸ oĸautigivara, tamainut piksaĸ, illûnatiglo okpertut pigijaksangat.

23 Adsigêngitoĸangimat; illûnatik idluitullilaungmatta, Gûdemullo nertortaujuksaunitik ajulerdlugo;

24 Akkeĸangitomiglo idluarsititaulerput tâpsoma saimarsautânut, piuliklernermut, Kristusib Jêsusib pijanganut;

25 Tâmna Gûdib saĸĸertilauĸpâ saimauservioĸovlugo okpernermut tâpsoma aunganut, idluarneĸ sâmine nâmagijaujoĸ nellonaeromavlugo, issumagijungnaeramigit ajornerit sivorngagut pilauktut, Gûde ĸenuêsertortillugo;

26 Nelliutune tamakkonane idluarneĸ sâmine nâmagijaujoĸ nellonaeromavlugo; saĸĸerĸovlugik Gûdib nangmineĸ idluartôninga idluarsititsiningalo Jêsusemut okpertomik.

27 Nauk tagva nertornautiksâĸ? Pêrsimavoĸ. Perĸojat neliænnût? perĸojanut piniarĸojijunût? Aukak, perĸojamulle okperĸojijomut.

28 Taimaimat issumavikpogut, inuk idluarsititaulermat perĸojat piniarĸojanginuungitoĸ, okpernermut kissianut.

29 Ubvalo Jûdit kissimik Gûde Gûdigivatsûk? nellojuttauk
Gûdiginginivatsûk? Aukak, nellojuttauĸ Gûdigivât.
30 Gûde attauseongmat, kippimajunik idluartitsijoĸ okper-
nermut, kippimangituniktauĸ (idluarsititsingmijoĸ) okpernermut.
31 Perĸojat tagva attorungnaerĸovitigîk, okperĸojigapta?
Taimaitsangilaĸ! perĸojalle aulaijauĸonnagit pivogut.

KAPITEL IV.

Dâvidib oĸausingitigut Abrahablo illinganerilauĸtangagut nellonarungnaertitauvoĸ, inuk okpernikut kissiagut idluarsititaungmat.

KANORLE oĸartuksauvita atâtagijaptingnik Abrahamîk?
sumik uvinikut nagvâlauĸâ?
2 Tamattominga oĸarpogut: Abraha idluarsigune piniar-
nernut, nertornauteĸaralloarpoĸ, Gûdemele pinane.
3 Aglaille ĸanoĸ pivât? Abrahab Gûde okperivâ, taman-
nalo pivlugo idluarsititauvoĸ. [1. Môs. 15, 6.]
4 Piniarnernulle pinasuartub akkilertauninga saimanermut
(nâpkiningnermut) pingilaĸ, tunitjiviojariaĸarmat.
5 Piniarnernulle pingitoĸ idluitullijunigle idluartitsijomut
okperune, tâpsoma okpernine idluarsijutiginiarpâ.
6 Sorlo Dâvidetauĸ oĸarmat, piloringnermik inuk tâmna
piksarsinerarlugo, Gûdib idluarsititanga, piniarnerit pitjutigina-
git, oĸarame:
7 Pilorikput tappanernit issumagijungnaiviojut, ajortuniglo
mattoviojut;
8 Pilorikpoĸ inuk Gûdib taisivigijungnaertanga idluitulli-
nernik. [Img. 32, 1. 2.]
*9 **Piloringneĸ** tamanna tagva kippimaneĸartut (kissimik)
piksarivatsûk? ubvalo kippimaneĸangituttauĸ piksarivatsûk?
Abraha okperninga pivlugo idluarsititaujoĸ oĸautigivavut.
10 Kanoĸ illivlune idluarsititaulauĸâ? kippimagamelônêt,
kippimanginamelônêt? Kippimagame pimatsangilaĸ, kippima-
lugane pijoĸ.
11 Kippimanerle pivâ nellunaikutarilugo, naĸĸitjutauĸovlugo
idluarsitisimanermut, okpernermit pijomut, okpernermit kippi-
malugane pigijarêrtaminit; taimailerdlune atâtaulerĸovlugo ok-
pertunut illûnainut kippimangigalloartunut, tâpkoatauĸ tamat-
tominga idluarsititaujuteĸarĸovlugit.
12 Kippimajunuttauĸ atâtaulerĸovlugo, kippimajunut kissê-
nuungitoĸ, tâpkonungaletauĸ, arvertartunut atâtapta Abrahab
okperninga, kippijauĸârane pigijanga, tupjarlugo.

13 Angersimaneĸ imma Abrahamut kinguvânginullo, kingormgujerĸovlugo sillaĸsoarmik, perĸojanut pingimat, okpernerublе idluarsaininganut.

14 Perĸojanik tætteĸartut kingormgujijuksaukpatta, okperneĸ suksaungilaĸ, angersimanerlo sullingilaĸ.

15 Perĸojat ningartitsingmatta; perĸojaĸangitune tappaneĸangimattauĸ.

16 Taimaimat idluarsineĸ okpernermut pijuksauvoĸ, saimanermit perĸovlugo, angersimanerlo okpernarserĸovlugo (Abrahab) kinguvânginut tamainut, perĸojalingnut kissênuungitoĸ, Abrahatulle okpertunuttauĸ, tamapta tâmna atâtagigaptigo,

17 (Sorlo aglaksimangmat: Atâtautilauĸpagit nellojunut unuktovaksoarnut, 1. Môs. 17, 5.) Abrahab okperijangata Gûdib sângane, tâmna toĸĸungajunik ômartitsingmat ĸaiĸojilarmelo pitaĸangitunik taimaitilerdlugit.

18 Okpilauĸporlo nerriugijaksaĸarĸôrane, nellojunut unuktovaksoarnut atâtaulerĸovlugo, oĸautsit ipkua oĸautjaumanine malliklugit: Taimak kinguvâksatit unuktigijomârput. [1. Môs. 15, 5.]

19 Okpernermelo sangêlilugane timine issumagingilâ toĸĸolertoĸ, 100 inik jâreĸakasakkame, Sarablo timinga toĸĸolertoĸ (issumaginginivâ):

20 Kollalunginame Gûdib angersimaninganik okpinginermut, okpernermele pitsartulerlune Gûde nertorpâ;

21 Okperviklunelo, Gûde sumik angerune, taimaititsijungnarmattauĸ.

22 Taimaimallo tamanna idluarsijutigivâ.

23 Tâmnainarle pivlugo aglaksimangilaĸ, mattominga pititaulaungmat,

24 Uvagulletauĸ pivluta (aglaksimagivoĸ); tamattominga pititauniarapta, oĸperupta toĸĸungajunit tupaktitsijomut Nâlegaptingnik Jêsusemik;

25 Tâmna tunnijaumavoĸ ajornivut pivlugit, tupaktitaungmijorlo idluarsijutiksaptingnut.

KAPITEL V.

Okpernikut idluarsititaumajut illingjaningat piloringnartoĸ. Adamelo Kristuselo.

TAGVA okpernermut idluarsititaugapta, Gûdemut ullapirsauteĸarpogut Nâlegaptigut Jêsuse Kristusikut.

2 Tâpsomûnalo okpernermut apĸotiksarsigapta saimanermut (nâpkigijaunermut) tamattomunga pigijaptingnut, nertôtivo-

guttauĸ nerriungneĸarnermik pinnarnartoĸsoarmik, Gûdib tun-
nijomârtanganik (okpertunut.)
3 Taimaituinangilarle, kappianarnerille aglât nertôtigivavut;
ĸaujimagapta kappianarnerit ĸenuersârtitsingmatta;
4 Kenuersârnerle ôksimanermik ĸaitsivoĸ, ôksimanerle ner-
riungnermik ĸaitsivoĸ;
5 Nerriungnerle kangusuktitsiniangilaĸ. Gûdib naglingninga
kovimangmat ômatiptingnut, Anernermut ajunginermut tunner-
gusiarijaptingnut.
6 Ajulidlalaurapta taipsomane, Kristusib nelliutitsiartome
toĸĸotigivâtigut ajortoliksôtilluta.
7 Idluartorle pivlugo toĸĸojomajoĸarajangilaĸ; ajungitul-
livigijine pivlugo toĸĸojomajoĸarajaralloarune.
8 Taimaimat Gûdib naglingnine uvaptingnik nellonaijarpâ,
Kristuse pivluta toĸĸolaungmat, sulle ajortoĸsôtilluta.
9 Mânna tâpsoma aunganut idluartitaumagapta, anginersa-
mik tagva piulijigijomârpavut ningautsemit.
10 Gûdemut ullapirsarsimagapta Erningata toĸĸunganut,
sulle, ômisuktilluta, anginersamik tagva piulijaujomârpogut inô-
singanut, mânna ullapirsartaugapta.
11 Tamannale kissimeungitoĸ, nertôtivogulletauĸ Gûdeme,
Nâlegaptigut Jêsuse Kristusikut, tâpsomûna mânna ullapirsau-
mik tunnitsiviogapta.
*12 **Taimaimat** sorlo ajorneĸ sillaĸsoarmut tikkingmat inung-
mut attautsemut, toĸĸolo ajornermut, taimaglo toĸĸo inungnut
tamainut kiblêmangmat, illûnatik idluitullilaungmatta, —
13 (Ajorneĸ sillaĸsoarmêgalloarpoĸ perĸojaĸarĸârtinnago;
perĸojaĸangitunele ajorneĸ issumagijaungilaĸ.
14 Toĸĸole Adamemit Môsese tikkidlugo attaniotivoĸ taip-
konungatauĸ idluitullilaungitunut Adamib idluitulliningatut;
tâmna (Adame) tagva tikkituksab (Kristusib) adsingoanga.
15 Idluitullinerle tunnergullo saimanartoĸ adsigêngilâk.
Unuktut toĸĸungmatta attautsib idluitulliningamut, anginersa-
mik unuktut Gûdib saimarsautâniglo tunnergutâniglo pititau-
maluarput, inûb attautsib Jêsusib Kristusib saimarsautânut.
16 Sorlo idluitullinerub attautsib malliktingatut tunnergut
illingangilaĸ, attautsib idluitullijub idluitulliningamut attautse-
mut illûnaita asserortitaungmatta: Pidlaræksangortitauneĸ idlui-
tullinermit attautsemit pingmat; tunnergulle saimanartoĸ ajor-
nernit unuktunit piuliklerpoĸ idluarsititaunermut.
17 Attautsib idluitulliningamut toĸĸo attaniotilaungmat
attauseĸ pivlugo; tunnergumik saimanartoĸsoarmik illangiutijut
idluarsititauvlutik, anginersavaksôjomik attaniotiniarput inôni-
arlutik attausiojokut Jêsuse Kristusikut.) —
18 Taimaimat, sorlo attautsib idluitulliningamut sutaernar-

tok inungnut tamainut pingmat, taimaktauk attautsib idluarninganut inuit illûnaita idluarsititaulerput inôniarlutik.
19 Sorlo inûb attautsib nâlengininganut unnuktut ajornekartitaulermatta, taimaktauk attautsib nâlengninganut unuktut idluarsititaulerput.
20 Perkojalle illautitaulerput, idluitullinerub anginingа nellonaertitauluarkovlugo. Ajorneruble anginingata nellonaertitauviane saimanerub anginersauninga nellonaertitaumaluarpok;
21 Sorlo ajornek attaniotilaungmat tokkokut, taimaktauk saimanek attanioterkovlugo idluartitsinikut inôtsemut nâksaungitomut (pititsivlune), Jêsuse Kristusikut Nâlegaptigut.

KAPITEL VI.

Inûb ivjornailininganik, inôsertâmiglo idluarsititaunermit pijomik.

KANOK tagva okausekartuksauvitâ? idluitullitsainartuksauvita saimanek anginersaukovlugo?
2 Taimainiarata! Uvagut ajortomit tokkomajogut, kanok tamanna inôvigijomanajarpittigô?
3 Kaujimangilasê, illûnata Jêsuse Kristusemut baptisimajogut, tokkunganut baptitaugapta?
4 Taimaimat illijartortaukattigimavavut baptijutikut tokkomut, sorlo Kristuse tokkungajunit tupaktitaungmat Atâtab ânanaunersoanganut, taimaktauk uvagut inôsertame arvertartuksauvogut.
5 Illijaumakattauguptale tokkunga adsigilugo, makkinerme adsigijomârivavuttauk;
6 Kaujimavluta, tâpsoma inutokavut kikkiaktortaukattigingmago seningajolingmut, time, ajornerub pinga, attorungnaerkovlugo, ajortomik kivgartorkonnata kingorngane.
7 Nelialle tokkomajok, tâmna kellarudjârtauvok ajortomit.
8 Kristusele tokkokattigiguptigo, tagva okperpogut, tâmna inôkattigijomâraptigotauk.
9 Kaujimavogullo, Kristuse tokkungajunit tupaktitaujok kingorngane tokkosuermat; tokko attaniotijungnaerpok tâpsomunga kingorngane.
10 Tokkogamele, attausiardlune tokkovok ajornek pitjutigællugo; inôgamelo, Gûdemut inôvok.
11 Taimaktauk illipse, issumavileritse illipsingnik, ajornermit tokkunganasugiluse, inôluselo Gûdemut Kristuse Jêsusikut Nâlegaptigut.

*12 **Taimaimat** ajornek attanerinassiuk timipsigut tokkojuksatigut, ikliguninga nâletsannago!
13 Avatisetauk pitiniarasigik ajortomut, sakkugitaililugit idluitomut; Gûdemulle illipsingnik tunnititse, tokkungajunit ômartutitut; avatisselo Gûdemut tunissigik sakkokovlugit idluartomut.
14 Ajornek attaniotijungnangimat illipsingnut; perkojat kivgaringimasse, saimaneruble pingmasse.
15 Kanôk tagva? Idluitullijuksauvitâ, perkojat kivgaringimattigut, saimaneruble pingmattigut? Taimainiarata!
16 Kaujimangilasê, nelliænnut kivgaulerluse tunnigupse illipsingnik nâleklugo, nâlektapse kivgarilermasse; ajornerublônêt tokkotsiniartub, nâlengnerublônêt idluarsaijub?
17 Gûde kujagijaule, ajornerub kivgarilaungmasse; mânnale okautsit ajokertûtsinik malligaksapsingnik ômamut nâlekapsigik;
18 Mânnale ajornermit kellarudjârtaumagapse idluarnerub kivgaliarimavâse.
19 Inuktut tamattominga okariakarpunga, uvinipse sangêninga pivlugo. Sorlo avatise tunnilaurapsigik kivgartortigivlugit makkojungnartomut, idluitomik kallerêktitsivluse idluitomut; taimaktauk mânna avatise tunnisigik kivgartortigivlugit idluartomut, ivjornaikovlugit.
20 Ajortomulle kivgautilluse, idluarnek attanerilaungilase.
21 Taipsomane taipkonangat kanoêtunik piksarsivisê? Mânna kangusutigijapsingnik; tokkomik taipkoa naggatekarmatta.
22 Mânnale ajornermit kellarudjârtaumagapse, Gûdemullo kivgaumalerdluse, piksarsivose ivjornaijutiksapsingnik; naggatânelo inôtsemik nâksaungitomik.
23 Ajornerub akkiliutâ, tagva tokko; Gûdible tunnergutâ saimanartok, tagva inôsek nâksaungitok Kristuseme Jêsuseme Nalegaptingne.

KAPITEL VII.

Okpertut pijaujungnaerningænnik perkojanut. Inuktâb inutokablo sorsûtiningangnik perkojat attortillugit.

KATTANGUTIKKA (perkojanik kaujimajut okautivakka), kaujimangilasê, perkojat attaniongmatta inungmut, inôtillugo?
2 Arnak uilik uiminut kellaksugaungmat inôtillugo, perkojat nâleklugit; uingale tokkokpat, kellaksugaujungnaerpok perkojamut uinga pivlugo.
3 Taimaimat, uine inôtillugo uime assianut pigune, nulliarêngnermik asseroijomik taijaulerpok; uingale tokkokpat, kellak-

simajungnaerpoĸ perĸojamut, nulliarêngnermiglo asseroijônane, uigilauĸtame assia pigileruniuk.

4 Taimaktauĸ, ĸattangutikka, perĸojanit toĸĸosimavose Kristusib timinganut, perĸutaulerĸovluse assianut, toĸĸungajunit tupaktitaujomut, Gûdeme ajungitulliniarĸovluta.

5 Uviningmêtilluta ikligunerit ajortullerĸojijut, perĸojanut ômariktitaujut, sôngolauĸput avatiptingne, toĸĸo piksaĸartillugo.

6 Mânnale perĸojanit ĸellarudjârsimavogut, toĸĸungavlutalo taipkonangat ĸellaksûtigilauĸtaptingnit, imâk, kivgartorĸovluta, nutâmik illinganeĸartitauvluta Anernermut, illinganetoĸaĸaratale aglatuinait malliklugit.

*7 **ĸanoĸ** tagva oĸartuksauvitâ? Perĸojat idluitullijutauvât? Taimaitsangilaĸ! Ajornerle illitarilaungilara, perĸojanut kissênut; ikligunek nellolaurapko, perĸojat oĸangipatta: Ikliguktuksaungilatit.

8 Ajornerub tagva perĸojat pitjutigilerpait illumne kajungersailune sunatuinarnik ikligunernik. Perĸojaĸangitune ajorneĸ toĸĸungangmat.

9 Perĸojaĸarnanga inôtsima illangane inôlaurama. Perĸojarle tikkingmat, ajorneĸ ômarivoĸ.

10 Uvangale toĸĸolerpunga; perĸojarlo inôjutiksaugalloaĸ sunaubva toĸĸojutigilerpara;

11 Ajornerub perĸojaĸ kajungersautigivlugo uivêringmanga toĸĸotilungalo tamattomunga perĸojamut.

12 Perĸojat ivjornaigalloarput, perĸojarlo ivjornailunelo idlualarmelo ajungilaĸ.

13 Ajungitoĸ tagva uvamnut toĸĸonartôvâ? Taimaitsangilaĸ! Ajornerle saĸĸerĸovlugo ajortoĸsôningane, uvamnut toĸĸonartôlerpoĸ ajungitoĸ attorlugo; ajorneĸ ajortovaksônerôlerĸovlugo perĸojamut.

*14 **Perĸojat** kaujimagaptigik anerniliongmatta. Uvangale uviniliovunga, ajornerub kivgarivânga.

15 Sulliakka illitaringilakka; piniaromajara pinianginapko; ômigijarale pisârpara.

16 Piniaromangitarale pisârupko, perĸojat tagva ajunginingænnik angerpunga.

17 Tagva uvanga taimailiungilanga, ajornerle illumnêtoĸ (taimailiorpoĸ).

18 Kaujimagama illumne, tamædja uvinimne ajungitoĸangitomik. Pijomaneĸ uvamnêgalloarpoĸ, nâmaksilugole ajungineĸ, tamanna nagvângilara.

19 Ajungitoĸ pijomagalloartara pinginapko, ajortorle pijomangigalloartara piniarpara.

20 Pijomangitarale pigapko, tagva uvanga taimailiungitunga, ajornerle illumnêtoĸ.

21 Ajungitullijomagalloartunga perĸojaĸ nagvârpara uvamne,
ajornerub attavigênarmanga.
22 Gûdib perĸojangit ĸuviagivakka illumiutapkut;
23 Assianigle perĸojamik avatimnêtomik tukkisivunga, issu-
mama perĸojanganut akkerartortomik; tâpsoma kivgautipânga
ajornerub perĸojanganut, avatimnêtomut.
24 Uvanga inukullôjunga, kia piuliniarpânga timemit, toĸ-
ĸub tamattoma pinganît?
25 Gûde ĸujagivara Jêsuse Kristusikut Nâlegaptigut. Tagva
uvanga tâmnatsainaĸ issumapkut kivgartûtigivakka Gûdib perĸo-
jangit, uvinipkulle ajornerub perĸojangit.

KAPITEL VIII.

Erniangupsârsimajut kippalôjungnaerningœnnik ĸittorngau-ningœnniglo nerriungningœnniglo; pingortisimajut anersaumi-ningœnnik; okpertullo piloringningœnnik, kappianartut attor-tillugit aglât.

TAGVA mânna erĸartoraksautsangilat Kristuse Jêsusemê-
tut, uvinik mallingnago Anernerle malliklugo arvertartut.
2 Anernerub ômartitsijub Kristuse Jêsuseme perĸojangita
kivgaujungnaertimmanga ajornerub toĸĸublo perĸojanginit.
3 Perĸojab ajortanga, uviningmut ajulertitaumangmat, ta-
manna Gûdib pivâ, Ernine tilligamiuk, uviningmut ajortoling-
mut adsioĸovlugo, tunnergutiksauĸovlugolo ajornerit pivlugit,
ajortorlo uviningmioĸ erĸartorpâ;
4 Idluarneĸ perĸojat saĸĸertitauĸojangat nâmakserĸovlugo
uvaptingne, uvinik mallingnago, Anernerle malliklugo arvertar-
togut.
5 Uviningmigle nâlektut uvingub pingit issumagivait; Aner-
nermiglo nâlektut Anernerub pingit issumagivait.
6 Uvinguble issumanga toĸĸôvoĸ, Anernerubie issumanga
inôsiolarmelo ullapirsautauvoĸ.
7 Uvingub issumanga Gûdemik ômisungniongmat; Gûdib
perĸojangit nâlegomanginamigit, sapperpaillo.
8 Uviningmêtulle Gûdemut idluarijaujungnangilat.
9 Illipsele uviningmêngilase, Anernermêposele, Gûdib Aner-
ningata innigikpasse. Kristusible Anerninganik peĸangitoĸ
tâpsoma perĸutigingilâ.
10 Kristusele illupsingnêkpat, time toĸĸungagalloarpoĸ ajor-
neĸ pitjutigællugo, Anernerle inôsiovoĸ idluarneĸ pitjutigællugo.

11 Jêsusemigle toĸĸungajunit tupaktitsijub Anerningata
innigikpasse, tagva tâpsoma Kristusemik toĸungajunit tupaktit-
sijub illipsetauĸ timise toĸĸojuksat ômartitsomârivait, Aner-
ninga illupsingnêngmat.

12 Taimaimat ĸattangutikka, akkiliksaĸarpogut uvining-
muolungitoĸ, uvinik malliklugo inôjuksauluta.

13 Uvinik malliklugo inôniarupse, toĸĸojomârpose; Aner-
nermulle uvingub pingit toĸĸoniarupsigik, inôjomârpose.

14 Illûnaita Gûdib Anerningata tessiortangit Gûdib ĸittor-
ngaringmagit.

15 Kivgaujotut anerneĸartitaunginapse, ama sivôrajariaĸar-
luse, ĸittorngaujotulle Anernermik tunnitsiviovose, tâpsomûna
nipliavogut: Abba, Atâtak!

16 Anernerub tâpsoma anernivut ĸaujitipait, ĸittorngaugapta
Gûdemut.

17 Kittorngaugaptale, kingormgujijuksaugivoguttauĸ, imai-
poĸ Gûdemik kingormgujiluta, Kristuselo kingormgujeĸattigæl-
lugo; kappianarnernik peĸarĸattigiguptigo, ânanauseĸattaujo-
mârĸovlutatauĸ.

*18 **Issumavikkama**, nelliutub tamattoma kappianarningit
adsigêktitaksaungimatta ânanaunersoarmut saĸĸijârtitaujomâr-
tomut uvaptingne.

19 Pingortisimajulle Gûdib ĸittorngangita nellonaertitau-
niksangat illungertordlutik ĸillanârivlugo utaĸĸivât.

20 Pingortisimajut kippalôtitaugamik nunguniartomut; issu-
mamingnut pinatik, taimaitingmagille taimaititsijub, nerriugijæk-
saĸartidlugit.

21 Pingortisimajuttauĸ piulijaujomârmatta kippalônermit
nunguniartomit, illangiutivlutiglo Gûdib ĸittorngangita kiv-
gaunginingænnik ânanâmik.

22 Pingortisimajut tamaita ĸaujimavavut, annersaumeĸatti-
givluta kappiasutsainarmatta mânna sulle.

23 Kissimigle tâpkoa pingilat, nangminerletauĸ uvagut,
Anernerub (tunnergutingita) sivorlinginik pijogut, uvaguttauĸ
nangmineĸ illuptigut annersaumivluta ĸillanârivogut ĸittorngau-
nermik, timiptalo piulijauningænnik utaĸĸivluta.

24 Piulijaumagalloarapta, nerriungnermulle. Nerriugijarle
tækkovlugo tamanna nerriungniungilaĸ; ĸanoĸ inûb tæĸĸojane
nerriugijungnarpaûk?

25 Tautungitavulle nerriugiguptigo, ĸennuersârnermut tagva
utaĸĸivavut.

*26 **Taimaktauĸ** sangêniptingne Anernerub ikajorpâtigut.
Tuksiarnermik ĸanoĸ nâmaktomik nellogapta; Anerneruble
nangmineĸ akkisartorpâtigut annersaumijunut oĸautaujungna-
ngitunut.

27 Omatinigle kiglisiŋiartub (Gûdib) ĸaujimavâ Anernerub issumanga; tâpsoma ivjornaitut akkisartormagit Gûdib idluarijanganut.
28 Kaujimavogulle, Gûdemik nagligosuktut ĸanoelinganerit tamaita idluarĸutigingmagit, (Gûdib) issumasimaninganut ĸaiĸojaumajut.
29 Sivorngagut illitarijane sivorngagut perĸungmagittauĸ, Ernerme adsiluanganik adseĸarĸovlugit, tâmna erniangoĸârtôĸovlugo ĸattangutigêt unuktut akkorngænne.
30 Sivorngagulle taimaiĸojane ĸaiĸolaurivaittauĸ; ĸaiĸojanelo idluartilaurivaittauĸ; idluartitanelo ânanausitilaurivaittauĸ.
31 Taimaimatta tamakkoa, ĸanoĸ tagva oĸartuksauvitâ? Gûdib illagikpattigut, kia akkerartorungnarpâtigût?
32 Tâpsoma Ernine aglât ivlerinago tamaptale pivluta tunnidlalauramiuk, tâmna illagællugo tamainik tunitsiviginajangipâtigût?
33 Gûdib annerijangit kia passijungnarpagît? Gûde tagga idluartitsijoĸ.
34 Kina erĸartuijungnarĸâ? Kristuse tagga toĸĸolauĸtoĸ, illa piluartomik tupaktitaungmijoĸ, tâmna Gûdib tallerpiata tungânêdlune tuksiupâtigut.
35 Kia avitsungnarpâtigût Kristusib naglingninganît? kiksarnerublônêt, kappianarnerublônêt, unangmiklernerublônêt, kângnerublônêt, annorâĸanginerublônêt, nangianarnerublônêt, saviksublônêt?
36 Sorlo aglaksimangmat: Pivlutit toĸĸotitaumavogut uvloĸ nâvlugo, sauĸatitut toĸĸotæksatitut pênartauvogut.
37 Tamakkoale tamaita attorlugit ajugauluarpogut uvaptingnik nagligosuktokut.
38 Kaujimavikkama, toĸĸublônêt, inôtsiblônêt, Engeliblônêt, nâlegaunîllônêt, pitsartunerillônêt, nelliusimajullônêt, nelliutsomârtullônêt,
39 Kingingnerublônêt, ittinerublônêt, assingitalônêt pingortisimajut avititsungnangimattigut Gûdib naglingninganit, Kristuse Jêsuseme Nâlegaptingnêtomit.

KAPITEL IX.

Gûdib issumaminik nâpkigivait inuit okpertitaujut, Jûdinit kissêniungitoĸ nellojunilletauĸ pijut.

MIKSEKARTOMIK oĸarpunga Kristuseme, sæglunangalo, tarnima nellunginingata kigligiksarvigingmanga Anernerme ajunginerme,
2 Angijomik kiksarama ânialarmalo soraernanga ômatipkut.

3 Nangminecĸ illungertorungnarajarpunga Kristusemut ômi-
gijaksangortitaujomavlunga ĸattangutikka pivlugit, uvinikut
kinguvângoĸattikka;
4 Tâpkoa Israêlemit kinguvângovut, ĸittorngaunermiglo,
ânanaunermiglo, angerĸattigêngnermiglo, perĸojaniglo, kivgar-
tornermiglo Gûdemut, angersimanermiglo pitaĸarput;
5 Tâpkoa atâtagivait sivorlît, tâpkonangat Kristuse uvinikut
tikkisimavoĸ; tâmna tamainut Gûdeovoĸ, nertortaujoĸ isso-
ĸangitomut. Amen.
*6 **Taimailingilangale,** Gudib oĸausingit tukkeĸarungnaertil-
lugit sorlo; Israêlemit inôlertut illûnatiungitoĸ Israêlitiong-
matta.
7 Illûnatigloungitoĸ ĸittorngauvut, Abraham kinguvânginut
illinganitik pivlugo; (aglaksimajoĸarporle:) kinguvâĸsarnik tai-
jaĸ Isaarmit pijomârpoĸ. [1 Môs. 21, 12.]
8 Imaipoĸ: uvinikut ĸittorngaujut Gûdib ĸittorngaringilait;
angersimanikulle ĸittorngaujut kinguvâksauvut.
9 Tamadjale oĸausek angersimanilik oĸarmat: Tamanna
nelliutingmikpat achâgo tikkitsomârpunga, Sara ernertârtil-
lugo. [1 Môs. 18, 10.]
10 Tamannainarle pivlugo taimaingilaĸ; Rebekkaletauĸ
singaijaungmat attautsemit Isaarmit atâtaptingnit,
11 (Singaigik annerĸartinnagik, sulle ajungitullerĸâratik
ajortullerĸâratiglônêt, Gûdib annerosungninga issumasimaningalo
soĸĸosijuerĸovlugik, piniarnerit pitjutiginagit, ĸaiĸojijorle pit-
jutigilugo,)
12 Oĸautjauvoĸ: Angajukliub nukkane kivgartoromârpâ.
[1 Môs. 25, 23.]
13 Sorlo aglaksimangmat: Jako nagligilauĸpara Esauele
ômigilauĸpara. [Mal. 1, 2. 3.]
*14 **Kanoĸ** tagva oĸartuksauvitâ? Gûde idluitôvâ? Taimait-
sangilaĸ.
15 Môsesemulle oĸarpoĸ: Saimautijaksara saimautsoma-
vara; nâpkigijaksaralo nâpkigijomavara. [2 Môs. 33, 19.]
16 Taimaimat inûb pijomaningalônêt aĸpangerningalônêt
sulingilaĸ, Gûdible nâpkiningninga kissime.
17 Aglait Faraomut imailingmatta: Tamanna pivlugo mak-
kitilauĸpagit, pitsartunera illingne saĸĸeromagapko, attera
oĸautigijauĸovlugo nunaĸsoarme illûnâne. [2 Môs. 9, 16.]
18 Issumaminik tagva nâpkigivâ neliat; issumaminiglo sit-
titipâ neliat.
19 Oĸarviginajarparma: Sumik sulle passidlarpâtigût?
pijomajanga kia akkerartorungnarpaûk?
20 Inuk ômât! igvit kinauvît, Gûdemut akkerartoromaga-

vit? Sennajaĸ sennajiminut oĸartuksauvâ: Sôg taimak senna-
vingâ?
21 Issumaminik machaliorte macharmik sennajungnangilâĸ,
illanga illuleĸutingorlugo ânnanaujuksaĸ, illangalo nachonar-
tuksâĸ?
22 (Taimailiormariluganele) Gûdib, ningausine tækkojautit-
somagamiuk, pitsartuninelo nellonaeromagamiuk, ningarnartut
illuleĸutit pijarêrtitaujut asserornartomut, angijomik ĸennuer-
sârutigivait;
23 Nellonaeromavlugo ânanaunime angidlarninga illuleĸutine
nâpkinartune, sivorngagut âĸiksimajamine ânanaunermut.
24 Taimaitogut uvaguttauĸ ĸaiĸovâtigut, Jûdinit kissêni-
ungitoĸ, nellojunittauĸ. *
*25 **Sorlo** Hosêakut oĸarmat: Inuĸottigilaungitakka inuĸot-
timnik taijomavakka; nagligilaungigalloartaralo nagligijamnik
taijomavara.
26 Imaitsomârivoĸ: Tâpkoa oĸautjauviænne: Inuĸottigi-
ngilapse, tagvane Gûdib ômajub ĸittornganginik taijaujomâr-
put. [Hos. 2, 25. 1, 10.]
27 Jesaiasele nipliavoĸ Israêlib kinguvângit pivlugit: Israê-
lib ĸittorngangit siorĸatitut immab kiglinganêtutitut unuktigi-
galloarpatta, amiakungit piulijaujomârput.
28 Asserorsaineĸaromârmat soraerveĸalarmelo idluarnermut,
Nâlegaĸ soraerĸojijomârmat nuname. [Jes. 10, 22. 23.]
29 Sorlotauĸ Jesaiase sivorngagut oĸalaungmat: Nâlekab
Zebaotib amiakoĸarĸongipattigut kinguvâksamik, Sodomatut-
inajalauĸpogut, Gomorralo adsiginajalauĸpavut. [Jes. 1, 9.]
*30 **Kanoĸ** tagva oĸartuksauvitâ? Imâk oĸaromavogut: Nel-
lojut idluartitaunasualaungitut idluarsilerput; idluarsinerle ok-
pernermit pijoĸ oĸautigivara.
31 Israêlitille perĸojat idluarsijutigijomalauĸpait, idluarsi-
jutiginagille perĸojat.
32 Sôg? Okpernermut pinasualaunginamik, perĸojalle pini-
arĸojangit pitjutigigamigit. Ujarĸamut aporvingmut aporamik.
33 Sorlo aglaksimangmat: Ahâk tagga ujarĸamik aporving-
mik illijivunga Zioneme, ĸairtomiglo sinnaungasautaujomik; neli-
allo tâpsomunga okpertoĸ kangusuktitauniangilaĸ. [Jes. 28, 16; 8, 14.]

KAPITEL X.

Okperomanginermut Jûdit piulijaujutiksarsingilat.

KATTANGUTIKKA, ômatima kajungilârninga imaipoĸ,
Gûdelo tuksiarvigivara, Israêlib kinguvângit piulijauĸovlugit.

2 Tâpkoa kigligiutigivakka, illungertordlutik Gûde nâlega-
suarmatsuk, sillaidlutigle.
3 Idluarneĸ nâmagijaujoĸ Gûdeme illitaringinamitsuk, idlu-
arsinasualarmiglo nangminermingnik, idluarnerlo nâmagijaujoĸ
Gûdeme taimâk nâlelungilât.
4 Kristuse perĸojat naggatigingmatsuk; illûnatik tâpso-
munga okpertut idluarsititauvut.
5 Môsesib idluarneĸ perĸojanit pijoĸ aglagutigigalloarpâ:
inûb tamakkoninga nâlektub inôgutiginiarpait. [3 Môs. 18, 5.]
6 Idluarsinerle okpernermit pijoĸ imailivoĸ: Omatingne
oĸarniarnak: Kina ĸilaliarniarĸâ? (imaipoĸ, Kristuse aĸĸar-
titsartorlugo.)
7 Imâglônêt: Kina kânnungarniarĸâ ittinersoarmût? (imai-
poĸ, Kristuse pijartorlugo toĸĸungajunit-)
8 Kanorle oĸarĸâ? Oĸauseĸ illingnut ĸannipoĸ ĸannerne
ômatingnelo-iname; tamadja oĸauseĸ okpernermik oĸautigija-
vut. [5. Môs. 30, 12—14.]
9 Nâlegaĸ Jêsuse ĸannernut oĸautigigungne, okperuvillo
ômatikkut, Gûdib toĸĸungajunit tupaktingmago, piulijauniar-
potit.
10 Omamigut okpertoĸ idluarsilermat, ĸannermullo nellu-
naijaijoĸ piulijauniarmat.
11 Aglait imaingmatta: Neliat tâpsomunga okpertoĸ kangu-
suktitauniangilaĸ. [Jes. 28, 16. 8, 14.]
12 Adsigêngilungimatta Jûdillo Grîchillo; attausênaĸ Nâle-
garingmatsuk ilûnatik akluitoĸ illûnainut tuksiarvigijiminut.
13 Nâlekab attinga tailugo tuksiartut piulijauniarmatta.
*14 **Kanorle** okpervigingitatik tuksiarviginajarĸatsûk? ĸanorle
tussaumalaungitatik okperviginajarĸatsûk? ĸanorle tussarajar-
ĸât, oĸautjaungikunîk?
15 Kanorle oĸâlaniarajarĸât, tillijaungikunîk? Aglait imai-
matta: Kuvianartoĸsôvut ila taipkoa ittigangit, ullapirsau-
mik oĸâlajut ajungitomiglo oĸautjijut. [Jes. 52, 7.]
16 Illûnatiungitorle oĸautsit tussarnertut nâlekpait. Jesaiase
oĸarmut: Nâlegaĸ, kia oĸâlanivut okperivagît? [Jes. 53, 1.]
17 Okperneĸ tagva oĸâlanermit pivoĸ, oĸâlanerle Gûdib
oĸausinginit.
18 Oĸarpungale: Tamattominga tussalaungilât? Aukak;
(oĸâlajut) nippingat nunalingnut tamainut tussartauvoĸ, oĸau-
singillo sillaĸsûb issunginut pimavut. [Img. 19, 5.]
19 Oĸarpungale: Isrâêlitit tamattominga tukkisilaungilât?
Môsese sivorleĸ oĸarpoĸ: Illlungertortitsomavapse inuĸottigi-
ngitakka pivlugit, ningartitsomagivapselo inungnut sillaitunut.
[5. Môs. 32, 21.]
20 Jesaiasele imâk oĸarlune sappingilaĸ: Uvamnik ĸenne-

riangitunut nagvârtauvunga, uvamniglo aperкuteкalaungitunut
saккerpunga. [Jes. 65, 1.]
21 Israêlitinulle oкarivoк: Uvloк nâvlugo aggakka issakpakka
inungnut oкautjaujomangitunut akkerartortunullo. [Jes. 65, 2.]

KAPITEL XI.

Israêlitit ajaktortauкôrtut sukutsiane sâgiaromârningœnnik piulijaujomârningœnnik. Gûdib aulatsiningita tamattamnadlartut nertortauningœnnik.

TAGVA mânna oкarpunga: Gûdib inuкottine ajaktulauк-
pagît? Taimaitsangilaк. Uvangatauк Israêlitiogama, Abrahab
kinguvârivânga, Benjaminikut illagivânga.
2 Gûdib inuкottine sivorngagut illitarijane (annerijane)
ajaktulaungilait. Kaujimangipisigiglônêt aglait Eliasemik oкar-
tût? кanoк Israêle patsitigællugo Gûdib sânganut pingmat,
oкarmallo:
3 Nâlegaк, nellautaijoкotitit toккolauкpait, Altâreкotitillo
serкomilauкpait; kissimalo amiakôvunga toккonasuarpângalo.
4 Kanorle Gûdib kiovaûk? „Uvamnut amiakoкartitsilauк-
punga angutinik 7000 inik, Baalib sânganut sêrкortulaungitu-
nik. [Attan. 19, 10. 18.]
5 Taimaktauк nelliutome tamattomane amiakoкarivoк sai-
manermut (uâpkiningnermut) annerijaujunik.
6 Saimanermulle pigunik, piniarnermut pingilat; taimaingi-
pat saimaneк saimaniojungnaerpoк. Piniarnermulle pigunik,
saimanermut pingilat; taimaingipat, piniarneк piniarniojung-
naerpoк.
7 Kanoк tagvâ? Israêlib кennertane pilaungilâ; annerima-
julle pivât, assingit mangaitisimavut.
8 Sorlo aglaksimangmat: Gûdib tunnitjivigilauкpait aner-
nermik siniktitsijomik, ijeкartipait tautungitunik, siuteкartilu-
gillo tussângitunik. [5. Môs. 29, 4. Jes. 29, 10.]
9 Dâvidelo oкarpoк: Nerrivitik nigarilitsuk, mikkigiarilu-
golo, aporvigællugolô, akkiniarutigællugolo pigilitsuk;
10 Ijingit takpêtikit tækkojungnaerкovlugit, soraeratiglo
кemmerdlungit okkungatikit. [Img. 69, 23.]
*11 **Oкarpunga** tagva: Kattaкovlugit apornerкât? Taimait-
sangilaк! Taipkoale kattangningænnit nellojut piulijauneк pi-
gilerpât, (Jûdit) tâpkoninga illungertordlutik malligasuarкo-
vlugit.
12 Taipkoale kattangningat sillaкsoarmiut akluitigingmat-

suk, taipkoalo ikkiglijauningat nellojut akluitigingmatsuk; ĸa-
noĸ tamanna piluaromârĸâ, illûnamatsiatik kattititaulerêrpatta?
13 Illipse nellojunit pijose oĸarvigivapse; nellojunut Apos-
teliogama; tamanna kivgartornera nertôtigivara,
14 Taipkua uvinigijakka kajungersainimnut illungertortilu-
git pijungnarmangârma, piuliniarlugit illangit.
15 Taipkoa ajæktortauningænnut sillaĸsoarmiut saimarsau-
teĸalermatta, ĸanoĸ tagva illaliortauningat illingajomârĸa?
inôsiojomârpoĸ sorlo toĸĸungajunit.
16 (Sennaukab sennamajub) sivorlerpângat ivjornaikpat,
niaĸôjaksaĸtauĸ illûnane ivjornainivoĸ; amârlo ivjornaikpat,
akkerungittauĸ ivjornainivut.
17 Akkerungitale illangit naviksimagalloarmatta, igville orĸ-
suliksamik napârtutsiangolaungitotit, akkorngænnut ivertitau-
leravit napârtutsiab orĸsuliksab amânganik iptinganiglo illangiu-
simavlutit;
18 Nertôtiniarnak akkerĸunut (nachogilugit)! Nertôtiguville
tâpkonunga, erĸainiarit, amâĸ ĸalleringilat, amâble ĸallerivâtit.
19 Tagva oĸarpotit: Akkerĸut naviksimavut uvanga iver-
titauĸovlunga.
20 Naumâne, naviksimavut, okpinginingit pivlugit, igville
nangerpotit okpernikut; piojoriniarnak sivôragille!
21 Gûdib ingergarmik akkerôjut ivlerilaunginamigit igvittauĸ
ivlerinajanginivâtit.
22 Tamanna pivlugo Gûdib pitsiarninga sivôranarningalo
nautsertulikik; sivôranarninga kattaksimajune; pitsiarningalo
illingne, ipperangikungne pitsiarninga; ipperarungnele, igvittauĸ
kippijaujomârpotit.
23 Ipkoalo ivertitaujomârivuttauĸ, okpinginermêtsainangi-
patta; Gûdib ama ivertitsungnaralloarpait.
24 Igville pêrtaumajotit napârtomit orĸsoliksamit ingminik
perortomit, illusinga akkerartorlugo ivertisimaguvit napârtutsia-
mut orĸsoliksamut; anginersamik tagva ingergarmik akkerôjut
napârtomingnut orĸsuliksamut ivertitaujomârput.
*25 **Kattangutikka,** nangminipsingnik sillatunasugerĸonnase,
nelloĸojomangilapse nellonartomik tâmattominga: Israêlib kingu-
vângita illangit mangaîtisimavut, nellojut (sâgiaromârtut) unur-
ningit nâmakserĸârtinnagit,
26 Taimaglo Israêlitit illûnaita piulijauĸovlugit; sorlo aglak-
simangmat: Zionemit tikkitsomârpoĸ piuliklertoĸ Jâkob kingu-
vângita idluitullininigit pêjarniarlugit;
27 Tamædjalo angerutiga taipĸonunga, ajorningit pêjarnia-
rupkit. [Jes. 59, 20. 21; 27, 9.]
28 Oĸautsit tussarnertut malliklugit ômigijauvut (Gûdemut)
illipse pivluse; annerimanerle malliklugo nagligijauvut, atâtat
pivlugit.

29 Gûdib tunnergutine ĸaiĸojininelo ĸaĸĸialerutigingilait.
30 Sorlo illipsetauĸ itsaĸ okpingitôlaurapse Gûdemut, mân-
nale nâpkigijaulerdluse, taipkoa okpingimatta,
31 Taimaktauĸ taipkoa mânna okpingilat, illipse nâpkigi-
jaunise pivlugo taipkoatauĸ nâpkigijauĸovlugit.
32 Gûdib tamaita okpinginermêtituinalauĸpait, tamaita nâp-
kigijomavlugit.
*33 **Inornarmêk** Gûdib akluitoĸsôningata ittininga, tamang-
nik: sillatujoĸsônermik nellotuitoĸsônermiglo! Illa tâpsoma
kajusimaningit tukkisijaujungnangilat, apĸotingillo nautsertor-
taujungnaratik!
34 Kiale Nâlekab issumanga illisimavaûk? kialônêt ajoĸer-
tulauĸpaûk? [Jes. 30, 13.]
35 Kialônêt tunitjivigerĸârpauk sumik, akkiniartaumilunê?
36 Tâpsomangat, tâpsomûnalo tâpsomungalo illûnamatsia-
tik-ingmatta. Tâmna nertortaudlarle issoĸangitomut. Amen.

KAPITEL XII.

Kaiblaijutiksanik sunatuinarnik.

TAIMAIMAT ĸaiblarpapse, ĸattangutikka, Gûdib nâpki-
ningninga pivlugo, timise tunnissigik tunergutiksatut ômajotut,
ivjornaitotut Gûdemullo ĸuviagijaujotut; taimailiorupse, Gûde
tukkeĸartomik kivgartutsiarpasse (anernerme).
2 Sillaĸsûblo tamattoma inungit adsiginiarasigik, ablatsau-
leritsele issumapsigut nutângordluse; nautsertorĸovluse, su-
naungmangât Gûdib pijomajanga ajungitoĸ ĸuviagijaujorlo nâ-
mamariktorlo.
*3 **Saimanermulle** tunnergusiamnut oĸaupapse illûnase attu-
nit, piojorijoĸarĸonnago nangminerminik; nâmatuinartomigle
issumaĸaritse illipsingnik, illûnase ingmikôrluse, okpernipsing-
nut tunnitjivionipsingnut Gûdemit.
4 Sorlo timivut unuktunik avateĸarmatta, avatille illûnatik
adsigêngitomik piniaraksaĸarmatta,
5 Taimaktauĸ uvagut unuktôjogut Kristuseme timiovogut
attautsemik, avateoĸattigêkluta;
6 Saimanermullo tunnergusiaptingnut sunatuinarnik tunner-
gusiaĸarpogut:
7 Neliat nellautaijungnarune, okperneĸ malliklugo (nellau-
taile). Neliat kivgartorteogune, kivgartutsiarle. Neliat ajoĸer-
tuigune, ajoĸertûseĸ attutsiarliuk.
8 Neliat ĸaiblartuigune, ĸaiblartuitsiarle. Tunnijijoĸ, issu-

malingasuerlune pile. Attaniotijoĸ kuksasuklune pile. Nâpki-
niktoĸ ĸuviasuklune pile.
9 Naglingneĸ takkormôrtailile. Ajorneĸ ômigissiuk, ajungi-
nerle ungagissiuk.
10 Illungertordluse ĸattangutigêktutitut nagliktigêngniaritse.
Opigijigêleritse sivorliortigêkluse.
11 Erĸeasugase piniaraksapsingnut. Anernerme illungertut-
siaritse. Nelliunerit attutsiarsigik.
12 Nerriukluse ĸuviasugitse; ĸenuersâritse kappiasuktitau-
jarangapse. Soraerase tuksiaritse.
13 Ivsornaitut ajoĸsarninginut angajoĸauniaritse; sinniktar-
viojomatitse.
*14 **Unangmijise** saimarniarsigik; saimarsaititse oĸauserlu-
gaselo.
15 Kuviasuktut ĸuviasuĸattigisigik, ĸugviortullo ĸugviorĸat-
tigilugit.
16 Illipsingnut adsigêktunik issumaĸarĸattigêgitse. Pina-
suarniarase pingijainartunik, piojorijuitulle mallingniarsigik.
17 Nangminipsingnik sillatonasuginase. Innorluktoĸ akki-
niarassiuk innorlungnermut. Ajungineĸ pinasuatsiarsiuk inuit
illûnatik tækkoænne.
18 Ajornangipat, inungnut tamainut ullapirsauteĸaritse aju-
garingitapsingnut.
19 Nangmineĸ akkigiarniarase, nagliktakka, ningarosung-
nerle toĸosiuk, aglaksimangmat. [5. Môs. 32, 35.]: Kiglungneĸ
(akkiniarneĸ) uvanga pigijara, uvanga akkiniaromavunga, Nâle-
gaĸ oĸarpoĸ.
20 Taimaimat ningarijit kâkpat, nerrititsuk; immerukpallo
immikiuk. Taimailioruvit niaĸoanut aumanik ikkomalingnik
kattersoilârpotit.
21 Ajortomut sâlagijauniarnak; ajunginermulle sâlaginiaruk
ajorneĸ.

KAPITEL XIII.

*Attanît malligaksallo malliktauĸojauningænnik, nagliktigêng-
nermelo ĸaumajomelo arvertarĸojaunermik.*

INUIT illûnatik attunit attanerijatik pitsartuneĸarvigijitik
nâlekligit; Gûdemit pingitomik attaneĸangimat; attaneĸartunele
Gûdemut perĸojaumavut.
2 Attanernulle akkerartortub, Gûdib perĸojanga akkerar-
torivâ; akkerartortulle erĸartortautiksarsiorput nangminerming-
nut.

3 Pitsartujoĸsuille sivôranangilat ajungitullijunut, idluitunulle. Attanernigle sivôrajomangikuvit, ajungitullilerit: tagva tâpkonunga nertortauniarpotit.
4 Gûdib kivgaringmagit idluarĸutiksarnut; idluitulliguville, sivôragit; sulinatik saviksoalijangimatta, Gûdib kivgarivait, akkiniarteoĸovlugit idluitullijunik.
5 Taimaimat nâlegaksarivasse, pidlartauneĸ kissiat pitjutiginago, passijauĸonnaseletauĸ ômatipse issumanginut.
6 Tamanna pivlugotauĸ tunnergutiksanik tunitjivigijariaĸarpasse; Gûdib kivgaringmagit, taimaitunik piniaraksaĸarmatta.
7 Tamainut tunnijititse tunijaksapsingnik: Zinsemik pijuksaujomut, Zinsemik; Zollemik pijuksaujomut, Zollemik; sivôranartoĸ sivôragisiuk; nâlengnartoĸ nâleksiuk.
*8 **Kinamullônêt** akkiliksaĸarniarase, nagliktigêngnermik kissianik, inuĸattiminik nagliktub perĸojat nâmaksingmagit.
9 Oĸautaumajulle tâpkoa: Nulliarêngnermik asseroijuksaungilatit. Inuartuksaungilatit. Tigliktuksaungilatit. Inuĸattitit sæglotigivlugit okartuksaungilatit. Ikliguktuksaungilatit; tâpkoalo assinginik perĸojaĸarpat, illûnatik oĸautsine tamakkonane tukkeliotitauvut: Inuĸattingnik illiktut nagliktuksauvotit.
10 Naglingnerub inuĸattine idluitullivigingilâ, taimaimat naglingneĸ tagva perĸojat nâmaksijaujutingat.
*11 **Nelliunermiglo** tamattominga ĸaujimagapta, makkiviksavut sinningnermit mânna nelliusimangmat; (piulijauviksavut mânna ĸanninersaungmat taipsomanemit okpertungortitaulaurapta;
12 Unnuaĸ nâvoĸ ĸaulerdlunelo;) taimaimat târtub piniarningit ipperarniarlavut, ĸaumajuble sakkunginik attiniardluta.
13 Arvertarta illusitsiarikluta uvloĸsiortutitut, nerritunata, tallanatalo tachesimajune ajortullinata, aivanatalo, annerudjinatalo.
14 Nâlegarle Jêsuse Kristuse attiniarsiuk, timelo pairissiuk ikliguktailitilugole.

KAPITEL XIV.

Kaiblainermik, sangêtut sinnaungaksartauĸonnagit.

SANGÊTOK okpernerme illaliorsiuk issumangit illaĸemmatiniarnagit.
2 Illangata erĸanarasugingilâ, sunatuinarnik nerrigalloarune; sangêtorle perorsianik kissênik nerrivoĸ.
3 Nerrijoĸ nachoniarane nerringitomik, nerrringitorle erĸartuiniarane nerrijomik, Gûdib illaliulaungmago.

4 Kinauvît, erкartuijotit assivit kivganganîk? Nangerunelônêt ochogunelônêt, nâlekaminut illingavoк. Makkititaujungnaralloarivorle, Gûdib makkititsungnarmago.
5 Illangata uvlut illangit nâmanersaunasugivait assinginit; aipangatale uvlut illûnatik adsigêgasugivait. Illûnatik кollangitomik issumaкartuksauvut.
6 Uvlunik adsigêgasugiklingitoк, Nâlekamut taimak pivoк; uvluniglo adsigêgasugiklertoк, taimaktauк pivoк Nâlekamut. (Sunatuinarnik) nerrijoк, Nâlekamut nerrivoк; Gûde кujagigamiuk. Nerringitorlo, Nâlekamut nerringilaк, Gûdelo кujagivâ.
7 Illûnata nangmineк uvaptingnik inônginapta, uvaptingniktauк toккoniangilagut.
8 Inôguptale, Nâlekamut inôvogut; toккoguptalo, Nâlekamut toккovogut. Taimaimat inôguptalônêt, toккoguptalônêt, Nâlekab perкutigivâtigut.
9 Tamanna pivlugo Kristuse toккovlunelo makkinivoк, ama ômardlune, Nâlegaujomavlune toккungajunullo inôjunullo.
10 Igville, sôg кattangutit erкartorpiûk? Igvillônêt, aipâ, sôg кattangutit nachogiviûk? Illûnata saккertitaujomârpogut Kristusib erкartuiviata sângane.
11 Aglaksimangmat: Sorlo nellâgut inôgama, Nâlegaк oкarpoк, sêrкut illûnatik sêrкortorvigijaksarivânga, oкallo illûnatik nellonaijaijuksauvut Gûdemik. [Jes. 45, 23.]
12 Illûnata tagva kigligiksariaкaromârpogut Gûdemut nangmineк uvagut pivluta.
13 Taimaimat erкartôtiniarata; piluardlusele mattominga innerteritise, neliat кattangutiminut apôtiksamik sinnaungajutiksamiglônêt sennaкonnago.
14 Nellungilanga кaujimavilarmalo Nâlekame Jêsuseme, tamaita ingergarmik maккojungnangimatta; kissianut maккojungnarasugiklertomut maккojungnarput.
15 Kattangutivîlle nerкigijatit kiksautigikpagit, tagva naglingneк malliklugo illuseкangilatit. Nerкigijatille pivlugit Kristusib toккotigijanga asserortiniarnagotôк.
16 Taimaimat kammatsiaritse, perкutigijase ajungitoк mittautigijauкonnago.
17 Gûdib nâlegauvingata illinganinga nerrinionanelo immerniongilaк, idluarniovorle ullapirsautaularmelo кuviasungniolunelo Anernerme ajunginerme.
18 Tamattomunga Kristusemik kivgartortoк, Gûdemut кuviagijauvoк, inungnullo ivlerijauvlune.
19 Taimaimat ullapкoteкarnartomik idluarкutiksaujomiglo illaptingnut pinasuarta.
20 Gûdib piniarninga asserorniarnago nerкiksaк pitjutigællugo. Nerкiksat illûnatik ivjornaikalloarput; ajorpulle inungmut, apôtiksaкartitsilune nerrijomut.

21 Ajunginersauvoĸ, nerĸetungikuvit, Wainemiglo immingi-
kuvit, assianiglônêt pingikuvit ĸattangutivît aporvigijanganik,
sinnaungajutiksanganiglônet, ajulerutiksanganiglônêt.
22 Okperneĸaruvit, illingne nangmineĸ taimaitsiarit Gûdib
sângane. Pilorikpoĸ inuk ingminut passijaungitoĸ piniarnerit
idluarijane pivlugit.
23 Kollartoĸarpalle nerrilunelo, tâmna erĸartortaumavoĸ,
okpernermut pinginame; sunale okpernermit pingitoĸ ajor-
neovoĸ.

KAPITEL XV.

Kennuersârĸojaunermik issumaĸarĸattigêrĸojaunermiglo. Nellojut saimartitauningœnnik Paulusib kivgartorninganut.

UVAGULLE sangijogut sangêtut ajulerningit ĸennuêrsâ-
rutigijaksarivavut, nangminiptingniglo nâmagijuksaungilagut.
2 Illûnatale attunit ĸuviagijaunasuarta inuĸattiptingnut,
idluarĸutiksarsiorlugo, ajungitiniaromavlugo.
3 Kristusetauĸ ingminik nâmagilaungimat, sorlole aglaksi-
mangmat: Illingnik oĸauteĸaluktut oĸarnerlungningita tupvigi-
vânga. [Img. 69, 10.]
4 Sivorngagulle aglaksimajut ajoĸertortaujutiksaptingnut
aglaksimavut, aglangnut ĸennuersârtitauvluta mannigortauvlu-
talo nerriugijæksaĸarĸovluta.
5 Gûdible ĸennuertârtitsijub mannigoijublo tunnitjivigilise
issumaĸarĸattigêngnermik, Kristuse Jêsuse malliklugo.
6 Kajusimaĸattigêkmarikluse ĸannermut attautsemut (sorlo)
nertordlerĸovluse Gûdemik Nâlegaptingnik, Jêsusib Kristusib
Atâtanganik.
7 Taimaimat illaliortigêgitse, sorlo Kristusib illaliulaung-
masse, Gûde nertortauĸovlugo.
8 Oĸarpungale: Jêsuse Kristuse kivgaulauĸpoĸ kippineĸar-
tunut, Gûdib mikseĸârninga pivlugo angersimaneĸ atâtanut
pijoĸ soĸĸosijuerĸovlugo.
9 Nellojulle Gûdemik nertordlerĸovlugit, nâpkiningnerso-
anga pivlugo, sorlo aglaksimangmat: Tamanna pivlugo Nâle-
gaĸ nertoromavagit nellojut akkorngænne, attîllo imgerutigijo-
mavara. [Img. 18, 50.]
10 Ama oĸarivoĸ: Kuviasugitse nellojose, inuĸottingit illa-
givlugit. [5. Môs. 32, 43.]
11 Amatauĸ: Nellojose tamapse Nâlegaĸ nertorsiuk, inu-
ĸattigêksuillo tamapse nakorisiuk. [Img. 117, 1.]
12 Amatauĸ Jesaiase oĸarivoĸ: Amâĸaromârpoĸ Jessemit

pijomik, nutaijoĸtoĸaromârlunelo attaniotijuksamik nellojunut; tâmna nellojut nerriugijomârpât. [Jes. 11, 1. 10.]

13 Gûdible nerriuktitsijub illumertilise tamainik ĸuviasungnermiglo ullapirsaumiglo okpernermut, nerriugijaksaĸarmarerĸovluse Anernerub ajunginerub pitsartuninganut.

*14 **Uvangale** ĸaujimatsiaralloarpapse, ĸattangutikka, illipse nangmineĸtauĸ ajungitomik illumertaugapse, tamainik illisimavluse, ĸaiblartigêgungnarluselo.

15 Taimaikalloartose ĸattangutikka sillasiorviginase aglagvigivapse erĸaitiniardluse, saimaneĸ Gûdemut tunitsivionera pivlugo.

16 Jêsuse Kristusemik kivgartortuksaugama nellojut akkorngænne, Gûdib oĸausingit tussarnertut oĸâlatigivlugit, nellojut tunnergutauĸovlugit ĸuviagijaujomik Gûdemut, ivjornaititauĸovlugillo Anernermut ajunginermut.

17 Nertornauteĸarpunga tagva Kristuse Jêsuseme Gûdib pingit pivlugit.

18 Oĸâlanermigle sapperajarpunga, Kristuse uvapkut pinialungipat, nellojut nâlektilugit, oĸautsinut piniarnernullo,

19 Nellunaikutanut pitsartudlartunut tattamnartunullo, Gûdib Anerningata pitsartuninganut. Taimak, Jerusalemit aularlunga, erĸânelo illûnâne Illiriamut tikkidlunga, Kristusib oĸausingit tussarnertut oĸâlatigilauĸpakka tamainut;

20 Piluartomigle oĸautsinik tussarnertunik oĸâlajartoromavlunga Kristusib attingata ĸaujijauvigingitangane, iglolioromananga assima tungaviliorvianut.

21 Imâgle, sorlo aglaksimangmat: Tâpsominga oĸautjaulaungitut tækkojomârpât, tussalaungitullo tukkisijomârpât. [Jes. 52, 15.]

*22 **Tamannalo** pitjutigivlugo unnuktunik agviaruteĸalauĸpunga tikkilaunginapse.

23 Mânnale nellipsaraksaerutigama nunane makkonane, unnuktunigle jârinik ĸillanâlaurama tikkitsomavluse,

24 Ispaniamut ainiaruma tikkitsomavapse. Issumagama ingergarnimne taikunga tækkojomavluse, illipsingnullo ĸannilârtauĸovlunga, annikitomik ĸuviasuĸattigerĸârupse.

25 Mânnale Jerusalemut ainiarpunga, ivjornaitut kivgartorvigijomavlugit.

26 Mazedôniamiut Achajamiullo ĸunnulugatik tujôtiksanik kattersoilaungmatta, ivjornaitut Jerusalemêtut ikajoromavlugit.

27 Taimaitomik ĸunnulugatik pinialauĸput, taimaglo piniarvigijaksarivait; nellojut illangiutivigigamigit taipkoa tarningita pingit, tagva timib piksanginik tunnitjivigijæksarigalloarpait.

28 Tamanna tagva pinialaurupko, tujôtiksanik âtsivigilaurlugit, aijomârnimne Ispaniamut apĸosaromavapse.

29 Nellungilangale, illipsingnut piguma, pititsomârapse Kris-
tusib oĸausinginik tussarnertunik saimanartoĸsoarnik.
30 Kaiblarpapsele, ĸattangutikka, Nâlegavut Jêsuse Kristuse
pivlugo, Anernerublo naglingninga pivlugo, ikajorĸattigisinga
illungertorluse tuksiarudlunga Gûdemut;
31 Sapputijauĸovlunga okpingitunit Jûdêamêtunit, tamak-
koalo kivgartôtikka Jerusalemut, ivjornaitunut idluarijauĸo-
vlugit;
32 Kingorngagut, Gûdib perĸokpanga, tikkerĸovlunga illip-
singnut ĸuviasuklunga, nakkoĸseĸattigiluselo.
33 Gûdible ullapirsaijub illagilise illûnase. Amen.

KAPITEL XVI.

Paulusib salutitsininganik.

FÊBELE ĸattangutivut arnaĸ, illagênik Kenkrêamiunik
kivgartortoĸ illipsingnut perĸovara.
2 Illipsingnut illaliortauĸovlugo Nâlekame, sorlo ivjornaitut
illuseĸartuksaungmatta, ikajorsiuglo suliaksangine tamaine, ika-
jortaujariaĸarninga illipsingnut issumagilugo. Tâmnatauĸ unnuk-
tunik ikajulaungmat, uvamniktauĸ.
3 Priszilla Akvilaselo piniarĸattîkka Kristuse Jêsuseme sa-
lutisigik.
4 Tâpkua niaĸoêrtautitsomalauĸpuk inôsera piulijomavlugo,
tâpkoa ĸujagivâkka, pitônangale, okpertulletauĸ illûnatik nello-
junit pijut.
5 Okpertuttauĸ tâpkoa iglomioĸattingit salutisigik. Saluti-
siuk Epanêtuse naglidlartara, Achajamiunit okperĸârtoĸ Kris-
tusemut.
6 Salutisiuk Marîa, unnuktunik sulidlarlunelo pinialauĸtoĸ
pivluta.
7 Salutisigik Andronikuse Jûniaselo, illâkka ĸellaksortau-
ĸattîkkalo, Aposteline nertornartuk, uvamnit okperĸârtuk Kris-
tusemut.
8 Salutisiuk Ampliase, nagliktara Nâlekame.
9 Salutisigik Urbane piniarĸattivut Kristuseme, Staggiselo
nagliktara.
10 Salutisiuk Apellese (ôktorsimanermut) idluartoĸ Kristu-
seme. Salutisigik Aristobûlusekut.
11 Salutisiuk Herôdio illaga. Salutisigik Narzisusib illangit
Nâlekamêtut.
12 Salutisigik Trifêna Trifôsalo, Nâlekame piniarĸattartuk.

Salutisiuk Persida naglingnartoĸ, unnuktunik pinialauĸtoĸ Nâlekame.

13 Salutisiuk Rûfuse annerimajoĸ Nâlekame, tâpsomalo anânanga uvangatauĸ anânagijara.

14 Salutisigik Asinkrituse, Flegonelo, Hermaselo, Patrobaselo, Hermeselo, ĸattangutigêllo tâpkonanêtut.

15 Salutisigik Filologuse, Julialo, Nereuselo najangalo, Olimpaselo, ivjornaitullo illûnaita tâpkonanêtut.

16 Saluteĸattigêgitse salutimut ivjornaitomut. Kristusib illagêktoĸottingita salutipâse.

*17 **Kaiblarpapsele,** ĸattangutikka, ulloreagisigik akkerartortitsijullo issumaluktitsijullo, ajoĸertûtsit illinnialauĸtapse assiatigôrtut, avileritselo tâpkonangat.

18 Taimaitut Nâlegavut Jêsuse Kristuse kivgartungilât, natjatigle; oĸautsinullo ajungitôjârtunut mannigornartôjârtunullo passijæksaungitut ômatingit uivêrivait.

19 Nâletsiarnise tussaumajaungmat tamainut. Tamanna pivlugo ĸuviasûtigivapse. Pijomavungale, ajungitomut sillatoĸovluse, ajortomulle sillatuneĸarĸonnase.

20 Gûdible ullapirsaijub Sâtanase tullerniarpâ ittikkapse attænnut ĸillamik. Nâlegapta Jêsusib saimaningata illagilise. Amen.

*21 **Timôteusib** piniarĸattima, Lûziusiblo, Jasoniblo, Sosipateriblo illama salutipâse.

22 Uvanga Terziuse, aglangnik ukkuninga aglaktunga, salutipapse Nâlekame.

23 Gajusib, uvangalo illagêktullo illûnatik tujormiovigijapta salutipâse. Erastusib iglogasæksoarmiut kênaujanginik pairsijub salutipâse; taimaktauĸ Kuartusib ĸattangutib.

24 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimaningata illagilise illûnase. Amen.

*25 **Illipsingnigle** sôngotitsijungnartoĸ, oĸautsinut tussarnertunut oĸautigijamnut Jêsuse Kristusemik, (tamakkutigûna nellonalauĸtoĸ nellonaerpoĸ, sillaĸsûb pigiarninganit oĸautaulaungitoĸ;

26 Mânnale nellonaersimavoĸ, nellautaijullo aglanginut issoĸangitoĸsûb Gûdib perĸojanga malliklugo oĸautigijaujoĸ, nellojunut tamainut, okpilerniarĸovlugit nâleklutik,)

27 Gûde tâmna sillatujotôjoĸ nertortaule Jêsuse Kristusikut issoĸangitomut. Amen.

Korinteme aglaktaumavut Rômiunut, Fêbiblo okpertoĸattigênik Kenkrêamiunik kivgartortub neksarpait.

PAULUSIB AGLANGIT SIVORLIT KORINTEMIUNUT.

KAPITEL I.

Paulusib ajoĸertûsinginik issumaĸarĸattigêngneĸ Kristuseme pivlugo. Kristusib kikkiaktortauninganik oĸâlanerub pitsartuninganik.

PAULUSE Gûdib pijomajanganut ĸaiĸojaumajoĸ, Apostelioĸovlugo Jêsuse Kristusemut, ĸattangullo Sostenese,
2 (Aglakpoguk) Gûdib illagêktoĸotinginut Korintemêtunut, ivjornaititaumajunut Kristuse Jêsuseme, ĸaiĸojaumajunut ivjornaitunut, tamainullo illûnâne tuksiartunut Nâlegapta Kristusib attingane, tâpkoa Nâlegangata uvagullo Nâlegapta (attingane).
3 Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsautingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
*4 **Gûdimnut** ĸujalijutigênarpapse, Gûdib saimarsautâ pivlugo, tunnijaujoĸ illipsingnut Kristuse Jêsusikut;
5 Tâpsomunga akluititaugapse tamainik, ajoĸertûtsinik tamainik, illisimanerniglo tamainik.
6 Sorlo Kristusib ajoĸertûsingit tungaveĸadlarmatta illupsingne.
7 Taimaglo ajoĸsangilase tunnergutit nelînik, nerriukposelo Nâlegapta Jêsusib Kristusib saĸĸeromârninganik;
8 Tâpsoma soĸĸosijuitiniarivâse naggatiksamut pidlaraksausuerĸovluse Nâlegapta Jêsusib Kristusib uvlungane.
9 Gûde okpernarmat, tâpsomunga ĸaiĸojaumavose Erningata Nâlegapta Jêsusib Kristusib illagêngninganut.
*10 **Kaiblarpapsele** ĸattangutikka, Nâlegapta Jêsusib Kristusib attingane, illûnase adsigêktunik oĸauseĸarĸovluse akke-

rartortigêrĸonnaselo; illagêtsiaritsele adsigêktunik issumaĸarluse
erĸarsauteĸarluselo.
11 Kloesikunut ĸaujititaugama, ĸattangutikka, illinganip-
singnik, akkerartortigêkapsegôĸ.
12 Tamannale oĸautigivara, illapse illangat oĸarmat: Pau-
luse illagivara; aipanga: Apolluse illagivara; pingajuat: Kêfase
illagivara; sittamangat: Kristuse illagivara.
13 Kanôĸ? Kristuse tagva aviksimanerĸâ? Pauluse senni-
ngajolingmut kikkiaktortauva pivlusê? baptitauviselônêt Pau-
lusib attinganût?
14 Gûde ĸujagivara baptisilaunginama nelipsingnik, Krispu-
semik Gajusemiglo kissêngnik.
15 Oĸartoĸarĸonnago, attimnut baptisilaurama.
16 Stefanusible iglomioĸattingit baptilaurivakka; assinginik
baptisilaungmangârma nellovunga.
17 Kristusib baptisijartorĸolaungimanga, oĸautsinigle tussar-
nertunik oĸâlaĸovânga; oĸautsit sillatojut attortaililugit, Kris-
tusib kikkiaktortaumaninga ivlerijaujungnaerĸonnago.
*18 **Oĸâlaneĸ** (Kristusib) kikkiaktortauninganik sillainiovoĸ
assioniartunut; uvaptingnulle piulijauniartunut pitsartuniovoĸ
Gûdemit.
19 Aglaksimangmat: Illisimajut illisimaningit piojungnaer-
titsomavakka, sillatojullo sillatuningit pêromavakka. [Jes. 29, 14.]
20 Nauk sillatujût? nauk aglangnik illisimajût? nauk silla-
mik mattominga kigliⱪiniartût? sillaĸsûb mattoma inungita sil-
latuningat Gûdib sillaitilaungilâ?
21 Sillaĸsûb inungita sillatunermingnut Gûde illitaringimat-
suk sillatuningane; Gûdib idluarivâ, oĸautsitigut sillaitôjârtu-
tigut piulijomavlugit okpertut tamakkonunga.
22 Jûdit nellonaikutanik pijomangmatta, Grîchillo illisima-
nermik apperĸuteĸarmatta.
23 Uvagulle Kristuse kikkiaktorsimajoĸ senningajolingmut
oĸautigivavut Jûdit sinnaungajutigijangat, Grîchillo sillainara-
sugijangat.
24 Kaiĸojaumajunulle, Jûdinullo Grîchinullo, Kristuse oĸau
tigivavut, Gûdib pitsartuninga Gûdiblo sillatuninga.
25 Gûdib sillaitôjârninga sillatunersaungmat inungnit; Gû-
diblo sangêtôjârninga pitsartunersaungmat inungnit.
26 Kattangutikka, ĸaiĸojaumanise nautsertorsiuk, uvining-
mit illisimajut unnulungilat, pitsartujuttauĸ unnulunginivut,
nâlegaujuttauĸ unnulunginivut ĸaiĸojaumajut.
27 Silaĸsûble inunginut sillainasugijaujut Gûdib annerivait,
sillatojut kangusuktitsomagamigit; sillaĸsûblo inunginut sangê-
nasugijaujut Gûdib annerivait, pitsartujut kangusuktitsoma-
vlugit.

28 Nachonartullo silaĸsûb inunginut, nachogijaujullo piungi-
tullo Gûdib annerivait, piojungnaertitsomavlugit piojorijut:
29 Uvinik (inuk) attauserlônêt nertôtiksaĸarĸonnago tâpso-
ma sângane.
30 Tâpsomûnale illipse Kristuse Jêsusemêpose; tâmna
Gûdib illisimajutiksangortipâ uvaptingnut, idluarsijutiksangor-
dlugolo, ivjornaijutiksangordlugolo, piulijaujutiksangordlugolo.
31 Taimailerĸovlugo, sorlo aglaksimangmat: Nertoromajub
Nâlegaĸ nertorutigiliuk. [Jer. 9, 23.]

KAPITEL II.

Paulusib ajoĸertuiningata kiblingnarninganik.

UVANGALO ĸattangutikka, tikkinapse oĸâlavigijartorluse
Gûdib ajoĸertûtânik, oĸautsit sennamatsiartut sillatojoĸsuillônêt
attulaungilakka.
2 Sumiglônêt akkunapsingne ĸaujimanasugilaungilanga,
Jêsuse Kristusemik kikkiaktorsimajomik kissianik.
3 Sangêtoĸsôvlungalo erĸsilarmalo sajudlalarmalo najulauĸ-
papse.
4 Oĸautsimalo ajoĸertûsimalo inuit illisimajut oĸausingit
kajungersarnartut attulaungilait, Anernermigle pitsartunermiglo
saĸĸijârtitsilauĸput.
5 Okpernise tunganilijauĸonnago inuit illisimaninginut,
Gûdible pitsartuninganut.
*6 **Oĸautigijavulle** illisimaniogalloarpoĸ nâmaksijunut; sillaĸ-
sûb mattoma illisimaningaungitoĸ, sillaĸsûb mattoma angajo-
ĸângitalônêt, nunguniartut.
7 Gûdible illisimaninga ijersimajoĸ nellonartorlo oĸautigi-
vavut; tamanna Gûdib sillaĸsoaĸarĸârtinnago perĸolauĸpâ âna-
nausijaujutiksaptingnut.
8 Silaĸsûb mattoma angajoĸângita, attautsiblônêt, tamanna
illitarilaungilât; illitarilaurunitsuk, Nâlegaĸ ânanaujoĸsoaĸ kik-
kiaktorajalaungilât senningajolingmut.
9 Sorlole aglaksimangmat: Ijib attautsiblônêt takkolaungi-
tanga, siutiblo attautsiblônêt tussalaungitanga, inûblo attautsib-
lônêt ômatingata issumagilaungitanga, tamanna Gûdib âĸiksu-
lauĸpâ nagliktiminut.
10 Uvaptingnulle Gûdib nellonaertilauĸpâ Anernerminut.
Anernerub kiglisiniarmagit tamaita, nellonartuttauĸ Gûdib itti-
ningit aglât.
11 Inuit neliat ĸaujimavâ inûb illuanêtomîk? inûb aner-
ninga tâpsoma illuanêtoĸ kissime (ĸaujimavoĸ). Taimaktauĸ

ĸaujimajoĸanginivoĸ Gûdib illuanêtomik, Gûdib Anerninga kis-
sime (ĸaujimavoĸ.)
12 Uvagulle sillaĸûb anerninganik pingilagut, Anernermigle
Gûdemit pijomik; ĸaujijungnarĸovluta Gûdemit tunnergusiap-
tingnik.
13 Tamakkoalo oĸautigivavut, oĸautsinuungitoĸ inuit silla-
tuningita ajoĸertûsingit malliklugit; oĸautsinulle Anernerub
ajunginerub ajoĸertûsingit malliklugit; Anernerub pingit oĸau-
tigivlugit oĸautsinut anernilingnut.
14 Inûb ingergarme Gûdib Anerningata pingit tukkisingi-
lait; sillainasugællugillo illitarijungnangilait; kiglisiniartaujaria-
ĸarmatta anernikut.
15 Anerneliuble tamaita kiglisiniarpait, assiminut kiglisi-
niartaunane.
16 Kiale Nâlekab issumanga illisimavaûk? kialônêt ajoĸer-
torniarpaûk? Uvagulle Kristusib issumanganik peĸarpogut.

KAPITEL III.

Kristusib tunganartotôninganik.

UVANGALO kattangutikka, illipsingnut sorlo anerniling-
nut oĸâlajungnalaungilanga; uviniliojunulle Kristuseme nutaĸ-
ĸanut sorlo (oĸâlalauĸpunga).
2 Immungmik immilauĸpapse, nerĸemik pinnase; ajorapsiuk
taipsomane, sulle mânna ajorivasse;
3 Sulle uviniliogapse. Illapsingnik annerutsigapse, aivadla-
lapselo, akkerartulapselo, uviniliongilasê, inuit illusinginik
attorluse?
4 Illase oĸarmat: Pauluse illagivara; assiale: Apolluse
illagivara, uviniliongilasê tagva?
5 Pauluse kinauvâ? Apolluselo kinauva? Kivgauvuk, tâp-
kungnûna okpertungortitauvose, sorlo Nâlekab attunit tunnit-
sivigilaungmagik.
6 Uvanga (perorsiaksanik) illijilauĸpunga, Apolluse immer-
mik kovisilauĸpoĸ, Gûdele perortitsilauĸpoĸ.
7 Illijijoĸ tagva, immermiglo kovisijoĸ tamarmik sullingi-
lâk, Gûdele perortitsijôvoĸ kissime.
8 Illijijorle immermiglo kovisijoĸ adsigêkpuk. Tamarmik
attunit akkilertaujomârpuk piniarningit malliklugit.
9 Gûdib uvagut ikajorĸattigingmattigut; illipsele Gûdib pe-
rorsêveĸottigivâse, Gûdiblo igloliarimavâse.
10 Uvanga tungaviliulauĸpunga, igloliortotut sillatujotut,
Gûdib saimanerminik pingmanga; kânganulle assiga iglolioler-

poĸ. Tamattomungale igloliortut ĸammalerlît ĸanoĸ iglolior-
mangârmik.
11 Tungavingmik assianik illijijoĸarungnangilaĸ ômangat
illimajomit, tagva Jêsuse Kristusemit.
12 Tungavingmulle tamattomunga igloliortoĸarpat Goldemik,
Silberemiglônêt, ujarĸaniglônêt pivianartunik, ĸejungmiglônêt,
ivingniglônêt, iviksukaniglônêt,
13 Illûnatik sennaningit nellonaromâtsangilat; uvlub (tikitso-
mârtub) saĸĸertitsomârmagit; ikkomamut nellonaertitaujomâr-
matta, illûnatiglo sennaningit ĸanoĸ illingangmangâta, ikkomab
ôktoromârpait.
14 Tamattomunga igloliortub sennaninga aulangipat, tâmna
akkilertaujomârpoĸ.
15 Neliatale sennaninga ôkpat piksaerutjaujomârpoĸ; nang-
minerle piulijaujomârpoĸ, ikkomamut pigalloardlune.
*16 **Gûdib** iglogingmasse, ĸaujimangilasê, Gûdiblo Aner-
ningata innigingmasse?
17 Gûdib iglunganik asseroijoĸarpat, tâmna Gûdib asse-
roromârivâ; ivsornaingmat Gûdib iglunga, tamædja illipse.
18 Neliat uivêriniarane nangminerminik; illase sillatonasu-
gigune nangminerminik, tâmna sillaitungorle sillame tamatto-
mane, sillatolerĸovlugo.
19 Silaĸsûb mattoma sillatuninga sillainiongmat Gûdib
sângane. Aglaksimangmat: Sillatijut tâpsoma anguvait silla-
tuningine. [Hiobe 5, 13.]
20 Amatauĸ: Sillatojut erĸarsautingit Nâlekab ĸaujimavait,
piungitoĸsôngmatta. [Img. 94, 11.]
21 Taimaimat kinalônêt inungmik nertûteĸarniarane. Ta-
maita pigigapsigik,
22 Pauluselônêt, Apolluselônêt, Kêfaselônêt, sillaĸsoarlônêt,
inônerlônêt, toĸĸonerlônêt, nelliusimanerlônêt, nelliutsomârner-
lônêt; tamaita pigivasse.
23 Illipsele Kristusib pigivâse; Kristusele Gûdib pigivâ.

KAPITEL IV.

Gûdib kivgangit ajoĸertuijut, ĸanoĸ nautsertoraksaungmangâta.

INUIT illûnatik imâk issumaĸarvigilitigut, Kristusib kivga-
ringmattigut, pimaklertôgaptalo Gûdib pinginik nellonartunik.
2 Tagvale pimaklertit assianik nautsertortaungilat, nellâgôr-
lutik naipitaujuksauvlutik kissiane.
3 Illipsingnulle assipsingnullônêt, tagva inuit erĸartuiningi-
nut, erĸartortauguma, tamanna erĸasûtigingilara; nangminimnik
erĸartunginivunga.

4 Uvamnik aulajingikalloarama sumik; tamannale pivlugo
idluartitaungikalloarpunga; Nâlegarle, tâmna erĸartuijôvoĸ
uvamnik.

5 Taimaimat erĸartuiniarase nelliuterĸârtinnago, Nâlegaĸ
tikkitsiarilugo; tâpsoma târtome ijertorsimajuttauĸ saĸĸertitso-
mârmagit ĸaumajomut, ômatille erĸarsautingit nellonaeromâr-
pait; taimailerpat, illûnatik attunit nertortaujariaĸarnitik pigi-
jomârpait Gûdemit.

6 Tamakkoale, ĸattangutikka, oĸautigivakka, uvangalo Apol-
luselo pitjutigællunuk, pivluse; illiniarĸovluse uvaptingnit, neli-
allônêt ajunginersaunasugerĸonnago, mânna aglaksimajomit;
illapse illangænnik piojorijoĸarĸonnago (ajoĸertuijut) illangat
pivlugo, assia akkerartorlugo.

7 Kia ajunginersautipâtit? sumigle peĸarĸêt tunnergusia-
ringitarnîk? mattomingale tunnitsiviogavit, sôg nertôtivêt illing-
nik, tunnitsiviongitotut-idlutit?

8 Kâgungnaerêrpose, akluilerêrpose, uvagut attorata atta-
niotivose; attanioterĸojominadlarposelo illipse, uvaguttauĸ atta-
nioterĸovluta illagivluse.

9 Issumavungale, Gûdib Aposteliojogut inukullônerpângoti-
laungmattigut, sorlo toĸĸotaksatuinait. Mittautigijaksangole-
rapta sillaĸsoarmiunut, Engelinullo, inungnullo.

10 Kristuse pivlugo sillaitotun-ipogut, illipsele sillatovose
Kristuseme; uvagut sangêpogut, illipsele pitsartuvose; illipse
ânanaudlarpose, uvagulle nachogijauvogut.

11 Mânna tikkidlugo kâlaptalo immerukpogut annorâĸara-
talo, annaulertaulaptalo, saksârtutitullo-ipogut.

12 Katsungailuta sennavogut aggaptingnut (piksaptingnik).
Suadlartaujarangapta, saimaivogut; unangmijaujarangapta, ĸe-
nuersârpogut; mittautigijaujarangapta, mannigôtijunik oĸause-
ĸarpogut.

13 Sanniktut-ipogut nuname uvlomemut tikkiluta, piungi-
nerpâĸutauvluta inungnut tamainut.

*14 **Tamakkoninga** aglangitunga kangusuktitsomavluse; erĸai-
tinasuarpapsele ĸittorngaptut nagligijaptut.

15 Zehn tausendinik ajoĸertuijoĸarajaralloarupse Kristuseme,
unuktunik atâtaĸangilase; oĸautsinut tussarnertunut ĸittorngia-
rilaurapse Kristuse Jêsuseme.

16 Taimaimat ĸaiblarpapse: uvamnik mallikteoniaritse!

17 Tamannalo pivlugo Timôteuse tillilauĸpara illipsingnut
tagva ernera naglingnartoĸ nertornartorlo Nâlekame; tâpsoma
erĸaitiniarpâse ajoĸertûtimnik Kristuse pivlugo, sorlo illûnâne,
illagêktune illûnaine ajoĸertuivakkama.

18 Illangille piojoridlarput, tikkiniarasuginanga illipsingnut.

19 Nâlekable perкoppanga, tikkitsomavapse кilamik, piojorijullo oкausingit kiglisiniaromanagit, pitsartuningille.
20 Gûdib nâlegauvinga oкautsituinarnut pingimmat, pitsartunernulle.
21 Sumik pijomavisê? Issaкautelijarlungalônêt, naglingneкarlungalônêt anerneкarlungalo кennuêtomik tikkituksauvîk illipsingnût?

KAPITEL V.

Inûb ajortullidlalauкtub pidlartauninganik. Ajoкertûtsinik, taimaitut avitaksat кanoк illagênut piniarviojuksaungmangâta.

ILLÛNÂNE tussaumajaudlarpose, ajortullijoкarpogôк akkunapsingne, ajortullinermiglo taimaitomik aglât nellojullônêt кaujimangitangænnik, illangata atâtame nullianga nulliaringmago.
2 Illipselo piojoridlarpose, kiksautiginersarilaurnagolo, taimailiortoк avitisârlugo illipsingnit.
3 Uvangale apsimagalloarlunga timipkut, anernipkulle najorluse, taimailiortoк erкartorêrpara, sorlo najorluse, imâk:
4 Nâlegapta Jêsusib Kristusib attingane, kattimavipsingnêdlunga anernipkut, Nâlegavut Jêsuse Kristuse pitsartutigællugo,
5 Tunnilugo taimna Sâtanasemut, uvinik asserortauкovlugo, tarne piulijauкovlugo Nâlekab Jêsusib uvluksangane.
*6 **Nertornautiksase** ânanaungilaк. Kaujimangilase, sêrnarsautiarsûb кaккôjaksaк illûnât sêrnartingmago?
7 Taimaimat sêrnarsautitoкaк pêjarsiuk кaккôjaksatângorкovluse, sorlo sêrnartuksaunginapse. Saugârsuкarmigaptatauк makkiviksiorutiksamik, tagva Kristusemik pivluta toккotaujomik.
8 Taimaimat uvloкsiorta sêrnarsautitoкameungitoк, sêrnarsauteкaratalo ajornermik takkormôrnermiglo; кaккôjaksaulertale sêrnarsauteкangitomik ivjornailuta mikseкârlutalo.
*9 **Aglagvigilauкpapse** aglangne, ikligunermik attortut illagijæksaringinapsigik.
10 Ikligunermik attortut, pijomatudlartullônêt, arкtaijullônêt, Gûdeungituniglônet kivgartortut sillame mattomane oкautigitsangilakka; sillamit mattomangat кemmâjuksaunajarpose, tamakkoa pigupkit.
11 Mânnale aglagvigilauкpapse, taipkoa illagijaksæringinapsigik, imâgle: Kattangumik taijaujomajoк assiniarteokpat, pijomatudlartiokpallônêt, Gûdiungituniglônêt kivgartortiokpat, mit-

tautiksarsiorteokpallônêt; tallateokpallônêt arĸtaijiokpallônêt taimailiortoĸ nerreĸattigijaksaringilasse aglât.

12 Assiptingnêtut (okpingitut) susiorvigijaksarivakkâ, erĸartortauĸovlugit uvamnût? erĸartuivangilasê uvaptingnêtunîk (okpertunik)?

13 Assiptingnêtulle Gûdib erĸartoromârpait. Ajortullijoĸ illagêngnipsingnit aviksiuk.

KAPITEL VI.

Paulusib innerterininganik, akkerartortoĸarpat, nellojut sângœnne passiklerĸonnagit illamingnik.

ILLAPSINGNUT patsitiksaĸarupse, ĸanoĸ passitigijungnarpisigîk idluangitut (nellojut) sângænne, ivjornaitut sângænne pinnasê?

2 Kaujimangilasê, ivjornaitut erĸartoromârmagit sillaĸsûb inungit? Sillaĸsûble inungit erĸartortaujomârmatta illipsingnut, pijariakinersanik erĸartuijungnangilasê?

3 Kaujimangilasê, Engelit erĸartoromâraptigik? nunab pingit tagva piluardlugiungitôĸ?

4 Illipsele patsitiksaĸarangapse nunab pingit pivlugit, illagêktune nachogijaujut erĸartuijungortipasse.

5 Taimak oĸartuksauvunga kangusûtiksapsingnut. Attautsemiglônêt sillatojomik illipsingnêtoĸangilâĸ? Erĸartuijungnartoĸangilarlônêt ĸattangutib passiklerninganik ĸattangutiminût?

6 Kattangulle akkerartorpoĸ ĸattangutiminut, okpingitut tækkoænne aglât.

7 Tamattominga angijomik tammarêrpose, akkerartortigêkapse. Sôg idluitulliviojomangângilâse? sôg perĸutaertaujomangângilasê?

8 Idluitullidlarposele, perĸutaernilapselo, ĸattangutise aglât taimailiorvigivasse.

*9 **Kaujimangilaselônêt**, idluangitut Gûdib nâlegauvinga kingormgutiniangimatsûk? Uivêrijauniarase; ajortullijullônêt, Gûdeungituniglônêt kivgartortut, nulliarêngnermiglônêt asseroijut, ikliguktullônêt, nukapitjaniglônêt uivêriklertut,

10 Tigliguillônêt, pijomatudlartullônêt, tallatullônêt oĸauserludlartullônêt, arĸtaijullônêt Gûdib nâlegauvinganik kingormgujiniangilat.

11 Taimailiulauĸtut illapse illangit; ubvarsimavlusele ivjornatisimavluselo idluartisimavose, Nâlekab Jêsusib attinganut Gûdiptalo Anerninganut.

*12 **Tamainik** pijungnarpunga, illangille attornangilat. Tamainik pijungnarpunga, kippalôtitaujomangilangale sumut.
13 Nerкiksat illingavut natjangnut, natjaglo illingavuk nerкiksanut. Gûdible tâpkoa tamaita attorungnaerкojomârpait. Timele ajortullinermut illingajuksaungilaк, Nâlekamulle, Nâlegarlo timemut.
14 Gûdible Nâlegaк tuppaktilauкpâ, uvagullotauк tuppaktitsomârivâtigut pitsartunerminut.
15 Kaujimangilasê, Kristusib timise avatigingmagît? Kristusib avatingit tagva attoraksarivakka ajortullinermût? Taimaitsangilaк.
16 Kaujimangilaselônêt, anguniartomut ungajub tâmna timeкattigingmagô? Tâpkoagôк magguk uvinioniarmannik attautsemik. [1 Môs. 2, 24.]
17 Nâlekamulle ungajub tâmna anerneкattigivâ.
18 Assiniarneк ulloreagisiuk. Inûb idluitulliningit illûnatik timingata avatâne pivut, assiniartorle ajortullivoк timiminik asseruidlarlune.
19 Kaujimangilaselônêt, Anernerub ajunginerub illupsingnêtub timise iglogingmagît? tâmna Gûdemit pivasse, illipsingniglo nangmineringilasse.
20 Akkitudlartomik pissiangomagapse: taimaimat Gûde nertorsiuk timipsingne tarnipsingnelo, Gûdib tamakkoa perкutigingmagit.

KAPITEL VII.

Nulliarêngneк pivlugo Paulusib kioninganik.

AGLALAUKTASELE uvamnut pivlugit kiovunga: Idluarpoк inungmut, arnamik aktuingikune.
2 Assiniarnerle pitjutigællugo angut nangminerijaminik nulliaкarle, arnarlo nangminerijaminik ueкarle.
3 Angutib nulliane illannersârvigiliuk, arnabtauк uine taimailiorvigiliuk.
4 Uilik timiminut attaniungilaк, uingale; taimaktauк nullialik timiminut attaniunginivoк, nulliangale.
5 Avisârtoкarniarane aiparminit; kissiane tamaptik sivikitomik pijomavlutik issumaкarкattigêkuptik, nerritailinermut tuksiarnermullo piviksaкarкovlutik; ama kattingmigitik, Sâtanasemut ôktorluktauкonnatik, ikliguktailineк ajorapsiuk.
6 Tamannale naglingnermut oкautigijara, perкojautilugo pinnanga.
7 Inuille tamaita uvaptun-erкojomagalloartakka; illûnatigle

ingmigôlingajomik tunnitjiviovut Gûdemut, illangat imâk, illangat
taimak.
8 Aipaĸangitulle uigarnerillo imâk oĸaupakka: Uvaptun-
ikunik, nâmagajarpoĸ tâpkonunga.
9 Aipaĸanginerle ajorunitsuk, aipatârlît; aipaĸarneĸ idluar-
nersaungmat, ikligudlarnermit.
*10 **Nulliarêlle** uvangaungitub, Nâlekable perĸovait, uilik
uiminik ĸemmaiĸonnago.
11 Kemmakuniugle uitârtuksaungilaĸ, uinelônêt saimarsar-
lugo piliuk. Angutiblo nulliane avitæksaringilâ.
12 Assingille uvanga oĸaupakka Nâlegaungitub: Okpertoĸ
okpingitomik nulliaĸarune, taipsomalo najuênaromakpago, avi-
tæksaringilâ.
13 Arnaĸtauĸ okpingitomik ueĸarune, taipsomalo najuêna-
romakpago, avitæksaringilâ.
14 Okpingitoĸ angut nulliaminut ivjornailingmat, arnaĸtauĸ
okpingitoĸ uiminut ivjornailivoĸ. Taimaingipat, ĸittorngase
ivjornarajarput; mânnale ivjornaiput.
15 Okpingitorle avitsomagune, avile! Okpertoĸ angullônêt,
arnarlônêt, taimaitoĸarpat, ĸellaksorsimangilaĸ. Ullapirsaute-
ĸarĸovlutale Gûdib ĸaiĸolauĸpâtigut.
16 Igville arnaĸ, ômât, uit piuliniarmangângne, ĸanoĸ ĸau-
jimavît? Igvillônêt angut, nulliat piuliniarmangângne, ĸanoĸ
ĸaujimavît?
17 Illûnatigle attunit inôniarlît, sorlo Gûdib illingatilaung-
magit, sorlolo Nâlekab attunit ĸaiĸolaungmagit. Tamattominga
illagêne illûnaine perĸojivunga.
18 Kippimavlune ĸaiĸojaumajub kippimaneĸ malligaksarivâ.
Kippimaluganelo ĸaiĸojaumajoĸ kippijauniarane.
19 Kippimaneĸ attungilaĸ, kippimanginerlo attunginivoĸ;
Gûdible perĸojangit nâlektaujariaĸarput.
20 Inugle ĸanoĸ illingalaungmangât ĸaiĸojautillugo, tai-
maitsainarle!
21 Kivgautillutit ĸaiĸojaumaguvit, tamanna issumajâru-
tiginago pît; kivgaujungnaerungnaruville, taimaingârit.
22 Kivgautillugo ĸaiĸojaumajoĸ Nâlekame, tâmna Nâlekab
kivgaujungnaertipâ; taimaktauĸ kivgautinnago ĸaiĸojaumajoĸ
Kristusib kivgarivâ.
23 Akkitudlartomik pissiangovose; kivgauniarase inungnut.
24 Illûnase ĸattangutikka, attunit, ĸanoĸ illingalaungmang-
âpselônêt ĸaiĸojautilluse, taimaidluse Gûdemêtuaritse.
*25 **Uigasuille** pivlugit perĸojaĸsilaungilanga Nâlekamit;
issumagale annipara, Nâlekamut nâpkigijaulaurama, nelâgôr-
ĸovlunga.
26 Mânna tagva idluarasugivara, nelliutub tamattoma kap-

pianarninga pivlugo, inungmut idluarmat, taimailingatuinarpat (aipaĸarane).
27 Nulliamut ĸellaksorsimaguvit, ĸellarutjârasuarniarnak! nulliaĸangikuville, nulliaksarsiorniarnak!
28 Nullianikkuville, idluitullingilatit; uigasuglo uinikkune, idluitullinginivoĸ. Taimaitulle timikut kappianarneĸarniarput. Taimaitauĸojomangigalloarpapse.
29 Mattomingale oĸautjivunga, ĸattangutikka, nelliutoĸ sivikipoĸ. Ama imâk issumaga: Nulliaggit nulliaĸangitutitunilerlît; ĸeajullo ĸeangitutitut;
30 Kuviasuktullo ĸuviasungitutitut; pissiniartullo perĸuteĸangitutitut;
31 Sillaĸsûblo mattoma pinginik attortut, attornerlungniarnagit; sillaĸsûb tamattoma illinganinga nungujomârmat.
32 Issumagivapsele issumajârĸojomanase. Aipaĸangitub Nâlekab pingit issumagivait, Nâlekab idluarijanganut illingajomavlune.
33 Aipagguble nunab pingit issumagivait, nulliaminut idluarijaujomavlune.
34 Uiggillo uigasuillo adsigêngilat. Ueĸangitub Nâlekab pingit issumagivait, ivjornaitsomavlune timimigullo anernermigullo. Uigguble nunab pingit issumagivait, idluarijaujomavlune uiminut.
35 Tamattomingale oĸarpunga, illipsingnut idluarmat; nappEromavluse pinnanga, kissianele idluarĸutaungmat, Nâlegarlo kivgartutsainarlugo ullapitauĸonnase.
36 Illapsele illangata idluarasugingikuniuk panningme ueĸangigininga, inumariotsiartillugo, taimâglo pijariaĸarĸôrpat, issumaminik pile; idluitullingilaĸ; taimaitut uiniglît.
37 Kinale ômamigut kajusimagune, (agviaruteĸarane issumaminik piniarungnarame); ômamine issumasimagune (pannine) uigasuk aipaitôĸovlugo, idluartomik pivoĸ.
38 Taimak uiniktitsijoĸ idluartomik pivoĸ; uiniktitsingitorle idluarnersamik pivoĸ.
39 Arnab perĸojat nâlengniariaĸarpait, uine inôtillugo; uingale toĸĸokpat, issumaminik pituinariaĸarpoĸ uiniklune pijomajaminik; kissianele Nâlekame piniartuksauvoĸ.
40 Pilloringnersaujorle, taimailingatuinarpat (aipaĸarane,) issumaga malliklugo. Uvangaletauĸ Gûdib Anerninganik peĸarasugivunga.

KAPITEL VIII.

Gûdeungitunut tunnergutinik.

„GÛDEUNGITUNULLE tunnergutit pivlugit ĸaujimavo-
gut, illûnata illisimagapta.“ Illisimaneĸ pijorititsivoĸ, nagling-
nerle âĸiksoivoĸ.
2 Illisimanasugijoĸarpalle sumik, tâmna ĸaujimangilaĸ sulle
ĸaujijariaĸarnerminik ĸanoĸ.
3 Gûdemigle nagligosuktoĸarpat, tâmna illitarijauvoĸ tâpso-
munga.
4 Gûdeungitunut tunnergutinik nerrineĸ pivlugo ĸaujima-
vogut tagva, Gûdeungitoĸ nuname sunautsangimat, Gûdeĸangi-
mallo attausetôjub assianik.
5 Gûdinik taijaujoĸaralloarpoĸ ĸilangmelônêt nunamelônêt;
Gûdit (taimaitut) unnungmatta, Nâlekallo unnungmatta.
6 Taimaigalloartillugo, attausênarmik Gûdeĸarpogut, Atâta-
mik; tâpsomangat illûnamatsiatik pivut, uvagullo tâpsomanê-
pogut; attausênarmiglo Nâlegaĸarpogut Jêsuse Kristusemik,
tâpsomûna illûnamatsiatik pivut uvagullo tâpsomûna.
7 Illûnatigle attunit tamattominga illisimangilat. Illangit
sulle issumajâdlarlutik Gûdeungitut pitjutigællugit, Gûdeungi-
tunut tunnergutaunasugijamingnik nerrivut; tamattomungalo
issumangit sujuktauvut, sangêngmatta.
8 Nerĸele idluarutigingilavut Gûdib sângane. Nerrinivut
pivlugo idluarnersauniangilagut, nerringinivullo pivlugo idlui-
nersauniangilagut.
9 Udjertuleritsele, kivgaunginise tamanna apôtiksaulerĸon-
nago sangêtunut.
10 Igvit illitarsineĸartotit, neliata takkogunitit nerrimâr-
vingme iksivatillutit Gûdeungitub iglungane, tâmna sangêname,
issumamigut kajungersartaulingilâĸ, nerrilune Gûdeungitunut
tunnergutinîk?
11 Kattangutib tagva sangêtub, Kristusib toĸĸotigijangata,
illitarsinît asserorutiginiarpâ.
12 Taimagle idluitulligupse ĸattangutigênut, killerdlugillo
sorlo issumangit sangêtut, tagva Kristusemut idluitullivose.
13 Taimaimat nerĸe ĸattangutima sinnaungajutigikpago, ner-
ĸemik nerrijomanajatsangilanga, ĸattangutimnut sinnaungaju-
taujomananga.

KAPITEL IX.

Ajoκertuijut issumagijaujariaκarningœnnik piksanginik. Taimaigalloartillugole, Paulusib akkilertaujomangininganik sangêtut pivlugit. Niaκôtiksab asserojuitub pinasuartauκojauninganik.

Aposteleungilanga? kivgaujungnaingilangâ? Nâlegavut Jêsuse Kristuse tækkolaungipigô? Illipse sennamajigingilapsinga Nâlekamë?

2 Assipsingnut Aposteliungikuma, illipsingnut Apostelio-vunga; Apostelionimnut nellunaikutauvose Nâlekame.

3 Tamædja akkiornera erκartortimnut:

4 Nerrijuksaungilagût immertuksaunatalô?

5 Nullialijartuksaungilagût arnamik κattangumik, Apostelititut assiptitut, Nâlekablo κattangutingititut, Kêfasetullo?

6 Uvangalo Barnabaselo kissimnuk taimak pijungnangilagûk?

7 Kina sorsugiartorlune kivgartorκa, attorniartane nangmineκ pissiarilugît? kina Wainiliksamik perorsêviliorκa, perorsiangita illanginik nerrinanê? kinalônêt nergjutinik pairsiva, êsinanelo nergjutit tâpkoa immunginîk?

8 Inûb illusinga attordlugo taimak oκâlavîk? perκojat taimaitunik oκauseκanginivât?

9 Môsesib perκojangine aglaksimangmat [5 Môs. 25, 4.]: „Ivjarusêjuksaungilatit tuktuvangmik (sullugainernik) tullertomik.“ Tuktuvait (kissêta) Gûdib issumagivagît?

10 Ubvalo mattominga piluartomik uvagut pivluta oκâlaungilâκ? Aukak, uvagut pivluta aglaksimangmat. Poagrejartoκ (ivjomik) poagrejartuksauvoκ nerriuklune, sullugainerniglo kadjuktoκ nerriuklune kadjuktuksauvoκ.

11 Anernerub pinginik karngasuigapta illipsingnut, timipse attoræksanginik illangaigupta, angiluarκâ?

12 Assivut taimaitomik perκojijungnarpatta, illipsingnik, uvagut pijuksaunersaungilagût? Uvagulle perκojinermik taimaitomik attulaungilagut; sunatuinaille kamagingilavut, agviarutiksalioromanata Kristusib oκausinginut tussarnertunut.

13 Kaujimangilasê kivgartortut ivjornaitovingme nerrivangmatta ivjornaitoviub pinginît? Altaremelo kivgartortut Altarib κânganut illijaujut illangerpangmagît?

14 Taimaktauκ Nâlegaκ perκojilauκpoκ, oκautsinik tussarnertunik oκâlajut oκautsinut tussarnertunut inôgutiksarsijuksaungmatta. [Mat. 10, 10. Luk. 10, 7.]

15 Tamakkoningale attulaungimarikpunga. Taimailiorviojo-

mavlungalo tamattominga aglanginivunga. Toĸĸojomangârpunga
nertornautiksamnik aĸsârtaunermit.
16 Oĸautsit tussarnertut oĸâlatigigapkit, nertortuksaungi-
langa uvamnik; taimailiortuksaungama. Kappianarmêk uvanga,
oĸautsit tussarnertut oĸâlatigingikupkit.
17 Kunnunanga oĸâlaguma, akkilertaujomârpunga; ĸunnu-
galloarumale, piniarnermik tamattominga perĸojauvunga.
18 Sumik tagva akkilertauniarpîk? Imâk: Oĸautsit tussar-
nertut Kristusemik oĸâlatigigapkit, taimailiorpunga akkilertau-
ĸojinanga; attornerlugomanago kivgaunginera oĸautsit tussar-
nertut pitjutigællugit.
*19 **Inungmik** nâlegaksaĸangigalloardlunga, uvamnik kivgau-
titunga tamainut, unnuksititsomavlugit (okpertuksat).
20 Jûdine Jûditun-ipunga, Jûdit idluarserĸojomavlugit. Per-
ĸojalingne perĸojaliktun-ipunga, idluarserĸojomavlugit perĸo-
jaggit.
21 Perĸojaĸangitune perĸojaĸangitotun-ipunga, idluarserĸo-
jomavlugit perĸojaĸangitut; Gûdib sângane perĸojaliungitsangi-
galloardlunga, Kristusible perĸojangit nâlekpakka.
22 Sangêtune sangêtotun-ipunga, sangêtut idluarserĸojo-
mavlugit. Illûnainut adsionasuarpunga illûnâne, illangillônêt
illûnainit piuliniaromavlugit.
23 Oĸautsille tussarnertut pivlugit taimailiorpunga, nang-
minek illangiubvigijomavlugit.
*24 **Kaujimangilasê**, aĸpalliutivingme aĸpangerĸattautijut,
illûnatik aĸpangeralloarmatta, attausênauble pivianartoĸ (aju-
gaujub pijaksanga) pivâ? Aĸpangerniaritse tagva, tigulugo
tâmna.
25 Ingiaĸattautijulle illûnatik assianik pinasuangilat; ipkoale
niaĸôtiksaĸ asserorniartoĸ pijomavlugo, uvagulle asserojuitomik
piniarpogut.
26 Taimaimat aĸpangerpunga maungatuinaungitoĸ; sorsuk-
pungalo sorlo sillatuinarmut issaĸailunga pinnanga.
27 Timigale aĸtorsartidlarlugo kivgautipara, assimnut
oĸâlajunga nangmineĸ egitaksaujomananga.

KAPITEL X.

*Paulusib ĸaiblarpait okpertut, Israêlititut nâlelaungitutitut iler-
ĸonnagit; Gûdiungitunik Sâtanasemiglo kivgartorĸonnagit, ĸat-
tangutillo sangêtut sinnaungatitauĸonnagit.*

ERKAITITSOMAVAPSELE ĸattangutikka, atâtagijavut il-
lûnatik nuvujab attânêlaungmatta, illûnatiglo imakut pissulauĸput;

2 Illûnatiglo Môsesemut (illingavlutik) baptitaulauĸput nuvu-
jamelo imânelo.
3 Illûnatiglo adsigêktomik nerĸiksamik anernelingmik ner-
rilauĸput;
4 Illûnatiglo adsigêktomik immiksamik anernelingmik immi-
lauĸput; ĸairtomille anernelingmik pijomik immilauĸput, tâp-
soma mallingmagit; ĸairtoĸ tâmna Kristuseolauĸpoĸ.
5 Unnuktulle tâpkonangat Gûdib ĸuviagilaungilait; taimaimat
inôjungnaertitaulauĸput inuĸajuitome.
6 Tamadjale ulloreasûtiksarivavut, ajortomut ikliguĸonnata,
taipkutitunaĸ ikliguktutitut.
7 Gûdeungitullo nâlengniarassigik taipkoa illangititut, sorlo
aglaksimangmat: Inugiartoĸsuit ingilerput nerrimârlutik, immi-
larmiglo, nikovilerpullo oĸigêserdlutik. [2 Môs. 32, 6.]
8 Assiniaratatauĸ, sorlo taipkoa illangit assinialaungmatta,
23,000 illo toĸĸolauĸput uvlorme attautseme.
9 Kristusemiglotauĸ ôktorniarata, sorlo taipkoa illangita
ôktulaungmatsuk, ĸuglugiarâlungnullo toĸĸotaulauĸput.
10 Avamudlarasetauĸ, sorlo taipkoa illangit avamudlarmatta
asserorsaijomullo toĸĸotaulauĸput.
11 Tamakkonungale tamainut pijauvut taipkoa, erĸauma-
jæksauniarĸovlugit; aglaksimagivuttauĸ, innertertauĸovluta uva-
gut, sillaksûb uvlungita kingorlingine inôjogut.
12 Taimaimat issumamigut nangerasugijoĸ, kammalerle
ochoĸonnane.
13 Assianut ôktorluktaungilase sulle, inuit attorpaktanginut
kissiane; Gûdible nertornarlune ôktortauĸoniangilâse ajortap-
singnik; ôktorlungnartorle imâk naggaserniarpâ asserortau-
ĸonnase.
*14 **Taimaimat** nagliktakka, Gûdingoanik (Gûdeungitunik)
kivgartorneĸ ulloreagisiuk.
15 Sorlo illisimajunut oĸâlavunga, oĸautsikka tamakkoa
kiglisiniarsigik.
16 Ermgusiarsuk saimanartoĸ, saimartavut, tâmna Kristu-
sib aunganut illagêgutaungilâĸ? ĸaĸĸôjaĸ, avgortavut, tâmna
Kristusib aunganut illagêgutaungilâĸ?
17 ĸaĸĸôjaĸ attausiongmat, taimak unnuktôvluta timiovogut
attautsemik; ĸaĸĸôjaĸ attauseĸ illangiubvigigaptigo tamapta?
18 Uvinikut Israêlitiojut nautsertorsigik. Tunnergutiviner-
nik nerrijut, taipkoa Altare illangiubvigingilât?
19 ĸanoĸ tagva oĸarlangâ? Gûdeungitoĸ sunaunerarpigô?
Gudeungitunullônêt tunnergutit sunaunerarpakkâ?
20 Oĸarpungale, nellojut tunnergutiksamingnik tunnijivut
Sâtanasinut, pinnatiglo Gûdemut. Sâtanasille illagêngninginut
illauĸojomatsangilapse.
21 Nâlekab ermgusiarsunganit, Sâtanasillo ermgusiarsungæn-

nit attautsikut immerungnangilase; Nâlekab nerrimârvianit,
Sâtanasillo nerrimârviænnit illangiutijungnangilase.
22 Nâlegarlônêt ningarosuktitsomavitigo? tâpsomangat pit-
sartunersauvitâ?
*23 **Tamainik** pijungnaralloarpunga, illangille attornangilat.
Tamainik pijungnarpunga, illangille idluarsaingilat.
24 Neliallônêt nangminerijaksaminik ĸenn erniarane illûna-
tigle attunit assime pingit issumagiligit.
25 Nerĸit niorvgutiksat tamaita niuvervingmêtut nerrisigik,
apperĸutiginiarnagillo issumajârĸonnase.
26 Nâlekab nuna pingillo tamaita perĸutigingmagit.
27 Okpingitulle illangata nerrijartorĸokpasse, aijomagupselo,
mannijaujut illipsingnut nerrisigik, apperĸutiginiarnagillo issu-
majârĸonnase.
28 Oĸautjaulerupsele, nerĸe tamanna tunnerguteviniovoĸ
Gûdiungitunut; nerrijuksaungilase ĸaujititsijoĸ tamattominga
pivlugo; issumajârtoĸarĸonnago. Nâlekab nuna pingillo ta-
maita perĸutigingmagit.
29 Erĸarsautille oĸautigivakka, igvit erĸarsautitit pivlugit
pinnanga, assivîlle erĸarsautingit pivlugit. Sôg assima erĸar-
sautinginut kivgaunginera erĸartortauĸojaksarivigô?
30 Kujalivlunga attorupko, sôg mittautigijaujariaĸarĸîk ĸu-
jalijutigijara pitjutigællugô?
31 Taimaimat, nerrijarangapselônêt, immerangapselônêt,
sumiglônêt piniarmangâpse, tamaita piniarsigik Gûde nertor-
tauĸovlugo.
32 Sinaungajutauniarase Jûdinullônêt, Grîchinullônêt, Gûdib
illagêktoĸotinginullônêt.
33 Sorlo uvangatauĸ tamainut ĸuviagijaunasuarama suna-
tuinatigut, idluarĸutiksamik pinasuarlunga uvamnuungitoĸ,
unuktunulle, piulijauĸovlugit.
Kap. 11, 1. Uvamnik mallikteotitse, sorlo uvanga Kris-
tusemik.

KAPITEL XI.

*Arnat annorâĸartuksaunin gœnnik ĸanoĸ. Komuniônib uvloĸ-
siorutauninganik.*

2 NERTORPAPSE ĸattangutikka, erĸaumagapse (oĸautsim-
nik) tamainik, malligaksallo perĸojakka illipsingnut attutsia-
rapsigik.
3 Kaujimaĸovapsele, angutit neliatalônêt Kristuse niaĸoring-
mago, arnable angut niaĸorivâ, Kristusible Gûde niaĸorivâ.

4 Angutit neliat tuksiarangame, nellautaijarangamelônêt
nessarsimavlune, niaĸone nachonartipâ.
5 Arnalle neliat tuksiarangame, nellautaijarangamelônêt
nessarsimanane, niaĸone nachonartipâ; sallimajotun-inajarame.
6 Arnaĸ nessarsimajomangikune, kipjartaugilît nujangit.
Arnarle nujaĸarune ĸipjarsimajunik sallimajuniglônêt nacho-
nadlarmat, nessarsimavlune pile.
7 Angulle nessarsimajuksaungilaĸ, adsiutaungmat Gûdemut,
tâpsomalo nertornautigingmago: angutible arnaĸ nertornautigivâ.
8 Angut arnamit pingimat, arnarle angumit pivoĸ.
9 Angut pingortisimanginivoĸ arnaĸ pivlugo, arnarle angut
pivlugo.
10 Taimaimat arnaĸ nâlengnermut nessaĸartuksauvoĸ, Enge-
lit pivlugit.
11 Kissianele angullônêt arnamik illaĸangilungilaĸ, arnar-
lônêt angumik illaĸangilungilaĸ, Nâlekame.
12 Sorlo arnaĸ angumit pingmat, taimaktauĸ angut arnakut
pigivoĸ; tamaitale Gûdemit (pivut).
13 Nangmineĸ issumatitse, takkominarmangât, nessarsima-
nane arnaĸ tuksiarangât Gûdemut?
14 Ingminiglônêt saĸĸijânginivâ illipsingnut, angutib nujane
takkijorortikunigit, nachonautigingmagît?
15 Arnable nujane takkijorortikunigit, pinnarnautigingma-
git? Nujarminik tunnitjiviongmat ulliktaujutigivlugit.
16 Tamannale pivlugo akkerartorosuktoĸarpat akkunapsing-
ne, tâmna ĸaujilerle, uvagut taimaitomik illuseĸanginapta,
Gûdib illagêktoĸottingillônêt.
*17 **Tamattomingale** innerterijuksauvunga: Nertorluse ajuler-
papse, idluarnersamik illuseĸarase, idluanginersamigle illuse-
ĸarluse kattimavakkapse.
18 Sivorlermik tussarpunga, kattimalerangapse illagêktutitut,
akkerartortigêkapsegôĸ, illangagullo okperivara.
19 Ingmingnut akkerartôtijoĸariaĸarmat illipsingne, nel-
lâgôrtut akkunapsingne saĸĸijârĸovlugit.
20 Taimak kattimalerangapse, Nâlekab Komuniôninganik
pijungnangilase.
21 Sivorngagut attunit ingmikôrluse nerrivakkapse neksar-
tapsingnik; illapselo illangat kâkpoĸ, aipanga nâmaksivoĸ.
22 Igloĸangilase nerrimârviksapsingnîk immerviksapsingnig-
lô? Ubvalo Gûdib illagêktoĸottingit nachogivisigîk, peĸangi-
tullo kangusuktilugît? Sumik illipsingnut oĸartuksauvîk? Illip-
singnik nertordlertuksauvîk? tamanna pitjutigællugo nertu-
ngilapse.
23 Nâlekamit pivara illipsingnut unertûtigijara (imaitoĸ):
Nâlekab Jêsusib unnuarme taipsomane pititaugame, ĸaĸĸôjaĸ
tiguvâ,

24 Kujalivlunelo avgorpâ oĸarlunelo: Tigulugo nerrisiuk;
tagva timiga, avgortoĸ illipsingnut; taimailioritse erĸaumajau-
niksamnut.
25 Taimaktauĸ ermgusiarsuk (tigugivâ), nerrijarêramik,
oĸarlunelo: Ermgusiarsuk tâmna Testamentetângovoĸ aumne;
taimailioritse immilerangapsiuk erĸaumajauniksamnut.
26 Kaĸĸôjaĸ tamanna nerrilerangapsiuk, ermgusiarsungmillo
tâpsomangat immilerangapse, Nâlekab toĸĸunga oĸautigijaksa-
rivasse tikkerĸârtinnago.
27 Neliat ĸaĸĸôjamit tâpsomangat nerrijoĸ, Nâlekablônêt
ermgusiarsunganit immertoĸ, idluarsinane, tâmna pidlaraksau-
voĸ Nâlekab timingalo aungalo pivlugik.
28 Inugle nangminerminik kiglisiniarĸârle, taimaglo ĸaĸ-
ĸôjamit tâpsomangat nerrile, ermgusiarsungmillo tâpsomangat
immerle.
29 Nelialle nerrijoĸ immertorlo idluarsinane, tâmna nerri-
vlunelo immerpoĸ erĸartortautiksaminik; tamanna pivlugo. Nâ-
lekab timinga issumaginginamiuk.
30 Taimaimat ajulertut ĸanimajullo unnudlarput akkunap-
singne, unnuktullo sinnikput (toĸĸovut).
31 Nangminiptingnigle erĸartorupta, erĸartortauniarajangi-
lagut.
32 Erĸartortaujarangaptale, Nâlekamut sugiartaulerpogut,
sillaĸsoarmiut illagilugit pidlartauĸonnata.
33 Taimaimat, ĸattangutikka, nerrijartorluse kattilerangapse,
illase utaĸĸisigik.
34 Kâktoĸarpalle, iglomine nerrerĸârle; kattimanipsingnut
erĸartortautiksarserĸonnase. Tamakkoa assingit âĸigomavakka
tikkikuma.

KAPITEL XII.

Anernerub tunnergutinginik adsigêngitunik.

KATTANGUTIKKALE, nelloĸojomangilapse tunnergutinik
Anernerub pinginik.
2 Nellungilase, nellojoĸsôlaurapse, ailaurapselo Gûdingoanut
oĸajuitunut, sorlo tessiortaulaurapse.
3 Taimaimat ĸaujitipapse Gûdib Anerningagut oĸâlajub
Jêsuse oĸarnerlôtigitsangilâ; neliatalônêt Jêsuse Nâlekamik
taijungnangilâ, Anernerub ajunginerub pitingippago.
4 Tunnergutit sunatuinauvut, Anernerle tâmnautsainarpoĸ.
5 Kivgartûtillo sunatuinauvut, Nâlegarle tâmnautsainarpoĸ.
6 Kitsartunerillo sunatuinauvut, Gûdele tâmnautsainarpoĸ,
tamainik piniartitsijoĸ tamaine.

7 Illûnainelo Anernerub tunnergutingit saKKerput assingita
idluarKutiksangænnut.
8 Illangat illisimanartumik oKauseKarlune tunnitjiviovoK An-
ernermut; illangalle illitarsinermik oKauseKarlune, Anernermut
tâpsomungainaK.
9 Illangallo okpernermik (tunnitjiviovoK) Anernermut tâpso-
mungainaK, illangallo tunnergumik inûliklernermut, Anernermut
tâpsomungainaK.
10 Illangallo tattamnartullinermik; illangallo nellautainermik
oKâlavlune; illangallo illitarsivlune anernernik; illangallo oKaut-
sinut tussarngartanut oKâlavlune; illangallo oKautsit tussarngar-
tat nellonaerlugit.
11 Tamakkoale tamaita Anernerub tâpsoma attausetôjub pini-
arpait, issumaminiglo illûnaita attunit illangiutitipait nangmi-
nerijæksanginik.
*12 **Sorlo** time attausiojoK unnuktunik avateKarmat, sorlolo
timib tâpsoma attautsib avatingit illûnatik, unnugalloardlutik,
attauseK timigingmatsuk: KristusetauK taimainivoK.
13 Tamapta Anernermut attautsemut baptisimagapta, attaut-
semik timeolerKovluta, Jûdiongmangâptalônêt, Grîchiongmang-
âptalônêt, kivgaungmangâptalônêt, kivgaungimangâptalônêt; illû-
natalo immitauvogut Anernermut attautsemut.
14 Timelo attausênarmik avateKangimat, unnuktunigle.
15 Ittikkat oKarajarpatta: aggaunginapta, tamanna pivlugo
timib avatigingilâtigut; timib tagva avatiginajangilagît?
16 SiuttauK oKarajarpat: ijiunginama, tamanna pivlugo
timib avatigingilânga; timib tagva avatiginajangilâ?
17 Time illûnane ijiokpat, tussarneK nanênajarKâ? time
illûnane siutaukpat, naimaneK nanênajarKâ?
18 Mânnale Gûdib avatit tamaita illilauKpait illûnaita ing-
mikôrtilugit timemut, issumaminik.
19 Avatille illûnatik attausênaK avateokpatta, time nanê-
najarKâ?
20 Mânnale avatit unnudlarput, timele attausiovoK.
21 Ije aggangnut oKarungnangilaK: attoriaKangilapse; nia-
Korlônêt ittikkanut: attoriaKangilapse.
22 Imailuarporle: Timib avatingit sangênersaunasugijavut,
tamakkoa attoriaKarnerpângeput.
23 Kangunarluarasugijavut timene, tâpkoa pinniarnarsitiner-
sarivavut; pinnarnaitigijavullo, tâpkoa âuanausitinersarivavut.
24 Ananausitigijavut pinnarnarsititaujariaKangimatta. Gû-
dible time taimak avatitârdlugo pivâ, avat ajoKsarnersaK pinnar-
narnersautilerdlugo;
25 Akkerartortigêrkonnagit timemêtut, ikkajortigêrKovlugille
avatit ingmingnut.
26 Tagva avatit illangallônêt ânialerpat, avatit illûnatik

âniaĸattigivât; avatillônêt illangat nertornartitaukpat, avatit
illûnatik ĸuviasuĸattigivât.
27 Kristusible timigivâse, avatigivâse ingmikôrtiluse.
28 Gûdiblo illagêktune kivgartorĸolauĸpait sivorlermik
Apostelit, aipanganik nellautaijut, pingajuænnik ajoĸertuijut,
tungâgut tattamnartullijut, tungâgut inûliklernermik tunnergu-
tiggit, ikkajortuksallo, attaniotijullo, oĸautsiniglo (ingmigolinga-
junik) sunatuinarnik oĸâlajut.
29 Illûnatik Aposteliovât? illûnatik nellautaijôvât? illûnatik
tattamnartullijungnarĸât?
30 Illûnatik inûliklernermik tunnerguteĸarĸât? illûnatik
oĸautsinik (ingmigôlingajunik) sunatuinarnik oĸâlavât? Illûna-
tik nellonarungnaertitsijungnarĸât?
31 Tunnergutit saimanartut idluarnersat pinasuarsigik.
Sullelo mânna unertôtijomavapse apĸomik idluarnerpângojomik.

KAPITEL XIII.

Naglingnerub anginerpângoninganik.

INUIT (illûnatik) Engelillo oĸausinginut oĸâlajungnaruma,
naglingneĸarnangalo, kanujatut sivanertotut, nipliajôrutitullônêt
immiajotut inajarpunga.
2 Nellautainerniglo oĸarungnaruma, nellonartoĸsuillo tamaita
ĸaujimagupkit, illisimanartullo tamaita illisimagupkit; okperne-
ĸarumalo tamainik, ĸaĸĸâluit aglât nukterungnarlugit, nug-
lingneĸarnangalo, suksaunajangilanga.
3 Pikkalo tamaita pilliutigigalloarupkit aklujunut, timigalo
ikkomamut nungutautigalloarupko, naglingneĸarnangalo, attora-
jangimarikpoĸ uvamnut.
*4 **Naglingneĸ** kammangitsertorlunelo pitsiartoĸsôvoĸ, nag-
lingneĸ anâtûtingilaĸ, naglingneĸ tappatongilaĸ, piojorinanelo;
5 Illuserluktomik saĸĸertitsingilaĸ, nangminiksarsiungilaĸ,
ningarosuktitaujungnaranelo, asseroinasuangilaĸ.
6 Idluitullineĸ ĸuviasûtigingilâ, mikseĸârnerle ĸuviasûti-
givâ.
7 Tamainik erĸasungilaĸ, tamainik okperpoĸ, tamainik ner-
riukpoĸ, tamainik ĸennuersârpoĸ.
*8 **Naglingneĸ** soraerniangilaĸ, nellautainerille soraeromârput,
oĸautsillo (ingmigôlingajut) soraeromârput, ilitarsinerlo soraero-
mârpoĸ.
9 Illainarnik ĸaujimagapta, illainarniktauĸ nellautaivluta.
10 Nâmaksinerle nelliutikpat, illainârnerit tâva soraero-
mârput.
11 Sorusiolaurama, sorrusertut oĸâlalauĸpunga, sorruser-

tullo sillatunekalaukpunga, issumakalarmalo sorrusertut; angutimarioleramale ipperarpara sorrutsib illusinga.
12 Mânna kemmergovogut sorlo tachartûtikut, erginaisiordluta, pijomârtomele kênarmit kênarmut. Mânna illitarsivunga illainarnik, pijomârtomele illitarsijomârpunga, sorlo illitarijaugama.
13 Mânnale makkoa pingasut: okpernerlo, nerriungnerlo, naglingnerlo sokkoserniangilat. Naglingnerlo tamakkonangat anginerpauvok.

KAPITEL XIV.

Nellautainerub kanok attortaujuksauningamik.

NAGLINGNEK pinasuarsiuk. Tunnergusiat, Anernerub pingit tussugisigik, tukkekartitsinerle piluardlugo.
2 Okautsit tussarngartat attorlugit okâlajok inungnut okâlangimat Gûdemulle; tukkisijaujungnangimat kimut, anernikulle nellonartut okautigivait.
3 Tukkekartitsilunele okâlajok inungnut okâlavok, idluarsarlugit, kaiblarlugillo nekoksitilugillo.
4 Okautsit tussarngartat attorlugit okâlajok nangminek idluarsivok; tukkekartilsilunele okâlajub illagêt idluarsitipait.
5 Okautsit tussarngartat attorlugit okâlajungnarkogalloarpapse illûnase, anginersamigle tukkerkartitsiluse okâlakovapse. Tukkekartitsilune okâlajok anginersaungmat okâlajomit okautsit tussarngartat attorlugit; tâmna (mikkinersaulungilak) kissiane tukkekartitsikassiutjigune, illagît tamakkonunga idluarsartaukovlugit.
6 Tagvale kattangutikka, okâlajartoruma illipsingnut, okautsit tussarngartat attorlugit, suksaunajarkîk illipsingnut, okâlavigingikupse, sakkijâtsiartullônêt, illisimanartullônêt, tukkekartitsinerlônêt, ajokertûserlônêt attorlugît?
7 Sorlotauk ômajôngitut nipliajôrutit, nipjautaungmangâllônêt, Harfeongmangâllônêt, ingmikôrtomik errinakangipatta, kanok kaujimanarkâ, suna nipjausijautaungmangât, Harfesijautaungmangâllônêt.
8 Tiptulautiblo nippinga nellonarpat, kina oppalungaerajarka sorsungniarnermût?
9 Taimaktauk illipse okautsit tussarngartat attorlugit okarupse, tukkisijaujungnangitunik okausekarluse, kanok tagva kaujijaujungnarka, suna okautaungmangât? maungatuinak okâlaniarapse.

10 Oĸautsit sunatuinaugalloarput sillaĸsoarme, attautsillô-
nêlle tukkeĸangitoĸangilat.
11 Nippible tukkinga tussângikupko, oĸâlajomut tukkisinar-
niangilanga; tâmnatauĸ oĸâlajoĸ tukkisinarniangilaĸ uvamnut.
12 Taimaktauĸ illipse, Anernerub tunnergutingit pinasuar-
vikkapsigik, anginerpângojomigle illagêt idluarsitiksanginik
pinasuaritse, tamainik peĸaluarĸovluse.
13 Taimaimat, oĸautsit tussarngartat attorlugit oĸâlajoĸ
tuksiarle, oĸautsine nellonarungnaertitsomavlugittauĸ.
14 Oĸautsit tussarngartat attorlugit tuksiaruma, anernipkut
tuksiaralloarpunga, issumagijakkale attornangilat kimullônêt.
15 Kanorle tamanna illingajuksauvâ? Imâgle: Tuksiaroma-
vunga anernikut, tukkisinartomiglo tuksiaromavunga; nertordle-
rutiksanik imgeromavunga anernikut, tukkisinartuniktauĸ ner-
tordlerutiksanik imgeromavunga.
16 Saimartitsiguville anernikut, ĸanoĸ illisimangitoĸ tagva-
nêtoĸ Amenemik oĸarungnarĸâ ĸujalitiksatit pitjutigællugit,
oĸautsitit tukkisinginamigit?
17 Igvit ĸujalitsiaralloarpotit, assingnulle idluarsititaujutik-
saungilaĸ.
18 Gûdiga ĸujagivara, oĸautsit tussarngartat attorlugit oĸâ-
lanersaugama illûnapsingnit.
19 Illagênele oĸâlavlunga oĸautsit tellimainait tukkisinartut
attorlugit, assikka ajoĸertoromavlugit, tamanna idluarinersari-
vara oĸautsinit zehn tausendinit tussarngartanit.
*20 **Kattangutikka,** sorrutsititut sillatuneĸarniarase; ajorto-
mulle nutaĸĸatitun-ititse, innersimajutitulle sillatuneĸaritse.
21 Perĸojane aglaksimavoĸ: Inungnut ukkununga oĸâlajo-
mavunga oĸautsinut tussarngartanut, tækkorngartallo ĸanningi-
nut; taimailioralloarumale, nâlengniangilânga. [Jes, 28, 11. 12.]
22 Taimaimat oĸautsit tussarngartat nellunaikutauvut okper-
tunuungitoĸ, okpingitunulle; tukkeĸartitsinerle okpingitunuungi-
toĸ, okpertunulle.
23 Illagêt illuengarlutik attautsime kattimalerunik, illûna-
tiglo oĸautsit tussarngartat attorlugit oĸâlakpatta; illisimangi-
tullo okpingitullônêt itterunik, tâpkonunga illisimainerartauna-
jangilasê?
24 Illûnatigle tukkeĸartitsilutik oĸâlakpatta, okpingitorlo
illisimangitorlônêt itterune, illûnainut tagva innertertaulerpoĸ
erĸartortaulerlunelo illûnainut.
25 Taimaglo ômattingane ijersimajut saĸĸerajarput; pâmak-
terlunelo Gûde tuksiarviginajarivâ, kigligiutsinajarporlo Gûdemik
nellâgut illipsingnêtomik.
*25 **Kanoĸ** tamanna illingavâ, ĸattangutikka? Kattimale-
rangapse, illûnase nelise imgerutiksaĸarpoĸ, ajoĸertuitiksaĸar-

poĸ, oĸautsinut tussarngartanut oĸalavoĸ, saĸĸerviomajutiksa-
ĸarpoĸ, nellonarungnaertitsijutiksaĸarpoĸ. Tamakkoa tamaita
illingatitaulit âĸiktaujutiksamut.
27 Oĸâlajoĸarpat oĸautsit tussarngartat attorlugit, maggug-
lônêt pingasunillônêt unnunersaungitut nèllikârlutik pilît, attaut-
sible nellonarungnaertiligit.
28 Nellonarungnaertitsijoĸangipalle, illagêktune (imna) nip-
pangerle; ingminulle Gûdemullo oĸarle.
29 Tukkeĸartitsijulle magguglônêt pingasullônêt oĸâlalit,
assingillo kiglisiniarlit.
30 Tagvanele iksivajut illangat saĸĸerviomajutiksaĸarpat,
sivorleĸ nippangerle.
31 Illûnase tukkeĸartitsiluse oĸâlatuinariaĸarpose nellikâr-
luse, illûnatik illiniarĸovlugit, illûnaitalo ĸaiblartauĸovlugit.
32 Nellautaijulle (tukkeĸartitsijut) anerningita nellautaijut
(assitik) nâlegarivait.
33 Gûde idluangitomik perĸojitsangimat, ullapirsaumigle,
sorlo illagêktune ivjornaitune illûnâne.
*34 **Arnase** nippangerlit kattimavingme; oĸâlanermik perĸo-
jautsangimatta, nâlektuksautuinarlutigle, sorlo perĸojattauĸ
oĸarmatta.
35 Sumigle illinniaromagunik, uitik apperilitigik iglomingne.
Oĸâlaneĸ kattimavingme idluangimat arnanut.
36 Illipsingnillônêt Gûdib oĸausingit pimavât? illipsingnul-
lônêt kissipsingnut pititaumavât?
37 Nellautaijônasugijoĸarpat, anernelionasugijoĸarpallônêt,
tâmna ĸaujilerle, aglaktakka illipsingnut Nâlekab perĸojaring-
magit.
38 Kaujimangitoĸarpalle, tâmna ĸaujimangilerle.
39 Taimaimat ĸattangutikka, tukkeĸartitsinermik pinasua-
ritse, oĸautsinullo tussarngartanut oĸâlajut innerterniarasigik.
40 Illusitsiariĸluselo, idluarsainiaritse tamainik.

KAPITEL XV.

*Kristusib makkininganik. Timiptalo makkiningata illingani-
nganik.*

Erkaitipapsele, ĸattangutikka oĸautsinik tussarner-
tunik, oĸâlatigilauĸtamnik illipsingnut; tâpkoa illaliulaurapsi-
giktauĸ tungavigigapsigiglo.
2 Tâpkonunga piulijauniarapsetauĸ, sorlo oĸâlatigilaurapkit
illipsingnut; issumamiutarigupsigiglônêt; sulinase okperilaungi-
kupsigik.

3 Nangminektauk tunnergusiarilauktakka illipsingnut okau-
tigilaukpakka, sivorliudlugit makkoa: Kristuse ajornivut pivlu-
git tokkolaungmat, aglait malliklugit.
4 Illijartortaungmallo, uvluglo pingajuængne makkisimang-
mat, aglait malliklugit.
5 Tækkojaungmallo Kêfasemut, kingorngagut 12inut.
6 Ama kingorngagut tækkojaulaukpok attautsikut kattangu-
tigênut 500it unnorkejanginut; sulle mânna unnuktut tâpko-
nangat inôvut, illangille sinnisimanerput-
7 Ama tækkojaulaukpok Jakôbusemut, kingorngagut Apos-
telinut illûnainut.
8 Illûnainit kingorlerpângovlunga uvangatauk tækkolaukpara,
erniangojotut innersimangitotut-idlunga.
9 Uvanga mingnerôvunga Apostelinit; nellopkotijunga tai-
jaunermik Apostelemik; Gûdib illagêktokottingit unangmilau-
rapkit.
10 Gûdible saimarsaininganut illinganera taimaipok; saimar-
sautâlo uvamnut pijok sulinane pimangilak, uvangale taipkona-
ngat tamainit piniarnersaulaukpunga; uvangale pingitunga,
Gûdible saimarsainingata illagingmanga.
11 Tagva uvangalônêt taipkoalônêt, taimak okâlavogut, tai-
maglo okpilaukpose.
*12 **Kristusele** tokkungajunit makkisimajok okautigijaungmat,
kanok tagva illapse illangit okausekarkât, makkinek tokkunga-
junit sunaungimât?
13 Makkinerle tokkungajunit sunaungipat, Kristusetauk
makkisimangilak.
14 Kristusele makkisimangipat, okâlanivut sulingilak,
okpernisetauk sulinginivok.
15 Uvagullo naipitaunajarpogut kigligiutsijutitut nellangai-
tutitut Gûdemik; tâmna Kristusemik tuppaktitsijok okautigi-
gaptigo, tuppaktinajalaungitanganik, tokkungajut makkiviksa-
kangipatta.
16 Tokkungajut makkiviksakangipatta, Kristusetauk makki-
simanginivok.
17 Kristusele makkisimangipat, okpernise sunaungilak, sullelo
ajornipsingnêpose.
18 Taimaktauk assiomavut Kristuseme sinisimajut.
19 Mâne kissiane inôtilluta Kristuse neriugilauruptigo,
inungnit tamainit ajulernerpângovogut.
20 Mânnale Kristuse tokkungajunit makkisimavok, sivor-
lerpângovorlo sinnisimajut akkorngænnit.
21 Inungmut attautsemut tokko pingmat, inungmullo attaut-
semut makkiviksak tokkungajunit pivok.
22 Sorlo illûnatik Adameme tokkolermatta, taimak Krístu-
seme illûnatik ômartitaujomârput.

23 Illûnatigle tuglerêtsiartuksaunitik malliklugo. Sivorlio-
tijoĸ Kristuse; kingorngagut Kristusib inuĸotingit, tikkitso-
mârpat.
24 Tamattoma kingorngagut naggatiksaĸ, nâlegauvik pitit-
somârpago Gûdemut Atâtamut, nâlegaunerillo, attaniotinerillo
pitsartunerillo tamaita attorungnaerĸojomârunigit.
25 Attaniotijariaĸarporle, ômigijiminik illûnainik illijerĸâ-
rane ittikkame attânnut.
26 Omisuktut kingorlerpângat pêjartaujomârtoĸ tagva toĸĸo.
27 Tamaitaĸsuit illilaungmagit ittigangita attânnut. [Img. 8, 7.]
Tamaitaĸsuillo nâlektitaujut (tâpsomunga) oĸautigingmagit,
nellonangilaĸ, tâpsomunga tamainik nâlektitsijoĸ, tâmna pijau-
ngilaĸ.
28 Tamaitale nâlegarilerpatsuk, tagva Ernerubtauĸ nang-
mineĸ nâlegarijomârpâ nâlektitsijoĸ tamainik tâpsomunga,
Gûde kissime pitôĸovlugo tamaine.
29 Toĸĸungajut makkitsomângipatta, ĸanoĸ sulinajarĸât
baptitaulertut toĸĸungajut pivlugît? sôg baptitaujomavât toĸ-
ĸungajut pivlugît?
30 Sôglo uvagut nangianartomêtsainarĸitâ?
31 Sorlo nellâgut nertornautigigapse Kristuseme Jêsuseme
Nâlekame, uvlut tamaita toĸĸolertotun-ipunga.
32 Inuktut illuseĸarlunga, nergjutit nujuartut pâlaurapkit
Efêsuseme, tamanna suksarinajarpigô, toĸĸungajut makkitso-
mângipatta? „Nerrilerta immerlutalo, ĸaupat toĸĸoniarapta.“
[Jes. 22, 13.]
33 Uivêrijauniarase. Oĸausilungnerub asserortipait illutsit
ajungitut.
34 Tuppatsialerluselo idluitulliniarase; illangit Gûdemik tuk-
kisineĸangimatta; kangusuĸovluse taimak oĸarpunga.
*35 **Oĸartoĸarajarpalle:** Ķanoĸ toĸĸungajut makkitsomârĸât?
Ķanorlo illingajomik timeĸarlutik saĸĸeromârĸat?
36 Sillaidlartotit, karngarsortat ômarniangilaĸ, toĸĸogune
kissiane.
37 Karngarsortallo illa timeungilaĸ pijomârtuksaĸ; karnga-
sûtetuinauvorle, Waizenelônêt assialônêt.
38 Gûdible timeĸartipâ issumaminik, karngasûtillo illûnaita
ingmikut timiksaĸartipait.
39 Uvinît illûnatik adsigêngilat: inuit assianik uvineĸarput,
nergjutillo assianik, mingeritjattauĸ assianik, tingmitjattauĸ as-
sianik.
40 Timeĸarpoĸ ĸilangme, timeĸarivoĸ nuname. Ķilang-
mêtut pinnarnarneĸarput assianik, nunamêtullo assianik.
41 Seĸineĸ ĸaumaneĸarpoĸ assianik, taĸĸeĸ ĸaumaneĸar-
poĸ assianik, uvloritjat ĸaumaneĸarput assianik; uvloritjat il-
langit illamingnit ĸaumanersaungmatta.

42 Taimaitsomârivoĸtauĸ toĸĸungajut makkitsomârningat.
Asseroræksaĸ illijaulerpoĸ, asserojuitorlo makkitsomârpoĸ.
43 Pinnarnaidlartoĸ illijaulerpoĸ, ânanaulunelo makkitsomâr-
poĸ. Ajulertoĸ illijaulerpoĸ, pitsartudlarlunelo makkitsomârpoĸ.
44 Time uvinilik illijaulerpoĸ, makkitsomârporlo time aner-
nilik. Sorlo timeĸarmat uvinilingmik, taimaktauĸ timeĸarivoĸ
anernilingmik.
45 Sorlo aglaksimangmat [1. Môs. 2, 7]: Inuk sivorlerpâĸ
Adame pingortitaulauĸpoĸ timeĸardlune ômajomik tarnilingmik
(uvinilingmik); Adamelo kingorleĸ anerneliotitauvoĸ ômartitsi-
jomik.
46 Timele anernilik sivorliungilaĸ; uviniligle, kingorngagut
anernilik.
47 Inuk sivorleĸ ivjomit pivoĸ, uviniliovlune. Inûble aipanga
Nâlegauvoĸ ĸilangmit pijoĸ.
48 Uviniliub illinganingatut, taimainivuttauĸ ĸilangmêtut.
49 Sorlo uvinilik adsigilauraptigo, taimaktauĸ adsigijomâri-
vavut ĸilangmêtub illinganinga.
50 Mattomingale oĸautjigivunga ĸattangutikka, uvingub aublo
Gûdib nâlegauvinga kingormgutijungnangilâk; asseroræksablo
asserojuitoĸ kingormgutinianginivâ.
51 Ahâk, nellonartomik oĸautivapse: Illûnata sinningniangi-
lagut, illûnatale ablatsângortitaujomârpogut.
52 Tagvainaĸ ijib sikkungilarningane tiptulautib kingorliksab
nelliuningane. Tiptulaut nipleromârmat; toĸĸungajullo makkit-
somârput asserojuerlutik, uvagullo ablatsângortitaujomârpogut.
53 Asseroræksaĸ tamanna asserojuitomik attiniariaĸarmat,
toĸĸojuksarlo tamanna toĸĸosuitomik attiniariaĸarivoĸ.
54 Asseroræksarle tamanna attiniarpat asserojuitomik, toĸ-
ĸojuksarlo tamanna attiniarpat toĸĸosuitomik, tagva nellaut-
siniarput oĸautsit aglaksimajut:
55 Toĸĸo êjauvoĸ sâlaĸarnermut. Toĸĸo, kapputit nauk?
Kappianartovik, sâlaĸarnît nauk? [Jes. 25, 8. Hos. 13, 14.]
56 Toĸĸuble kapputâ tagva ajorneĸ, ajorneruble pitsartu-
ninga tagva perĸojaĸ.
57 Gûde ĸujagidlartaule, sâlaĸartimmattigut Nâlegaptigut
Jêsuse Kristusikut.
58 Taimaimat nagliktakka ĸattangutikka, Nâlekab piniarĸo-
janginik pivalliatsainaritse, sôngoluse soĸĸosijuititse! nellungi-
napse, piniarnise Nâlekame sullinase pinginapsigik.

KAPITEL XVI.

Pauluse ikajûtiksanik, okpertunut ajoksartunut illingajunik kattersortauĸojivoĸ.

TUJÛTIKSALLE ivsornaitunut pivlugit, sorlo Galâtsiamiut
perĸolaurapkit, illipsetauĸ taimailioritse.
2 Sabbatine tamaine illûnase attunit illijititse illipsingne,
ĸapsinik kattersoiniarluse issumapsingnik tujûtiksanik; katter-
sortaujariaĸarĸonnagit tikkikuma.
3 Tikkikumale, nelît âtserĸojase neksartitsomârpakka ag-
langnik, Jerusalemut âtserĸovlugit tunnergutipsingnik.
4 Pijariaĸarpalle, uvangalo taikunga ainiaruma, illaujuksau-
vut uvamnut.
5 Mazedôniakulle ingergaleruma, tikkitsomavapse; Mazedônia
apĸutigijomârapko.
6 Illipsingne akkunêlârpallukpunga, okkêniarpungalônêt, illa-
gijaujomavlunga illipsingnut, namut ainiaruma.
7 Apĸosatuinardluse mânna tækkojomangilapse; nerriuk-
pungale akkunêrtomik illipsingnêniardlunga, Nâlekab perĸok-
panga.
8 Efêsusemêniarpungale Penteĸoste tikkidlugo.
9 Upkuamik angijomik sulitsiarvionartomik angmartaujoĸar-
mat uvamnut, akkerartortullo unnudlarput tagvane.
*10 **Timôteusele** tikkipat, kammatitse, sivôranane illipsingne-
ĸovlugo; Nâlekab piniarninga kivgartoraksaringmago uvaptut.
11 Tâmna kinamullônêt nachogijauniarane. Ullapirsaumulle
illagisiuk uvamnut tikkerĸovlugo; nerriugigapko ĸattangutigêt
illagivlugit.
12 Kattangulle Apolluse pivlugo ĸaujileritse, angijomik ĸaib-
lalauralloarpara, illipsingnut aiĸovlugo ĸattangutigêt illagilugit;
mânnakulle tikkitsomalaungilaĸ, tikkitsomârporle pitjutiksarsi-
gune.
13 Pigâritse, okpernerme sôngotitse, ajugauniaritse, pitsar-
tuniarluselo.
14 Piniarnise tamaita naglingnermut piniarutigisigik.
15 Kaiblarpapsele, ĸattangutikka: Stefanasib iglomioĸattin-
git kaujimavasse, tâpkoa okperĸârtôngmatta Achajame, ingming-
niglo tunnivut, ivjornaitut (okpertut) kivgartoromavlugit.
16 Illipsetauĸ taimaitut nâlengniarsigik, illunaitalo ikkajor-
ĸattaujut, piniartullo.
17 Kuviasukpunga Stefanase, Fortunatuselo, Achaikuselo
tikkingmatta; ajoĸsarnera illipsingnik tâpkoa, simmertipse sorlo,
pêjalaungmatsuk.

18 Uvangalo illipselo anerniptigut nakkoĸsitilauĸpâtigut.
Taimaitut opigijaksarivasse.
19 Illagêt Asiamêtut salutipâse. Akvilasible Priszillablo
angijomik salutipâse Nâlekame, okpertokattigêt tâpkoa iglungang-
nêtut illagivlugit.
20 Kattangutigêt illûnatik salutipâse. Saluteĸattigêgitse sa-
lutimut ivsornaitomut.
21 Salutipapsetauĸ, nangmineĸ aglaklunga uvanga Pauluse.
22 Nâlekamik Jêsuse Kristusemik naglingitoĸ, tâmnauvoĸ
Anatema; Maran-ata (imaipoĸ. ôminarsile; Nâlegaĸ tikkitsomâr-
poĸ).
22 Nâlekab Jêsusib Kristusib saimarsautingata illagilise.
24 Naglingnima illaginiarpâse illûnase Kristuse Jêsuseme.
Amen.

Aglait tamakkoa sivorlît Korintemiunut Filippime aglaktaumavut, Stefana-siblo Fortunatusiblo Achaikusiblo Timôteusiblo neksalauĸpait.

PAULUSIB AGLANGITA AIPAINGIT KORINTEMIUNUT.

KAPITEL I.

Paulusib ĸujaliningani'k Gûdib ikajorninga oĸumaitune pivlugo. Akkiorninganiglo sangusarainerartaunine pivlugo.

PAULUSE, Jesusib Kristusib Apostelinga, Gûdib pijomajanganut, ĸattangullo Timoteuse (aglakpoguk) Gûdib illagêkto-ĸottinginut Korintemêtunut, okpertunullo tamainut Achajame illûnâne.

2 Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsau-
tingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
3 Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib Atâtanga,
nâpĸiniĸtoĸsoaĸ Atâta, tamainiglo mannigoijoĸ Gûde
4 Tâpsoma mannigormattigut kappiasugviptingne, uvaguttauĸ
mannigoijungnarĸovluta sunatuinarnut kappiasuktitaujunik, man-
nigoiniksamut, uvagut mannigortautigijaptingnut Gûdemut.
5 Sorlo Kristusib ânianganik angijomik illangiutititaumagapta,
taimaktauĸ Kristusemut angiluartomik mannigortauniarpogut.
6 Kappiasûteĸarangaptalônêt, tamadja pivoĸ illipse mannigor-
taulerĸovluse, piulijauĸovluselo; mannigortaulerangapta, tamadja
mannigortauniksâpsingnut illingavok; tamadja angijomik saĸ-
ĸijârpoĸ ĸennuersârnerme ânernartunik tâpkoninga, sorlo uva-
guttauĸ âniaĸarapta.
7 Nerriungnivullo soĸĸosingimarikpoĸ pivluse; ĸaujimagapta,
sorlo illipse âniamik illangiutititaugapse, taimaktauĸ mannigor-
taunermiĸ illangiutititauniarivose.
8 Nellokojomangilapsele, ĸattangutikka, kappiasungniptingnik
Asiame attortaptingnik, nellekangitomik pagvisârtauvluta nuk-
kingertitaugapta, inôniarniptingnik ĸollartitauvluta aglât;
9 Nangminerlo uvagut issumaĸalauralloarpogut toĸĸojuĸ-
sauniptingnik. Taimaitoĸalerporle, nangminiptingniĸ tættiksaĸar-
ĸonnata, Gûdele tættigivlugo toĸĸungajunik tuppaktitsijoĸ.
10 Toĸĸomit taimaitomit tâpsoma piulilauĸpâtigut, sullelo
mânna piulivâtigut: tættigivavullo mattoma kingorngaguttauĸ
piulijomârmattigut,
11 Tuksiutjinipse pivluta ikajorninganuttauĸ; tunnergut
saimanartoĸ unuktut tuksiutjiningænnut kaitaumajoĸ uvaptingnut
pitjutigællugo, ĸujalidlartoĸarĸovlugo unuktunik pivluta.
12* **Nertornautigijavut** tamadja: issumapta kigligiutigingmat-
tigut, issumalingasuerluta nellâgôrlutalo Gûdib sângane, uvini-
liuble issumanga attornago, saimarsauteĸarlutalo arvertalaurapta
nuname, angiluartomigle akkunapsingne.
13 Assianik aglagvigingînapse, attuartapsingnik tukkisijapsing-
niglônêt kissianik; tætteĸarpungale, issuanut aglât tukkisijomâ-
rivaptigut, sorlo ĸaujimagaptigut.
14 Nertornautigigaptigut, sorlo illipsetauĸ nertornautigigapse
Nâlekab Jêsusib uvluksangane.
15 Taimaitomigle tætteĸarlunga tikkitsomalauĸpapse mat-
toma sivorngagut, saimaneĸarĸojomavluse aipaksanganik,
16 Nunapsigullo ingergajomavlunga Mazedôniamut, amalo
Mazedôniamit uttervigiluse, illipsingnullo ĸannilârtaujomavlunga
Jûdêamut.
17 Koksalainermulle illingalauĸpîk taimaitomik issumaĸa-
lauramâ? sumiglônêt issumalerangama, uvinik malliklugo (inuk-
tut) pivîk? maungatuinaĸ ahailârĸîk, aukârlungalônêt?

18 Gûdele okpernartoĸ nertortaule, oĸausivut illipsingnut
ahailârnermiglo aukârnermiglo pingimatta.
19 Gûdib Erninga Jêsuse Kristuse akkunapsingne oĸautigi-
jaujoĸ uvamnullo Silvânusemullo Timôteusemullo ahailângovlu-
nelo aukangovlunelo pilaungilaĸ, tâpsomanele ahailân golauĸpoĸ.
20 Illûnatik Gûdib angersimaningit tâpsomane ahailauvut
Ameneovlutiglo tâpsomane, Gûde nertortauĸovlugo uvaptingnut.
21 Gûdele Kristusemut tungatitsijôvoĸ uvaptingnik illagivluse,
mingoarlutalo.
22 Naĸĸisimavâtiguttauĸ, Anernermiglo tunnitsivigiluta nellu-
naikutaksaptingnik ômatiptingnut.
*23 **Gûdele** nipliutivara kigligiudsijigijomavlugo tarnimnik,
Korintemut pilaunginama sulle, annajagijomavluse kissiane.
24 Okpernipsingnut attaniojomanata; ikkajorteovogulle ĸu-
viasungnise pivalliarĸovlugo; okpernermut nangerapse.

KAPITEL II.

*Ajortullijub ĸaĸĸialilauĸtub uttertitauĸojauningganik. Kristu-
semik oĸâlanerub pitsartuningganik.*

UVAMNELE IMÂK issumasimalauĸpunga, kiksarlunga
ama tikkitsomanase.
2 Kiksartikupsele, kia ĸuviasuktinajarpângâ, kiksartitama
pingippanga?
3 Tamattomingalo aglagvigilauĸpapse, tikkikuma kiksauti-
gijomanagit ĸuviasûtigijaksaralloakka; ĸaujimagapse illûnase,
ĸuviasungnera ĸuviasûtigigapsiuk tamapse.
4 Angijomik kiksarlunga ômatipkut kappiaktoalarmalo ĸug-
viudlarlungalo aglagvigijapse, kiksartitsomavluse pinanga, nag-
lingnerle pijara, illipsingnut piluartoĸ, tukkisijauĸojomavlugo
illipsingnut.
5 Kiksartitsijoĸarpalle, taipsoma kiksartilaungilânga (kissima)
illûnasele kiksartinivâse; sugaluluartomik passijomanase (taimak
oĸarpunga).
6 Taimaitoĸ unuktunut taimak pidlartaungmat, nâmakpoĸ.
7 Mânnale igluanut issumagijungnaeræksarinersarivasse man-
nigorlugolo, kiksavaksoadlarnermut sutaerĸonnago.
8 Taimaimat ĸaiblarpapse, naglingnise tâpsomunga tukki-
sijaule.
9 Tamanna pivlugotauĸ aglagvigijapse, tukkisijomavlugo id-
luarnise, nâlengmangâpse sumiglônêt oĸautjaujarangapse.

10 Issumagijungnaervigijasele uvangatauĸ issumagijungnaervigivara; uvangatauĸ issumagijungnaervigigupko, issumagijungnaervigivara illipse pivluse Kristuse simmerdlugo;
11 Sâtanasemut sâlagijauĸonnata; tâpsoma issumalungninga nellunginaptigo.
12 Troasemulle pigama, oĸautsinik tussarnertunik Kristusemik oĸariartorlunga, upkuarmiglo angmartaujoĸaralloartillugo Nâlekame,
13 Tarniga innilangajungnangilaĸ, ĸattangutiga Tituse nagvânginapko; soraerutiksamigle pivakka, Mazedôniamut aularlunga.
*14 **Gûdele** ĸujagiviktaule! ajugautitsainarmattigut Kristuseme, tâpsominga illitarsineĸ tippigiktotut ĸaujitimmago nunane tamaine, uvagut attorluta.
15 Kristusib tippigiksautigingmattigut Gûdemut, piulijaujomârtunelo assiojomârtunelo:
16 Tâpkonunga toĸĸosungnipogut toĸĸonartomik; ipkonungale inôsersungnipogut ômanartomik.
17 Gûdib oĸausingit asserĸotsitilugit pinginapta, asserĸotsijutitut ipkotitunaĸ unuktutitut; nellâgôrlutale Gûdemillo Gûdiblo sângane oĸâlavogut Kristuseme.

KAPITEL III.

Oĸautsinik tussarnertunik oĸâlajub kivgartorningata ânanaunersauninganik ajoĸertûtsinit Môsesib perĸojanginik.

AMA nertôtilerpita nangminiptingnîk? illangititullônêt pijariaĸarĸita aglangnik nertornarneraijunik illipsingnut, aglangniglônêt nertornarneraijunik illipsingnît?
2 Illipse aglagivapse aglaksimajunik ômatiptingne, inungnut tamainut illitarijaujunik attuartaujuniglo;
3 Nellonarungnaertitaujose, Kristusib aglagingmasse, idluarsarsimajose kivgartorniptigut, aglaksimajose aglaumuungitoĸ, Gûdible ômajub Anerninganut; aglagvingnut ujaraujunuungitoĸ, aglagvingnulle uviniojunut, tagva ômatinut.
4 Taimaitomigle tættеĸarpogut Gûdemut Kristusikut.
5 Uvagut sumiglônêt issumasijungnangilagut nangminiptingnik; sappinginivulle Gûdemit pivoĸ.
6 Tâpsoma sappingitipâtiguttauĸ kivgartorĸovluta Testamentetâmut; aglaksimajunuungitoĸ (perĸojanut), Anernermulle; aglaksimajut (perĸojat) toĸĸotsingmatta, Anernerle ômartitsivoĸ.
*7 **Kivgartornerle** imna toĸĸonartoĸ aglaksimajunêtoĸ, ujarĸanut tittersimajunêtorlo ĸaumaringmat; Israêliblo ĸittorngangit

Môsesib kênanganik tækkojungnangimatta tâpsoma kênangata
ĸaumaninga pivlugo, soraertuksaugalloartoĸ,
8 Angiluartomik tagva kivgartorneĸ Anernermik tunnijijoĸ
pinnarnarnersaunajangilâĸ?
9 Kivgartorneĸ erĸartortaunermik oĸâlajoĸ pinnarnarmat,
piluartomik kivgartornek idluarnermik oĸâlajoĸ pinnarnartoĸar-
poĸ anginersavaksôjomik.
10 Pinnarnartitaujoĸ taimna (soraertuksaĸ) pinnarnangimat
sorlo, pinnarnartoĸsoaĸ tamanna pitjutigallugo.
11 Sorailauĸtoĸ pinnarnalaungmat, angiluartomik soraernia-
ngitoĸ pinnarnadlarniarpoĸ.
*12 **Taimaitomik** tætteĸarapta, sivôrajuidlarluta oĸâlavogut,
13 Môsese mallingnago kênaminik tâlutsêjoĸ, Israêlib ĸit-
torngangiuut takkojauĸonnago soraertub naggatâ.
14 Taipkoale issumangit mangaitisimavut. Sulle uvloĸ ta-
manna tikkidlugo tâlutamik tamattominga mattuêrsimangimatta
Testamentitoĸab aglangit attuarpagit; tâlutaĸ tamanna Kris-
tusikut soraertillugo.
15 Uvlorlo tamanna tikkidlugo, Môsesib aglangit attuartau-
jarangata, ômatingit tâlusersimavut.
16 Sâgiarpattale (Israêlitit) Nâlekamut, tagva tâlutaĸ pêr-
taunajarpoĸ.
17 Nâlegarle Anerniovoĸ; nanêtarangalle Nâlekab Anerninga,
tagvane kivgaujoĸangilaĸ.
18 Illûnatale kênaptigut tâluteĸangitogut, sorlo tachartôtikut
Nâlekab pinnarnarninga tautukpavut, ablatsângortitaulerlutalo
adsigilugo, pinnarnartomit piluta pinnarnartomut, Nâlekamit
Anerniojomit (taimaititauvluta).

KAPITEL IV.

Paulusib mannigorninganik kappianartome.

Taimaimat, taimaitomik kivgartôteĸarapta, nâpkoarijau-
nivut malliklugo merngortorniangilagut;
2 Kangunartunigle ijersimajunik ulloreasukpogut, nellangai-
tomiglo illuseĸangilagut, Gûdiblo oĸausingit asserĸotsitingilavut;
mikseĸârnermigle saĸĸertitsiluta perĸovogut uvaptingnik inuit
illûnatik erĸarsautinginut Gûdib sângane.
3 Oĸautsinik tussarnertunik oĸâlanivut mattumaĸpatta, mat-
tumavut tagva assioniartune:
4 Sillaĸsûb tamattoma Gûdingata okpingitut taipkoa issu-
mangít takpêtilauĸpait, oĸautsit tussarnertut Kristusemik, Gû-

dib adsingata pinnarnarninganik, ĸaumaningat ĸaumaĸonnago taipkonunga.

5 Nangminek uvaptingnik oĸâlanginapta, Jêsuse Kristusele (oĸautigivavut) Nâlegaujoĸ, uvagulle kivgaujogut illipsinguut Jêsuse pivlugo.

6 Gûdele, ĸaumajomik nuerĸojijoĸ târtomit, ômatiptingne ĸaumaksaivoĸ, uvaptigut nellonarungnaertitauĸovlugo illitarsineĸ Gûdib pinnarnarninganik Jêsusib Kristusib sângane.

*7 **Pivianartovaksoarle** tamanna pigivavut illuleĸutine machainarne, pitsartunersoaĸ Gûdemit perĸovlugo, nangminiptingnillo pinane.

8 Illûnâne kappiasuktitauvogut, sivôranatale; sivôragalloarpogut mungunganatele.

9 Unangmijauvogut, ĸemaĸtaunatale; ochotitauvogut, nungutaunatale.

10 Nâlekablo Jêsusib toĸĸotauninganiĸ timimiutaĸatsainarpogut, Jêsusib ômarningatauĸ saĸĸijârĸovlugo timiptingne.

11 Uvagulle inôjogut toĸĸomut pititautsainarpogut Jêsuse pivlugo, Jêsusib ômarningatauĸ saĸĸijârĸovlugo uviniptingne toĸĸojuksame.

12 Toĸĸo tagva pitsartudlarpoĸ illuptingne, ômarnerle illupsingne.

13 Anernermigle taipsominga okpertitsijomik pekarapta, aglait maliklugit: [Img. 116, 10] „Okperama oĸâlavunga"; uvaguttauĸ okperapta, oĸâlagivogut;

14 Nellunginapta, Nâlekamik Jêsusemik tuppaktitsijub uvaguttauĸ tuppaktitsomârivâtigut Jêsusikut, saĸĸertitsomârpâtigullo illipse illagælluse.

15 Tamaita taimaidlarmatta illipse pivluse, saimanersoaĸ unnuktut ĸujalininginut angidlarĸovlugo, Gûde angijomik nertortauĸovlugo.

16 Taimaimat merngortorniangilagut, inuptale ĸallininga asseroralloarpallônêt, illumêtorle uvlut tamaita nutângortitaulerpoĸ.

17 Kappiasungnipta mâne oĸidlutik ĸilamik annigortut, piksarsiormattigut pinnarnartoĸsoarmik nelleĸangitomik nâksaungitomik;

18 Uvagut, tækkuksaujunik pingitogut, tækkuksaungitunigle. Tækkuksaujut nâksaungmatta; tækkuksaungitulle naggateĸangilat.

KAPITEL V.

Paulusib nerriungninga nâksaungitomik pinnarnartomik. Kajungertitauninga Kristusib naglingningamut.

KAUJIMAVOGULLE, igluvut (timivut) nuname attortoĸ
asserorpat, igloĸarapta Gûdemut igloliangomajomik, iglomik
aggangnuungitoĸ sennamajomik, nâksaungitomik ĸilangme.
2 Tamannatauĸ annersaumitigivavut kajungilârluta ulliktaujomavluta igluksaptingnut ĸilangmit pijomut.
3 Naipitaujômârupta annorârsimavluta, ussingalugata (timeĸarluta).
4 Uvagut iglomêtogut (timemêtogut) annersaumigapta, oĸumaidluta; annoraeromanginapta, ĸallinetâromavlutalc pivogut, toĸĸojuksaĸ êjauĸovlugo ômanartomut.
5 Uvaptingnigle taimailertitsjoĸ tagva Gûde; tâpsomalo Anernermik nellunaikutaksaptingnik tunnitsivigivâtigut.
6 Taimaimat sivôrangitsainarpogut, ĸaujimavlutalo, Nâlekamit apsimagapta timemêtilluta.
7 Okpernerme arvertarapta, tækkolugatalo.
8 Sivôrangilagulle; timelo ĸemaklugo angergarneĸ Nâlekamut ĸuviaginersarivavut.
9 Taimaimat najoruptigolônêt avisimaguptigolônêt, illinganasuarpogut tâpsomunga ĸuviagijaujomavluta.
10 Illûnata saĸĸijartuksaugapta Kristusib erĸartuiviksangata sângane, illûnata attunit akkiniartaulerkovluta illiorniptingnik timeme inôtilluta, ajungitomiglônêt ajortomiglônêt.
*11 **Nâlegak** tagva nâlektaujariaĸartoĸ ĸaujimagaptigo inuit okpertinasuarpavut, ĸaujijauvogulle Gûdemut. Nerriukpungale ĸaujijaugaptatauĸ issumapsingnut.
12 Ama nertorĸonnata uvaptingnik illipsingne, nertordlerutiksaĸartipapsele pivluta, akkiniarutiksaĸarkovluse nertôtijunut ĸallinermikut ajungitôjartunik, ômatib pigingitanginik.
13 Pinialluadlaruptale, tamattominga Gûde pivlugo pivogut; nâmatuinartulligupta, tamattominga pivluse pivogut.
14 Kristusib naglingningata taimak kajungertingmattigut. Issumaĸarapta imâk: Attauseĸ tamaita pivlugit toĸĸungmat, illûnatik tagva toĸĸovut.
15 Tâpsomalota maita toĸĸotigivait, inôjut kingorngane nangminermingnut inôniarĸonnagit, tâpsomungale pivlugit toĸĸolauĸtomut makkisimangmijomullo.
16 Mânnamit tagva kinamik illitarsingilagut uviningmit; Kristuse illitarilauralloaraptigo uviningme, mânna taimak illitarijungnaerpavut.

17 Taimaimat, Kristusemêtokarpat, tâmna nutângortitauvok;
pitokak itsungnaerpok, ahâk, illûnane nutângorsimavok.
18 Tamaitale tamakkoa Gûdemit pivut, tâpsoma ullapirsar-
mattigut ingminut Jêsuse Kristusikut, kivgartornermiglo pitiluta
ullapirsainartomik okâlakojijomik.
19 Gûdib Kristusemêdlune sillaksûb inungit ullapirsarmagit
ingminut, ajorninginit issumagijungnaervigilugit, ullapirsainar-
tomiglo illumertiluta okâlakovâtigut.
20 Taimaimat tillijaumajôvogut Kristuse simmerdlugo, Gûdib
uvaptigut kaiblarmasse, tagva kennuvogut mânna Kristuse sim-
merdlugo: Gûdemut ullapirsartauleritsetôk.
21 Ajortomik kaujimangitok ajortungortilaungmago pivluta;
uvagut tâpsomane idluartungortitaukovluta Gûdib sângane nâ-
magijaujomik

KAPITEL VI.

*Paulusib Korintemiut kaiblarpait, Gûdib kaitanginik saima-
nartunik attutsiarkovlugit, illaukonnagillo okpingitunut.*

UVAGULLE piniarkattaugapta kaiblarpapsetauk Gûdib
saimarsautânik sulinase pilerkonnase.
2 (Imâk okarmat [Jes. 49, 8.] Tussalaukpagit nelliutome ku-
vianartome, piulilaukpagillo uvlorme piulijauvingme. Ahâk
mânna kuvianartub nelliuninga, mânna uvlok piulijauvik nelliu-
tivok.)
3 Taimailiorpogut sinnaungajutaulugata kimut; kivgartorni-
vut okarnerlôtaukonnago;
4 Illinganernele tamaine sakkijârluta Gûdib kivgangititut,
angijomik kennuersârluta, kappiasugangapta, ajoksarangaptalo,
kiksarangaptalo,
5 Annaulertaujarangaptalo, parngnanaersimavingmêtarangap-
talo, pikablâjaujarangaptalo, sennajarangaptalo, pigârangaptalo,
êsingitarangaptalo;
6 Ikliguktailinermik sakkertitsivluta, illisimanermiglo, kam-
mangitsertornermiglo, pitsiarnermiglo, Anernermiglo ajunginer-
mik, naglingnermiglo takkormôjuitomik;
7 Miksekârtomik okausekarluta, Gûdemit pitsartunekarluta
idluarnerub pingit sakkogivlugit tallerpiptigut saumiptigullo;
8 Nertortaujarangapta nachogijaujarangaptalo, ajortônerar-
taujarangapta ajungitônerartaujarangaptalo; uivêriklertutitut ok-
pernaralloartogut;
9 Tækkorngartutitut tækkorngangikalloartogut; tokkolertu-
titut, ahâglo inôvogut; sugiartaujutitut tokkotaungikalloartogulle;

10 Kiksartutitut ĸuviasutsainartogulle; aklujutitut, unuktunik
akluititsigalloartogut; peĸangitutitut, tamainigle piksaĸaralloar-
togut.
*11 **Korintemiut** okoĸse! ĸannivut angmadlarput illipsingnut,
ômativut issiviput.
12 Uvaptingne nimniortitaungilase, illipsele nimniortitsivose
(uvaptingnik) ômatipsingne.
13 Akkiniaritsele nelligêktomik, (sorlo ĸittorngamnut oĸâla-
vunga), illipsetauĸ taimak (ômatipsingnik) issivititsiniaritse.
*14 **Okpingitut** illaginiarasigik idluangitomut. Kanoĸ idluarnek
idluinerlo illagêktuksaungmannîk? ĸanorlo ĸaumajoĸ tâĸsoarlo
illagêkpâk?
15 Kanongmetauĸ Kristuselo Bêlialelo adsigêkpâk? okper-
torlo okpingitorlo ĸanoĸ illagêkpâk?
16 Kanongme Gûdib iglunga Gûdiungitullo attausiksauvâk?
Illipsele Gûdib ômajub iglogivâsê, Gûde imâk oĸarmat: Innigijo-
mavakka arvertarlungalo illungine, Gûdeojomavlungalo tâpko-
nunga, inuĸottiginiarpakkalo. [3 Môs. 26, 12.]
17 Taimaimat annititse taipkonangat, avisârlugillo, Nâlegaĸ
oĸarpoĸ, maĸĸojungnartorlo aktorniarasiuk; uvangalo illalioro-
mavapse. [Jes. 52, 11 12.]
18 Atâtaginiarpapsingalo, uvangalo ernerivluselo pannigijo-
mavapse, taimak Nâlegaĸ ajugaĸangitoĸ okarpok. [Jer. 31, 9.]

KAPITEL VII.

Kaiblainermik ivsornaineruut.

TAIMAIMAT taimaitomik angersimaneĸarapta, nagliktakka,
epkêjarniarta uvingub tarniblo sujungninginit tamainit, nâmaksi-
titsivalliavlutalo ivsornainermik Gûde sivôragivlugo.
2 Tukkisitigut; kinalônêt idluitullivigilaungilavut, kinalônêt
perĸutailaungilavut.
3 Passiluse taimak oĸangilanga; sivorngagut oĸautilauĸpapse
ômatiptingnênapse, toĸĸoĸattigijomavluselo inôĸattigijomavluselo.
4 Sivôrajuimariĸlunga okâlavigivapse, angijomik nertôtigi-
vapse, mannigortaunermik illumertauvunga, angijoĸsoarmik ĸu-
viasuklunga, siorniorniptingne illûnaine.
5 Mazedôniamut pigapta, uvinivut innilangajungnangilaĸ;
illûnaitigulle kappiasuktitaulauĸpogut; ĸalliniptigut sorsuktau-
vluta, illuptigut erĸsijogut.
6 Gûdible, kiksartunik mannigorniktub, mannigorpâtigut Ti-
tusib tikkininganut.

7 Tâpsomale tikkininganut kissianuungitoĸ, mannigortauju-
tiksamulletauĸ, mannigorutigilauĸtanganut pivluse, unipkauting-
mattigullo tussunipsingnik ĸugviornipsingniglo illungertornip-
singniglo pivlunga, tamanna ĸuviasûtigilualauĸpara.
*8 **Kiksartilauralloarapse** aglamnut, ĸaĸĸialingilanga, ĸaĸĸia-
lerutigilauralloarapko sivorngagut. Tukkisileramale aglangnut
taipkonunga annikitomik kiksartitaugapse,
9 Tagva mânna ĸuviasukpunga, tamanna pivlugoungitoĸ,
kiksartitaulaurapse, kiksartitauvlusele sâgiarapse; Kiksartitau-
gapse Gûdemut, sukutsianelônêt idluiliorvioĸonnase uvaptingnut.
10 Kiksarneĸ Gûdemit pijoĸ ĸaĸĸialerneĸartitsingmat piuli-
jaunartomik, kialônêt ĸaĸĸialerutiginiangitanganik; kiksarnerle
sillaĸsûb illusingatut toĸĸotitsivoĸ.
11 Tagga ahâk, Gûdemut kiksartitaugapse, tamanna sulli-
lauĸpoĸ illa illupsingne katsungainermik, akkiornermiglo, idlui-
gosungnermiglo, erĸsinermiglo, ĸillanârnermiglo, illungertor-
nermiglo, pidlarningnermiglo; tamakkonunga tamainut nellunai-
livose, illangiutilaunginapse ajortullinermik taipsominga.
12 Taimaimat, aglagvigilauralloarapse, ajortullijoĸ imna pi-
vlugo pingitunga, (atâtangalo) idluitomik pijaunertoĸ pivlugo pi-
nginivungatauĸ; illipsingnulle nellonaerĸovlugo illungertornivut
pivluse, Gûdib tækkoane.
13 Tamanna pivlugo mannigortaulerpogut mannigortaunipsing-
nut. Anginersamigle ĸuviasûteĸaluârpogut Titusib ĸuviasung-
ninganik; tâpsoma anerninga nakkoĸsijaungmat illûnase pivluse.
14 Tâpsomunga oĸautigilaurapse nertorluse, (tamanna) ka-
ngusûtigingilara; sorlole oĸausikka illûnatik illipsingnut mikse-
ĸârtôngmatta, taimaktauĸ mikseĸârtôgivoĸ nertordlernivut illip-
singnik Titusemut.
15 Tâpsomalo angijomik ômamut nagligivâse, illûnase nâleng-
nipsingnik erĸaigangame, sivôravluselo sajûkluselo illaliulau-
rapsiuk.
16 Kuviasukpunga, sungertûtigijungnarapse illûnâne.

KAPITEL VIII.

*Paulusib ĸaiblaininganik, ajoĸsartunut tunnijerĸovlugit ĸun-
nulugatik.*

KAUJITIPAPSELE, ĸattangutikka, Gûdib saimarsautânik,
tunijaumajomik illagêktunut Mazedôniame.
2 Oktortauleramik kappianartunut unuktunut, angijomik
ĸuviasukput. Akludlaralloarlutik tunijivut unuktunik issumali-
ngasuerdlutik.|

3 Kunnulugatik tunnijivut ajungitamingnik, kigligiutjivunga,
ajungitamingnik pituinangilat, piluarput aglât.
4 Innaksorpâtiguttauĸ illungertudlarlutik illaliorĸovluta tun-
nergumik ikkajortigêgutiksamik ivjornaititaujunut illingajomik.
5 Issumavullo nellaudlugit pituinangilat; ingmingnik aglât
tunnerĸârput Nâlekamut, tungâgullo uvaptingnut Gûdib pijoma-
janga malliklugo.
6 Taimaimat Tituse ĸaiblalauĸpavut, sorlo sivorngagut
pinialaurame, taimaktauĸ akkunapsingne ajungitullinermik tai-
maitomik nâmaksêniarĸovlugo.
7 Sorlole tamainik akluinapse, okpernermiglo, oĸautsiniglo,
illisimanermiglo, piniatsiarnermiglo, naglingnermiglo uvaptingnut;
taimaktauĸ kammatitse ajungitullinermik tamattominga aklui-
lerĸovluse.
8 Taimak oĸauseĸangilanga, sumik perĸojilunga; assisele
taimak piniatsiarmatta, naglingnisetauĸ ôktutuinarpara illunger-
tormangât.
9 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautâ ĸaujimagapsiuk,
akluitoĸsôgalloardlune aklulilaungmat pivluse, akluninganut
akluititauĸovluse.
10 Tamattomingalo issumaga ĸaujijautipara. Illipsingnut
tamanna idluarmat, illipse pigiartose achâne piniarnermik kis-
sianeungitoĸ, pijomanermigletauĸ.
11 Mânnale tagva nâmaksiniarsiuk tunnijineĸ tamanna, sor-
lolo ĸunnulaunginapse pijomanermik, taimaktauĸ ĸunulugase
tunnijititse pigijapsingnit.
12 Kuviagijaungmat ĸunnulugane tunnijijoĸ ajungitaminik,
ajortaminik pinane.
13 Imâgle issumangilanga, assise oĸititauĸovlugit, illipse
oĸumaitoĸartilluse; neligêrĸovlusele pivunga.
14 Nelliutome tamattomane taipkoa ajoĸsalermatta, ikkajor-
niarpasse attorniangitapsingnit; kingorngagut illipse ajoĸsale-
rupse, taipkoa tagva attorniangitamingnit ikkajoromârivâsetauĸ,
neligêktomik pijoĸarĸovlugo.
15 Sorlo aglaksimangmat: Unuktunik kattersoilauĸtoĸ amia-
koĸangilaĸ: ikkituniglo kattersoilauĸtoĸ, ajoĸsanginivoĸ.
[2 Mos. 16, 18.]
16 Gûdele ĸujagiviktaule, Titusib ômattâ taimak illunger-
tortingmago pivluse.
17 Tillijaunermik nâlatuinangilaĸ; angijomigle attaruilidlara-
me, issumaminik nellipsarpâse.
18 Kattangutiptale illangat tillivavut, aipauĸovlugo, illagêt
illûnatik piloriktoĸotigijangat, attutsiarmat oĸautsinik tussarner-
tunik.
19 Taimaituinangilaĸ, illagêktunulletauĸ annerimavoĸ, illa-
gêrĸovluta tunnergut tamanna neksaruptigo, uvaptingnut kivgar-

tôtaujoĸ, Nâlegaĸ nertortauĸovlugo, illipselo pitsiarnise oĸautigijauĸovlugo.

20 Udjertorpogullo, piungitomik oĸautigijauĸonnata tunnergutivaksuit tamakkoa uvaptigut kattitaumajut pivlugit.

21 Udjertorapta, piniarnerit idluarĸovlugit, Nâlekab sângane kissianeungitoĸ, inuit tækkoænnetauĸ.

22 Kattangutivullo tillivavut tâpkoa illagivlugit piniarnernik attaruilidlartoĸ unuktunik tukkisiĸattalauĸtavut, mânnale tamattominga pinialuarivoĸ angijomik.

23 Sungertûtigivapsele angijomik: Tituselônêt pivlugo, ĸattangutigigapko ikkajortigilâllo akkunapsingne; ĸattangutivullônêt pivlugit, tâpkoa Aposteliongmatta illagêktune, Kristusiblo nertornautigingmagit.

24 Taimaimat nellonaerniaritse tâpkonunga, naglingnise tukkisijauĸovlugo illagêt tækkoænne, nertordlernivullo illipsingnik (tukkeĸarĸovlugo).

KAPITEL IX.

Pauluse pitsiarĸojiganneerpoĸ okpertunut ajoĸsartunut.

AGLAGVIGIJARIAKANGILAPSE tujûtiksanik taipkoninga ivsornaitunut.

2 Pitsiarnise kaujimagapko, nertornarneralauĸpapse Mazedôniamiunut (oĸarlungalo): Achajamiut achâne pimajarêrtut. Illungertornipselo unuktut kajumiksalauĸpait.

3 Kattangutille ukkua tillilauĸpakka, sulinata nertoromanata illipsingnik tamanna pivlugo; pimajarêrĸovluselo, sorlo oĸautigilaurapse;

4 Mazedôniamiut illagikpanga, opalungaersimangitoselo tikkippasse, uvagut (illipse oĸaromangilanga) kangusuktitauĸonnata, taimak sungertûteĸamut nertornarneralaurapse.

5 Taimaimat ĸattangutit tâpkoa ĸaiblariaĸarasugilauĸpakka, sivorlioĸovlugit aivigiluse, kattersorĸovlugit tunnergutise sivorngagut oĸautigimajut; pijarêrĸovlugit tamakkoa pitsiarnermullo unnunârĸovlugit, ikkinârtutitullo-erĸonnagit.

6 Imâgle issumavunga: Ikkinârlugit karngasoijoĸ ikkituniktauĸ kattersoijomârivoĸ; unnunârdlugillo karngasoijoĸ, unuktuniktauĸ kattersoijomârivoĸ.

7 Illûnatik issumamingnik tunnijilit; ĸuviasugatiungitoĸ, perĸojautuinarnermullônêt pinnatik; ĸuviasuklune tunnijijoĸ Gûdib naglingmago.

8 Gûdible tunnergutit tamaita unnulertitsungnarpait illipsing-
nut, tamainik ajoĸsangitsainarĸovluse, tunnergutiksaĸarĸovluselo
ajungitullijutaujungnartunik tamainik.
9 Sorlo aglaksimangmat: Karngasoilauĸpoĸ aklujut tunitji-
vigivlugit; idluarninga issoĸangitomut itsomârpoĸ. [Img. 9.]
10 Karngasoijomulle tunnijijoĸ karngasûtinik, ĸaĸĸôjaniktauĸ
nerĸiksanik tunijijomârivoĸ, karngasûtiselo unuksivalliatitsomâr-
pait aglivalliatilugillo idluarnipse perortitangit.
11 Tamainik akluilerdluse tunnijitsiarĸovluse issumalinga-
suerdluse, tamanna pitjutigællugo Gûde ĸujagijaulerpoĸ uvap-
tingnut.
12 Ikkajortigêgutiksat tamakkoa tujûtaujut piuliniatuinangi-
mattigik ivsornaitut ajoĸsarninginit; kajungersarnadlarputtauĸ
unuktunut, Gûde ĸujagidlarlugo.
13 Ajungitullineĸ tamanna nellonaersimajoĸ pivlugo Gûde
nertorpât, oĸautsinik tussarnertunik nâlekluse Kristuse oĸau-
tigigapsiuk, issumalingasuerdluselo tunitjivigigapsigik tâpkoalo
illûnaitalo;
14 Tuksiarutigamiselo tussugivluse, Gûdib saimanersoarminik
pingmasse.
15 Gûdele ĸujagividlartaule tunnergutâ oĸautaujungnangitoĸ
pivlugo.

KAPITEL X.

Paulusib akkiorninganik akkerartortiminik. Pitsartuningata sunauninganik.

UVANGALE Pauluse ĸaiblarpapse Kristusib ĸennuêni-
nganut kammangitsertorninganullo, uvanga tækkupsingne nikka-
narsârtunga apsimanimnele illerasungitunga illipsingnut.
2 Kennuvungale, tækkupsingne pijariaĸarĸonnanga illerasu-
nginermut, iktôriktainermiglo attoriaĸarĸonnanga, sorlo oĸautau-
gama illangit pivlugit, tâpkoa uvinik malliklugo arvertarasuging-
mattigut.
3 Uviningme inôgalloarapta, sorsungniangilagut uvinik mal-
liklugo.
4 Sakkuvut sorsungnermut attortavut uviningmit pingimatta,
pitsartûneliksôvulle Gûdib sângane ungalujijoĸsuit asserorlugit.
5 Issumalungnerit asseroraptigik, illûnaitalo piojorinerit
akkerartortut Gûdemik illitarsinermut, erĸarsautiâluillo tamaita
parngnanaerpavut Kristusemik nâlektilugit;
6 Nâlengitullo tamaita akkiniarlugit opalungaersimavogut,
nâlengnise nâmaksikpat.

7 Kallineĸ kissiat tækkunârpisiûk? Neliat tætteĸarune per-
ĸutaunine Kristusemut pitjutigællugo, tâmna issumaĸarletauĸ
ingmine, sorlo nangmineĸ perĸutaungmat Kristusemut, taimak-
tauĸ uvagut perĸutaugapta Kristusemut.
8 Anginersamiglônêt nertôtijomaguma pitsartuniptingnik,
Nâlekab tunnijanganik uvaptingnut, âĸiktauĸovluse asserortau-
ĸonaselo, kangusungniarajatsangilanga.
9 Taimagle oĸarpunga, issumalerĸonnase, aglangnut kap-
piasuktitsinasugællunga illipsingnik.
10 Oĸartoĸarmat: Aglait oĸumaidlalarmiglo ipiktoĸsôvut;
inualle najortiogune, nikkanarpoĸ; oĸausingillo nachonarput.
11 Taimaitoĸ issumaĸarmile imâk, sorlo apsimatilluta oĸau-
siptigut aglangne pivakkapta, taimaktauĸ piniarungnarapta
najorluse.
12 Ipkonunga ingmingnik nertôtijunut illingatiluta adsioti-
lutalo sapperpogut; ipkoa ingmingnênaĸ ôktûtigivlutik ajungi-
nasugivlutiglo pigamik, sillatulungilat.
13 Uvagulle angiluartomik (ôktûteĸarata sorlo) nertungilagut
nangminiptingnik, kissianele ôktût malliklugo, Gûdib kigliler-
viksauĸojanga uvaptingnut, illipsetauĸ tikkidluse.
14 Ungasiluadlartomut pinginapta, innorluse perĸojaujutitut;
illipsingnulletauĸ tikkisimavogut oĸautsit tussarnertut Kristuse-
mik oĸâlatigilugit.
15 Angiluartomiglo nertungilagut nangminiptingnik assipta
sennajangit pivlugit, nerriukpogullo okpernise illupsingne agli-
sivalliakpat, piganneromavluta illusioĸojavut malliklugo;
16 Oĸautsillo tussarnertut oĸautigilugit ungatipsingnêtunut-
tauĸ, assipta sennajangit pijarêrsimajullo pivlugit nertoromanata.
17 Nertôtijomajorle Nâlekame nertorle. [Jer. 9, 24.]
18 Nangminerminiĸ nertortoĸarune, nâmagijaujutigingilâ,
Nâlekable nertorpago kissiane.

KAPITEL XI.

Pauluse akkiogannerpoĸ, ingminiglo nertôtijariaĸartitauvoĸ.

KANOKTÔK issumaginiarasinga sillaergotoluârsungnimnik;
nellungilanga, issumaginiangitapsinga tamattominga.
2 Illungertorama pivluse Gûdib illungertûtânut. Kattitinapse
angumut, tagva Kristusemut, uigasungmik ivsornaitomik âtsivi-
gijomavlugo.
3 Sivôravungale, sorlo ĸuglugiab pingitsertorlune Eva uivê-
ridlalaungmago, taimaktauĸ issumase asserorniarasugællugit
issumalingasuernermit Kristusemêtomit.

4 Tikkitise Jêsusemik assianik oĸâlakpat, oĸâlatigilaungitap-
tingnik; assianiglônêt Anernermik pigupse, pilaungitapsingnik;
assianiglônêt oĸautsinik tussarnertunik, illaliulaungitapsingnik,
taimaitoĸ kammaginajartase illa!
5 Aposteliojoĸsoarnit ipkonangat mingnersaunasuginginama
uvanga.
6 Oĸâlaloringikumalônêt, ĸaujimanermigle ajoĸsangilanga.
Illa illûnainik ĸaujimagalloarpapsinga.
7 Ubvalo idluitullilauĸpîk, uvamnik nikkarnarsârama, illipse
opigijauĸovluse? akkeĸangitomik oĸâlavigilaurapse oĸautsinik
tussarnertunik Gûdemit pijunik.
8 Illagêt assise aĸsâlauĸpakka akkilertauvlunga taipkonunga,
illipse kivgartoromavluse.
9 Najorluselo ajoĸsarama, pagvisâlaungitunga kimiglônêt,
ĸattangutigêt Mazedôniamit pijut ajortamnik tunnijilauĸput;
nangminerlo illinganasualauĸpunga illûnâne pagvisâromanase,
taimaktauĸ sulle pitsainaromavunga.
10 Nellâgut Kristusib mikseĸârninga illumnêngmat, nertor-
narnera tamanna soĸĸosertitauniangilaĸ Achajab nunangine.
11 Sôg taimâk? Nagligosunginama illipsingnîk? Gûdib ĸau-
jimavânga.
12 Piniarnerale piniaromaneralo, tamanna pivlugo piniaru-
tigivara passitiksaeromavlugit patsitiksarsiortut, nertôtigijaming-
nut adsigijomavluta pijut.
13 Apostelit taimaitut nellangaitut sæglоĸitsivlutik ajoĸer-
tuijôvut, Kristusemut Aposteliojârlutik.
14 Tamannalo tattamnangilaĸ; Sâtanase nangmineĸ saĸĸi-
jârmat sorlo ĸaumajub Engelingatut.
15 Taimaimat kivgangittauĸ opinnaratik idluarnerub kiv-
gangititut illinganasuarput takkormôrlutik; piniarnitik mallik-
lugit naggateĸaromarput taipkoa.
*16 **Ama** oĸarpunga, sillainasugiklertoĸarane uvamnik; tai-
mainasugigupsingale, sillaitotut taimaitotut illaliorsinga, uvanga-
tauĸ nertôtiluârsulerĸovlunga.
17 Oĸautsikka makkoa Nâlekab oĸauseringilait, sorlole sil-
lainermut attorpakka, nertôtigama.
18 Unnungmatta nertôtijut uviningmingnut, nertôtijomagi-
vunga uvangatauĸ.
19 Sillaitut ĸunnutigitsanginapsigik, nangmineĸ sillatujoĸ-
sôgapse.
20 Erĸasungilase kivgautitaugupse, nungutaugupse, ivajai-
jaugupse, tappagijaugupse, kênapsigut tigluktaugupse.
21 Nertornangitomik oĸarpunga, sorlo sangêlertutitun-idluta.
Assimale nertôtijutiksaĸarningit, (sillaidlunga oĸarpunga) uvanga-
tauĸ nertôtijutiksarigivakka.

22 Taipkoa Ebrêeriovut, uvangataUK. Israêlitiovut, uvanga-
taUK. Abrahab kinguvârivait, uvangataUK.
23 Kristusemut kivgauvut: sillaitotut OKarpunga: pinersau-
galloarpunga uvanga. Sennanersaulaukpunga (taipkonangat),
unnatarnersaulaukpunga, unnorKejanginiglo parngnanaersima-
vingmêlaukpunga, nangianartunêKattalaukpunga toKKoviksau-
Kôrtune.
24 Jûdinut issaKajaulaukpunga tellimaertorlunga issaKaner-
nik 40 nik, attauseK pinnago.
25 Pingasuertorlunga annaulertauvunga (okpingnut) attau-
siarlunga ujarKanut millortauvunga, pingasuertorlunga umêja-
laukpunga, immarbiub ittininganêlaukpunga uvlorlo unnuarlo
nâvlugik.
26 Ingergalaukpunga unuktunik: nangianartomêlaukpunga
kôksoarne, nangianartomêlaukpunga innuartune, nangianartomê-
laukpunga inuKattimne (Jûdine), nangianartomêlaukpunga nello-
june, nangianartomêlaukpunga iglogasangne, nangianartomêlauk-
punga inuKajuitome, nangianartomêlaukpunga immarbingme,
nangianartomêlaukpunga Kattangutine nellangaitune.
27 OKumaitunik unuktunik tukkiseKattalaukpunga sennaner-
melo, pigârnermelo, kângnermelo immerungnermelo, nerritaili-
Kattarnermelo, Kêujanermelo, annorâKanginermelo.
28 Assingillo pivaktut tainagit; illa, uvlut tamaita pagvi-
sârtaugama (inungnut), issumajârutigijaKattarapkillo illagêt il-
lûnaita.
29 Kina sangêtoK sangêtjutigingilarâ? kina sinnaungasar-
taujoK ônarsijutigingilarâ?
30 Nertôtijariakarumale uvamnik, sangênera nertôtigijomavara.
31 Gûdib, Nâlegapta Jêsusib Atâtangata Kaujimavânga sæg-
lunginama; tâmna nertortaule issoKangitomut.
32 Damaskusemêtillunga, attaniub Arêtasib angajoKângorti-
tangata Damaskusemiut iglugasaksoangit udjertortaukovait, ti-
gujomavlunga.
33 Igalâkulle KarmaKsûb sillatânut ningititaulaukpunga amâr-
gaujaKsoarmut, Kemmâvungalo agganginit.

KAPITEL XII.

Tattamnartomik Paulusib tækkotivioninganik sangêninganiglo. Naglingninganik nellâgôrtomik.

NERTÔTINEK attornangigalloarpoK uvamnut, tækkotit-
jutille nellonarungnaertitaunerillo Nâlekamit pijut oKautigijo-
mavakka.

2 Inungmik illitarsivunga Kristusib okpertoкotinganik; tâmna
Jârit 14 it mattoma sivorngagut, (timiminêlaungmangât nello-
vunga, timiminêlaungimangâllônêt nellovungatauк, Gûdib kissime
nellungilâ,) tâmna кilait pingajuænnut pititaulauкpoк.
3 Inuk tâmna illitarivara, (timiminêlaungmangât timiminê-
laungimangâllônêt nellovunga, Gûdib nellungilâ).
4 Tâmna pititaulauкpoк Paradîsemut, tussâvorlo oкautsinik
oкauserijaujungnangitunik, inûb kialônêt oкauserijungnangi-
tanginik.
5 Taimaitomik nertôtijomavunga, nangminimnigle nertôtijo-
mangilanga, sangênimnik kissianik.
6 Nertôtijomagumalo uvamnik, sillaitotut illinganajangilanga;
miksekartomik oкarajarama. Tamattomingale pingilanga, idluar-
nersaunasugiklertoкarкonnago uvamnik, tækkojaminit tussarta-
minillo pivlunga.
7 Illingaкonnangalo pingijaidlarnermut tækkotitjutit ussor-
narnartut pivlugit, ânernartomik pititauvunga uvinipkut, tagva
Sâtanasib Engelinganik tigluktimnik, pingijaidlarкonnanga.
8 Tamanna pivlugo pingasuertorlunga Nâlegaк кennuvigi-
lauкpara, кemmaktaujomavlunga taipsomunga.
9 Oкautilauкpângalo: Nâpkiningnera nâmagiuk, pitsartunera
ajugaкangitôngmat sangêtune. Taimaimat sangênera nertôtigi-
jomanersarivara, Kristusib pitsartuninga inneкarкovlugo uvamne.
10 Taimaimat кuviasukpunga, sangêdlarangama, mittautigi-
jaujarangamalo, ajoкsadlarangamalo, unangmijaulerangamalo,
kappiasuktitaujarangamalo Kristuse pivlugo. Sangêtarangamale
pitsartudlarpunga.
*11 **Sillaitôlerpunga** nertôtigama uvamnik; taimailiortilauк-
papsinga. Illipsingnut nertortaujuksaugalloarama; mingner-
saunginama Aposteliojoкsoarnit ipkonangat, suksaungikalloar-
lunga.
12 Apostelib nellunaikutangit akkunapsingne saккijârmatta
illa, angijomik кennuersârnermik, nellunaikutanik, tattamnar-
tuniglo, pitsartudlartuniglo piniarnernik illaкarlutik.
13 Suna pivlugo mingnersauvisê illagênit assipsingnît? Ta-
manna pivlugo kissiane, piksakka pivlugit oкumaititsilaunginama
illipsingnik. Idluitullinimnit tamattomangat issumagijungnaer-
singa.
14 Ahâk pingajuænnik tikkiniarsinnalerpapse oкumaititsijo-
mananga illipsingnik; pipsingnik pinasuanginama, illipsingnigle.
Kittorngat kattersoijuksaungimatta perкutinik angajoкâmingnut,
angajoкalle кittorngamingnut.
15 Uvangale tunnijijomavunga кuviasuklunga, tunnijaujo-
mavlungalo tarnise pivlugit; angijomik nagligigalloarapse, nag-
lingnikitauvunga.

16 Unêlle,(nangminek)oĸumaitilaungigalloarpapsegôĸ,pingitsertordlungale terliarluse tigunerpapsegoĸ (assipkut).
17 Illipsingnut tillilauĸtama illangænnullônêt aĸsârtautitsilauĸîk illipsingnîk?
18 Tituse kaiblalauĸpara, ĸattangutillo illangat illauĸolauĸpara tâpsomunga. Titusele aĸsârnilauĸâ sumik illipsingnît? Anernerme attautsime arvertalaungilagût? attauserlo tupjalaungilavût?
*19 **Ama** tagva akkiorasugivitigût? Oĸâlavogut Kristuseme Gûdib sângane: tamakkoningale tamainik, nagliktakka, âĸiktaujutiksapsingnut (pivogut).
20 Sivôragama, tikkikuma, illipse pijomajaptut naipiniangitnapse, uvangalo pijomangitapsitut naipiniarapsinga; akkunapsingnêtoĸarniarmallo akkerartortigêktunik, annerutjijuniglo, ningartuniglo, aivajuniglo, terliaĸattaijuniglo, kiggoijuniglo, piojoridlartuniglo, pikablartuniglo.
21 (Sivôravungalo) piuluatangititauniarama pivluse, tikkingmiguma, kiksartuksauniarlungalo unuktut idluitullilauĸtut pivlugit, ĸaĸĸialilaungitullo maĸĸojungnartullinerilauĸtatik, assiniarnerilauĸtatiglo illoĸeudlarnerilautatiglo pivlugit.

KAPITEL XIII.

Paulusib pidlarnigomanane ĸaiblarpait ĸaĸĸialerĸovlugit.

MÂNNA pingajuænnik tikkiniaruma illipsingnut, tagva magguk pingasullônêt kigligiudsijut oĸautigijanginut illinganerit sunatuinait soĸĸosijuititauniarput.
2 Sivorngagut oĸautilauĸpapse, ama sivorngagut oĸautipsârpapse, najorluse sorlo; mânnalo apsimavlunga aglagvigivakka sivorngagut ajortullilauĸtut, assingillo ipkoa tamaita, imâk: tikkingmiguma, pidlarniktailiniangilanga.
3 Pinasuarapse ikpigititaujomavluse tâpsominga, uvapkut oĸâlajomik, tagva Kristusemik; tâmna akkunapsingne sangêngitoĸ, pitsartudlartorle akkunapsingne.
4 Tâmnalo kikkiaktortaugalloarame sangênerme, omârivoĸ Gûdib pitsartuningane; uvaguttauĸ tâpsomane sangêgalloartogut, inôĸattigivavut Gûdib pitsartuninganut akkunapsingne.
5 Nautsertoritse nangminipsingnik okpernermêngmângapse, kiglisiniaritse illipsingnik. Ubvalo nangminipsingnik illitaringilasê, Jêsusib Kristusib illupsingnêninga malluginagô? Attungitutitun-ilungikupse.
6 Issumavungale ĸaujimaniarapse uvagut attungitutitun-itsanginapta.

7 Gûdele tuksiarvigivara, sumiglônêt piungitullerкonnase; uvagut attortutitut saккeromavluta pingilanga, illipsele ajungitullerкovluse, uvagullo sorlo attungitutitut-erкovluta.
8 Mikseкârneк akkerartorungnangilavut, piniarlutale miksekârneк pivlugo.
9 Kuviasukpogulle, sangêtarangapta, illipselo pitsartuneкarupse. Tamannalo кillanârutigivavuttauк, tagva nâmaktungortitaunise.
10 Taimaimat aglakpakka ukkua apsimavlunga, erкartuijomananga najulerupse, pitsartuneк Nâlekab tunijanga uvamnut idluarsaijutiksaк asserornangitorlo attorlugo.
*11 **Tagva,** кattangutikka, кuviasugitse, nâmaksiniaritse, mannigortigêgitse, adsigêktomik issumaкaritse, ullapirsauteкaritse; taimak naglingniktub ullapirsaijublo Gûdib illaginiarpâse.
12 Salutiaкattigêgitse salutimut ivjornaitomut. Ivjornaitut illûnatik salutipâse.
13 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimaningata, Gûdiblo naglingningata, Anernerublo ajunginerub illagêngningata illagilise illûnase. Amen.

Aglait aipaingit Korintemiunut aglaktaumavut Filippimit Mazedôniamêtomit. Titusib Lukasiblo neksalauкpait.

PAULUSIB AGLANGIT GALATSIAMIUNUT.

KAPITEL I.

Galâtsiamiut sangusarainingænnik. Paulusib Nâlekamut nangminek Apostelingortitâuninganik.

PAULUSE Aposteliotitaujoк (inungniungitoк, inungnuungitorlônêt, Jêsuse Kristusemulle Gûdemullo Atâtamut, tâpsominga tuppaktitsijomut toккungajunit;)

2 Kattangutillo illûnatik uvamnêtut illagêktunut Galâtsiamê-
tunut.
3 Gûdib Atâtab, Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib saimarsau-
tingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
4 Tâmna ingminik tunnilauĸpoĸ ajornivut pivlugit, piulijo-
mavluta sillamit mattomangat ajortomit, Gûdib Atâtapta pijo-
majanga malliklugo.
5 Tâmna nakoridlartaule issoĸangitomit issoĸangitomut. Amen.
*6 **Tattaminiarpunga**, mânnakut oĸautsit tussarnertut assingi-
nut sâsimalerêrapse, Kristusib saimarsautânut ĸaiĸojigimajase
tunnudlugo.
7 Asseĸangigalloartillugo. Illangille illaĸemmatitsivut illip-
singnik, Kristusiblo oĸausingit tussarnertut mumiktitsomavlugit.
8 Nangminerlônêlle uvagut, Engeliblônêt ĸilangmit oĸautsi-
nik tussarnertunik oĸâlavigikpasse, oĸâlatigilauĸtapta illipsingnut
assinginik, taimaitoĸ ôminarsile.
9 Oĸauserilauĸtaptitut, mânna ama oĸarivunga: Neliatalônêt
oĸautsinik tussarnertunik oĸâlavigikpasse tunnergusiapse assi-
nginik, taimaitoĸ ôminarsile.
10 Tagva inuillônêt Gûdiblônêt ĸuviagijanganut mânna oĸâ-
lavîk? inungnullônêt ĸuviagijaujomavlungâ? Inungnut sulle
ĸuviagijaujomaguma, Kristusib kivgarinajatsangilânga.
*11 **Nellojungnaertipapsele**, ĸattangutikka, oĸautsit tussarnertut
oĸâlatigijaujut uvamnut, inungnit pingimatta.
12 Inungmut makkoninga tunitsiviolaunginama ajoĸertortau-
nangalônêt, Jêsusible Kristusib saĸĸertitsininganut.
13 Tussaumalaurapse illiornerilauĸtamnik, taipsomane Jûdit
illusingit illuserilaurapkit, Gûdib illagêktoĸotingit angnerpângo-
jomik unangmidlalaurapkit, nungunasuarlugillo.
14 Jûdit illusinginit pilualauĸpunga, anginersamik unuktunit
illamnit ikkingutimnit, illungertulualaurama sivorlima illusingit
serngnigivlugit.
15 Gûdible uvamnik ingmigôlingatitsilauĸtub anânama timi-
ngata illuanênimnit, saimanermigullo ĸaiĸojigilauĸtama idluaring-
mago,
16 Ernine saĸĸertitsomavlugo illumne, oĸautsinut tussar-
nertunut oĸâlajuksauĸovlunga tâpsominga nellojut akkorngænne;
erinesuklunga tagva pivunga, uvinik auglo issumaksarsiorĸatti-
ginagik.
17 Jerusalemullônêt tikkilaungitunga sivunipkut Apostelio-
junut, Arâbiamulle ailauĸpunga, Damaskusemullo ama utter-
dlunga.
18 Kingorngagut, Jârit pingasut nângmatta, Jerusalemut
tikkipunga, Pêtruse tækkojomavlugo, uvluniglo 15inik uvlilauĸ-
punga tâpsomane.

19 Apostelille assingit tækkolaungilakka, Jakôbuse kissiat,
Nâlekab ĸattangutâ.
20 Tamattomingale aglagvigiluse sæglungitunga, illa Gûdib
ĸaujimavânga.
21 Kingorngagut Sîriablo Ziliziablo nunanginut pivunga.
22 Kristusible illagêktoĸotinginut Jûdêame tækkôjaunanga
illitarijaulaungitunga.
23 Imâgle tussaumatuinalauĸput, imna uvaptingnik unang-
miklilauĸtoĸ sivorngane mânna nangminek okperijauĸolaungita-
minik okperijauĸojilerpoĸ oĸâlavlune.
24 Gûdelo nertorpât pivlunga.

KAPITEL II.

Paulusib illinganinganik Apostelinut assiminut, Pêtrusemullo. Okpernermut idluartitaunermik.

MATTOMA kingorngagut Jârit 14 it nângmatta, ama Jeru-
salemut ailaurivunga, Barnabase aiparællugo; Tituselo neksa-
lauĸparatauĸ.
2 Tækkotitjutikulle perĸojauvlunga takpaungalauĸpunga oĸar-
ĸattigivlugit oĸautsit tussarnertut pitjutigællugit, oĸautigijakka
nellojunut; angajoĸaunersaĸutaujulle piluarlugit, sulinanga
aĸpangeromananga aĸpangeromalaungnangalônêt.
3 Titusele aipara kippijauĸojaungilarlônêt Grîcheogalloartil-
lugo.
4 Kattangutille nellangaitut terliarsivlutik akkorngænnut
pingmatta, pingitsertorlutik kiglisiniaromavlugo kivgaunginivut
Jêsuse Kristusikut pijavut, kivgaulertitsomavluta,
5 Annikitoarsungmiglônêt taipkununga sâlagijaujomanata nâ-
lelaungilavut, oĸautsit tussarnertut mikseĸârningit illipsingnêt-
sainarĸovlugit.
6 Ipkoale angajoĸaunersaĸutaujut ĸanoĸ illingalaungmangâta
sivorngagut, uvanga kammangilanga; Gûde inûb tautuanik
kammangimat. Angajoĸaunersaĸutaujut taipkoa ajoĸertuinera
illalaungilât.
7 Kissianele tukkisileraminga oĸâlaĸojaujunga oĸautsinik
tussarnertunik kippimangitunut, sorlo Pêtruse (oĸâlaĸojaungmat)
oĸautsinik tussarnertunik kippimajunut,
8 (Pêtrusib illagilauĸtangata pitsartudlarlune Aposteliotillugo
kippimajunut, tâpsoma uvangatauĸ pitsartudlarlune illagilauri-
vânga nellojune,)
9 Taipkoalo Jakôbusib Kêfasiblo Johannesiblo aulatsijungor-
titaujut tunnitsivionera saimanartomik tukkisilauramitsuk, tagva

aggamnik Barnabasiblo agganginik tallerpingminut tigusivut,
adsigêktomiglo issumaĸarĸattigivâtigut uvagut nellojunut oĸâla-
juksaugapta, taipkoale kippimajunut.
10 Kissiane aklujut issumagijauĸovlugit uvaptingnut; tamat-
tomingalo attaruililunga pinialauĸpunga.
*11 **Pêtrusele** Antiochiamut pingmat, akkerartulauĸpara tæk-
koænne; passijaungmat.
12 Jakôbusemit illangit tikkerĸârtinnagit, (Pêtrusib) nello-
jôlauĸtut nerreĸattigingmagit; tikkingmattale pijomaerlune ĸem-
makpait; kippimajut illeragigamigit.
13 Jûdillo assingita (Pêtruse) malliklugo takkormôrĸattigi-
vât; Barnabase aglât uivêrijaulauĸpoĸ takkormôrĸattigivlugit.
14 Tækkogapkille, oĸautsit tussarnertut mikseĸârningat
malliklugo idluartomik arvertangimatta, Pêtruse oĸarvigivara,
illûnatik tussâtillugit: Igvit Jûdeojotit nellojôlauĸtutitut inôni-
aravit Jûdetullo illuseĸanginavit; sôg nellojôlauĸtut innerterlugit
inôniarĸovigît Jûdit illusingititût?
15 Uvagut Jûdeogalloarapta inûlerniptingnit idluitullijionata
nellojunit.
16 Kaujimagaptale, inuk idluartitaujungnangimat perĸojat
piniarĸojanginut, okpernermulle Jêsuse Kristusemut; uvaguttauĸ
Jêsuse Kristuse okpervigivavut, idluartitaulerĸovluta okperner-
mut Kristusemut, perĸojallo piniarĸojanginuungitoĸ; uvinilik
idluarsijungnangimat perĸojat piniarĸojanginut. [Img. 143, 2.]
17 Uvagulle idluartitaunasuartogut Kristusemut, nangmineĸ
sulle idluitullijutitut naipitaunajarupta, tagva Kristuse ajortomut
kivgaunajarpoĸ. Taimaitsangilaĸ.
18 Nangmineĸ asserortakka ama âĸiksorupkit tappatotipunga
uvamnik.
19 Perĸojanulle toĸĸungavunga perĸojanit, Gûdemut inôjo-
mavlunga; Kristuse ĸikkiaktortauĸattigivara.
20 Inôvunga, uvangaungitorle, Kristusele illumne inôvoĸ.
Mânnale uviningme inôsera inôserivara okpernerme Gûdib
erninganut, nagliktimnut, ingminiglo tunnijomut pivlunga.
21 Gûdib saimarsautâ pijungnaertiniangilara; perĸojanulle
idluarsititauneĸ pikpat, Kristuse sulinane toĸĸonajalauĸpoĸ.

KAPITEL III.

Okpernermut idluartitauneĸ oĸautauganerpoĸ.

SILLAITOKSÔJOSE illipse Galâtsiamiojose! kia angakovi-
gilauĸpâse mikseĸârnermik nâlegungnaertilusê? Illipse sâpsingne
Kristuse Jêsuse oĸâlanikut adsiliorsimavoĸ, akkunapsingne
kikkiaktortauvlune sorlo.

2 Mattomingainaĸ illiniaromavunga illipsingnit: Perĸojat piniarĸojanginut, ubvalo okpernermik oĸâlanermut Anernermik pivisê?
3 Taimak angitigijomik sillaitoĸsôvisê? Anernerme pigialertose, uviningme mânna nâjiniaromavisê?
4 Taimaitoĸsoarnik sulinase siorniulauĸisê? sulinase pilaurupse.
5 Anernermik tagva illipsingnut pititsijoĸ, akkunapsingnelo taimaitunik tattamnartitsijoĸ, perĸojat piniarĸojanginut ubvalo okpernermik oĸâlanermut taimak pivâ?
6 Sorlo Abrahab Gûde okperingmago tamannalo idluarnerartaujutigilaungmago. [1 Môs. 15, 6.]
7 Tamattomangat tagva ĸaujijungnarpose, okpernermit pijut, tâpkoa Abrahab ĸittorngarivait.
8 Aglaille sivorngagut nellonaertitsilauramik, Gûdib nellojut okpernermut idluarsitingmagit, Abraha ĸaujitipât; Illikkut nellojut illûnamatsiatik saimarviojomârput. [1 Môs. 12, 3. 18, 18.]
9 Taimaimat okperneĸartut Abraha okpertoĸ saimausertauĸattigijomârpât.
10 Perĸojat piniarĸojanginik tætteĸartut illûnatik ôminarnermêngmatta. Aglaksimangmat: Ominarsile neliat nâlengitoĸ tamainik aglaksimâjunik aglangue perĸojane, mallingnagillo. [5 Môs. 27, 16.]
11 Gûdemele idluarsititaujoĸarniangimat perĸojat piniarĸojanginut, nellonaersimavoĸ; idluartoĸ okpernerminut inôniarmat. [Hab. 2, 4.]
12 Perĸojalle okpernermit pingilat; inûble tamakkoa mallitsiarunigit, inôtigijomârpait. [3 Môs. 18, 5.]
13 Kristusible piulilauĸpâtigut perĸojat ômigijautitsiningænnit, nangmineĸ ôminartitaulaungmat pivluta, aglaksimangmat: Ominarsile neliat ĸejungme nivingajoĸ. [5 Môs. 21, 23.]
14 Abrahab saimautjauninga perĸovlugo nellojunut Kristuse Jêsusikut, Anernermik angerutaumajomik peĸarĸovluta okpernermut.
*15 **Kattangutikka**! inuktut oĸaromavunga: Inûb testamentinga nachogijauvangikalloarpoĸ kimullônêt, naĸĸitjusersimakpat, illajauvangilarlo.
16 Abrahale kinguvâksangalo angersimaviovuk. (Gûdible) oĸausingit imaingilat: „kinguvâksanut," unuktôtidlugit, kissiane attausiotidlugo imâk: „kinguvâksarnut;" tâmna Kristuseovoĸ.
17 Imâgle oĸarpunga: Testamente imna Gûdib sivorngagut naĸĸitjusilauĸtanga Kristusemut (illingatilugo), soĸĸosertitaujungnangilaĸ perĸojanut, jârit 430it tamattoma kingorngagut tunnimajunut; angersimaneĸ taimak pijungnaertitauniangilaĸ.

18 Kingormgutijaksaĸ perĸojanut piksangortitaukpat, tagva angersimanermut tunnijaunajangilaĸ. Gûdible Abrahamut tunnilauĸpâ angernikut.
19 Perĸojat tagva suksauvât? Tunnijaumavut ajorneĸ pivlugo, kinguvâksaĸ imna angersimanermik pititaulauĸtoĸ tikkitsiarivlugo; tâpkoa tunnimavut Engelit kivgartortigællugit, pijitsertub aggangitigut.
20 Pijitsertorle attausênarmut pijitsertôlungilaĸ; Gûdele attausênauvoĸ.
21 Kanôĸ? Perĸojat tagva akkerartorĸât Gûdib angersimaninganût? Taimatsangilaĸ. Omartitsijomigle perĸojaĸarpat, idluarsititauneĸ tagva nellâgut perĸojanit pinajarpoĸ.
22 Aglaille ajortolingortilauĸpait tamaita, okpernermut Jêsuse Kristusemut angerutaumajomik tunnitsivioĸovlugit okpertut.
23 Okperviksarle tikkerĸârtinnago, perĸojanut sapputijaulauĸpogut pallangaertauvluta, okperviksaĸ saĸĸijârtuksaujoĸ nelliutsiarivlugo.
24 Perĸojat tagva sugiartautiksarilauĸpavut Kristusemut (torârtitauvluta), idluartitauĸovluta okpernermut.
25 Mânnale okperviksaĸ tikkingmat, sugiarte attanerijungnaerpavut.
26 Illûnase Gûdib ĸittorngaringmase, okpernermut Jêsuse Kristusemut.
27 Illûnase Kristusemut baptisimajose Kristuse attimagapsiuk.
28 Tagvane Jûdillônêt Grîchillônêt, tagvane kivgallônêt kivgaungitullônêt, tagvane angutillônêt arnallônêt adsigêngitoĸangilat; illûnase attausiogapse Kristuse Jêsuseme.
29 Kristusible pigikpasse, Abrahab tagva kinguvârivâse, kingormgujijuksaugivose angersimaneĸ pivlugo.

KAPITEL IV.

Gûdib ĸittorngangita kivgaungininġænnik piloringnartomik okpernerme Gûdib angersimaninginik.

OKARPUNGALE kingormgujijuksaĸ sorrusiotillugo, tâmnalo kiagarlo adsigêngitôngilak, tâmna angajoĸaugalloarlune perĸutinut tamainut.
2 Ajoĸertuijulle pairsijullo attanerivait nelliutsiarivlugo atâtame perĸojanga.
3 Taimaktauĸ uvagut sorrusiotilluta kivgatitut illingatitauvogut sillatânêtunik ajoĸertûtsinut.

4 Nelliuningale nelliusimangmat, Gûdib ernine tillivâ, arna-
mit erniangojoĸ, perĸojanik nâleklune;
5 Perĸojanut kivgaujunik piuliklerĸovlugo, ĸittorngaunermik
pititauĸovluta.
6 Kittorngaugapsele, Gûdib Ernerme Anerninga ômatipsingnut
pitipâ, tâmna nipliajoĸ: Abba Atâtak!
7 Taimaimat kivgaujungnaerpotit, ĸittorngauvotille; ĸittor-
ngauguville, Gûdemittauĸ kingormgujijuksaugivotit Kristusikut.
8 Illipsele taipsomane Gûde ĸaujimanginapsiuk, ingergarmik
Gûdeungitut ĸivgartulauĸpasse.
9 Mânnale Gûde illitarigapsiuk, piluartomigle Gûdemut illi-
tarijaugapse, sôg sanguvigilerĸisigîk illutsit ipkoa sangêtut
ajulertullo, nutâmik kivgartoromavlugît?
10 Uvlut, taĸĸillo, nelliutullo, jârillo uvloĸsiorutigivasse
(Jûdititut).
11 Sivôratigivapse sulinanga sennavigilaurasugælluse.
*12 **Kattangutikka,** ĸennuvigivapse: Uvaptun-iniaritse, illip-
situn-inama. Idluilugvigilaungilapsinga.
13 Kaujimavapsingale, oĸautsinik tussarnertunik oĸâlataina-
laurama illipsingnut uvinipkut sangêtunga.
14 Ajaktornangalo nachogilaungilapsinga, uvinipkut ôktor-
taugama, Gûdible Engelingatut illaliulauĸpapsinga Kristuse
Jêsusetut aglât.
15 Taipsomane angijomik piloridlalauĸpose! oĸautigijungnar-
papse imâk: ajornalaungipat ijise aglât pêjarlugit, uvamnut
tunnitiginajalauĸpasse.
16 Tagva tamanna pivlugo ômigilerpisingâ, okpernartomik
oĸarvigigapse?
17 Ipkoa illungertûtigivâse idluangitomigle; tunnutserĸojo-
mavluse uvamnik, illungertorĸojomavluselo taipkoa ungagilerlugit.
18 Illungertorneĸ idluarpoĸ, ajungitoĸ pivlugo pitsainarpat,
najortigigupsinga kissiane pingipat.
19 Kittorngârsukka, ama kappiaktoadlarlunga erniliarijakka,
Kristusib adsinganik illumertautsiarivluse.
20 Tussudlarpungale najoromavluse mânna, assianiglo oĸau-
seĸarungnarlunga; nakkimarnijutigigapse.
*21 **Oĸautisinga,** perĸojanik kivgartoromajose, perĸojat oĸau-
sertanginik tussalaungilasê?
22 Aglaksimangmat, Abraha maggungnik erneĸalaungmat;
aipanga arnamit kivgaujomit, aipâle arnamit kivgaungitomit.
23 Arnable kivgaujub erninga uviningmit erniangovoĸ; kiv-
gaungituble erninga angersimanermut erniangovoĸ.
24 Tamakkoa oĸautsit adsigêgutiksauvut. Tâpkonunga (tai-
jaungmanik) Testamentik magguk; aipâ ĸaĸĸamit Sinaimit
pijoĸ, kivgartortuksanik ernilijoĸ; tagva Agar.

25 Kakkak Sinai Arabiamêngmat; tâpsomale (Agarib) Jeru-
salem nelliunerme tamattomanêtok adsigigivâ, kivgaujok kit-
torngane illagivlugit.
26 Jerusalemele pânêtok, tâmna kivgaungitok; tamapta
tâmna anânagivavut.
27 Aglaksimangmat: Kittorngisuitotit, ernisuitotit kuviasu-
git; sakkijâlerit nipliavlutillo, ernisungnermut âniangitotit;
aipakangitok kittorngakarnersaungmat uilingmit. [Jes. 54, 1.]
28 Uvagulle, kattangutikka, angersimanerub kittorngarivâti-
gut, sorlo Isaak.
29 Sorlole taipsomane uviningmit erniojub unangmidlarmago
Anernermit erniangojok, mânnatauk taimainivok.
30 Aglaille kanok pivât? (Imâk:) Annitisigik arnak kivgak
erningalo; kivgaujub erningata kingormgujekattiginiatsangimago
kivgaungitub erninga. [1 Môs. 21, 10. 12.]
31 Tagva kattangutikka, arnab kivgaujub kittorngaringilâti-
gut, kivgaungituble.

KAPITEL V.

Galâtsiamiut kaiblartauvut, okpertut kippalôjungnaerningænnik ipperaikonnagit, arvertarkovlugille Anernerme naglingnermelo.

TAIMAIMAT Kristusib kivgaujungnaertingmattigut, kiv-
gaunginise sokkosertailiniarsiuk, kingornganelo ama kippa-
lungortailitiniaritse.
2 Ahâk, uvanga Pauluse okaupapse: Kippijaukojilerupse
illipsingnik, Kristuse illipsingnut attungilak.
3 Ama kigligiudsivigivakka kippijaulertut illûnaita, perkojat
illûnaita nâmaksititæksaringmagit sulle.
4 Kristusemik assiojivose, perkojanut idluartitaujomajose,
saimanek attorungnaerpasse.
5 Uvagulle Anernerme utakkivogut idluarsititauniarnermik
okpernermut nerriugijaksakarluta.
6 Kristuse Jêsuseme kippimanerlônêt kippimanginerlônêt
attungimanik; okpernerle naglingnikut piniarnernik sakkertitsi-
jok.
7 Akpangitsialauktose, kia nokkartipâse miksekârnek nâle-
gungnaerlugô?
8 Illipsingnik kaikojijomit nokkangatitaunek taimaitok
pingilak.
9 Sêrnarsautiarsûb kakkôjaksak illûnât sêrnartipâ.

10 Sungertûtigivapse Nâlekame, assianik issumaĸarniangi-
napse. Illipsingnigle asseroijoĸ pidlartaujomârpoĸ, kinaung-
mangâllônêt.
11 Uvangale ĸattangutikka, sulle kippinermik oĸâlaguma,
sôg sulle unangmijauvîk? Senningajolik tagva sinnaungasauti-
gijaujungnaerajarpoĸ.
12 Kanoĸtôĸ avisârtaulittauĸ illipsingnik asseroijut!
*13 **Illipsele** ĸattangutikka, kivgaujungnaerĸovluse ĸaiĸojau-
mavose. Udsertoritsele, kivgaunginеĸ attornerluktailivlugo,
uviningmut akkuliuterĸonnago; kivgartortigêklusele pititse
naglingnermut.
14 Perĸojat illûnatik nâmaksititaungmatta oĸautsemut at-
tautsimut, mattomunga: Inuĸattit illiktut nagligiuk.
15 Kêjigêdlarupsele nerrijigêdluselo, kammaleritse, illip-
singnut nungutigêkonnase.
16 Oĸaupapsele: Anernerme arvertaritse, uvingub ikligu-
ningit tagva nâmaksitiniangilasse.
17 Uvingub ikliguningata Anerneĸ akkerartormago, Aner-
nerublo kajungersainingata uvinik akkerartorivâ. Tâpkoa tai-
mak akkerartortigêngmanik, pijomajapsingnik aglât piniarung-
nangilase.
18 Anernermulle tessiortaugupse, perĸojat attaniongilat il-
lipsingnut.
19 Uvinguble pingit nellonangilat, imaitut: Nulliarêngner-
mik asseroineĸ, assiniarnek, maĸĸojungnartullineĸ, illoĸeudlar-
nerlo,
20 Gûdeungitunik kivgartorneĸ, angakoniarneĸ, ĸennugo-
sungneĸ, ômisungneĸ, annerutjineĸ, ningarneĸ, aivaneĸ, akke-
rartorneĸ, illeratsârneĸ, ĸanningaumajarneĸ, inuarneĸ,
21 Tallaneĸ, nerrituneĸ, assingillo taimaitut; tamakko-
ninga sivorngagut oĸautilauĸpapse, ama sulle sivorngagut
oĸautivapse: taimailiortut Gûdib nâlegauvinganik kingormguji-
niangilat.
22 Anernerub perortitgangit tamadja: Naglingneĸ, ĸuvia-
sungneĸ, ullapirsaineĸ, ĸunnuersârneĸ, inôtsiarneĸ, pitsiarneĸ,
okperneĸ, piojoringineĸ, ikliguktailineĸ.
23 Perĸojat taimailiortut akkerartungilait.
24 Kristusible inuĸotingita uvinitik ikligunerit kajungilâr-
nerillo illaliudlugit pitipait senningajolingmut.
25 Inôniarupta Anernerme, arvertalaungmitatauĸ Aner-
nerme.
26 Suksaungitomik nertortauniksarsiorata, annuliutigêgatalo
ômisuktigêgatalo!

KAPITEL VI.

Kaiblainernik kennuersârkojijunik ajungitullerkojijuniglo.

KATTANGUTIKKA, tammarnermut opalluijaujokarajar-
pat, taimaitok âkiksorasuarsiuk anernermut kennuêtomut, il-
lipse Anerneliojose. * Udjertorillo nangminernik, igvittauk ôk-
tortaulungnermut pijaukonnak.
2 Ikkajortigêngniaritse okumaitokarangapse, taimaidluse
Kristusib perkojanga nâmaksitiniarpasse.
3 Piojorijokarpalle ingminik, suksaungitôgalloardlune, tâmna
uivêrivok nangminerminik.
4 Illûnatigle attunit nangmineliornermingnik kiglisiniarlit;
tagva ingmingne kissiane nertornautekarniarput, assimingnelo
pinatik.
5 Illûnatik attunit nangmagaksatik nangminek nangmang-
niarmatsuk.
6 Okautsinigle ajokertortaujub ajokertortine aitortorliuk
ajungitunik sunatuinarnik.
*7 **Tammarniarase** Gûde mittautigijaujomangilak; inuk kar-
ngasortaminik kattersoijomârmat.
8 Uviningminut karngasoijok, asserornartomik kattersoijo-
mârpok uviningmit. Anernermulle karngasoijok inôtsemik nâk-
saungitomik kattersoijomârpok Anernermit.
9 *Ajungitullilertale merngortorniaratalo; kattersoijomârap-
tatauk nelliuningane, soraingikupta.
10 Taimaitomik pitjutekarapta, ajungitullilerta tamainut,
okpernekarkattivulle piluardlugit.
*11 **Ahak**, ukkua aglait ununârtakka illipsingnut, aggamnut
nangminek aglaklugit.
12 Illûnatik kuviagijaujomajut uvinik pivlugo, taipkoa in-
naksorpâse kippijaulerkovluse; kissiane unangmijaujomanatik
Kristusib kikkiaktortauvia pivlugo.
13 Kippijaugalloaramik nangminek aglât, perkojat nâlengi-
lait; illipsele kippijaukovâse nertôtigijomavlugo uvinise.
14 Uvamnille ungasigle nertôtiniarlunga assianik, Nâlegapta
Jêsusib Kristusib kikkiaktortauvianik kissianik; tâpsomûna sil-
laksoak kikkiaktorsimajotun-ipok uvamnut, uvangalo sillak-
soarmut.
15 Kristuse Jêsuseme kippimanerlônêt kippimanginerlônêt
attungimannik, nutângortitaunerle.
16 Illûnatigle okautsinik makkoninga nâletsiartut, tâpkoa
ullapirsautekarlit nâpkigijaunekarlutiglo, Gûdiblo Israêlinga.

17 Mattoma kingorngane neliata oĸumaitiniaraninga; Nâle-
kab Jêsusib nellunaikutanga timimiutarigapko.
18 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingata anernise
illagiligit, ĸattangutikka. Amen.

Galâtsiamiunut aglaktaumavut Rômamit.

PAULUSIB AGLANGIT EFESUSE-MIUNUT.

KAPITEL I.

Gûdib ĸaitanginik saimanartoĸsoarnik Kristusikut. Aglisivalliaĸojaunermik tamakkoa attorlugit.

PAULUSE, Jêsusib Kristusib Apostelinga, Gûdib pijoma-
janganut, ivjornaitunut Efêsusemêtunut, okpertunullo Kristuse
Jêsusemut.
2 Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsau-
tingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
3 Nertortaule Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib Atâtanga,
saimausermattigut anernilingnut saimanartunut sunatuinarnut,
ĸilaub pinginik illangiutitiluta Kristuseme.
4 Sorlo taipsomûna (Kristusikut) annerilaungmattigut, sil-
laĸsoaĸ tunganilijauĸârtinago, ivjornaiĸovluta pidlaraksauĸon-
natalo sângane naglingnerme.
5 Issumasimagame ĸittorngautitsomavluta ingminut, Jêsuse
Kristusikut, taimak ĸuviagijaminut pijomagame,
6 Saimarsautine ânanaujoĸ nertortauĸovlugo, tamatto-
munga ĸuviagijautingmattigut erdlingnartome.

7 Tâpsomane piulijauviksaĸarapta aunganut, tamædja ajor-
nernit issumagiajaujungnaernermik, saimarsaumik akluini-
ngagut;
8 Tamattominga angijomik pititaujogut sunatuinarnik illisi-
matitauvluta sillatutitauvlutalo.
9 Kaujitilaungmattigut pijomajame nellonarninganik, ĸuvia-
gijaminut, taimak issumasimagame,
10 Nelliutikpatta uvlut oĸautigijauĸovlugo, tamaita ĸilang-
mêtullo nunamêtullo attautsemut niaĸomut kattititsomavlugit
Kristuseme, tâpsomuna nangmineĸ;
11 Tâpsomûna uvaguttauĸ kingormgujijuksautitauvogut, si-
vorngagut annerimajogut issumasimaninganut, tamaitaĸsoarnik
piniartub pijomajame issumasimaninga malliklugo;
12 Tâpsoma ânanaunersoangata nertornarninganut illingaĸo-
vluta; uvagut Kristusemik sivorngagut nerriuktogut.
13 Tâpsomûna illipsetauĸ oĸauseĸ mikseĸârtoĸ tussauma-
gapsiuk, tamædsa oĸautsit tussarnertut piulijauviksapsingnik;
tâpsomûnatauĸ okpilerapse, Anernermik ajunginermik angeru-
taumajomik naĸĸititsiviovose.
14 Tâmna kingormgutijaksaptingnut nellunaikutarivavut,
inuĸotingita piulijauviksangat tikkidlugo, ânanauninga nertor-
tauĸovlugo.
*15 **Tamanna** pivlugo uvangatauĸ, tussaumagama okperner-
mik illipsingnêtomik Nâlekamut Jêsusemut, naglingnipsingniglo
ivjornaitunut tamainut;
16 Soraingilanga (Gûde) ĸujagivlugo pivluse erĸaumavluselo
tuksiarnimne;
17 Nâlegapta Jêsusib Kristusib Gûdinganut, ânanaunerub
Atâtanganut, tunitjivioĸovluse Anernermik illisimanartomik
nellonaertitsijomiglo, tâmna (Kristuse) illitaritsiarlugo.
18 Illisimanipsigut ijeĸartitauĸovluse ĸaumaksarsimajunik,
nellojungnaerĸovluse ĸaiĸojaumajut nerriugijæksanginik, kingor-
mgutijæksaniglo ânanaudlartunik akluiniliksôjunik ivjornaitune,
19 Pitsartuningatalo angininganik nelleĸangitomik uvap-
tingne okpertune, pitsartuninga tungavigivlugo.
20 Tamanna piniutigilauĸpâ Kristuseme, tuppaktinamiuk
toĸĸungajunit, tallerpingminelo iksivatidlugo ĸilangme.
21 Anginersangordlugo nâlegaunernit tamainit, sôngoner-
nillo, pitsartunernillo, attaniotinernillo, tamainillo taijau-
jungnartunit, sillaĸsoarme tamattomane kissianeungitoĸ, pijo-
mârtomeletauĸ.
22 Tamaitaĸsuillo tâpsoma ittiggangita attânnut pitilauĸ-
pait, tamainelo niaĸôtilauĸpâ illagênut,
23 Tagva timinganut, illumersimajomut tâpsominga, ta-
mainik tamaine illumertitsijomik.

KAPITEL II.

Paulusib erĸaitipait illinganingœnnik sivorngane piloringnalaungitomik, mânnale piloringnadlartomik.

Illipsetauk toĸĸungatilluse tappatonermullo idluitullinermullo;
2 Tamakkoa attorlugit mattoma sivorngagut sillaĸsûb
tamattoma illusingit mallilauĸpasse, attaneĸ sillame attaniotijoĸ
nâleklugo, tagva anerneĸ nelliutome tamattomane okpinginerub
ĸittorngangine piniarveĸartoĸ.
3 Tâpkoa akkorngænne uvaguttauĸ mattoma sivorngagut
taimailaurivogut illûnata, uvinipta ikliguningit malliklugit,
uvingublo pijomajanga erĸarsautingillo nâleklugit; ingergaptalo
ningautsib ĸittorngarilauĸpâtiguttauĸ assiptitut.
4 Gûdible nâpkiningnermik akluitub naglingnersoarminut
nagligilauramittigut,
5 Ajorniptingne toĸĸungalaurapta, ômartilauĸpâtigut Kristuse
illagællugo, (saimanermut piulijaumagapse),
6 Illagivlugo tuppaktilauĸpâtiguttauĸ, illagivlugolo ĸilaub
pinginut pitidluta Kristuse Jêsuseme.
7 Nelliutuksame pijomârtome saĸĸertitsomavlugo saimarsautime
nelleĸangitub amigangininga, uvaptingnut ajungitullinerminut
Kristuseme Jêsuseme.
8 Saimanermut piulijaumagapse okpernikut; illipsingnik
taimaingilase, Gûdible tunnergutâ tamanna.
9 Piniarnermuungitoĸ, nertôtijoĸarĸonnago.
10 Sennamajigigaptigo, pingortitauvluta Kristuse Jêsuseme
ajungitullerĸovluta, Gûdib sivorngagut âĸiksulaungmattigut,
taimailiorĸovluta.
*11 **Taimaimat** erĸainiaritse, illipse mattoma sivorngagut
nellojôlaurapse uvinikut, kippimangitunik taijaumavluse ipkonunga
taijaujunut kippimajunik uvinikut, aggangnut.
12 Illipse taipsomane Kristuseĸangitose tækkorngartauvluselo
Israêlib illagêngninganut, tækkorngartaungmivluse Testamentinut
angerutilingnut; nerriugijaksaĸarase Gûdeĸaraselo
sillaĸsoarmêlauĸtose;
13 Mânnale illipse Kristuse Jêsusemêtose, sivorngane ungasiktomêlauĸtose,
ĸannilerpose Kristusib aungagut.
14 Tâmna ullapirsautigigaptigo, tamarmik attausingortilaungmagik,
upko agviarutaujoĸ serĸomidlugo, uviningminut
ningarosungneĸ attorungnaertingmago;
15 Tamædsa, perĸojat pêrlugit illuserĸortoĸojijut; ingmine
tâpkoa magguk inuktângordlugik attautsemik, ullapirsailunelo.

16 Tamarmiglo senningajolikut ullapкoserdlugik Gûdemut,
timiotilugik attautsemik, ningarosungnerlo toккotinamiuk ing-
migut.
17 Tikkisimagivoк, oкautsinut tussarnertunut ullapirsaumik
oкâlavlune illipsingnut, ungasiktomêlauкtose, кannitomêlauкtu-
nullo.
18 Tâpsomûna tamapta apкotiksaкarapta Atâtamut aner-
nerme attautseme.
19 Mânna tujormiangojungnaerluselo tækkorngartaujung-
naerpose, ivjornaitulle kinguvânguкattigivâse, Gûdiblo
iglungane iglomioкattauvluse;
20 Igloliangomavluse Apostelillo nellautaijullo tungavigi-
jangænnut; tamattomunga Jêsuse Kristuse ujarauvoк terreкô-
vlune;
21 Tâpsomunga sennamajoк illûnât kattitaumavoк, aglival-
liavlune igloкsoangolerlune ivsornaitomik Nâlekame;
22 Tâpsomane illipsetauк igloliangoкattaulerpose, Gûdemut
igluksauкovluse anernerme.

KAPITEL III.

Paulusib nellojunik kivgartorveкarningata ânanaudlarninganik. Tuksiarutjininganik illagêktunik.

TAMANNA pivlugo uvanga Pauluse кellaksugaujunga,
Kristusib Jêsusib kivgaringmanga illipse nellojose pivlugit, —
2 Sorlo tussaumagapse kivgartornermik Gûdib saimarsau-
tânik, tunijaumajomik uvamnut pivluse;
3 Tækkotitjutikut nellojungnaertitaugama nellonalauкtomik
ipsominga, (sorlo sivorngagut oкautsinut ikkitunut aglalaurama.
4 Tâpkonangat, attuarupsigik, кaujijungnarpose nello-
jungnaernimnik nellonartomik Kristuse pivlugo),
5 Tamanna itsaк кaujijautitaulaungilaк inûb кittorngangi-
nut, sorlo nellonaersimangmat mânna Apostelinginut nellautai-
joкotinginullo ivjornaitunut Anernikut;
6 Tamædsa, nellojut kingormgujeкattaungmatta timeoкattau-
larmiglo, illangiuteкattaularmiglo angersimaninganik Kristu-
seme, oкautsitigut tussarnertutigut,
7 Tamakkonunga kivgaliarimavunga Gûdib saimarsautânut
tunnergusiamnut; ajugaкanginingu nut|pitsartuniliksoarmut tamat-
tominga tunitsiviogama.
8 Uvanga ivjornaitunit tamainit mingnerpângojunga, sai-
marsaumik tamattominga tunitsiviovunga, nellojunut oкâlaкo-
vlunga Kristusib akluininganik innornartomik;

9 Tamaitalo illitarsitiniarlugit nellonalauĸtub illingani-
ganik, sillaĸsûb pigiarninganit ijersimajomik Gûdeme, tamaitaĸ-
soarnik Jêsuse Kristusikut pingortitsijome;
10 Mânnaulermat illagêktutigut Gûdib sunatuinarne silla-
tuninga ĸaujijautitauĸovlugo nâlegaunersoarnut attaniotinersoar-
nullo ĸilangmiunut,
11 Taimak issumasilaungmat issoĸangitomit Kristuseme Jê-
suseme Nâlegaptingne.
12 Tâpsomûna sivôranata apĸotiksaĸarapta tættiksaĸalap-
talo, okpernermut tâpsomunga.
13 Taimaimat innaksorpapse: merngortorniarase siorniorti-
taunimnik, pivluse pijamnik, tamanna nertornautigivasse.
*14 **Tamanna** pivlugo Nâlegapta Jêsusib Kristusib Atâtanga
sêrĸortorvigivara,
15 Atâtaujotôjoĸ tamainut ĸittornganik taijaujunut ĸilang-
melo nunamelo.
16 Tâpsomunga tunnitsivioĸovluse pitsartunermik ânanau-
ningata amigangidlarninga malliklugo, sangijôtitauvluse Aner-
ninganut illupsigut,
17 Okpernermut Kristuse inneĸarĸovlugo ômatipsingne,
amâtsiortaulerĸovluselo tunganilijaulerĸovluselo naglingnerme;
18 Ivsornaitut tamaita illagilugit illitarsijungnarĸovluse sil-
lingnermik, takkinermiglo, ittinermiglo kingingnermiglo;
19 Illitarsilerĸovluselo Kristusib naglingninganik illisimaner-
mit tamainit anginerpângojomik; illumertaulerĸovluse Gûdib
pitaĸaloringninginik tamainik.
20 Ajugaĸangitorle piniarlune anginerpângojomik tamainit
tuksiarniptingnit tukkisiniptingnillônêt, pitsartunermut illup-
tingne sennajomut,
21 Tâmna soraeratik illagêktut Kristuse Jêsusemêtut ner-
torlitsuk issoĸangitomit issoĸangitomut! Amen.

KAPITEL IV.

Paulusib ĸaiblarpait attausioĸovlugit naglingnerme arvertar-ĸovlugillo inôsertâme.

TAGVA mânna ĸaiblarpapse, uvanga ĸellaksugaujunga
Nâlegaĸ pivlugo, ĸaiĸojaumanise mallitsiarlugo arvertarĸovluse,
taimak ĸaiĸojaugapse,
2 Piojorijuiluse tamât, ĸenuêluselo kammangitsertorluselo,
ningarijigêktailititselo naglingnerme.
3 Omarigitselo adsigêktomik issumaĸatsainarluse anernikut,
ullapirsautib ĸellaksûtânut.

4 Time attauseĸ, anerneĸ attauseĸ, sorlotauĸ ĸaiĸojaumagapse nerriugijæksaĸarluse attautsemik ĸaiĸojaumanipsingnut.
5 Nâlegaĸ attauseĸ, okperneĸ attauseĸ, baptijut attauseĸ,
6 Gûde attauseĸ, Atâtagijavullo tamapta, tamainut tâmna Nâlegaujoĸ, illunapsigullo, illupsingnêtorlo tamapse.
7 Illûnatale attunit saimarsaumik tunnitsiviovogut Kristusib tunnijinermine ôktûtigijanga malliklugo.
8 Taimaimat oĸauseĸarpoĸ: Kotsingnermut ĸongmuartub parngnanaerutjaujut aularutivait parngnanaersorlugit, inungnullo tunnergutinik tunnijivlune. [Img. 68, 19.]
9 Kongmuartorle oĸautigijaungmat, ĸanoĸ tukkeĸarĸâ? Imâk: Sivorngagut aĸĸalaurametauĸ nunab inninginut akpasiktunut.
10 Aĸĸalauĸtoĸ taimnaugivoĸ ĸongmualauĸtoĸ ĸillait illûnatik ĸollerpânginut, tamaita illumertitsomavlugit.
11 Tâpsomalo illangit Apostelingortilauĸpait, illangille nellautaijungortilauĸpait, illangit oĸautsinik tussarnertunik oĸâlajungortilugit, illangit pairsijungortilugit, ajoĸertuijungortilauĸpaillo.
12 Ivjornaitut nâmaktungortitauĸovlugit kivgartûtiksaĸ suliarijungnarlugo, Kristusib timiksanga âĸiktauvalliaĸovlugo;
13 Illûnata tikkitsiariluta okpernermut attautsemut illitarsinermullo Gûdib erninganik, angutemariolerdluta Kristusib aglisimaringninga tikkidlugo.
14 Sorusiojungnaerĸovluta, malliktitut aulatauĸonnata, annoremut, tagva ajoĸertûtsinut sunatuinarnut, inuit nellangainingiṇut uivêriklerninginullo, pingitsertorlutik tammartinasuarmattigut.
15 Uvagulle naglingnerme nellâgôrniarta, aglivalliavlutale illûnaine tâpsomunga niaĸôjomut, tagva Kristusemut.
16 Tâpsomangat time illuitoĸ kattisimavoĸ, navgoallo illûnatik ingmingnut nablisimavut, ikkajortigêngnermut; avatillo illûnatik ingmikôrlutik attornermingnut time aglivalliatipât idluarsarlugo; naglingnermelo tamakkoa tamaita pivut.
*17 **Tamanna** pivlugo oĸarpunga; kigligiutigivlugolo Nâlekame, arvertarungnaerĸovluse nellojutitut assipsitut, piungitunik issumaĸarlutik arvertartutitut;
18 Tarningit târtoĸsôvut, inôtsemullo Gûdemit pijomut tækkorngartautitauvut, nellojoĸsônermut illumingnêtomut, ômatimiglo sittijoĸsôninginut.
19 Taipkoa ikpigijungnangitut ingmingnik tunnivut ajortullinermut, maĸĸojungnartuniglo sunatuinarnik piniarlutik angijomik, pijomatudlarlutiglo.
20 Illipse taimak ajoĸertortaungilase Kristusemik.
21 Tâpsominga tussarluse tâpsomanelo ajoĸertortaujomavluse pilaurupse: tagva, sorlo mikseĸârneĸ Jêsusemêngmat,

22 Inutoĸaĸ attorungnaersiuk piusiovalauĸtut allarlugit,
ikligunermut ingminik asseroijoĸ tammarnartomut.
23 Nutângoleritsele issumapse annerningagut;
24 Inuktârlo attiniarsiuk, Gûde adsilivlugo pingortisima-
joĸ idluarnerme, ajunginermelo, ivsornainermelo.
*25 **Taimaimat** sægluneĸ ipperarlugo mikseĸârnermik oĸau-
seĸaritse, illûnase attunit inuĸattipsingnut; avatauĸattigêkapta.
26 Ningarluse idluitulliniarase; seĸĸineĸ nippitsiarinago
ningartilluse!
27 Sâtanaselo inniksaĸalertiniarnago.
28 Tiglilauĸtoĸ tigligungnaerle, sennalunele aggangminut
ajungitomik piniarle, tunnijaksaĸarĸovlugo ajoĸsartunut.
29 Oĸausilungmik ĸannipsigut annitsitailileritse, idluarto-
migle oĸauseĸarniaritse âĸiksûtiksamik pijariaĸartune, tussar-
tune tussarominartomik.
30 Gûdiblo Anerninga ajungineĸ kiksartiniarasiuk, tâpso-
minga naĸĸititsiviomagapse uvlormut piulijauviksamut.
31 Kanningaumajârneĸ, ômisungnerlo, ningarnerlo, nipliad-
larnerlo mittauteĸarnerlo tamât illipsingnit ungasiktisigik, id-
luitullinerillo tamaita.
32 Inôtsiaritsele illanârêkluse nâpkigosukluselo, issumagi-
jungnaitigêgitselo, sorlotauĸ Gûdib issumagijungnaervigilaung-
masse Kristuseme.

KAPITEL V.

*Kaiblainernik arvertatsiarĸojijunik. Nulliarêt illingajuksau-
ningænnik ĸanoĸ.*

TAGVA mânna Gûdemik mallikteoleritse ĸittorngatitut
naglingnartutit.
2 Naglingnermelo arvertaritse, sorlotauĸ Kristusib nagligi-
laungmattigut, ingminiglo tunnilaungmat pivluta, tunnergutik-
saujomavlune toĸĸotaksamik, Gûdemut tippitsiariksautiksamik.
3 Assiniarnermigle maĸĸojungnartullo nellênik, pijomatud-
larnermiglo oĸautauniarase, ivjornaitut taimak pijariaĸarmatta.
4 Sumiglônêt oĸauseluâlungmik, ĸuksalainermiglo mittau-
tiksanermiglo oĸauseĸarasetauĸ; idluitjutaungmatta, ĸuja-
lingârlusele pititse.
5 Kaujimagapsiuk tamanna, assiniartoĸ, maĸĸojungnartulli-
jorlônêt, pijomatudlartorlônêt (Gûdeungitunut kivgartorteogame)
Kristusiblo Gûdiblo nâlegauvinganik kingormgujijuksaungi-
matta.

6 Neliata oĸausinginut piungitunut uivêrijauniarase: taimai-
tut pivlugit okpinginerub ĸittornganginut Gûdib ningausinga
pingmat.
7 Tamanna pivlugo illagijaksaringilase.
8 Mattoma sivorngane târmiolaurapse, mânnale ĸaumanio-
vose Nâlekame.
9 Arvertaritse ĸaumajub ĸittorngangititut. Anernerub pe-
rortitangit tamadsa: Sunatuinarnik ajungitulliniarneĸ, idluar-
nerlo, mikseĸârnerlo.
10 Kiglisiniaritselo, suna idluarijaungmangât Nâlekamut.
11 Târtublo pingit suksaungitut illangiutiviginiarassigik,
sugiangârsigigle.
12 Sagvangitome piniartangit taivlugit aglât kanguna-
dlarpoĸ.
13 Tamakkoale tamaita saĸĸerniarput pidlartaukpatta ĸau-
majomut. Saĸĸersimajut tamaita ĸaumangmatta.
14 Taimaimat oĸarpoĸ: Tuppalerit sinniktotit, makkilu-
tillo toĸĸungajunit, tagva Kristusib ĸaumaksarniarpâtit.
15 Tagva mânna kammatsiaritse arvertarnipsingnik, sillai-
tutitut pinnase; sillatujutitulle pititse.
16 Attutsiarlugolo nelliutoĸ, (angijomik) ajormatta uvlut.
17 Tamanna pivlugo sillaergotoniarase, tukkisilerlusele Nâ-
lekab pijomajanganik.
18 Tallaniaraselo Wainetornermut; tamanna idluangilu-
taungmat, Anernermigle illumertauleritse;
19 Oĸarĸattigêngniaritselo imgerutinut nertordlerutiksanut
tuksiarutsinullo anernilingnut, imgerdluselo nipjausijaritse Nâ-
lekamut ômatipsingne.
20 Tamaitalo ĸujalijutiginiarsigik soraerase Gûdemut Atâ-
tamullo, Nâlegapta Jêsusib Kristusib attingane.
21 Nâlektigêgitselo Gûde sivôragilugo.
*22 **Arnat** okoĸse! uise nâleksigik, sorlo Nâlegaĸ.
23 Arnab uine niaĸoringmago, sorlotauĸ illagêt Kristuse
niaĸoringmatsuk; tâmna piuliklertiogivoĸ timiminut.
24 Sorlole illagêt Kristuse nâlegaringmatsuk, taimaktauĸ
arnat uitik nâlegaksarivait illûnainik.
25 Illipse angutit, nulliase nagligisigik, sorlo Kristusib illa-
gêt nagligilaungmagit, ingminiglo tunnivlune tâpkoa pivlugit,
26 Ajorungnaertitsomavlugit, epĸêjalaungmagit ubvaumut
(immiojomut) oĸautsemik illalingmut.
27 Ingminut pititsomavlugit illagêt ânanaujut, ivsornarto-
ĸangitut, imulloĸangitullo, taimaitomiglônêt assianik peĸangi-
tut, ivsornaiĸovlugille pidlaræksausuerlutik.
28 Taimaktauĸ angutit nulliatik nagligijæksarivait, sorlo
timitik nangminitik. Nulliaminik naglingniktoĸ, nangminerminik
naglikpoĸ.

29 Uviningminik nangminerminik ômisuktoкalauкsimatsangimat, nerritilugolo pairivâ, sorlotauк Nâlekab illagêt pairingmagit.
30 Tâpsoma timingata avatigingmattigut, uvininganit sauninganillo pijogut.
31 Taimaimat angutib atâtanelo anânanelo кemmangniarpak, nulliane attavigênarlugo, tâpkoalo magguk uvinioniarpuk attautsemik. [1 Môs. 2, 24.]
32 Nellonartoк tamanna angijôvoк: Kristusele illagêllo oкautigivakka.
33 Illipsetauк, illûnase attunit, angutib nulliane nagligiliuk ingmitut. Uiggub le uine attanerilugo pile.

KAPITEL VI.

Kittorngat angajoкâllo kivgallo кaiblartauningœnnik. Okpertut sorsuktuksatitut-ituksat sakkunginik.

ILLIPSE sorrutsit, angajoкâse nâleksigik Nâlekame; tamanna pijariaкarmat.
2 Atâtallo anânallo nâlekik; tamadja perкojaк sivorliojoк, angersimanelik (imâk):
3 Kanoengitsiarкovlutit, akkunêrtomiglo inôniarкovlutit nuname.
4 Illipselo angajoкaujose, кittorngase ningaкsarniarasigik, inugoiniarsigigle nâlektilugit, Nâlekablo oкausinginik кaujitilugit.
5 Illipse kivgaujose nâlegase nunamêtut nâleksigik, kuksasukluse sajukluselo, ômatipsigut issumalingasuerdluse, Kristuse sorlo nâleklugo;
6 Kivgartorneк inuit tækkoænne, inungnut idluarijaujomavluse, pinago; Kristusible kivgangititut pititse, ômamut Gûdib pijomajanga nâleklugo, кunnutuidluse.
7 Nâlekamut kivgartorasugititse, inungnuungitoк.
8 Kaujimagapse, neliat kivgaujorlônêt kivgaungitorlônêt Nâlekamut akkilertaujomârmat ajungitullininga malliklugo.
9 Angajoкaujose illipse, taimaktauк (kivgase) piniarvigisigik, silluktailititselo; кaujilerluselo Nâlegaкarmigapse кilangme, tâpsomanelo inuit adsigêngitôngilat.
*10 **Tagvale** кattangutikka nekoкsitiniaritse Nâlekame, ajugaкangitub pitsartuninganut.
11 Gûdib sapputjiniksanga attiniarsiuk, Sâtanasib pingitsertortub uivêriklerninginut sôngoкovluse.

12 Uviningmullo aungmullo sorsugiaĸanginapta, attannivik-
soarnulle pitsartujoĸsoarnullo, sillaĸsûb attaninginut, sillaĸsûb mattoma tâĸtôningane attaniotijunut, anernernut ajortunut ĸilaub attanêtunut.
13 Tamanna pivlugo Gûdib sapputjiniksanga tiguniarsiuk, ajugauĸovluse uvloĸ ajortoĸ nelliutikpat aulatausuerdluse, tamaitalo nâmaksilugit salaĸainarĸovluse.
14 Tagva makkitipsigut tapserusijaritse mikseĸârnermik, idluarnerlo attimavlugo, sagvingmiutarivlugo.
15 Ittigapsigullo kammiksimatitse, oĸautsit tussarnertut ullapirsainartut oĸâlatigivlugit opalungaersimavluse.
16 Tamainille piluardluse okperneĸ tiguniarsiuk sappuluta-
rivlugo, ajortoĸsûb (Sâtanasib) ĸargjunginik ikkomalingnik ĸamitsijungnarĸovluse tamattomunga.
17 Niaĸôtiksaĸaritselo piulijaunermik, saviksoaĸarluselo Anernerub pinganik, tamadsa Gûdib oĸausinganik.
18 Tuksiatsainaritse illûnainik pijarialingnik, anernikut tuksiarluse ĸennuluselo; taimailiorĸovluse soraerase pigârmi-
titse tamât, ivsornaitut tamaita tuksiaulrugit;
19 Uvangatauĸ pivlunga, tunnitsivioĸovlunga oĸâlanermik sivôrananga ĸannera angmarlugo, oĸautsit tussarnertut nello-
narningat oĸautigivlugo;
20 (Tamattomunga kivgauvunga ĸellaumgujanêtunga;) erĸ-
sinanga tamattominga oĸâlaĸovlunga, sorlo pijuksaugama.
*21 **Illipsetauĸ** ĸaujilerĸovluse illinganimnik suliamniglo, Tichikusib ĸattangutib erdlingnartub, Nâlekamelo nertornarto-
mik kivgartortub, unipkautiniarpâse tamainik.
22 Tamanna pivlugo tillilauĸpara illipsingnut, tussarĸojo-
mavluse illinganimnik, tâmnalo ômatipsingnik manigoerĸovlugo.
23 Ullapirsauteĸarlit ĸattangutigêt, naglingneĸarlutiglo okperneĸarlit Gûdemit Atâtamit, Nâlekamillo Jêsuse Kristuse-
mit.
24 Saimarsauteĸarlit illûnatik Nâlegaptingnik Jêsuse Kris-
tusemik naglingniktut illungertorlutik. Amen.

Rômame makkoa aglaktaumavut Efesusemiunut, Tichikusib neksalauĸpait.

PAULUSIB AGLANGIT FILIPPIMIUNUT.

KAPITEL I.

Paulusib Rômame parngnanaersortaujub ĸujaliningani̇k tuksiarutjininganiglo. Illinganinganik ĸanoĸ maksuaninganiglo. Kaiblaininganik, Filippimiuttauĸ taimailerĸovlugit.

PAULUSE Timôteuselo, Jêsusib Kristusib kivgagik, ivjor-
naitunut tamainut Kristuse Jêsuseme Filippimêtunut, ajoĸer-
tuinerôjunullo (illagêllo) kivganginut.
2 Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsau-
tingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
3 Gûde ĸujagivara illûnâne erĸaumajarangapse,
4 (Taimak pitsainartunga tuksiarnimne illûnase pivluse,
tuksiarnerlo ĸuviasuklunga pivara,)
5 Oĸautsinut tussarnertunut illagêguteĸarnise pivlugo,
uvlormit sivorlerpâmit mânna tikkidlugo.
6 Tamattomingalo sungertûteĸarvikpunga, ajungitulliamik
pigialauĸtub illupsingne, tâpsoma nâmaksitiniarivâ Jêsusib
Kristusib uvluksangata nelliuniksanga tikkidlugo.
7 Taimak idluarmat, tamattominga issumaĸariaĸarpunga
illûnase pivluse, ômatimnênapse ovane parngnanaersorsima-
nimne, akkiornimnelo oĸautsit tussarnertut kigligiutigilugit au-
lajungnangertinapkit, illipse illûnase saimarsauteĸarĸattigigapse.
8 Gûdib illa ĸaujimavânga, ĸanoĸ ômamut angijomik unga-
gigapse tamapse, Jêsusib Kristusib nagligosungnerŝoangane.
9 Tamannalo tuksiarutigivara, naglingnise pigannerpallia-
vlunelo aglivalliarĸovlugo sunatuinarnik illisimanermiglo tukki-
sinermiglo:

10 Kiglisiniarungnarĸovluse suna ajunginerpaungmangât; nellâgôrĸovluse, sinnaungaĸonnaselo Kristusib uvluksangata nelliuniksanga tikkidlugo.

11 Idluarnerub perortitanginik illumertauluse, Jêsuse Kristusikut (illupsingne) pijunik, Gûde nertortauĸovlugo nakoridlartauĸovlugolo.

*12 **Nellojungnaertipapsele** ĸattangutikka naglingnartose, illingatitaunera, tamanna sunaubva oĸautsit tussarnertut aglivalliajutigivât.

13 Imâk: attaniviksûb iglunganêtunut tamainut ĸaujijaulerpoĸ, ĸellarutikka Kristuse pivlugo pingmatta;

14 Kattangutillo Nâlekame unnuktut ĸellarutimnut tættiksarsivut, sivôranatik oĸauseĸ oĸautigivlugo illerasugatik.

15 Illangitale Kristuse oĸâlatigivât ômisungnermut ĸanningaumajarnermullo; illangitale issumaĸaloringnermut.

16 Ipkoa Kristuse oĸâlatigivât ĸanningaumajârnermut nellagôrlugatiglo, ĸellarutikka kappianartomik illajomavlugit issumaĸaramik.

17 Ukkuale naglingnermut pivut, ĸaujimagamik, oĸautsit tussarnertut akkiorutigivlugit ovanêtitaugama.

18 Kanorle tagva? Kristuse sunamullônêt oĸautigijautuinarpat, illungertunginermullônêt, illungertornermullônêt, tamanna ĸuviasûtigivara, ĸuviasûtigijomavaralotauĸ.

19 Nellunginama, tamanna piulijaujutiginairapko tuksiarnipsingnut, Jêsusiblo Kristusib Anerningata ikkajorninganut.

20 Taimâk utaĸĸivlunga ĸillanâdlarlungalo neriukkama, kangusuktitauniangiuama sunalônêt pivlugo; (nerriukpungale,) illerasuktinnanga, illusiptut tamât mânnatauĸ aglât Kristuse angijomik timipkut nertortauniarmat, inôgumalônêt toĸĸogumalônêt.

21 Kristuse inôgutigigapko, toĸĸonerlo piksaĸautigivara.

22 Uviningmele inôniarnera attornarnersaukpat: neliak tagva pijomanersarivlugo, uvanga nellovunga.

23 Tamarmik illungertûtigigapkik: kajungilârpunga avilunga tamângat, Kristuselo najoromavlugo; tamanna illa angijomik ajunginersaungmat;

24 Uviningmêtuarnerale pijariaĸarnersauvoĸ illipse pivluse.

25 Tamattomingalo ĸaujimavlunga nakkimarningilanga, illipsingnêniarama illûnapsingne, pivalliatitaujutiksapsingnut, ĸuviasûtiksapsingnullo okpernipsingne.

26 Nertôtiksarsiluarĸovluse Kristuse Jêsuseme uvanga pivlunga, utterniarnimnut illipsingnut.

*27 **Arvertaritsele** Kristusib oĸausingit tussarnertut mallitsiarlugit; tikkikumalônêt tækkoluse, apsimalungalônêt tussarĸovlunga, sôngolernipsingnik attautseme anernerme, attautsemik

tarneĸarluse sorsugiaĸattigilutalo okperneĸ oĸautsinut tussar-
nertunut pivlugo.
28 Koaĸsângatailititselo akkerartortunut sunalônêt pivlugo;
tamanna nellunaikutauvoĸ pidlartaujomârmatta taipkoa, illipsele
piulijaujomârapse, tamædsalo Gûdemit pivoĸ.
29 Kristuse pivlugo tunitjiviogapse, okpervigilugo kissia-
neungitoĸ, kappiasuktitaujutigilugoletauĸ.
30 Uvaptut siorniorapse, sorlo tautulaurapsinga, sorlolo
mânna tussaumagapsinga.

KAPITEL II.

*Kristuse mallikIugo piojorijuerĸojaunermik. Timôteuse Epafro-
dituselo pivlugik.*

ILLIPSINGNE tagva ĸaiblaijoĸarpat Kristuseme, man-
nigoijoĸarpat naglingnerme, illagêktoĸarpat Anernerme, ôma-
mut naglingniktoĸarlunelo nâpkiniktoĸarpat;
2 Kuviasûtiksara tagva nâmaksitiniarsiuk, issumaĸarĸatti-
gêngnipsingnut, naglekattigêngnipsingnullo, illagêngnipsingnullo,
attausionipsingnullo;
3 Sunamik piniarase akkerartornermut nertornauteĸaroma-
mullo nunguniartomik; piojoringinermulle illase opiginersarisi-
gik illipsingnit nangmineĸ.
4 Illûnaselo attunit pipsingnik nangminipsingnik piniarase,
illapsele pinginik issumaĸaritse.
5 Illûnase issumaĸaritse Jêsusib Kristusib issumaĸar-
ningatut.
6 Tâmna Gûdetun-ikalloarame, nertornautigilaungilâ, Gûde
adsigivlugo:
7 Ingminigle nikkanarsâlauĸpoĸ, kivgatun-ilerdlune; inutui-
naĸ adsigililauĸpâ, inutuinaujotullo illinganinga naipitaulauĸpoĸ.
8 Ingminik miklilerdlune nâlainalauĸtoĸ toĸomut, toĸomut
senningajolingme aglât.
9 Tamanna pivlugo Gûdib nâlegaviksoangortilauĸpâ, atte-
ĸartilâllo atternit tamainit anginerpângojomik.
10 Jêsusib attingane sêrĸut illûnatik sêrĸortortuksaung-
matta nâlengnermut, ĸilangmêtullo nunamêtullo, nunab attanê-
tullo:
11 Oĸallo illûnatik nellonaijaijuksaungmatta Jêsuse Kristu-
semik Nâlegaujomik, Gûdib Atâtab nertornautinganut.
12 Taimaimat nagliktakka, sorlo nâletsainalaurapse, najo-
rapse kissianeungitoĸ, mânnaletauĸ anginersamik aglat apsima-
tillunga, piulijauniksase piniarsiuk kuksasukluse sajukluselo.

13 Gûde tagva pititsijoĸ illupsingne pijomanermiglo nâmaksititsinermiglo, idluarijane pitjutigilugo.

14 Tamainik piniaritse ĸunnutuiluse ĸollaraselo;

15 Passijaksauĸonnase idluarĸovluselo, Gûdemut ĸittorngaulerdluse, pidlaraksaunase inuĸattigêt oĸautsarêtut mumiksimajullo akkorngænne, tâpkonane ĸaumaniogapse nennergoatitut nuname;

16 Oĸauseĸ inôjutaujoĸ attavigênarlugo; tamattominga Kristusib uvluksangane nertornauteĸarĸovlunga, sulinanga aĸpangilaunginama, sulinangalônêt sennalaunginama.

17 Augale kovijaukpallônêt okpernipsingnut, Gûdemik kivgartûtigijapsingnut, tunnergutaujomut sorlo, ĸuviasukpunga, illûnaselo ĸuviasuĸattigælluse.

18 Tamanna illipsetauĸ ĸuviasûtigijaksarivasse, ĸuviasuĸattigijaksarivapsingalo.

*19 **Nerriukpungale** Nâlekame Jêsuseme, mânnakassakut Timôteuse tilliniarapko illipsingnut, uvangatauĸ nakoĸsijauĸovlunga, ĸanoĸ illinganipsingnik tussaruma.

20 Nellâgôrtomik issumaĸatteĸanginama assianik, tâpsotunaĸ ômamut (pijariaĸarnipsingnik) issumagivluse pijomik.

21 Illûnatik nangminitik issumagingmagit, Kristusib Jêsusib pingit issumaginagit.

22 Tâmnale ĸaujimavasse idluartoĸsôngmat; sorlo atâtab ĸittorngane kivgartorĸattigingmago, taimak kivgartorĸat igilauĸpara oĸautsinik tussarnertunik.

23 Nerriukpungale tâmna tilliniarlugo tagvainaĸ, tukkisitualeruma ĸanoĸ illinganiarmangârma.

24 Nâlekamele sungertûteĸarpunga, nangmineĸtauĸ uvanga mânnakassakut tikkiniarapse.

25 Pijariaĸarasugijarale, tillivlugo illipsingnut Epafrodituse ĸattangutiga, piniarĸattigalo, sorsugiaĸattigalo, illipselo tillilauĸtase, uvangalo pitsiartiga ajoĸsarnimne.

26 Illûnase kippiniarvigilaungmase, angijomiglo issumajâlauĸpoĸ, tussaumagapse ĸannimalaungninganik.

27 Illa ĸannimadlalauĸpoĸ toĸĸoniarĸôrdlune, Gûdible nâpkigilauĸpâ; tâmnale kissimeungilaĸ, uvangaletauĸ, kappiasungnikka unnuksivalliatitauĸonnagit.

28 Tamanna pitjutigællugo tuavi tillivara ĸuviasuĸovluse takkolermigupsiuk, uvangalo kiksarnikinersauĸovlunga.

29 Illaliorsiuk tagva Nâlekame ĸuviasutsiarluse; taimaitullo opigisigik.

30 Kristusib piniarĸojangit pivlugit toĸĸo ĸannidlalaungmago, inôtsine ivlerinikidlaramiuk, kivgartoromavlunga innangerdluse.

KAPITEL III.

Ajoĸertuijut nellangaitut ulloreagijauĸojauningœnnik. Idluarnermik okpernermit pijomik; piloringnartoĸsûblo ĸilangmêtub pinasuartauĸojauninganik.

AMATAUK ĸattangutikka, ĸuviasugitse Nâlekame! Aglakka illipsingnut adsigêtsainarmatta, ĸunnutigingilakka, illipselo nakkimarnitailijutigiluarivasse.
2 Kingmit nautsertorsigik, ajoĸertuinerluktut nautsertorsigik, illakungortitsijut nautsertorsigik.
3 Uvagut kippimaniogapta, Gûdemik kivgartortogut anernerme, nertôtivlutalo Kristuse Jêsusemik, uvinik tættiginago.
4 Nertôtijungnaralloartungatauĸ uvamnik uvinipkut. Assimnik uviningmigut tætteĸarasugijoĸarpat nangminerminik, peĸaluarajarpunga uvanga.
5 Uvlut sittamaujungænne, kippimanerama, Israêlib kinguvânginut illingajunga, Benjaminib kinguvârivânga, Ebrêerinit Ebrêereojunga, perĸojanik nâlengnermut Fariseêreojunga.
6 Illungertornermut unangmiklertôlauĸtunga illagênik, perĸojat idluarnerainingitigut pidlaraksaulaurnanga.
7 Uvamnulle attornartôlauĸtut, piungilutarivakka Kristuse pivlugo.
8 Illa angijomik piungilutarivakka tamaita, pijomavlugo idluarĸejangat, illitarsineĸ Kristuse Jêsusemik Nâlekamik; tâmna pivlugo tamaita piungilutarilauĸtakka, aktarlukkugivakkalo, Kristuse pijomavlugo.
9 Tâpsomane naipitaujomavlunga, idluarsineĸarĸonnanga perĸojanit pijomik, okpernermille Kristusemut pijomik, idluarsinermik Gûdib illingatitanganik okpernermut;
10 Illitarijomavlugo tâmna, makkiningatalo pitsartuninga, siorniorningalo illangiubvigijomavlugo, toĸĸunga adsiginiarlugo uvanga,
11 Toĸĸungajut makkiviksangænnut pagrearomavlunga.
12 Imaingilaĸ, tigumajarêrapko, nâmaksijarêrlungalônêt; pinasuarparale tigujungnarmangâpko, uvangatauĸ tigujaumangmigama Kristuse Jêsusemut.
13 Kattangutikka, issumangilanga nangminimnik tigumajarêrapko. Attautsemigle oĸarpunga: Tunnumnêtut puigorpakka, sivunimnêtulle issagutigivlugit.
14 Torârviksaĸ torârvigidlarasuartara, pivianartoĸsoaĸ pijomavlugo, tamattomunga Gûde ĸilangmit ĸaiĸojingmat Kristuse Jêsuseme.

15 Nelivut tagva nâmaksijogut taimak issumaĸalerta; sumiglo assianik issumaĸarupse, tamanna Gûdib saĸĸijârtiliuk illipsingnut.
16 Ajoĸertûtsemik attautsemik pititaumagapta, taimak arvertalauĸta, adsigêktomik issumaĸarĸattigêkluta.
17 Kattangutikka, mallingniarsinga, taimaglo arvertartut nautsertorsigik, sorlo uvaptingnik igsaræksaĸarapse.
18 Unnuktut arvertarmatta (assianik), taipkoninga oĸaute-ĸattalauĸtapse, mânnaletauĸ ĸugviordlunga oĸautigivakka, Kristusib kikkiaktortauninganik ningarosuktut.
19 Taipkoa asserornermik naggateĸaromârput, natjatik Gûdigivlugo pijut, kangusûtiksaujunik nertornauteĸardlutik, nunab pinginik pinasuartut.
20 Arvertarnivulle ĸilangmêpoĸ, takpângallo nerriugivavut piuliklerte Jêsuse Kristuse Nâlegavut.
21 Tâpsoma timivut ajulertoĸ ablatsângortitsomârpâ, timiminut ânanaudlartomut adsiutilugo, pitsartunermut, ajugaringitaminut tamaita ingminut nâlektilugit.

KAPITEL IV.

Paulusib sunatuinarnik ĸaiblaininganik. Kujalininganik tujûtaulauĸtut pivlugit. Salutitsininganik.

TAGVA, nagliktakka ungagijakka ĸattangutikka, ĸuviasûtiga niaĸôtiksaralo, taimak sôngotsainaritse Nâlekame, naglingnartose illipse.
2 Evôdia ĸaiblarpara Sintichelo ĸaiblarpara, adsigêktomik issumaĸarĸovlugik Nâlekame.
3 Igvittauĸ nertornartoĸ ikkajorĸattiga, ĸennuvigivagit, (arnâk) tâpkoa ikkajorniakik, sorsugiaĸattigilauĸtâkka oĸautsit tussarnertut pivlugit, Klemense assingillo piniarĸattikka illagællugit, atteĸartut aglaksimajunik aglangne ômanartune.
4 Kuviasutsainaritse Nâlekame, amalo oĸarpunga: ĸuviasugitse.
5 Inôtsiarnise nellonaerle inungnut tamainut. Nâlegaĸ ĸannipoĸ.
6 Issumajârase sumiglônêt; illûnainigle pijomajapsingnik Gûdemut nellonaijaileritse, tuksiarluselo ĸennuvluselo ĸujalivluselo.
7 Ullapirsautiblo Gûdemit pijub, issumasiniarutiksanit tamainit anginerpângojub ômatiselo erĸarsautiselo pairiligit Kristuse Jêsuseme.

8 Tagvale ĸattangutikka, mikseĸârnerillo illusitsiaringnerillo, idluarnerillo, ivjorr nerillo, naglingnarnerillo, illanarêngnerillo, illûnaita inutsiaĸutaunerit, ĸujanartoĸarpallônêt, nertornartoĸarpallônêt, tamakkoa issumaksarsiortigisigik.
9 Illinnialauĸtase, illaliulauĸtaselo, tussalauĸtaselo, takkolauĸtaselo uvamnit, tamakkoa piniarsigik; tagva Gûdib ullapirsaijub illaginiarpâse.
*10 **Angijomigle** ĸuviasûtigivara Nâlekame, mânna ama issumagijungnarapsinga (piksamnik); issumagitsainalauralloarpapsingale, piviksaĸalaungitosele.
11 Ajoĸsarnermut taimak oĸauseĸangilanga; illûnâne nanêtarangamalônêt nâmaksijuksaunimnik illinnialaurama.
12 Peĸangineĸ sungiusimavara, peĸaluarnerlo sungiutingmilât; tamainik tamaine sungiutivunga, aĸĸeartornermiglo, kângnermiglo, peĸaluarnermiglo, ajoĸsarnermiglo.
13 Tamainik pijungnarpunga Kristuseme pitsartutitsijimne.
14 Idluartomigle pivose, kiĸsartillunga issumagilaurapsinga.
15 Illipsele, Filippimiut, nangmineĸtauĸ ĸaujimavose, oĸautsit tussarnertut oĸâlatigijautainarningænne Mazedôniamit aulalaurama, illagêt assipse avâgilaungilânga, tunijineĸ tigusinerlo issumagivlugo, illipse kissipse.
16 Tessalônikamêtillunga aglât attausiarluse, amalo aipanganik tujortapsinga inôgutiksamnik nâmaktomik.
17 Tunnitsivionasuarlunga pingilanga, peĸangârviksaĸarĸojomavlusele nautsertortauniarvipsingne.
18 Tamainigle peĸarpunga, peĸaluarlunga aglât; unnunârviovlunga neksartitaunipsingnik pigama Epafroditusemit, tamædja tippitsiariksautiksaĸ, tunnergut tækkominartoĸ, ĸuvianartorlo Gûdemut.
19 Gûdimale tunnitsivigilise ajoĸsarungnaerutiksapsingnik tamainik, akluinerminut ânanaunerme, Kristuse Jêsusikut.
*20 **Gûdivulle** Atâtavullo nâlengnarsile issoĸangitomit issoĸangitomut. Amen.
21 Ivsornaitut illûnaita salutisigik Kristuse Jêsuseme. Kattangutigêt uvamnêtut salutipâse.
22 Ivsornaitut illûnatik salutipâse, attaniviksûble iglunganêtut piluardlutik.
23 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingata illagilise illûnase. Amen.

Filippimiunut aglaktaumajut Rômamit Epafroditusib neksalauĸpait.

PAULUSIB AGLANGIT KOLOSSAMIUNUT.

KAPITEL I.

Paulusib kujalininganik Kolossamiut pivlugit, tuksiarutjininganiglo. Kristusib oĸautsillo tussarnertut ânanaunersoangœnnik, Paulusib âniangínuttauĸ kivgartorninganullo saĸĸertitaujomik.

PAULUSE, Jêsusib Kristusib Apostelinga, Gûdib pijomajanganut, ĸattangullo Timôteuse, (aglakpoguk)
2 Kolossamiunut ivjornaitunut, okpertunullo ĸattangutigênut Kristusemêtunut. Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsautingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
3 Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib Atâtanga ĸujagidlarpavut, tuksiatsainarpogullo pivluse,
4 Okpernipsingnik Kristuse Jêsusemut, nagligosungnermiglo ivjornaitunut tamainut, tussaumagapta;
5 Nerriugijaksaĸ pivlugo, ĸomergutaumajoĸ illipsingnut piksauvlune ĸilangme, sivorngagut tussalauĸtase oĸautsitigut tussarnertutigut mikseĸârtutigut.
6 Tamakkoa illipsingnut tikisimangmatta, sorlotauĸ silaĸsoarmiunut tamainut, kibligutivlutiglo, illupsingnetauĸ, uvlormit taimangat tussaumalaurapse tamakkoninga Gûdiblo saimarsautâ nellâgut illitarivlugo.
7 Taimaktauĸ ajoĸertortauvose nagliktaptingnut Epafrasemut kivgartorĸattiptingnut; tâmna Kristusemik nertornarlune kivgartorpoĸ pivluse,
8 Uvaptingnik ĸaujititsilaungmijoĸ naglingnipsingnik Anernermit pijomik.

9 Tamanna pivlugo uvaguttauĸ uvlormit taimangat tussau-
malaurapta tamattominga, soraijunata tuksiarpogut pivluse,
ĸennuvlutalo, illumertauĸovluse illitarsinermik pijomajanganik,
illisimavalliavluselo sillatuvalliaĸovluse taimainik anernilingnik.
10 Idluartomik arvertarĸovluse Nâlekamut ĸuviagijauvIuse
illûnâne, pivalliarĸovluselo ajungitullinerne tamaine;
11 Illitarsivalliarĸovluselo Gûdemik, nakoĸsijauĸovluselo
pitsartunernut illûnainut, tâpsoma pitsartuninganut ânanaujo-
mut, ĸenuersârluse, kamangitsertorluselo tamaine ĸuviasukluse;
12 Atâtalo ĸujagiviklugo, pijungnartilaungmattigut ivsornai-
tut kingormgujeĸattigivlugit ĸaumajome;
13 Piulilaungmattigullo tâĸtub pitsartuninganit, nuktertilu-
talo Ernerme erdligijame nâlegauvinganut.
14 Tâpsomane piulijauviksaĸarapta aunganut, tamadsa ajor-
nernit issumagijaujungnaernermik.
15 Tâmna Gûdib tækkuksaungitub adsiluanga, erniangoĸâr-
toĸ pingortitaumajunit illûnainit.
16 Tâpsomûna illûnaita pingortitaungmatta, ĸilangmêtullo
nunamêtullo, tækkuksaujullo tækkuksaungitullo, iksivautaĸsuillo,
nâlegauvîllo, attaniotinerillo, pitsartujoĸsuillo; illûnamatsiatik
pingortitaulauĸput tâpsomûna tâpsomungalo.
17 Tamaitaĸsuillo perĸârtinnagit tâmna ilauĸpoĸ, tamaitaĸ-
suillo tâpsomunga pairijauvut.
18 Tâmnalo niaĸorivâ timib, tamadsa illagêt; tâmna pigiar-
niovlune erniangoĸârtôvoĸ toĸkungajunit, nâlegauĸovlugo
tamainit sivorliovlune.
19 (Atâtab) idluaringmago pitaĸaloringneĸ illûnane tâpso-
manêrĸovlugo.
20 Tâpsomûnalo illûnaita ullapĸosertauĸovlugit ingminut,
nunamêtullo ĸilangmêtullo, senningajolingme aunganut, saimar-
saijomavlune nangminerminut.
21 Illipsetauĸ, sivorngagut tækkorngartaulauĸtose akkerar-
tortiolapselo issumapsigut idluitullinerme;
22 Mânnale ullapĸosersimavâse timime uviningata toĸku-
nganut, ivsornaititsomavluse pidlaræksauĸonnase passijæksau-
konnaselo tâpsoma sângane.
23 Okpernerme tunganilivluse sôngolerupse soraerase, aula-
taililuselo oĸautsit tussarnertut nerriugijauĸojangine, tussauma-
jase, oĸautigijaujut pingortisimajunut tamainut ĸilaub attânê-
tunut; tamakkonunga uvanga Pauluse kivgaliarimajunga.
*24 **Mânna** ĸuviasukpunga kappianartome attortamne pivluse;
kappianarnerillo Kristuseme sulle pijariaĸartut uvinimne nâ-
maksitiniarpakka timinga pivlugo, tagva illagêt pivlugit;
25 Tâpkonunga kivgaliarimajunga, Gûdib kivgartortitsini-
nganut, nâmaktomik Gûdib oĸausingit uvapkut oĸâlatigijauĸo-
vlugit akkunapsingne;

26 Tamædsa nellonartoĸ imna sillaĸsûb pigiarninganit,
kinguvângoĸattigênullo (pijoĸalauĸtunut) angigutjutaulauĸtoĸ,
mânnale nellonaertisimavoĸ ivjornaitoĸotinginut.
27 Gûdib nellonaijaivigijomangmagit nellonartub tamattoma
inornadlarninganik nellojune, tâgva Kristusemik illupsingnêto-
mik, ânanâvaksônermik nerriugutiksaujomik.
28 Tâmna oĸautigivavut, inuit tamaita ĸaiblarlugit, ajoĸer-
torlugillo inuit tamaita, sillatunivut illûnât attorlugo; inuit
illûnatik attunit nâmaksitiniaromavlugit Kristuse Jêsuseme.
29 Tamattominga sennanasuarpungatauĸ illungertordlunga,
illupkut pitsartutitsijoĸ pitsartutigællugo.

KAPITEL II.

Paulusе ĸaiblaivoĸ, Jêsusemik inôjutetôjomik ipperaiĸonnagit, tammartitauĸonnagillo ajoĸertuijunut nellangaitunut.

NELLOJUNGNAERKOVAPSELE ĸanoĸ angitigijomik issumajârutigigapse, Laodizêamiullo, illûnaitalo tautumnik uvinikut tækkolaungitut.
2 Omatingit ĸaiblartauĸovlugit ĸellaksortigêrĸovlugillo
naglingnikut, akluilerĸovlugillo illisimajutiksanik tamainik nak-
kimarninangitunik, Gûdemik Atâtamiglo Kristusemiglo nellonar-
toĸ illitarilerdlugo.
3 Perĸutit illisimajutiksat illitarsijutiksallo tamaita tâpso-
mane ijersimangmatta.
4 Taimaglo oĸauseĸarpunga, oĸâlanermut kajungersarnar-
tomut uivêrijauĸonnase kimut.
5 Timipkut apsimagalloardlunga anernipkulle najorpapse,
ĸuviasuklunga, mallugosukkama idluarnipsingnik okpernip-
singniglo soĸĸosijuitomik Kristusemut
6 Tagva sorlo Kristuse Jêsuse illaliulaurapsiuk, arvertarnia-
ritse tâpsomane.
7 Amâtsiortaulerluselo igloliangomaleritse tâpsomane, okper-
nerme aulajungnangerdluse, sorlo ajoĸertortaumagapse, angijo-
miglo tamattominga ĸujalivigitse.
8 Udjertoritse, aĸsârtauĸonnase illisimajôjârnermut tammar-
titsinermullo tukkeĸangitomut, inuit ajoĸertûsetuinanginit, sil-
laĸsûblo inungita perĸojinikullunginit, Kristusib ajoĸertûsinga-
niungitoĸ pijomut.
9 Gûdioneĸ illûnane tâpsomanêmaringmat timeĸardlune.
10 Illipselo nâmaksivose tâpsomane, nâlegauvîllo pitsartu-
nerillo illûnamatsiatik niaĸorijangænne.

11 Tâpsomanetauĸ kippimavose, kippijaunermut aggangnu-
ungitoĸ, time ajortolik uviningmêtoĸ pêjarapsiuk, tagva Kristu-
sib kippititsininganut;
12 Illijartortauĸattigimagapsiuk baptijutikut, tâpsomanetauĸ
makkeĸattaumagivose okpernermut, Gûdib pititsininganut,
(Kristusemik) toĸĸungajunit tuppaktitsijub.
13 Illipsetauĸ ajornipsingne uvinipselo kippimangininġane
toĸĸungajose, ômartilauĸpâse tâmna illagællugo, ajornise
tamaita issumagijungnaeramigit,
14 Aglaillo pivluta pijut illuserĸortoĸojijut, uvaptingnik
erĸartuijut attorungnaertilugit pêjalauĸpait, senningajolingmut
kikkiaktoramigit.
15 Nâlegauvîllo pitsartujoĸsuillo saĸkuêlauĸpait, saĸĸerti-
lugillo illûnatik tækkoænne, ajugaujotut aulartinamigit nangmi-
nermigut.
*16 **Taimaimat** erĸartortaujariaĸatsangilase kimut nerĸiksar-
lônêt immiksarlônêt pivlugik, uvloĸsiorvîllônêt, taĸĸêlaillônêt,
Sabatillônêt pivlugit.
17 Tamakkoa tachatuinaungmatta tikkituksamut; timele
nangmineĸ Kristusemêpoĸ.
18 Torâræksapsingnit nûtitauniarase kimut, issumaminik
sarĸertomut manigotijôjârlune, Engelitullo ajungitôjârlune;
taimaitomik tækkolaungigalloarame, sulinanelo pimariuterpoĸ
uviningme issumangagut;
19 Attaviginago niaĸoĸ; tâpsomangat time illuitoĸ navgoa-
nut nukkingnullo ikkajortauvoĸ nukkeĸalerdlune, kattitaular-
melo, aglivalliavlunelo Gûdib aglivalliatitsininganut.
20 Tagva Kristuse illagivlugo sillaĸsûb inungita illusioĸo-
janginit, tokkomalerapse, sôg oĸumaititaulerpisê illusioĸojau-
junut, sorlo silaĸsoarme sulle inônajarupsetut?
21 Oĸartut: Tamanna aktorniarnago pît, ôngniarnagolônêt,
tiguniarnagolônêt.
22 Tamakkoa tamaita attortaukpaita nunguniarput, inuit
perĸovait ajoĸertûserilaitalo;
23 Taimaitut illisimajôjârput, issumamingnik kivgartoroma-
gamik manigotijôjârlutik, timelo ivlerinago pigamik, issumagi-
nagolo uviniub pijariaĸarninga.

KAPITEL III.

*Malligaksanik sunatuinarnik illûnainut, aipalingnullo, kittornga-
nullo, angajoĸânullo, kivganullo illingajunik.*

KRISTUSE tagva makkeĸattigimagupsiuk, pânêtut piniar-
sigik, Kristuse takpânêngmat, Gûdib tallerpiata tungâne iksi-
vavlune.

2 Pânêtut pinasuarsigik, nunamêtut pinnagit.
3 Toĸĸomagapse, inôsiselo Kristuse illagivlugo ijersimavoĸ
Gûdeme.
4 Kristusele inôtigijase saĸĸerpat, illipsetauĸ saĸĸerĸatti-
gijomârivasse pinnarnartoĸsôjome.
5 Tamanna pivlugo avatise nunamêtut toĸĸoniarsigik, imai-
tut: assiniarneĸ, maĸĸojungnartullineĸ, kangunartomik êgiangu-
sâdlarneĸ, ikliguneĸ, pijomatudlarnerlo, Gûdiungitunik kivgar-
torniojoĸ tamanna.
6 Taimaitut pivlugit Gûdib ningausinga okpinginerub ĸit-
tornganginut pivoĸ.
7 Tamakkoa illipsetauĸ attulauĸpasse sivorngane, taipko-
nane inôtilluse.
8 Mânnale illipsetauĸ ipperarsigik makkoa tamaita, ningar-
nerlo, kassênerlo, ômisungnerlo, mittauteĸarnerlo, oĸausilung-
nerlo ĸannipsingnit.
9 Sæglоĸitsiniarase illapsingnik; inutoĸaĸ illusingillo ippe-
rarsigik.
10 Inuktârle attilersiuk, nutângolertoĸ illisimaneĸartuksau-
vlune, pingortitine adsigivlugo.
11 Tamattomane pitsangilat Grîchillo, Jûdillo, kippimajullo,
kippimangitullo, Grîchiungitullo, Skitillo, kivgallo, kivgaungi-
tullo; Kristusele tamaitaĸsoarnik tamaine pitôvoĸ.
12 Taimaimat, Gûdib annerimajangititut ivsornaitutitullo,
naglingnartutitullo, attinialeritse ômamut nâpkigosungnermik,
inôtsiarnermiglo, piojoringinermiglo, ĸeuuuênermiglo, kammangi-
tsertornermiglo;
13 Illipsingnut illanarêkluse, issumagijungnaertigêgitse, ne-
lise erĸartuitiksaĸarune assiminut; sorlo Kristusib issumagi-
jungnaervigilaungmase, taimaktauĸ illipse pititse.
14 Tamakkoale tamaita ĸângitigut attiniarsiuk naglingneĸ,
tagva nâmaksinerub ĸelaksûtâ.
15 Ullapirsaullo Gûdemit pijoĸ attaniotênarle ômatipsingne,
tamattomunga ĸaiĸojaumagivose, attautsemik timioĸovluse, ĸu-
jalivigitselo.
16 Kristusib oĸausingit inneĸartisigik angijomik illipsingne,
illisimanartunut tamainut (illingavluse); ajoĸertortigêgitse er-
ĸaititsijigêkluselo imgerutinut nertordlerterutiksanut, tuksiarut-
sinullo anernelingnut, imgerluselo tussarnertunut ômatipsigut
tuksiarluse Nâlekamut.
17 Tamaitalo piniarnise, oĸarangapselônêt piniarangapse-
lônêt, illûnaita piniarsigik Nâlekab Jêsusib attingane, ĸujali-
vluselo Gûdemik Atâtamiglo tâpsomûna.
*18 **Uiggit** illipse, uise nâleksigik Nâlekame, taimak pijaria-
ĸarmat.

19 Nulliaggit illipse, nulliase nagligisigik, kassêniaraselo tâpkonunga.

20 Sorrutsit illipse, angajoĸâse illûnainik nâleksigik; Nâlekab tamanna idluaringmago.

21 Atâtaujose illipse, ĸittorngase ningaĸsarniarasigik, illerasuluarĸonnagit.

22 Kivgaujose illipse, nâlegase nunamêtut illûnainik nâleksigik; kivgartorneĸ inuit tækkôænne, inungnut idluarijaujomavluse, pinnago, ômamulle issumalingasuerdluse, Gûde nâleklugo.

23 Tamaitalo piniarnise ômamut piniarsigik, sorlo Nâlekamut, inungnuungitoĸ.

24 Kaujimavluselo kingormgutijaksamik akkilertaujomârapse Nâlekamut; Nâlegaĸ Kristuse kivgartorapsiuk.

25 Idluitullijorle pititsiviojomârpoĸ idluitullinine akkiniarlugo; inûb kinausinga kamagijaungimat.

(Kap. 4.) 1 Nâlegaujose illipse, kivgase nâmaktomik idluartomiglo piniarsigik; illipsetauĸ nâlegaĸarapse ĸilangme ĸaujilerdluse.

KAPITEL IV.

Kaiblainernik tuksiarĸojijunik. Salutitsinermik.

2 SOKKOSIJUIDLUSE tuksiaritse, taimailiorluselo pigâritse ĸujalivluse.

3 Taimaktauĸ pivluta tuksiarmititse, Gûde upkuamik angmailerĸovlugo oĸautsinut, Kristusib nellonarnersoanga oĸautigijauĸovlugo; tamanna pivlugo ĸellaksugauvungatauĸ;

4 Oĸâlajungnarĸovlunga, sorlo pijuksaugama.

5 Sillatujomik taipkoa illagingitase inôĸatigisigik; attutsiarlugolo nelliutoĸ.

6 Tussarominartunik oĸauseĸatsainaritse tarêrsimajunik; illûnainut kiojariaĸarnipsingnik nellunginiarĸovluse.

*7 **Uvanga** ĸanoênimnik unipkautijomârpâse tamainik Tichikusib, ĸattangutib naglingnartub, nertornarlunelo kivgaujub kivgauĸattauvlune Nâlekame.

8 Tamanna pivlugo tâmna tillivara illipsingnut, nautsertorĸovlugo, ĸanoĸ illingangmangâpse, ômatise nakkoĸsitilugit.

9 Illagællugo nertornartoĸ naglingnartorlo Onesimuse, illapse illangat; tâpkoa unipkautiniarpâse ovanêtut ĸanoeninginik tamainik.

10 Aristarchusib ĸellaksorsimaĸattima salutipâse; Markusiblo, Barnabasib ujorungata; tâmna pivlugo perĸojaulerêrpose piniaræksapsingnik; tikkippasse illaliorsiuk.

11 Jêsusiblo Justusemik attipsâliub; tâpkoa kippimajut
illangita. Tâpkoangênait piniarĸattigivakka Gûdib nâlegauvinga
pivlugo, tâpkoa manigorutigivakka.
12 Salutipâse Epafrasib, illapse illangata, Kristusib kiv-
gangata; tâmna illungertordlune tuksiatsainarpoĸ pivluse,
nâmakserĸovluse aulajungnangerdluse illumertauĸovluselo Gû-
dib pijomajanginik tamainik.
13 Tâpsominga kigligiutsivunga, angijomik illungertûtiging-
masse, Laodizêamêtullo Hiarapolisemêtullo.
14 Lukasib âniasiortib naglingnartub salutipâse; Dêmasiblo.
15 Kattangutigêt Laodizêamêtut salutisigik; Nimfaselo, illa-
gêllo tâpsoma iglunganêtut.
16 Aglaillo makkoa attuartauĸârpatta illipsingne, Laodizêa-
mêtunuttauĸ illagêktunut attuartautingmisigik; illipsetauĸ
Laodizêamit pijut attuarisigik.
17 Archippuselo oĸarvigisiuk: Piniaræksat Nâlekamut per-
ĸojaumajutigijat kamagitsiaruk, nâmaksitiniarlugo.
18 Salutitsivunga nangmineĸ aglaklunga uvanga Pauluse.
Kellaksorsimajunga issumaginiarsinga. Saimanerub illagilise
Amen.

Kolossamiunut makkoa aglaktaumavut Rômame, Tichikusib Onesimusiblo neksartangit.

PAULUSIB AGLANGIT SIVORLIT TES-SALONIKAMIUNUT.

KAPITEL I.

Gûdib saimarsautânik Tessalônikamiune. Kujalinermik.

PAULUSE Silvânuselo Timôteuselo (aglakpogut) illagêk-
tunut Tessalônikamêtunut, Gûdeme Atâtame Nâlekamelo Jêsuse
Kristuseme. Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib sai-
marsautingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!

2 Sokkosijuitomik Gûdemut kujalijutigitsainarpapse tamapse,
erkaumavluse tuksiarnipaingne tamât;
3 Issumagitsainarlugit piniarnise okpernermut, sennaniselo
naglingnermut, kenuersârniselo nerriungnermut, Nâlegaptingne
Jêsuse Kristuseme, Gûdib Atâtaptalo sângane.
4 Kattangutigêt naglingnartose, Gûdib nagligijangit, kauji-
mavogut anerijaumanipsingnik;
5 Okautsit tussarnertut okautigijapta tikkingmasse, okausi-
tuinarnuungitok, pitsartunermulle Anernermullo ajunginermut,
nakkimarninangitôvlutiglo angijomik; illipse kaujimavasse,
kanok illingalaungmangâpta akkunapsingne, illipse pivluse.
6 Illipselo uvaptingnik mallikteolertose Nâlekamiglo, angijo-
miglo kappiasuktitautilluse okautsit illaliulaukpasse kuviasuk-
luse Anernerme ajunginerme.
7 Taimak igjaræksaliarimavose okpertunut tamainut Maze-
dôniamêtunullo Achajamêtunullo.
8 Illipsingnit Nâlekab okausingit angijomik tussaumajauler-
matta, Mazedôniamelo Achajamelo kissianeungitok, nunalingnul-
letauk tamainut okpernise Gûdemut okautigijauvok; taimaimat
tamattominga okautjijariakangilagut.
9 Nangminek taipkoa okautigingmasse, kanok angitigijomik
nâlekaptigut; kanorlo Gûdemut sâgiarapse, tunnudlugit Gûde-
ungitut, kivgartoromavlugo Gûde ômajok miksekârtorlo;
10 Erningalo nerriugivlugo kilangmit, tokkungajunit tup-
paktilauktanga, Jêsuse, piulijigijavut ningautsemit pijomârtomit.

KAPITEL II.

Paulusib arvertalaungninganik idluartomik Tessalônikamiut akkorngœnne, kanorlo tâpkoa illaliulaungmangâgit ôkautsit tussarnertut.

ILLIPSETAUK nangminek, kattangutivut, kaujimavose,
illipsingnut tikkinivut sulinane pilaungimat;
2 Imaimalle: sivorngagut kappiasuktitaujogut mittautigijau-
dlalaptalo Filippime, (sorlo kaujimagapse,) taimaigalloardluta
Gûdivut tættigivlugo sivôralaungilagut okautsit tussarnertut
okautigivlugit illipsingnut, angijomik akkerartortaugalloardluta.
3 Kaiblainivut tammarnartomut illingalaungimatta, mamai-
tunullônêt, pingitsertornermiglônêt illakalaungilat;
4 Sorlole Gûdemut nautsertortaukârluta sungertûtigijauvlu-
talo okautsinik tussarnertunik okâlakojaugapta, taimak okâla-
vogut; inungnut idluarijaujomanata, Gûdemulle ômatiptingnik
kiglisiniartomut.

5 Mannigôtituinartunik oĸauseĸalautsanginapta, ĸaujimagivose, perĸutiniaromanermullônêt pilaungminata; Gûdib nellungilâtigut.

6 Nertortaunasualaunginivogut inungnut, illipsingnullônêt, assipsingnullônêt.

7 Kristusib Apostelingititut oĸumaititsinajartuksaulauralloarpogut illipsingnik; anânatulle najulauĸpapse, sorlo arnab amâmaktitsijub ĸittorngane pairingmagit.

8 Taimak angitigijomik ômamut annerilauĸpapse, ĸunnunatalo aitoromavluse oĸautsinik tussarnertunik, Gûdib pinginik, kissianeungitoĸ, inôsiptingnigle aglât, nagligijaulerapse uvaptingnut.

9 Erĸaigalloarpose ĸattangutivut, sennaniptingnik oĸumainiptingniglo: uvlôtillugole unnuamelo sennatsainalaurapta, nelipsingniglônêt oĸumaititsijomanata; taimaidlutalo Gûdib oĸausinginik tussarnertunik oĸâlalauĸpogut illipsingnut.

10 Nellungilase Gûdiblo (nellunginivâ), ĸanoĸ ivsornaidluta idluartôvlutalo passijaksaunatalo najulaurapse, illipse okpertose.

11 Kaujimagivose, illûnase attunit ĸaiblalaurapse nakkoĸsitiluselo, sorlo Atâtab ĸitorngane pingmagit;

12 Kigligiutjigaptalo Gûdib nâmagijanganut arvertarĸovluse, ĸaiĸojilauĸtub illipsingnik nâlegauvingminullo ânanauvingminullo.

*13 **Tamanna** pivlugo uvaguttauĸ soraerata Gûde ĸujagivavut: Gûdib oĸausinginik tussartapsingnik uvaptingnut ajoĸertortaugapse, tamakkoa illaliulaurapsigik inûb oĸausingitituungitoĸ, Gûdible oĸausingititut; sorlo mikseĸârtôngmatta, pitsartujoĸsôvlutiglo illupsingne, illipse okpertose.

14 Illipse ĸattangutivut, mallikteolerapse Gûdib illagêktoĸotinginik Judêamêtunik, Kristuse Jêsusemêtunik; illipsetauĸ kappiasuktitaulauĸpose illapsingnut sorlo taipkoa Jûdinut.

15 Taipkoa Nâlegaĸtauĸ Jêsuse toĸĸolauĸpât, nellautaijitiglo, unangmilauĸpâtigullo, Gûdemullo idluarijaungilat, inungnullo tamainut akkerartorput;

16 Uvaptingnik oĸâlaĸojingitut nellojunut piulijaujutiksangænnik, taimaidlutik ajornitik ĸallerêktilugit illûnaitigut pivait; ningautsiblo ĸollangialerêrpait,

17 Uvagulle ĸattangutivut, annikitomik illipsingnik ĸittorngaertitaulaurapta, tautuptigut ômatiptiguungitoĸ, pinialualauĸpogut kênase tækkojomavlugit angijomik kippiniarluta.

18 Tamanna pivlugo uvagut tikkitsomalauĸpapse, uvanga Pauluse, attausiarnanga; Sâtanasible agvialauĸpâtigut.

19 Kina nerriugutigællugolo, ĸuviasûtigællugolo nertornautiksamik niaĸôtiksarivavût? illipseungitoĸtauĸ, Nâlegapta Jêsusib Kristusib sângane, tikkiviane?

20 Illipse illa nertôtigællusêlo ĸuviasûtigivapse.

KAPITEL III.

Naglingnermut Timôteuse tâpkonunga tillivâ.

TAMANNA pivlugo kippiniangudlarapta, idluarivavut kis-
sipta pailerluta Atêneme;
2 Timôteuselo ĸattangutivut, Gûdib kivganga, uvagullo
piniarĸattivut oĸautsinik tussarnertunik Kristuse pivlugo, tilli-
lauĸpavut nakkoĸsititauĸovluse ĸaiblartauĸovluselo okpernip-
singne;
3 Sôngojungnaertoĸarĸonnago kappianartunut tamakko-
nunga; nangmineĸ ĸaujimagapse taimaitunut illingatitaugapta.
4 Najordluselo pigapta, oĸautilaurivapse sivorngagut, kap-
piasuktitaujomârniptingnik: sorlo nellautsimangmattauĸ, sorlolo
ĸaujimagapse.
5 Tamanna pivlugo uvangatauĸ kippiniangudlarama, tilli-
lauĸpara, okpernipsingnik tussaromavlunga; ôktorluktemut
ôktortaulauralloarmangâpse, sennanivullo sulinginiarmangâllônêt.
6 Mânnale Timôteusib tikkingmattigut illipsingnit, tussaro-
minartomiglo unipkautivluta okpernipsingnik naglingnipsing-
niglo, issumagênaraptigullo idluartomik, kippivigivlutalo tækko-
jomavluta, sorlotauĸ uvagut tussugapta tækkojomavluse:
7 Tamattomunga, ĸattangutivut, mannigorutigilerpapse okper-
nise pivlugo, kiksarniptingne kappiasuktitauniptingnelo tamaine.
8 Mânna tagva inôlerivogut, Nâlekame aulajungnaerapse.
9 Sunamik Gûde ĸujagivlugo akkiniarungnarpitigô pivluse,
illipsingnit ĸuviasûtigijavut tamaita pivlugit Gûdipta sângane?
10 Angijomik tuksiarpogut uvlôtillugolo unnuamelo, kênase
takkojomavlugit, âĸiksoromavlugolo âĸigaksaĸarpat okpernip-
singne.
11 Gûdiptale Atâtaptalo, Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib nang-
mineĸ apĸotiksaĸartilitigut illipsingnut.
12 Nâlekable aglivalliatilise, illuêngarnersautiliselo nagling-
nerme illapsingnik illûnainiglo, sorlo uvaguttauĸ illingagapta
illipsingnut;
13 Omatise nakkoĸsititauĸovlugit, pidlaræksautaililutik
ivjornailinerme Gûdib Atâtaptalo sângane, Nâlegapta Jêsusib
Kristusib tikkiviane, ivjornaitoĸotine illagællugit.

KAPITEL IV.

Gûdib idluarijanganut inôniarĸojaunermik. Nâlekab tikkitsomârviane sulle inôjut illingajomârningænnik ĸanoĸ.

AMA ĸattangutivut, innaksorpapse ĸaiblarluselo Nâlekame Jêsuseme, nâmaksivalliarĸovluse, sorlo tussarapse uvaptingnit ĸanoĸ inôniariaĸarnermik, Gûdemut ĸuviagijauĸovluse.

2 Kaujimagapse perĸojat nelênik tunitjivigilaurapse Nâlekamit Jêsusemit.

Tamædja Gûdib pijomajanga: ivjornaituksaunise, assiniarneĸ ulloreagivlugo.

4 Nelise attunit nellungile illuleĸuttine (timine) pairivlugo ivjornaiĸovlugo nertornarsilune;

5 Ikligunermut êgiangusâdlarane nellojutitut Gûdemik ĸaujimangitutitut.

6 Neliselo ĸattangutiminik oĸumaititsitailile uivêrinagolo sumut; Nâlegaĸ tamakkoninga tamainik akkiniarteongmat, sorlo oĸarvigilaurapse ipsomane kigligiutigivlugo.

7 Ivsornartomut Gûdib ĸaiĸolaungimattigut ivsornaitomulle.

8 Taimaimat tamattominga nachojoĸ, inungmik nachongilaĸ, Gûdemigle, Anernerminik ajunginermik illupsingnut tunnijijomik.

9 Naglingnermigle ĸattangutinik aglagvigijariaĸangilapse, nangmineĸ Gûdemut ajoĸertortaugapse nagliktigêrĸovluse.

10 Taimailiorvigigivasse ĸattangutigêt tamaita, Mazedôniamêtut illûnâne. Kaiblarpapsele, ĸattangutivut, nâmaksivallianersauĸovluse sulle.

11 Pinialeritselo nippordluse, piniaræksaselo piniarlugit, aggapsingnullo sennaniarluse pititse, sorlo perĸolaurapse;

12 Illusitsiarikluse arvertarĸovluse illagingitapsingne, taipkoalo illangænnik attoriaĸarĸonnase.

*13 **Sinniktunigle** (toĸĸungajunik) nelloĸojomangilapse, ĸattangutivut, kiksarĸonnase assipsitut nerriugijaksaĸangitutitut.

14 Okperupta, Jêsuse toĸĸovlunelo makkisimangmat, taimaktauĸ Gûdib ipkua Jêsuseme sinnisimajut neksaromârivait illagilerdlugit.

15 Imaitomigle oĸautivapse Nâlekab oĸausinganik: Uvagut, amiakôvluta inôjogut Nâlekab tikkiviane, sinnisimajut ingiarniatsangilavut.

16 Nangmineĸ Nâlegaĸ ĸilangmit aĸĸaromârmat nippersoarmut kajungersarnartomut, Engelit attaningata nippinganut, Gûdiblo tiptulautinganut, Kristusemelo toĸĸungajut makkerĸâromârput.

17 Kingorngagut uvagut, inôjogut amiakôvluta, taipkoa illa-
givlugit aularutjaujomârpogut nuvujatigut, Nâlegaĸ pagrearvi-
gilugo sillakut; taimaidlutalo Nâlegaĸ najutsainarniarpavut.
18 Tagva oĸautsinut tamakkonunga mannigortigêgitse.

KAPITEL V.

Kristusib tikkitsomârninganik. Kaiblainernik sunatuinarnik. Salutitsinermik.

NELLIUTUKSAUJOMÂRTUNIGLE Stundiniglônêt, ĸat-
tangutikka, aglagvigijariaĸangilapse.
2 Nangmineĸ ĸaujimatsiarapse, Nâlekab uvlunga nelliuti-
jomârmat, sorlo tigliktotut unnuaĸsiortotut.
3 Oĸaromârpatta: Terlingnatuinarpoĸ, sivôranartoĸangilaĸ;
asserornartub tagva tagvainaĸ tikkidlaromârpait, sorlo ânianar-
tub arnaĸ ernisuktoĸ tikkidlarmago; ĸemmâjungnaromângilallo.
4 Illipsele, ĸattangutikka, tâĸtomêngilase; tamanna pivlugo
uvluksab taipsoma tigliktotut opingarniatsangilâse.
5 Illûnase ĸaumajub ĸittorngarivâse, uvlublo ĸittorngari-
vâse; unnuab ĸittorngaringilâtigut tâĸtublônêt.
6 Taimaimat sinningniarata assiptitut; erĸomaniartale silla-
tuniarlutalo.
7 Sinniktut unnuame sinnidlarmatta, tallatullo unnuame
talladlarput.
8 Uvagulle, uvlub ĸittorngaringmattigut, sillatuniarta; atti-
mavlugik okpernerlo naglingnerlo, sagvingmiutarivlugik, niaĸô-
teĸarlutalo nerriungnermik piulijauniarnermik.
9 Gûdib ningarnartuksaliarilaungimattigut, piloringneĸar-
ĸovâtigulle Nâlegaptigut Jêsuse Kristusikut.
10 Tâmna toĸĸovoĸ pivluta, inôĸattigivlugo perĸovluta, er-
ĸomatillutalônêt sinniktillutalônêt.
11 Tamanna pivlugo ĸaiblartigêgitse, idluarsartigêkluselo,
sorlo piniarapse.
*12 **Kattangutivulle**, innaksorpapse, issumaginiarsigik ajoĸer-
tuijut illipsingnik, pairijigijaselo Nâlekame ĸaiblartigijaselo.
13 Piniarningit pitjutigilugit anginersauluartomik nagligisi-
gik! Ullapirsauteĸarĸattigêgitselo.
14 Kaiblarpapsele, ĸattangutivut, illuserluktut innertersigik,
ômatikitut mannigorsigik, sangêtut merngortôtiginiarasigik ĸen-
nuersâritselo illûnainut.
15 Udjertoritse idluitullijoĸ akkiniartautailitilugo ajortomik,
ajungitomigle pinasuatsainaritse, illapsingnullo illûnainullo.
16 Kuviasutsainaritse.

17 Soraerase tuksiaritse.
18 Tamainik ĸujalititse: tamadja Gûdib pijomajanga illip-
singnut Kristuse Jêsuseme.
19 Anernek ĸammitailitissiuk.
20 Nellautainerit nachogitailisigik.
21 Tamaitale kiglisiniarsigik; ajunginek piksarilugo.
22 Idluitullijutaujârnerit tamaita attorniarassigik.
23 Nangminerle Gûdib ullapirsaijub ivjornaitilise illûnâne
illupsigut, anerniselo, tarniselo, timiselo illuêngarlutik sapputi-
jautsainarlit pidlaræksauĸonnagit Nâlegapta Jêsusib Kristusib
tikkiviane.
24 Nertornarpoĸ illipsingnik ĸaiĸojijoĸ; tâpsomalo taimai-
liorviginiarpâse.
25 Kattangutikka, tuksiarutiniartigut.
26 Salutisigik ĸattangutigêt tamaita salutimut ivsornaitomut.
27 Nâlegaĸ taivlugo perĸovapse, aglait ukkua attuartauĸo-
vlugit ĸattangutigênut ivsornaitunut tamainut.
28 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingata illagilise.
Amen.

Aglait sivorlît Tessalônikamiunut aglaktaumavut Atêneme.

PAULUSIB AGLANGITA AIPAINGIT TESSALONIKAMIUNUT.

KAPITEL I.

Paulusib mannigortitsininganik unangmijaunerme, nerriuĸojininganiglo Nâlekab tikkitsomârninganik.

PAULUSELO Silvânuselo Timôteuselo illagêktunut Tessalônikamêtunut Gûdeme Atâtaptingne, Nâlekamelo Jêsuse Kristuseme.

2 Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsautingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!

3 Gûde ĸujagijariaĸatsainarpavut pivluse, ĸattangutivut, taimaglo idluarpoĸ; okpernise angijomik aglivalliangmat, nagliktigêngnerlo illûnapsingne attunit angijorolermat.

4 Taimainapse, uvagut aglât nertôtivogut illipsingnik Gûdib illagêktoĸotingita akkorngænne, ĸennuersârnise okperniselo unangmijaunipsingne tamaine, kappiasuktitaunipsingnelo tukkisijapsingne pivlugit.

5 Tamanna nellunaikutauvoĸ, Gûde idluartomik erĸartuijomârmat, illipselo Gûdib nâlegauvinganut âniatitaujutigijapsingnut (itterungnarluse) sappingititaujomârapse.

6 Idluarmat Gûdeme, kappiasârtise kappianartomik akkiniaromavlugit.

7 Illipsele kappiasuktitaujose, merngoêrserviksaĸaromârpose illagiluta, Nâlegaĸ Jêsuse saĸĸijârtitauniarpat ĸilangmit, Engeline pitsartujoĸsuit illagællugit,

8 Ikkomame ikkoalajome, akkivigijartorlugit Gûdemik ĸaujijomangitut, oĸautsiniglo tussarnertunik Nâlegavut Jêsuse Kristuse pivlugo nâlegomangitut.

9 Taipkoa pidlartaujomârput asserornartoĸsoarmut issoĸa-
ngitomut, Nâlekab kênanganit pitsartuninganillo ânanaujoĸsoar-
mit pijomut;
10 Tikkipat ânanaunine saĸĸerlugo ivjornaitoĸotine illagi-
vlugit, tattamnadlalarmelo okpertoĸotine illûnaita illagivlugit.
Kigligiutsinivut illipsingnut uvloĸ taimna pitjutigællugo okperi-
laurapsigik.
11 Tamannalo pivlugo tuksiarutitsainarpapse Gûdiptingnut,
pijungnarsititauĸovluse ĸaiĸojauneĸ tamanna mallitsiarungnar-
lugo, (illipsingnullo) ajungitullininngit tamaita, ĸuviagijangillo,
okpernerublo piniarninga nâmaksititauĸovlugit pitsartuninganut.
12 Nâlegapta Jêsusib Kristusib attinga nertortauĸovlugo
illupsingne, illipselo tâpsomane, Gûdipta, Nâlekablo Jêsusib
saimarsautânut.

KAPITEL II.

*Okperneĸarungnaernermik Kristusib tikkitsomârningata sivor-
ngagut, Antikristusemiglo.*

KENNUVIGIVAPSELE, ĸattangutivut, Nâlegapta Jêsusib
Kristusib tikkitsomârninga, kattijomârnivullo tâpsomunga
pivlugik,
2 Tuavi nakkimarnerĸonnase, kakkilârtitauĸonnaselo, aner-
nermullônêt, oĸautsimullônêt, aglangnullônêt, uvaptingnit pima-
jônerartaujunut, Kristusib uvluksanga nelliusimajarêrasugællugo.
3 Tammartitautailititse kimullônêt, sunamullônêt. Nelliutijo-
mângimat, kissiane okperungnaerneĸarĸârpat, saĸĸerĸârlunelo
inuk ajortoliksoaĸ, asseroinerub ĸittornganga,
4 Akkerartortoĸsoaĸ, ingminiglo nâlegautitoĸ tamainut Gû-
demik kivgartornermiglônêt Gûdemik taijaujunut, Gûdetullo
ingitsartorlune Gûdib iglunganut, Gûdeovlune oĸartoĸ.
5 Erĸaumangilasê oĸausera illipsingnut tamattominga oĸa-
laurama najorluse sulle?
6 Kaujimagivasse sulle taipsoma noĸĸangautigijanga, taimna
nelliunermine kissiane saĸĸijârtitauĸovlugo.
7 Kassênerub nellonarninga attorêrpoĸ, sagvangitomele
sulle, saĸĸertailititsijoĸ pêrtaujariaĸarĸârmat.
8 Idluitullijoĸ tagva saĸĸeromârpoĸ; tâmna Nâlekab
nungutsomârpâ ĸannerme anerninganut, pêrlugolo tikkivingme
saĸĸijârninganut.
9 Taipsoma saĸĸijârninga Sâtanasib aulatsininganut pivoĸ,
pitsartunernut sunatuinarnut sæglotonelingnut, nellunaikuta-
nullo, tattamnartullinernullo,

10 Tammartitsinernullo sunatuinarnut idluitullerĸojijunut, taipkonane assiojomârtune, mikseĸarnermik ivlersineĸ illaliulaungimatsuk, (tamattomûna) piulijauniardlutik.
11 Tamanna pivlugo tammarnartoĸsoarnik pitsartunilingnik Gûdib tilliklervigijomârpait, sæglonermik okpilerĸovlugit;
12 Pidlartauĸovlugit tamaita mikseĸârnermik okpingitut, idluitullinermiglo ĸuviasûteĸartut.
*13 **Uvagulle** Gûdemik ĸujalijutigijariaĸatsainarpapse, ĸattangutivut, Nâlekab nagligijangit, kiglinganit Gûdib annerilaungmase piulijauĸovluse, Anernerub ivsornaititsininganut, mikseĸârnermiglo okpernermut:
14 Taimaitomut ĸaiĸolaungmase oĸautsinut tussarnertunut attortaptingnut, ânanaudlartomik perĸutiksaulerĸovluse Nâlegaptingnut Jêsuse Kristusemut.
15 Taimaimat, ĸattangutivut, aulajungnangerniaritse, sungertûtiginiarlugillo ajoĸertûtsit ajoĸertortautigijase oĸausiptingnullônêt, aglaptingnullônêt.
16 Nâlegaptale Jêsusib Kristusib (nangmineĸ), Gûdiptalo Atâtapta, uvaptingnik nagligosuktub, saimarsainerminullo mannigornartomik nâksaungitomik, nerriugijaksamiglo ajungitomik tunnitjivigilauramitigut,
17 Tâpsoma ômatise ĸaiblarligit, nakkoĸsitiluselo ajoĸertûtsemelo, piniarnernelo tamaine ajungitune.

KAPITEL III.

Kaiblainerit tuksiutjerĸojijut, nâlerĸojijut, ômarerĸojijut, nâlengituniglo avitauĸojijut.

TAGVALE ĸattangutivut, tuksiarutitigut, Nâlekab oĸausingit ingergarniarĸovlugit nertortauĸovlugillo, sorlo illipsingne;
2 Piulijauĸovlutalo inungnit ipkonangat mumiksimajunit ajortoĸsoarnillo. Okperneĸ inuit illûnatiungitoĸ perĸutigingmatsuk.
3 Nâlegarle nertornarpoĸ, tâpsoma nekkoĸsitiniarpâse sapputiluselo ajortunit.
4 Tamattomingale sungertûtigivapse Nâlekame, perĸojavut illipsingnut nâlekapsigik nâlengniarapsigiglo.
5 Nâlekable torârtiligit ômatise Gûdib naglingninganut, Kristusiblo ĸenuersârninganut.
*6 **Perĸovapsele**, ĸattangutivut, Nâlegapta Jêsusib Kristusib attingane, illagijungnaersiuk ĸattangutit neliat illuserluktoĸ, ajoĸertûtsillo uvaptingnit pijane nâleklugit pingitoĸ.

7 Kaujimagapse, ĸanoĸ illivluse malligaksarigaptigut. Uva-
gut illuserlulaunginapta illipsingne.
8 Akkeĸangitomiktauĸ nerĸiksaptingnik tigusilaungilagut
kimillônêt, sennavlutale oĸumaitomik uvlôtillugo unnuamelo
pivogut, oĸumaititsijomanata illipsingnik.
9 Taimailiorpogut, perĸojaunginaptaungitoĸ, kissianele igja-
ræksaujomavluta illipsingnut, mallerĸovluse uvaptingnik.
10 Najorluselo perĸolauĸpapse tamattominga: neliat sulijo-
mangitoĸ nerrijuksaunginivoĸtauĸ.
11 Illapse illangit tussaumagaptigik, illuserluktunik oĸau-
tauvlutik, sennajomanatiglo, attungitôvlutiglo pijut.
12 Taimaitulle perĸolugillo Nâlegaptigut Jêsuse Kristusikut
ĸaiblarpavut, nippordlutik sennaĸovlugit, nangminermingnik
nerĸiksamingnik nerrerĸovlugit.
13 Illipsele, ĸattangutivut, ajungitullinermik merngortornia-
rase.
14 Nâlegomangitoĸarpalle oĸausiptingnik aglangne ukkuna-
nêtunik, tâmna nellonaersiuk aglangnut, illaginagolo, kangusu-
ĸovlugo.
15 Omisuktotulle piniarviginassiuk, inertersiugle ĸattangu-
titut.
16 Nâlekable ullapirsaijub ullapĸoserlise illûnâne sunatui-
narniglo. Nâlekab illûnase illagilise.
17 Salutitsivunga nangmineĸ aglaklunga uvanga Pauluse;
tamadsa aglangne tamaine nellunaikutaliarivaktara, taimak
aglakpunga.
18 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimaningata illagilise illû-
nase. Amen.

Aglait makkoa Tessalônikamiunut aglaktaumavut Atêneme.

PAULUSIB AGLANGIT SIVORLIT TIMOTEUSEMUT.

KAPITEL I.

Timôteuse kivgartutsiariaĸarninganik erĸaititauvoĸ, soĸĸosijuidlune oĸautsit tussarnertut illaĸangitut attavigilugit.

PAULUSE Jêsusib Kristusib Apostelinga, Gûdib piulijipta, Nâlekablo Jêsusib nerriugijaksaĸartitipta perĸojanganut,
2 Timôteusemut ernimnut nellâgôrtomut okpernerme: Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsautiminut, nâpkigosungnerminullo, ullapirsautiminullo illagilitittôĸ!
3 Piniarit, sorlo ĸaiblalaurapkit, Efêsusemêtuarĸovlutit, Mazedôniamut ailaurama, perĸojerĸovlutit illanginik, ajoĸertûseĸarĸonnagit assianik;
4 Nâlengniarĸonnagillo tukkeĸangitomik oĸâlajunik, appersûteĸartuniglo illagêt kinguvângit naggateĸangitut pivlugit; tamakkoa appersûtinermik attortitsinersaungmatta, Gûdemut idluartitsinermit okpernerme.
5 Perĸojat nellonaertitangat angnerpâĸ imaingmat: Naglingneĸ ômamut ivsornaitomut, issumamullo passijaksaungitomut, okpernermullo takkormôjuitomut.
6 Tamakkoa tunnupait illangita oĸâlagalâdlarnernut piungitunut sâlerlutik.
7 Ajoĸertuijôjomagamik perĸojanik, oĸautsitiglônêt oĸautigijaksatiglônêt tukkisinagit.
8 Perĸojalle ĸaujimavavut ajungitoĸsôngmatta, idluartomik attortaukpatta;
9 Tamanna ĸaujimavlugo, perĸojat tunnijaungimatta idluartoĸ pivlugo, idluitullijulle, tappatojullo, Gûdemiglo nâlengitut,

ajortullijullo, ivsornartullijullo, ĸuksalaitullo toĸĸotsijullo atâtamingnik anânamingniglo, innuartullo,
10 Assiniartullo, nukapitjaniglo uivêriklertut, inungniglo tigliktut, sæglotojullo, angerluktullo assingillo taimaitut ajoĸertûtsemik atsuilinartomik akkerartortut pivlugit;
11 Gûdib pilloriktub oĸausingit tussarnertut ânanaudlartut malliklugit; tâpkoa oĸautigijaksarilugit perĸojauvunga.
12 Kristuselo Jêsuse Nâlegavut ĸujagivara, nakkoĸsitigijara, idluarasugilunga kivgartortilaungmanga tamattominga;
13 Sivorngagut mittauteĸartoĸsôjunga (Gûdemik) unangmiklertoĸsôlarmalo, oĸauserluktiolarmalo; nâpkigijaulertungale, nellovlunga okperneĸarnangalo taimailiulaurama.
14 Nâlegaptale saimarsautâ angiluartoĸsôlauĸpoĸ (uvamne), okpernerlo naglingnerlo Kristuse Jêsusemêtûk.
15 Oĸauseĸ okpernartoĸsôjoĸ tamædsa, angijomik nâleluariaĸarneĸ, Kristuse Jêsuse nunamut tikkingmat idluitullijut piulijartorlugit, tâpkonangat uvanga angínerôjunga.
16 Taimaimalle nâpkigijaulerpunga, Jêsuse Kristuse saĸĸertitserĸovlugo ĸennuersârnerminik, piluartomik uvamne, igsaraksaulerĸovlunga okperomârtunut tâpsomunga inôseĸarniardlutik issoĸangitomik.
17 Gûdele, attanivik issoĸangitoĸ, nungusuitorlo, takkuksaungitorlo sillatujotôjorlo nâlengnarsile nakoridlartaulunelo issoĸangitoĸsoarmut. Amen.
18 Mattominga perĸojamik unertôtivagit, ernera Timôteuse, oĸautsit ipkua nellautsitiksat illingnut pimajut pivlugit, mallingniakkit tamakkonane ajugaulerĸovlutit.
19 Okperneĸarĸovlutillo, passijaksaungitomiglo illumiuteĸarlutit; tamanna illangita pingudlarpât, okpernermik umiolerdlutik.
20 Taipkoa illagik Himenêuse Aleksanderelo. Tâpkoa Sâtanasemut pitilauĸtâkka, sugiartauĸovlugik mittauteĸarungnaerĸovlugik.

KAPITEL II.

Tuksiarutjijuksaunermik. Angutit arnallo illusiksanginik.

TAGVA mânna ĸaiblaivunga, tamainit sivorlermik ĸennujoĸarĸovlugo, tuksiartoĸarĸovlugolo, ĸujalijuteĸartoĸarĸovlugo inuit illûnaita pivlugit;
2 Attanivîllo attanersuillo tamaita pivlugit, ullapitaunangitomik terlingnartomiglo inôseĸarĸovluta, Gûde illûnâne nâleklugo illusitsiarikluta.

3 Tamanna idluarmat, кuvianalarmelo Gûdemut piulijip-
tingnut;
4 Tâpsoma inuit illûnaita piulijauкojomavait, miksекârner-
miglo illitarsititaulerкovlugit.
5 Gûde attausiongmat, attausiogivoк pijitsertoк Gûdeme
inungnelo, tagva inuk Kristuse Jêsuse;
6 Ingminik tunnilauкtoк piulijiksaujomavlune illûnainut, ta-
manna oкâlatigijauкovlugo nelliuningane.
7 Tamattominga oкâlajungortitauvlungalo Apostelingortitau-
junga, (nellâgôrtomik oкarpunga Kristuseme, sæglunanga) nel-
lojunik ajoкertuijungortitaujunga, okpernermelo miksекârner-
melo.
*8 **Tagva** mânna pijomavunga, angutit tuksiarкovlugit illû-
nâne, aggatik ivjornaitut kiviklugit, ningarosugatik кollaratiglo.
9 Taimaktauк arnat iktôrnermullo illusitsiariklutiglo âna-
nausititserкovlugit ingmingnik; nujamingnik pergainermut, Gol-
demullônêt, sapanganullônêt, annorânullônêt akkitudlartunut
pinatik;
10 Arnalle, Gûdemik nâlektut, pijariaкarningititut, ajungi-
tullinermut.
11 Arnaк nippangerdlune illinniartuksauvoк, illûnâne nâlek-
lune.
12 Arnarle ajoкertuijomajoк innertertailiniangilara; attanio-
кongminago uiminut, nipporlunele pijuksauvoк.
13 Adame pingortitauкârmat, kingorngagut Eva.
14 Adamelo uivêrijauкâlaungilaк, arnarle uivêrijaulauкpoк,
nâlegungnaernermiglo pititsilertoк.
15 Arnalle piulijaujomârput кittorngivaklutik, okperner-
mêtsainarunik, naglingnermêtsainarlutiglo, ivjornailivalliavlu-
tiglo, illusitsiariklutik.

KAPITEL III.

Illagêt akkorngænne piniaraksaкartut illingajuksauningænnik кanoк. Oкpernerub nellonarningata illinganinganik.

OKAUSEK okpernartoкsôjoк tamadsa: ajoкertuinerôjoma-
joк pijariaкortojomik kajumikpoк.
2 Taimaimat ajoкertuinerôjoк passijaksausuertuksauvoк,
arnab attautsib uinga, kammatsiatsainarlune, nâmatuinartomik
pilune, illusitsiariklune, siniktarviogajuklune, ajoкertuitsiarajuk-
lune;

3 Wainetuluadlarane, illerannartaililune, nachonartomik
perĸutiniarasuartaililune, inôtsiarlunele, ningarosuktaililune, pi-
jomatudlarane;
4 Iglomioĸattiminik pairsitsiartoĸ, nâlektunik illusitsiarik-
tuniglo ĸittorngaĸartoĸ;
5 (Iglomioĸattiminigle pairsinermik nellojub, ĸanoĸ Gûdib
illagêktoĸottingit pairiniarajarpagît?)
6 Okpilerĸammertoungitoĸ, piojorerĸonnago Sâtanasiblo er-
ĸartuininganut kattaĸonnago.
7 Piloriktoĸutaujariaĸarmijorle illagingitaptingnut, mittau-
tigijaunermut Sâtanasiblo nappertitsininganut kattaĸonnago.
*8 **Taimaktauĸ** (illagêt) kivgangit illusitsiariktuksaugivut;
maggoilinagit oĸautsitik, Wainetuluadlaratik, nachonartomik
perĸutiniarasuartailivlutik.
9 Okpernerub nellonarninganik torĸuivlutik issumame iv-
sornaitome.
10 Taimaitullo ôktortauĸârlutik pijariaĸarput, kingorngane
kivgartorĸojaulît passijaksaulingikunik.
11 Taimaktauĸ nulliangit illusitsiariktuksaugivut, terliaĸat-
taitaililutik, idluartomik illiortuksauvlutik, nertornartuksauvlu-
tiglo illinganerne illûnaine.
12 Kivgartortit attunit attausênarmik nulliaĸartuksauvut,
ĸittorngamingnik iglomioĸattimingniglo pairsitsiarlutik.
13 Idluartomigle kivgartortut, tâpkoa nangminermingnut
nertornautiksarsivut nâmaktomik, nakkoĸsitiĸsarsilarmiglo angi-
jomik okpernermingne Kristuse Jêsusemut.
*14 **Tamakkoninga** aglagvigivagit; neriuklungalo ĸillamik
tikkiviginiarasugællutit;
15 Mullulerumale, ĸaujimaĸovlutit illiortuksaunernik Gûdib
iglungane; tamædja Gûdib ômajub illagêktitangit, mikseĸârnerub
sukkanga tungavingalo aulajungnangertoĸ.
16 Akkerartortaujungnangitomik angijôvoĸ Gûdemut ok-
pernerub nellonarninga: Gûde uviningme saĸĸijârsimavoĸ, id-
luartitauvlune anernermigut, tækkotilune Engelinut, oĸautigi-
jauvlune nellojunut, okperijauvlune nuname, ĸongmuartitauvlune
ânanaunivingmut.

KAPITEL IV.

Ajoĸertuinerluktut, nelliutut kingorlingine saĸĸijâromârtut, mânnale saĸĸijârêrtut malliktaujuksaungininggænnik. Arvertatsiarĸojaunermik.

ANERNERLE tukkisinartomik oĸarpoĸ, nelliutut kingor-
lingine illangit okpernermit kattangniaromârmatta, ungajomâr-

mattalo anernernut uivêriklertunut, Sâtanasiblo ajoĸertû-
singinut.
2 Takkormôrnermut sæglojunik oĸausiggit, ôsimajomiglo
nellunaikutaĸartut issumamingne;
3 Tâpkoalo okpertut mikseĸârnermiglo illitarsijut nulliarê-
lerĸongilait, aglerĸovaillo nerĸiksanik Gûdib pingortitanginik,
ĸujalinermut tigujaksanginik.
4 Gûdib pingortitangit illûnatik nâmangmatta, nachonarto-
ĸangilarlo, ĸujalinermut tigujaukpatta.
5 Ivsornaititaulermatta Gûdib oĸausinganut tuksiarnermullo.
6 Tamakkoninga ĸattangutigêt ajoĸertorungne, Jêsusib
Kristusib nâmaktomik kivgariniarpâtit, inugoijaumajotit okper-
nermik oĸautsine, ajoĸertûtsinelo idluartune nâlainalauĸtarne.
7 Koksalaituniglo tukkeĸangituniglo oĸâlagalâdlartut illagi-
niarnagit. Nangminerle sungiutigannerit Gûdib pinginik.
8 Timib pinginik sungiutigannerneĸ attornarnikingmat; Gû-
demigle nâlengneĸ attornarpoĸ tamainut, angerviomajoĸtauĸ
inôtsemik mânêtomik nelliutuksamiglo.
9 Tamædsa oĸauseĸ okpernartoĸsoaĸ, angijomiglo nâlelua-
riaĸarneĸ.
10 Tamattomunga torârtitsivluta sennanasuaraptatauĸ, mit-
tautigijaulaptalo, Gûde ômajoĸ tættigigaptigo, inuit illûnatik
piulijingat anginersamigle okpertut.
11 Tamakkoninga oĸautilugillo ajoĸertukkit!
*12 **Inôsungnernik** nachojoĸarniarane! igjaræksaunialerille
okpertunut, oĸautsemullo okpernermullo ikliguktailinermullo.
13 Attaruililerille aglangnik attuarsilutit, ĸaiblailutillo ajo-
ĸertuilutillo tikkitsiarilunga.
14 Issumagitsainaleruk tunnergut saimanartoĸ, illungnêtoĸ,
tunnergutaumajoĸ illingnut nellautaijut oĸausingit malliklugit,
angajoĸaunerit aggangmingnut pattingmingmattit.
15 Tamakkonanêtsainarlutit; pigannernît illûnainut saĸĸer-
ĸovlûgo.
16 Nangminerniglo ajoĸertûtsemiglo udjertorit; tamakko-
ninga soraertaililutit. Taimailioruvit, illingniglo tussâjingniglo
piuliklerniaravit.

KAPITEL V.

*Illagêktut, taimaktauĸ uigarnerit angajoĸaunerôjullo piniar-
viojuksauningænnik ĸanoĸ.*

ITOMIK suangniarnak, atâtatulle ĸaiblarniaruk; inôsuktut
angutit ĸattangutititut;

2 Ningiut anânatitut; inôsuktut arnat ĸattangutititut ikli-
gujuinerme.
*3 **Uigarnerit** opigikit, idluarlutik uigarniojut.
4 Uigarneĸarpalle ĸittorngalingmik erngutalingmiglônêt,
taimaitut ĸittorngangit illiniarĸârlît Gûdib idluarijanganut
angajoĸauniarlutik illamingnut, akkiniarlutiglo angajoĸâmingnik; tamanna ajungimat ĸuviagijauvlunelo Gûdemut.
5 Tâmnale uigarniovoĸ idluartoĸ, inutôgune, Gûdemik tæt-
tetuaĸarune, soraeranelo ĸennuvlune tuksiarlunelo uvlôtillugo
unnuamelo.
6 Uvinguble ĸuviagijanganut inôjoĸ inôvlune toĸĸungavoĸ.
7 Tamattominga oĸautiniakkit, passijaksauĸonnagit.
8 Nelliatale illanne, anginersamik iglomioĸattine, pattangai-
tingikunigit, tâpsoma okperneĸ missiarutigivâ, okpingitomillo
ajuluarpoĸ.
9 Uigarneĸ annerijautailitilugo, Jâreĸangipat 60nik, nul-
liangolauĸlune angutemut attautsemut;
10 Piloriktoĸutaungmijoĸ ajungitullinermik, ĸittornganik
perorsailaurune, sinniktarviogajuklune, ivsornaitut (okpertut)
ittiganginik ubvalauĸlune, ajoĸsartuniglo pitsialauĸlune, ajungi-
tunik tamainik pinasualauĸlune.
11 Uigarnerille inôsuktut allakkit; ikligudlarunik Kristuse
nâlegungnaerlugo, uinigomavut;
12 Erĸartortaumavlutik, okperneĸ sivorleĸ serĸominamitsuk.
13 Taimaktauĸ erĸeasukput, sungiutilerput iglut itterĸattar-
lugit; erĸeasutuinangilalle, ĸanneĸadlarivuttauĸ terliaĸattai-
vlutik, oĸauteĸalarmiglo oĸautigijaksaungitomik.
14 Taimaimat uigarnerit inôsuktut uiniktârĸovakka, ĸittorngi-
lutik, iglomingnik pairsilutik, akkerartortoĸ pitjuteĸarĸonnago
oĸausiluklune.
15 Illangit kiglomôrlutik, Sâtanasemut sâsimalerêrmatta.
16 Okpertorle angullônêt arnarlônêt uigarneĸutteĸarune,
tâmna pattangaititæksarivâ, illagêt oĸumaititauĸonnagit; taip-
koa nellâgôrtomik uigarniojut nâmatuinartomik peĸarĸovlugit.
*17 **Angajoĸaunerôjut** piniaræksamingnik idluartomik pijut
magguertorlugit opigijaulît; piluarlugille oĸausilerijut ajoĸer-
tûsilerijullo.
18 Aglait imaingmatta: Ivsarusêjuksaungilatit tuktuvangmik
(sullugainernik) tullertomik; imâglo: Sennajoĸ akkilertaujaria-
ĸarpoĸ. [5 Môs. 25, 4. Luk. 10, 7.]
19 Angajoĸaunerôjomik passiklerneĸ illaliortaililugo, kissiane
maggungnik pingasuniglônêt kigligiutsijoĸarpat.
20 Idluitullijut innertikkit illûnatik tussâtillugit, sivôraler-
ĸovlugittauĸ assingit.

21 Gûdib, Nâlekablo Jêsusib Kristusib Engelillo annerimajut takkoænne pivagit, nâleĸovlutit tamakkoninga tamainik, issumangnik pinnak, nelliallônêt mânetuinaĸ illannârinersarinago assianit.

22 Nelliat aggangnut tuavidlutit pattingmingniarnago; illangiubviginiarnagittauĸ assivît ajorningit. Nangmineĸ ivsornaitsainarit.

23 Immituinarmik immiksatuaĸarungnaerit, Wainetuarsulerille aĸĸeargoit (sangêtoĸ) pivlugo, ĸannimaluĸattalarpillo.

24 Inuit illangita ajorningit sivorngagut saĸĸijârput, erĸartortaujungnarlutik; illangille kingorngagut saĸĸeromârput.

25 Taimaktauĸ ajungitullinerit illangit sivorngagut nellonangilat; assingillo taimaingitut ijerartortaujungnanginivut.

KAPITEL VI.

Kaiblaijutiksanik sunatuinarnik.

Illûnatik kivgaujut kippalômavlutik nâlegatik naipertugarijæksarivait tamât; Gûdib attinga ajoĸertûserlo mittautigijaulerĸonnagik.

2 Okpertunigle nâlegaggit nachogijæksaritsangilait ĸattangutigêkkamik, taimaitulle kivgartuluarlugit, okpertôngmatta naglingnartôngmattalo, pitsiarnermik illangiubveĸartut. Taimak ajoĸertuilutillo, ĸaiblainiarit.

*3 **Taimaingitomik** ajoĸertuijoĸarpat, Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib oĸausingit atsuilinartut nâlengikunigit, ajoĸertûseĸarunelo Gûdemik nâlengneĸ issumaginago,

4 Tâmna piojorivoĸ nellojoĸsôvlunelo, akkerartorosukporle appersûteĸalarmelo oĸausetuinait pivlugit; tamattomangat annerutsinerlo, aivanerlo, mittautiksanerlo issumalungnerlo pivut,

5 Akkiortigêngnerillo piungitut inungne asserorsimajunik issumalingne, mikseĸârnermiglo aĸsârtaujune, Gûdemik nâlengneĸ perĸutiksarsiorutaunasugilugo pijune. Taimaitut allakkit.

6 Nâlengnerle Gûdemik, nâmagilugolo tunnergutâ, tamanna angijomik nakkoĸsinartoĸ.

7 Ittertitsinginapta sumik sillaĸsoarmut; taimaimat, annitsijungnanginiarivogut sumik, nellonangilaĸ.

8 Nerĸiksaĸaruptale annorâĸarlutalo, nâmagilavut.

9 Akluitsomajulle ôktortaulungnermut nikkanullo kattangniarput, unuktunullo sillainartunut asserornartunullo kajungilâr-

nernut; taimaitut inuit kivitipait kappianartomut erкartortauner-
mullo.
10 Pijomatudlarneк amângongmat ajortunut tamainut. Ta-
manna illangita ikligilauramitsuk, okperneк tammaigivât, kap-
pianartoкsoarniglo ingmingnut pititsivut.
*11 **Igville**, Gûdib inuкottinga, tamakkoa allakkit; idluar-
nerle, Gûdemiglo nâlengneк, okpernerlo, naglingnerlo, кenuer-
sârnerlo, ningajuinerlo pinasuakit.
12 Sorsungniarit ajungitomik okpernerub sorsungninganik,
inôseк nâksaungitoк tiguniaruk, tamattomunga кaiкojaumagavit,
nellonaijaumiglo ajungitomik nellonailêmavlutit unuktut tussâ-
tillugit kigligiudsijungnartut.
13 Gûdib, tamainik ômartitsijub, Kristusiblo Jêsusib, Pon-
tiuse Pilatusemut nellonaijaumik ajungitomik kigligiudsilauкtub
sângane perкovagit:
14 Nâleкovlutit perкojanik ivsornailutit, passijæksautaililu-
tillo, Nâlegapta Jêsusib Kristusib saккerviksanga tikkidlugo.
15 Tamanna piloriktoкsôjub ajugaкangitotôjublo, ipsoma
attanivît illûnatik attanerijangata, nâlekallo illûnatik nâlegari-
jangata nelliunermine saккertitsomârpâ.
16 Toккosuitotôjoк tâmna, кaumajome tikkiviksaujungnangi-
tomêtoк; inûb attautsiblônêt takkolaungitanga takkojungnangi-
tangalo, tâmna nertortaunermik pile nâlegauvingmiglo issoкa-
ngitomik! Amen.
*17 **Akluitût** sillaкsoarme tamattomane oкautikit pimariuter-
кonnagit, perкutimingniglônêt кollarnartunik tætteкarкonnagit,
Gûdemigle ômajomik; tâpsoma tamainik angijomik tunnitsivi-
gingmattigut attoræksaptingnik;
18 Pitsiarnerкovlugit, ajungitullinermiglo akluerкovlugit,
кunnunatik tunnijerкovlugit ikajorкovlugillo assimingnik;
19 Taimailiordlutik ingmingnut tungaviksautsiartunik per-
кutiksarsiniarкovlugit nelliutuksamut, inôtsemik nâksaungitomik
tigusijungnarкovlugit.
*20 **Omât!** Timôteuse, illingnut sungertûtigijaumajoк ivlerit-
sainaruk, allakillo oкâlagalâdlarnerit anerniliungitut кoksalai-
nerit, inuillo sullinatik nertôtijut illisimanermik akkiortigêng-
ningit.
21 Illangit taimaitoкarlutik oкarput, okperneк tammaigi-
vlugo. Saimarsautib illagilitit. Amen.

Sivorlît makkoa Timôteusemut aglaktaumavut Laodizêamit iglugasæksônerô-
junit Frigiame Pakatianame.

PAULUSIB AGLANGITA AIPAINGIT TIMOTEUSEMUT.

KAPITEL I.

Timôteuse soĸĸosijuerĸojauvoĸ. Paulusib Rômame parngnanaersorsimajub illinganinganik.

PAULUSE Jêsusib Kristusib Apostelinga, Gûdib pijomajanganut, angersimaneĸ inôgutilik Kristuse Jêsusemêtoĸ malliklugo,
2 Timôteusemut ernimnut nagligijamnut: Gûdib Atâtab, Kristusiblo Jêsusib Nâlegapta saimarsautiminut nâpkigosungnerminullo, ullapirsautiminullo illagilitittôĸ.
3 Kujagivara Gûde, kivgartortara sivorlerijakka malliklugit issumamut ivsornaitomut, soraernanga erĸatsainarapkit tuksiarnimne uvlôtillugolo unnuamelo.
4 Kugviornît erĸarangapko, angijomik kippilerpunga takkojomavlutit, ĸuviasungnermik illumertaujomavlunga.
5 Erĸarangapkolo okperneĸ illungnêtoĸ takkormôjuitoĸ, sivorlermik anânatsiarne Loidame inneĸalauĸtoĸ, anânangnelo Eunikeme; ĸollangilangale illingnêninganiktauĸ.
6 Tamanna pivlugo erĸaitipagit, ômartitserĸovlutit Gûdib tunnergutânik illungnêlertomik, aggamnut pattingmilaurapkit.
7 Anernermik sivôrajomik Gûdib tunitsivigilaungimattigut, pitsartunelingmigle, naglingniktomiglo, idluartomiglo.
8 Taimaimat kangusungniarnak kigligiutsineĸ Nâlegaptingnik pivlugo, pivlungalônêt ĸellaksugaujunga tâmna pivlugo; uvaptulle kappiasuktitauneĸ oĸautsit tussarnertut pivlugit ĸunnuginago pît Gûdib pitsartuninganut.

9 Tâpsoma piulilaungmattigut, ĸaiĸovlutalo ĸaiĸojinermut ivsornaitomut, piniarnivut pitjutiginagit, issumasimanerminulle saimanerminullo tunnitsivioniptingnut Kristuseme Jêsuseme sillaĸsoaĸ pigiarĸârtinnago;
10 Mânnale nellonaertisimavoĸ piulijipta Jêsusib Kristusib saĸĸijârninganut; tâpsoma toĸĸo nukkingêrtimmago, inôtsemiglo asserojuinermiglo ĸaumajomut pititsingmat oĸautsinut tussarnertunut;
11 Tamattominga perĸojauvunga oĸâlajuksaulunga, Aposteleojuksaulungalo, nellojunullo ajoĸertuijôjuksaulunga.
12 Tamannatauĸ pivlugo taimak kappiasuktitauvu nga; kangusûtigingilarale tamanna; okpervigijara ĸaujimagapko, nellutsanginivaralo, tâpsoma pigumitâĸ piksara sapputijungnarmago uvluksaĸ imna tikkidlugo.
13 Ajoĸertûseĸ atsuilinartoĸ, uvamnit tussâjat, okpernermiglo naglingnermiglo Kristuse Jêsuseme, igjaræksarivlugo ajoĸertûtigitsainaruk.
14 Pigumitâksaĸ (tunnergusiarijat) ajungitoĸ tamanna torĸoruk Anernermut ajunginermut uvaptingnik inneĸartomut.
*15 **Tamanna** ĸaujimavat, Asiamiut illûnatik tunnungmanga; taipkoa illagik Figelluselo Hermôgeneselo.
16 Onesiforusikut Nâlekab nâpkigiligittôĸ: tapsoma nakkoĸsiteĸattalaungmanga, kangusûtigilaurnagillo ĸellaumgujarijakka;
17 Rômamulle pigame, attaruilivlune ĸennilauĸpânga, nennivlungalo.
18 Nâlekable tunnitsivigiliuk nâpkigijaunermik, nagvârĸovlugo Nâlekame uvluksab nelliuniksangane. Kanorlo angijomik pitsiarvigilaungmanga Efêsuseme, ĸaujimavotit.

KAPITEL II.

Timôteuse nertornardlune ajoĸertuerĸojauvoĸ, ânianartunuttauĸ sangutitaulugane, ajoĸertuinerluktut akkerartorlugit.

TAMANNA pivlugo ernîk sôngolerit saimarsaumut Kristuse Jêsusemêtomut.
2 Uvamnillo tussartatit unuktut kigligiudsijungnartut tussâtillugit, tamakkoa pitikigit inungnut nellâgôrtunut, assimingnik ajoĸertuijungnartunut.
3 Kappianartunik ĸunnunak, Jêsusib Kristusib sorsuktuksangatut ajungitotut.
4 Sorsuktuksat neliat illangiutinasuangilaĸ nunab pinginik, idluarijaujomagame sorsuktuksauĸojiminut.

5 Ajugaunasuartokarangallo (sorsuklune) niakôsertauniangi-
lak, kissiane idluartomik ajugaugune.
6 Perorsêvingmik sennajok, perorsianik nerrerkârtuksauvok.
Kaumagikit okautsikka.
7 Nâlekable tukkisitiniarpâtit tamainik.
8 Jêsuse Kristuse erkarniaruk, tokkungajunit makkitok,
Dâvidib kinguvânga, okautsit tussarnertut okautigijakka mal-
liklugit.
9 Tamakkoa pivlugit kappiasuktitauvunga kellaksugauvlunga
aglât, idluitullijotut; Gûdible okausingit kellaksugaungilat.
10 Tamanna pivlugo kappianartut tamaita kennuersârutigi-
vakka annerimajut pivlugit; tâpkoatauk piulijaunermik Kristu-
seme Jêsusemêtomik perkovlugit, ânanaunek nâksaungitok illa-
gællugo.
11 Tamædja okausek okpernartoksôjok: tokkokattigigup-
tigo, inôkattigijomârivavuttauk;
12 Kennuersârupta, attaniotekattaujomârivogut; missiaruti-
giguptigo, missiarutigijomârivâtiguttauk.
13 Uvagut okpingikalloaruptalônêt, tâmna nellâgôtsainar-
pok; ingminik missiarutigijungnangilak.
*14 **Tamakkoninga** erkaitikit, kigligiutsilerillo Nâlekab sânga-
ne, okausituinait pivlugit akkerartorkonnagit; tamanna at-
tungimat, tussartulle kigdlormut sâtitsungnarpait.
15 Pinasuatsialerille Gûdemut tækkotilutit idluartomik sen-
najotut passijaksaungitotut, miksekârnerub okausinginik ingmi-
gôlingatitsijotut idluartomik.
16 Anerneliungitut kuksalainerit okâlagalâdlarnerit allakit;
angijomik aglivalliatitsingmatta idluitullinermik.
17 Taipkoalo okausingit siamarterdlutik sujuktitsivut uvi-
niub ukkisimaningatut; taipkoa illagik Himenêuselo Filêtuselo.
18 Taipkoa miksekârnek tammaivâk, makkinermik pijarêr-
tomik okarlutik; illangitalo okperningit mumiktilaukpait.
19 Gûdible tungavilianga sôngojok aulajungnangerpok, imai-
tomik nellunaikutalik; Nâlekab pine illitarivait; imaitomiglo:
Kristusib attinganik taisijok idluitullinermik attorungnaerle.
20 Iglomele angijome illulekutekarpok Goldiniglo Silberi-
niglo kissêniungitok, kejungniglole machaniglo; illangillo ner-
tornartomut, illangille nachonartomut illingavut.
21 Tagva neliat avikune inungnit tâpkonangat, tâmna illu-
lekutauniarpok ivsornaitok, nertornartok, iglub inuanut attor-
narlune, ajungitullinernullo tamainut attuinauvlune.
22 Inôsuktut ikligunerivaktangit kemmangniakit; idluarnerle
pinasuaruk, okpernerlo, naglingnerlo, ullapirsainerlo illûnaita
Nâlekamut tuksiartut illagivlugit ômamut ivjornaitomut.

23 Appertsûtille sillaitut attungitullo allakit, nellunginangne,
aivatitsituinarmatta.
24 Nâlekable kivganga aivasungutailijuksauvoκ, tamainulle
inôtsiarlune, ajoκertuinermik pitsiarlune; ningarosuktunik kam-
mangitsertorungnarlune κennuersârnermut;
25 Tappatojullo innerterungnarlugit, (nerriuklune,) Gûdib
taipkua sukutsiane tunitsiviginiarmangâgit κaκκialernermik,
mikseκârneκ illitarijungnarlugo;
26 Amalo tuppalerniarmangâta Sâtanasib niganganit? tâp-
somunga nappersimagamik, pijomajanganik piniartuksauvlutik.

KAPITEL III.

Nelliutut kingorlerpât, ajoκertuinerluktullo, unangmijaunerillo, aglaillo hailigit attornarningat oκautauvut.

TAMANNALE nellojungnaeruk, uvluksane kingorlerne
nangianartoκsoarnik nelliutoκaromârmat.
2 Inuκaromâlermat ingmingnik piojorijoκsoarnik, pijomatu-
dlartunik, nertortaujomajunik, pimariutertunik, mittauteκadlar-
tunik, angajoκâmingnik nâlengitunik, ivjornartunik,
3 Naglijuitunik, saimajuitunik, terliaκattaijunik, nâmaksijui-
tunik, erκsinartunik, ajungitomik naglingitunik,
4 Oκauteκaluktunik, illerakutisuitunik, piblingaitunik, allia-
narluktunik unganersaujunik Gûdemit;
5 Gûdemik nâlekteojârtunik, pitsartuninganigle saκκertitsi-
jomangitunik. Taipkoatauκ allakit.
6 Taipkoa illangit iglunut terliarutivlutik pullârκattarput,
(oκautsimikut) arnakulluit napperdlugit, arnat ajortoliksuit, su-
natuinarnullo ikligunernut tessiortaujut,
7 Illinniatsainartut, mikseκârnerle illitarivlugo sappertut.
8 Sorlole Jannesib Jambresiblo Môsese akkertulaungmakko,
taimaktauκ tâpkoa mikseκârneκ akkerartorivât; inuit ukkua
asserorsimajunik issumagit okperneκ ajulerpât.
9 Akkunêrtomigle taimainiangilat; sillainingit saκκerniar-
matta illûnainut, ipkotitunaκ.
*10 **Igvillc** tukkisitsiarpat ajoκertuinera, illuseralo, issumasi-
maneralo, okperneralo, kammangitsertorneralo, nagligosungne-
ralo, κennuersârneralo,
11 Unangmijauneralo, kappiasuktitaunikkalo tukkisilauκ-
takka Antiochiamêdlunga, Ikôniamelo Listramelo, κanoκ angi-
jomik unangmijaugama tâvane; Nâlekablo piulilauκpânga taip-
konangat tamainit.

12 Illûnatiglo Gûdib idluarijanganut inôniaromajut Kristuse
Jêsuseme, unangmijaunek attoræksarivât.
13 Inuille ajortut uivêriklertullo ajorpallianiarput, tammar-
titsivlutik, tammartitaularmiglo.
14 Igville sokkosijuilerit, sorlo illinnialauravit, sorlolo per-
kojaugavit, kaujimavlutit kina illinniartitsijigilaurangne.
15 Sorrusionernillo kaujimagangne aglait hailigit, tâpkoa
ajokertortaujutigijungnarpattit, piulijaukovlutit okpernermut
Kristuse Jêsusemut.
16 Aglait tâpkoa illûnatik Gûdemut pititaumajut attornar-
put ajokertûtsemut, innerterinermullo, âkiniarnermullo pidlar-
nermullo idluarsinerme;
17 Gûdib inukottinga nâmaksiniarkovlugo pijungnarsilunelo
ajungitullinernut tamainut.

KAPITEL IV.

Timôteuse kaiblartaugannerpok.

TAGVA kigligiutsivunga Gûdib Nâlekablo Jêsusib Kristu-
sib sângane, tâmna erkartuijomârmat inôjuniglo tokkungaju-
niglo sakkervingme nâlegauvingmelo nelliuningane.
2 Okausek okâlatigiuk attaruilivlutit, piviksaungmangât, pi-
viksaungimangâllônêt; sivôrasârilutillo, silluklutillo, kaiblailu-
tillo kennuersârnermullo ajokertuinermullo illûnânut.
3 Nelliutsomârmat ajokertûtsemik atsuilinartomik ômisug-
vingat; kajungilârnermingnulle ingmingnut ajokertuijuksatâr-
niarpnt, siutimik ungilautigijangit (tussarnerijangit) malliklugit;
4 Miksekârnermik siutitik tunnutsitilugit, tukkekangitunullo
okautsinut sâdlutik.
5 Igville pigârit illûnâne, kappianartut kunnutiginagit,
okautsinik tussarnertunik okâlajotut, nâmaksitiniaruk kivgar-
tortuksaunît.
*6 **Uvanga** tunnergutautitaujarêlerama, aviniarviksaralo nel-
liutivok.
7 Sorsulaukpunga ajungitomik sorsugiamik, arvertarnimnik
nâmaksititsilaukpunga, okpernermêtsainalaukpunga.
8 Illa mânna idluarnerub niakôtâ illimavok piksamnut, Nâ-
lekab idluartomik erkartuijub tunnijomârtanga uvamnut uvluk-
same ipsomane; uvamnutuinaungitorle, illûnainulletauk sakker-
ninganik kuviasûtekartunut.
*9 **Omarilerille,** tuavitomik tikkiniarlutit uvamnut.

10 Dêmasib ĸemmangmanga, sillaĸsûb tamattoma pinginik
ungalernerame, Tessalônikamullo aularlune; Kressense Galât-
siamut (aularivoĸ), Tituse Dalmâtsiamut.
11 Lukasib kissime najorpânga. Markuse illingnut pilugo,
neksarlugolo pît; attortuksarigapko kivgartornermut.
12 Tichikuse Efêsusemut tillilauĸtara
13 Tikkiniaruvit, ulliksoara neksaruk, Troasemut Karpusi-
kunut ĸemmalauĸtara; aglaillo, anginersamik pergamentit (pui-
gornagit).
14 Aleksanderib kannutjerijub angijomik kappiasuktilauĸ-
pânga. Nâlekable akkiniaromârpâ illiolaungninga malliklugo.
15 Igvittauĸ tâmna ulloreagiuk; oĸausivut angijomik akke-
rartulaungmagit.
16 Akkiornimne sivorlerpâme kinamik illaĸalaungitunga, il-
lûnatigle ĸemmakpânga. Issumagijauniaratiktôĸ tamanna pi-
vlugo!
17 Nâlekable nangerĸattigivânga nakkoĸsitilungalo, oĸauseĸ
tamanna nâmaktomik oĸautigijauĸovlugo uvapkut, nellojullo
illûnatik tussaumavât. Piulijauvungalo Loevib sigguanit.
18 Nâlekablo piuliniarpânga ajortunit tamainit, ikajor-
lungalo nâlegauvingminut ĸilangmêtomut. Tâmna nertortaule
issoĸangitomit issoĸangitomut. Amen.
19 Salutikit Priska Akvilaselo, Onesiforusikullo.
20 Erastuse Korintemêtualauĸpoĸ; Trofimuselo ĸannimajoĸ
ĸemmakpara Milêtusemut.
21 Attaruililerille okkiôĸârtinnago tikkiniarlutit. Eubulusib,
Pudensiblo, Linusiblo, Klaudiablo ĸattangutigêllo illûnatik sa-
lutipâtit.
22 Nâlekab Jêsusib Kristusib anernît illagiliuk! Saimar-
sautib illagilise! Amen.

Timôteusemut agiait aipangit aglaktaumavut Rômame, Pauluse aipânik saĸĸertitaugame attaniviksoarmut Nêromut.

PAULUSIB AGLANGIT TITUSEMUT.

KAPITEL I.

Ajoĸertuinerôjut ĸanoĸ illingajariaĸarningænnik. Ajoĸertuinerluktut akkerartortaujuksauningænnik.

PAULUSE, Gûdib kivganga, Jêsusible Kristusib Apostelinga, Gûdib annerijangita okperningit pivlugit, illitarijauĸovlugolo miksеĸârneĸ Gûdemik nâleĸojijoĸ,
2 Nerriugællugo inôseĸ nâksaungitoĸ, tamanna Gûdib sæglotuitub angersimanerilauĸtanga, sillaĸsoaĸ pigiarĸârtinnago;
3 Nelliunerminele oĸautsine ĸaujijautilauĸpâ oĸâlanikut; tamattominga uvanga perĸojaujunga Gûdib piulijipta perĸojanganut:
4 Titusemut ernimnut nellâgôrtomut okperneĸarĸattigêngnivuk pivlugo: Gûdib Atâtab Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib piulijipta saimarsautiminut, nâpkiningnerminullo, ullapirsautiminullo illagilitittôĸ!
*5 **Tamanna** pivlugo Kretamut ĸemmalauĸpagit, igvit nâmaksititserĸovlutit âĸilaungitamnik sulle, angajoĸaunerôjuniglo (illagêt) pitilugit iglugasaksoarne tamaine, sorlo perĸolaurapkit:
6 Passijaksausuertomik pitaĸarpat, arnab attautsib uinganik okpertunik ĸittorngalingmik, ĸoksalaineĸ pivlugo passijaungitomik, tappatungitomiglo.
7 Ajoĸertuinerôjoĸ passijaksausuertuksaungmat, Gûdib iglunganik pairsijotut; ingminênaĸijomanane, ningarosuksâranelo, Wainetuluadlarane, illeranaromanane, nachonartomik perĸutiniarasuarane;
8 Siniktarviogajuklune, ajungitomiglo nagligosuklune, nâmatuinartomik pilune, idluarlunelo, ivsornailunelo, ikliguktaililunelo;

9 Oĸauseĸ okpernartoĸ ajoĸertûtiksaĸ attaruilivigilugo,
pijungnarĸovlugo ajoĸertûtsemut atsuilinartomut ĸaiblailune,
pidlarlugillo akkerartortut.
*10 **Unnungmatta** nâlegomangitut, piungitunik oĸausiggit
tammartitsijullo, kippimajut sugaluluardlutik.
11 Taipkoa ĸanningit simiklugit pijariaĸarpoĸ; iglomioĸat-
tigênik illûnainik mumiktitsingmatta, idluangitunik ajoĸertûseri-
jæksaungitunik pivut, kangunartunik perĸutiniaromavlutik.
12 Taipkoa nangmineĸ illangat, nellautaijoĸottingat oĸalau-
juvoĸ: „Krêtamiut tagva sæglotsainartut, nergjutiâluit, natjallo
erĸeasuktut!"
13 Kigligiutsineĸ tamanna nellâgôrpoĸ. Taimaimat inner-
tidlakit, okpernerme atsuiliolerĸovlugit,
14 Nâlektaililugit Jûdit oĸâlaningit tukkeĸangitut, inutui-
naillo perĸojangit, mumiktitsijut mikseĸârnermik.
15 Ivsornaitune illûnatik ivsornaiput; ivsornartunulle ok-
pingitunullo ivsornaitoĸangilaĸ, erĸarsautingille issumangillo
tamarmik ivsornadlarput.
16 Gûde illitarivlugo oĸarput, piniarnermingnulle missiaru-
tigivât; Gûdemut maĸĸojungnaramik, tappatojoĸsôlarmiglo,
sappertoĸsôvut ajungitullinernut tamainut.

KAPITEL II.

*Inutoĸaujut inôsuktullo kivgallo illusiksanginik. Gûdib sai-
maninganik illûnainut saĸĸijârsimajomik.*

IGVILLE oĸâlaniarit ajoĸertûseĸ atsuilinartoĸ mallitsiar-
lugo:
2 Ituit âmaingajôjârtailitsainarĸovlugit, ĸuksalailugatik, nâ-
matuinartomiglo pilutik, atsuilerĸovlugit okpernermelo, nag-
lingnermelo, ĸenuersârnermelo.
3 Taimaktauĸ ningiut ivsornaitutitut inôniarĸovlugit, terlia-
ĸattaisuerlutik, Wainetuluadlaratik, ajungitomik ajoĸertuivlutik.
4 Uilingnik inôsuktunik ajoĸertuerĸovlugit, tâpkoa nâma-
tuinartomik perĸovlugit, uitik nagligilugit, ĸittorngatiglo nagli-
gilugit;
5 Sillatoĸovlugit, ikliguktailivlutik, pairijæksamingnik pair-
serĸovlugit, ajunginiarlutik, uitik attanerilugit, Gûdib oĸau-
singit mittautigijaulerĸonnagit.
6 Taimaktauĸ nulliaggit inôsuktut oĸautiniakit, nâmatuinar-
tomik perĸovlugit.
7 Illûnânele nangmineĸ igvit takkotilerit ajungitullinermik
igjaræksauvlutit, illaĸangitomik ajoĸertûseĸardlutit opinarlutillo,

8 Atsuilinartunik erкartortaujungnangituniglo oкauseкarlutit; akkerartorosuktoк kangusuкovlugo, pitjuteкarкonnagolo oкautigilukluta.
9 Kivgaujut (oкautikit), nâlekamingnik nâletsiarкovlugit, tamainik кuviagijanginik pilutik, kioluktaililugit;
10 Augigutsinatik, illûnânele nertornarlutik ajungilarmiglo saккerlutik; Gûdib piulijipta ajoкertûtânik nertornarsititserкovlugit illûnâne.
*11 **Gûdib** saimarsautâ piulijaunartoк saккersimangmat inungnut tamainut;
12 Kaujisarpâtigullo Gûdeкangitut illusingit, sillaкsoarmiullo ikliguningit allarlugit, nâmatuinartomik, idluartomiglo, Gûdelo nâleklugo inôniarкovluta sillaкsoarme tamattomane;
13 Nerriugijaksaк piloringnartoк, Gûdiviksûblo piulijipta Jêsusib Kristusib saккerniksanga ânanaudlartoк utaккilugo;
14 Ingminik tunnilauкtub pivluta, piulijomavluta idluitunit tamainit, ivsornaititsijomavlunelo nangmineк inuкotiksaminik, attaruilijunik piniarnernut ajungitunut.
15 Tamattominga oкâlagit кaiblailutillo innerterilutillo illungertordlutit; kimullônêt nachogijautaililutit.

KAPITEL III.

Attanît nâlektaujuksauningænnik, uvagut tappatojogut nâpkigijaumagapta Kristusikut. Ajungitullerкojinermik, sunatuinarniglo assinginik.

ERKAITIKIT, attanivît attanersuillo attanerilugit nâleкovlugit, кunnutuidlutik piniarnernut ajungitunut tamainut;
2 Kimiglônêt mittauteкaratik, akkerartortaililutik, inôtsiarlutik, ningarosujuinermik saккertitsilutik inungnut tamainut.
*3 **Uvaguttauк** sivorngane sillaitoкsôlaungmigapta, tappatolaptalo, tammartadlarluta, ikligunerit kivgartorlugit, sunatuinarniglo alliadlarluta, ningarosungnermelo annerudjinermelo arvertarluta, ômigijigêklutalo.
4 Gûdible piulijipta illanâкarninga nagligosungningalo saккijârmanik,
5 Idluartullinerit pinialauкtavut pitjutiginagit, nâpkigosungnerminulle tâpsoma piloriktilauкpâtigut, erniangupsârnerub ubvautânut, Anernerublo ajunginerub nutângortitsininganut,
6 (Gûdib) kovilauкtangata uvaptingnut amigangitomik Jêsuse Kristusikut piulijiptigut;

7 Uvagut tâpsoma saimarsautânut idluartitaumalertogut, nerriungnermut kingormgujijuksauкovluta inôtsemik nâksaungitomik.

*8 **Tamædsa** oкauseк okpernartoкsôjoк. Pijomavunga tamakkoninga ajoкertuerкovlutit soккosijuidlutit, okpertut Gûdemut ajungitullinernik attaruilerкovlugit. Tamakkoa idluarput attornalarmiglo inungnut.

9 Allakille appersûtit sillainiggit illagêt kinguvânginik, aivadlarnerillo akkerartûtinerillo perкojat pivlugit; tamakkoa piungimatta attornaratiglo.

10 Inuk ajoкertuinerluktoк кemmaguk attausiardlugo aipâniglo innertilauкârdlugo;

11 Kaujimavlutit taimaitoк mumiksimangmat idluitullilarmelo, nangminerminut erкartortaumajotut.

*12 **Artêmase** tilligupko illingnut, Tichikuselônêt, tuavilutit кailerit uvamnut Nikopolisemut; issumasimagama okkêjomavlunga tagvane.

13 Zênase, perкojanik illisimajoк, Apolluselo ajorniarкôrtanginik pitilugik, tillikik.

14 Okpertoкattivulle illiniarlît, ajungitullijungnarкovlugit pijarialingnik ikkajorlutik, sullingitôlerкonnagit.

15 Illûnatik uvamnêtut salutipâtit. Salutikit tamaita uvaptingnik nagligosuktut okpernerme. Saimarsautib illagilise illûnase. Amen.

Makkoa aglaktaumavut Nikopolisemit Mazedôniame.

PAULUSIB AGLANGIT FILEMONEMUT.

Filemône кennuvigijauvoк, kivgane Onêsimuse issumagijungnaervigilugo, кemmalaungmago.

PAULUSE, Jêsusib Kristusib (kivganga) кellaksugaк, Timôteuselo кattangutiga, Filemônemut naglingnartomut piniarкattiptingnut,

2 Appiamullo (arnamut) naglingnartomut, Archippusemullo
sorsugiaĸattiptingnut, okpertoĸattigênullo iglungnêtunut.
3 Gûdib Atâtapta, Nâlekablo Jêsusib Kristusib saimarsau-
tingata ullapirsautingatalo illagilisetôĸ!
4 Gûdiga ĸujagivara, issumagitsainarlutit tuksiarnimne;
5 Tussaumagama naglingnerijarnik okpernerijarniglo Nâle-
kamut Jêsusemut, ivsornaitunullo tamainut.
6 Okperneĸarĸattaunît pitsartutitauĸovlugo, illitarsinermut
ajungitunik tamainik illipsingnêtunik Jêsuse Kristusikut pijunik.
7 Naglingnîlle ĸuviasûtigivavut angijomik mannigortigæl-
lugolo; ivsornaitut ômatingit nakkoĸsititaungmatta illingnut,
ĸattangutiarsuvut.
*8 **Taimaimat** sivôraluârsungikalloartunga Kristuseme, pi-
niaræksarnik perĸolutit,
9 Naglingnermulle ĸaiblatuinarnersarivagit, uvanga imai-
tunga Pauluse inutoĸaujunga, mânnale ĸellaksugaujungatauĸ
Jêsuse Kristuse pivlugo.
10 Kaiblarpagit tagva, ernera Onêsimuse pivlugo, ĸellaksor-
simanimne ernertârijara:
11 Nelliutome annigortome attulaungitoĸ illingnut, mânnale
illingnut uvamnullo attortuksaulertoĸ, tâmna uttertilugo tilli-
vara.
12 Igville tâmna, tagva ômatiga, illaliolauruk.
13 Uvamnêtsainarĸojomalauralloartara kivgartortigivlugo
simmerdlutit, ĸellaksorsimanimne oĸautsit tussarnertut pivlugit;
14 Perĸojijomatinnagle pijomalaungitunga, perĸojaunermit
ajunginiarnît perĸonnago, ĸunnunginermille.
15 Immaĸâ tamanna pitjutigællugo annikitomik illingnit
avilaungnerpoĸ, issoĸangitomut illingnêtsainarĸovlugo;
16 Mânna kivgatun-itsungnaerlune, kivgaujomille anginer-
saujotut, ĸattangutitut naglingnartotut; uvamnut angijomik,
angiluartomigle illingnut, uviningme Nâlekamelo.
17 Tagva illagijaktut-inasugigumga, illalioruk uvangaujârti-
lugo.
18 Sumigle idluitullivigilauĸpattit, akkiliksaĸarpallônêt
illingnut, uvamnut illingatilaukit.
19 Uvanga Pauluse aggamnut nangmineĸ aglakpunga,
uvanga akkilerniarpakka. Oĸarvigingigalloarpagit, uvamnut ak-
kiliksaĸaravit illingnik nangmineĸ.
20 Illa, ĸattangutiarsuga, ĸennuvlunga pivagit, ĸuviasûtigi-
lagit Nâlekame; ômatiga nakkoĸsititsuk Nâlekame.
21 Nâlengniaravit sungertûtigivlutit aglagvigivagit; nellungi-
langatauĸ, oĸautsima angerĸejanginik piniaravit.

*22 **Tamanna** illavlugo sinniktarviksamnik pinialerit; nerriukkama tuksiarnise pitjutigivlugit tunnijauniartunga illipsingnut.
23 Epafrasib ĸellaksorsimaĸattima Kristuse Jêsuse pivlugo,
24 Marĸusiblo, Aristarĸusiblo, Dêmasiblo Lukasiblo piniarĸattima salutipâse.
25 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimarsautingata anernise illagilitsuk. Amen.

Tamakkoa aglaktaumajut Rômame Onêsimusib neksalauĸpait.

AGLAIT EBRÊERINUT.

KAPITEL I.

Kristusib, Gûdib erningata, anginersavaksôninganik Engelinit.

ITSAKSOAK Gûdib sivorlît oĸarvigilauramigit unnuktoertorlune sunatuinarniglo illiorlune nellautaijutigut,
2 Kingorlermik Ernikut oĸalauĸpoĸ uvaptingnut uvlune tamakkonane. Tâmna kingormgujijuksangortilauĸpâ tamaitaĸsoarnik, tâpsomûnatauĸ sillaĸsoaĸ pingortilauĸpâ.
3 Tâmna, (Gûdib) ânanauningata ĸeblariutinga, illinganingatalo adsiluanga, tamainiglo pairsijoĸ oĸautsiminut pitsartudlartomut, ajorniptingniglo pêjailauĸtoĸ nangminermigut, iksivavoĸ Nâlegaviksûb tallerpiata tungâne ĸotsingnerme.
4 Engelinit taimak ajunginerôjoliarimavoĸ, attermik taipkonangat nâlengnarnersamik kingormgujigame.

*5 **Engelit** nelliænnut oĸarsimanermât: Ernerivagit, uvlome
ernertârivagit? Imâglo: Atâtaginiarpânga, uvangalo erneriniari-
vara? [Img. 2, 7. 2 Sam. 7, 14.]
6 Amalo, erniangoĸârtoĸ sillaĸsoarmut ittertinamiuk, oĸar-
poĸ: Gûdib Engelingitalo illûnatik tuksiarvigijaksarivât.
[Img. 79, 7.]
7 Engelit pivlugit oĸaralloarpoĸ: Engeline annoringortipait,
kivganelo ikkoâlajungortilugit. [Img. 104, 4.]
8 Ernerle pivlugo oĸarpoĸ: Gûde, iksivautat issoĸangitomit
issoĸangitomut itsainarpoĸ; nâlegauvikpît ajaupianga opigijau-
jutiksaĸ naggojôvlune opigijautiksauvoĸ.
9 Idluarneĸ ivlerivat, illuserlungnerillo ômigivattit; tamanna
pivlugo Gûdib, Gûdivît mingoalauĸpâtit orĸsumut ĸuviasûtik-
samut, piluartomik illangnit. [Img. 45, 7. 8.]
10 Igvillo, Nâlegaĸ, nuna pigiarninganit tunganeĸtâlauĸpat,
ĸillaillo aggakpît sennamajangit.
11 Tâpkoa nungujomârput, igville itsainaromârpotit; tâp-
koalo nutaujungnaerpalliajomârput illûnatik annorâtut,
12 Ulliktut ablatsângortitsomârpattit, ablatsângoniarput
tagva; igville tâmnautsainarpotit, Jâritillo nâniatsangilat.
[Img. 102, 26—28.]
13 Engelille neliænnut oĸarsimanerĸâ: Tallerpingma tungâ-
nut ingitit, ômigijingnik illijerĸârtinnanga ittikkavît ikkov-
rangænnut? [Img. 110, 1.]
14 Taipkoa illûnatik anerniongilât kivgartortuksauvlutik;
tillijaumajut kivgartorĸojauvlutik piulijaunermik kingormgujijo-
mârtut pivlugit?

KAPITEL II.

Kristusib, inûb erningata, anginersavaksôninganik Engelinit.

TAIMAIMAT oĸauseĸ tussartavut nâleluariaĸarpavut tam-
marĸonnata.
2 Oĸauseĸ Engelitigut oĸautaumajoĸ aulajungnangermat,
idluitullinerillo nâlenginerillo illûnatik pigiarninginit akkilertau-
mangmatta:
3 Kanoĸ uvagut ĸemâjungnarĸitâ, piulijauneĸ taimak angi-
tigijoĸ kammagingikuptigô? Tamanna Nâlekab oĸautigeĸâ-
laungmago, tamattominga tussartut ĸaujijautipât uvaptingnut.
4 Gûdibtauĸ tamattominga kigligiudseĸattigivait nellunaiku-
tanut, tattamnartullinernullo, pitsartunernullo sunatuinarnut,
Anernerublo ajunginerub tunnergutauninganut, tunniorĸaigame
issumaminik.

*5 **Engelit** nâlegangortilaunginamigit sillaĸsoarmut pijomârtomut, oĸautigijaptingnut.

6 Kigligiudsijoĸarporle aglait illangine imâk oĸartomik: Inuk sunauvâ, taimak issumagigangne, inûblo erninga, taimak pairigangne?

7 Annikitomik Engelinit mingnersauterĸârdlugo, nertornarnermik nâlengnarnermiglo niaĸôsilauĸpat, aggakpîllo pingortitanginut Nâlegangortidlugo;

8 Tamaita pitilauĸpattit ittigangita attânnut. [Img. 8, 5—7.] Tamaita tâpsoma attânnut pitinamigit, sumik kikkitaĸarĸojingilaĸ, tâpsominga nâlegaĸangitomik; sullele takkungilavut tamaita tâpsoma attânnut pititaumangmatta.

9 Tâmnale annikitomik Engelinit mingnersautitaujoĸ, Jêsusiongmat takkovavut, toĸĸub ânernadlarningagut niaĸôsersimajoĸ nertornarnermik nâlengnarnermiglo, Gûdib nâpkiningningananut toĸĸomik ôksiniarĸovlugo tamaita pivlugit.

10 Pijariaĸalaungmat Gûdemut (tamaitaĸsuit tâmna pivlugo ingmatta, tâpsomungalo tamaitaĸsuit pingmatta,) âniatitaunermut nâmaksititsomavlugo tâmna ĸittornganik unuktunik ânanaunivingmut pititsijoĸ, tâpkoalo piulijigigangat Nâlegaĸ.

11 Ivsornaititsijorlo ivsornaititaujullo, illûnatik attautsemit pingmatta. Tamanna pivlugo kangusungilaĸtauĸ ĸattungutiminik taivlugit.

12 Oĸarporlo: Attît oĸautigijomavara ĸattangutimnut, illagêktullo akkorngænne nertoromavagit. [Img. 22, 23.]

13 Amalo: Tâmna tættigijomavara. Amatauĸ: Ahâk, mânêpunga ĸittorngallo Gûdib tunnilauĸtangit uvamnut. [Jes. 8, 17. 18.]

14 Taimaimat, sorlo sorrutsit uvineĸarlutiglo auĸarmatta, tâmna ukkutitunaĸ tamakkoninga illangiusimavoĸ, toĸĸominut pitsartuerutijomavlugo toĸĸub pitsartuninganik peĸartoĸ, tagva Sâtanase,

15 Kivgaujungnaertilugillo tamaita kivgaksainaujut inôsermingne tamât, toĸĸo erĸsigivlugo.

16 Engelit illilertunginamigit, Abrahable kinguvângit illilertorpait.

17 Tamanna pivlugo ĸattangutine illûnâne adsigijariaĸalauĸpait, nâpkigosulerdlune, nellâgôrtomiglo ajoĸertuinerôlerdlune Gûdib sângane, inuit ajorningit issumagijaujungnaerĸovlugit.

18 Siorniĸlauĸlune nangmineĸ ôktortaumagame, ikkajorungnarpait ôktortaulertut.

KAPITEL III.

Kristuse Môsesemit anginersauvoĸ. Taimaimat Kristuse tunnudlugo ulloreanadlarpoĸ.

TAMANNA pivlugo illipse ĸattangutigêktose ivjornaitose, ĸaiĸojaumaĸattaujose ĸaiĸojinermut ĸilangmit pijomut, Apostele taimna ajoĸertuinerôvlunelo oĸautigijavut, Kristuse Jêsuse ullernaigisiuk;

2 Nellâgôrtoĸ taimaititime sângane, sorlo Môsese pilaungmat tâpsoma (Gûdib) iglungane illûnâne. [4 Môs. 12, 7.]

3 Tâmnale Môsesemit nertornarnersauvoĸ, igloliortoĸ, nakorinarnersaungmat iglomit.

4 Iglut illûnaita sennajaulerput kinamut; tamainigle pingortitsijoĸ, tagva Gûde.

5 Môseselo tâpsoma iglungane illûnâne nellâgôlauralloarpoĸ kivgatut, oĸautigijauĸovlugit oĸautigijaksat.

6 Kristusele Erniovlune (Gûdib) iglunganut nâlegauvoĸ; iglunga tamædsa uvagut, sungertûtiksaĸ nerriungnerlo nertornautigijavut aulaijungnangeruptigik naggatânut.

*7 **Tamanna** pivlugo, sorlo Anerneĸ ajunginеĸ oĸauseĸarmat: Uvlome, nippinga tussarupsiuk,

8 Omatise mangaitinasigik, sorlo ipsomane pingmatta, ôktortaunerub uvlungane inuĸajuitome.

9 Taipsomane atâtapse ôktormanga; nautsertorpânga, piniarnikkalo takkolauĸpait Jarit 40it nâvlugit.

10 Taimailiormatta, inuĸattigênik taipkoninga ningârosûteĸalilauĸpunga oĸarlungalo: Omatimikut tammatsainarput! apĸosinikkalo ĸaujimalaungilait.

11 Taimaimat ningarlunga oĸarmarilauĸpunga: Merngoerserviоĸojaunnut ittertuksaungilat. [Img. 95, 7—11.]

12 Udjertoritse ĸattangutikka, nelise illipsingne ômateĸartailile ajortomik, okpingitomik, Gûde ômajoĸ nâlegungnaerlugo pijomik.

13 Uvlulle tamaita nangminipsingnik ĸaiblainiaritse, sulle uvlomeotillugo; akkunapsingne sittititaujoĸarĸonnago ajornerub uivêriklerninganut.

14 Kristuse illangiubvigigaptigo, sungertûteĸarnivut aulaijungnangeruptigo naggatânut,

15 Oĸartoĸartillugo: Uvlome, nippinga tussarupsiuk, ômatise mangaitinasigik, sorlo taipsomane ningaĸsaivingme pingmatta.

16 Illangita tussaramitsuk, ningaĸsaivut; illûnatiungitorle, Môsesikut Egiptenemit aulalauĸtut.

17 Kikulle ningarosûtigivagît Jârine 40ine? idluitullijut
pitjutigilaungilagît, timingit taipkoa asserormatta inuĸajuitome?
18 Kikkulle merngoerservioĸojaminut itterniangitut oĸauti-
gimarilauĸagît? okpingituungitôĸ?
19 Okpingiпermut tagva itterneĸ ajulermatsuk, takkovogut.

KAPITEL IV.

Gûdib inuĸotingita merngoêrserviksaĸarningænnik sulle.

TAGVA mânna udjertorta angervionivut itterniarnivut
merngoerservioĸojanganut kamaginago pinata, nellivut kingurai-
ĸonnago.
2 Uvaguttauĸ oĸautsinik tussarnertunik oĸautjaumagapta
taipkotitunaĸ; taipkoale piulijigilaungilait oĸautsit oĸâlatigi-
jaujut tussartatik okperinginamigit.
3 Uvagut okpertogut pijomârapta merngoêrservingmut, sorlo
oĸarmat: Ningarlunga oĸarmarilauĸpunga: Merngoêrservioĸo-
jamnut itterniangilat. Taipsomanele pingortitaumajut sillaĸsûb
pigiarninganit sennamajarêrmatta,
4 Uvlut 7ingat pivlugo aglait assingine oĸarpoĸ imâk: Gû-
delo uvlut 7bingænne merngoêrserpoĸ sullinerminit tamainit.
[1 Môs. 2, 2.]
5 Amatauĸ tamâne: Merngoêrservioĸojamnut ittertuksau-
ngilat.
6 Nelliuniksame sulle tamattomunga ittertuksaĸarmat, taip-
koalo tamattominga oĸautjauĸârtut itterĸojaungimatta, okpingi-
ningat pivlugo:
7 Ama uvlub assia taigivâ, taimak akkunêrtigijomik kingor-
ngagut, Davidekut oĸarame: Uvlome, sorlo oĸarsimangmat,
uvlome, nippinga tussarupsiuk, ômatise mangaitinasigik.
8 Jôsuab merngoêrservingmut pitilauĸpagit, (Gûdib) uvlub
assia oĸautiginajalaungilâ kingorngagut.
9 Tamanna pivlugo sulle merngoêrserviksaĸarpoĸ Gûdib
inuĸotinginut.
10 Merngoêrservioĸojanganut pimajoĸ merngoêrsermat sul-
linerminit, sorlo Gûde sullinerminit.
11 Tagva mânna attaruilita, merngoêrservingmut tamatto-
munga itterĸovluta, neliat kattaĸonnago, ipkoa okpingitut igja-
ræksarivlugit.
12 Gûdib oĸausinga ômanartôngmat pitsartudlalarmelo
igluktut kênalingmit ipingnersauvlune, kibligutivoĸ saviklugit
tarnelo anernerlo, patteĸtauĸ saunerlo, erĸartuijôvlunelo ômatib
issumanginik erĸarsautinginiglo.

13 Pingortitamiglo takkuksaungitoкangilaк tâpsomunga; illûnamassiatigle ijersimanatiglo saккersimavut ijikita sângangne; tamanna oкautigivavut.

*14 **Ajoкertuinerôjoкsoaкarapta** tagva, Jêsusemik, Gûdib erninganik, кilangmut aimajomik; kigligiutsineк (okperniptingnik) attavigênarlavut.

15 Ajoкertuinerôjoкanginapta illapsugosugungnangitomik ajulerniptingnik, illûnânele ôktortaumajomik uvaptitut, ajorneкaranele.

16 Taimaimat sivôralugata iksivautaкsoaк saimarvigijauvik nellipsarlavut, nâpkigijaulerкovluta, saimarsaumiglo nagvârкovluta piulijaujariaкarniptingne.

KAPITEL V.

Kristusib ajoкertuinerôninganik.

AJOKERTUINERÔJUT neliat inungnit annerimajoк inuit pivlugit pititaulermat, Gûdib pinginik udsertorкovlugo, tunnijerкovlugo tunnergutinik toккotæksaniglo ajornerit pivlugit;

2 Naiperкotigosugungnarlune tammartunik nellojôvlutik, nangmineк sangênermik najorteкarame.

3 Taimaimattauк, sorlo inuit pivlugit, taimaktauк nangmineк pivlune tunnerguseriaкarpoк ajornerit pivlugit.

4 Ingminiglo taimak nâlengnarsititoкanginivoк, Gûdemulle annerijaumajoк kissime (pivoк), sorlo Arone.

5 Taimaktauк Kristuse ingminik nâlengnarsitilaungilaк ajoкertuinerôjomavlune, (nâlengnartipâle) tâpsomunga oкartub: Ernerivagit, uvlome ernertârivagit.

6 Sorlotauк aglait assingine oкarmat: Ajoкertuijôvotit issoкangitomut, Melchisedeub illinganingatut. [Img. 110, 4.]

7 Tâmna uviningme inôtillugo tuksiarnermiglo кennunermiglo tunnerguserpoк angijomik nipliadlarlune кugviudlalarmelo tâpsomunga piulijungnartiminut toккomit; tussâjaugivorlo, Gûde nâlekkamiuk.

8 Erniogalloardlune Gûdemut nâlengnermik illinnialauкpoк siorniortitaunerminut;

9 Tamaitalo nâmaksitinamigit, nalektiminut illûnainut piulijaujutaumalerpoк nâksaungitomik;

10 Gûdemut taijauvlune ajoкertuinerôjomik, Melchisedeub illinganingatut.

*11 **Tamakkoa pivlugit** oкausiksaкaralloarpogut unnuktunik, nellonaertitsinerle oкumaipoк, tukkisinajanginapse.

12 Illipselo akkunit ajoĸertuijuksaunajalauralloartose, ama ajoĸertortaujariaĸarpose Gûdib oĸausingita pigiarninginik aglât, immungmiglo pititaujariaĸarpose, nerĸiksaĸ pitsartujoĸ pinnago.
13 Nelliatale sulle immungmik pijariaĸartub oĸautsit idluarnermik ĸaujimangilait, nutarautuinarame.
14 Innersimajulle nerĸiksaĸ pitsartujoĸ nerĸigijæksarivait, imaitut: sungiutjinermut illisimatitaujunik issumaggit, nellojungnaerungnarlugik ajunginerlo ajornerlo.

KAPITEL VI.

Okpernermit kattangnerub nangianarninganik. Okpernerme soĸĸosijuei ĸojaunermik.

TAMANNA pivlugo Kristusib ajoĸertûsingita pigiarningat pijungnaerlugo, sivumuaromavluta inneriartoromavogut, tunganilêjomanata ama sâgiarnermik piniarnernit toĸĸonartunit, okpernermiglo Gûdemut,
2 Ajoĸertûtsemiglo baptijut pivlugo, pattingmijaunermiglo aggangnut, toĸĸungajuniglo makkitsomârtunik, pidlartaujomârnermiglo issoĸangitomut.
3 Taimailioromavogullo, Gûde perĸojikpat.
4 (Illa) ĸaumaksartaumalertut, tunnergutiniglo ĸilangmit pijunik ôksimajut, Anernermiglo ajunginermik illangiutititaumajut,
5 Gûdiblo oĸausinganik ajungitomik ôksimalauĸtut sillaĸsûblo pijomârtub pitsartuninginik,
6 (Taimaitut) kiglormut (sâlutik) katakkunik, ama Gûdib Erninga ingmingne senningajolingmut kikkiaktorunitsuk, mittautigivlugolo, ama nutângortitauningat sâgiarnermut ajornavingmat.
7 Nuna milluartoĸ sillalungmik, kattagvigeĸattartiminik, tâpsominga sennajut piksarsiorlugit perorsianik idluartunik, saimaudjaulârmat Gûdemut;
8 Nunale Dorninik Disteliniglo perortoĸarune, piutsangilaĸ ôminarnerartaunermut ĸannipoĸ, ikkoâlajuksaujomârtoĸ naggatiksame.
*9 **Illipsele** naglingnartose ajunginersamik sungertûtigivapse, piulijauniarnermiglo pinasuarnersaunasugivluse, taimak oĸâlagalloartogut.
10 Gûde idluitôngimat, puigorniarlugit piniarnise sennaniselo naglingnermut, tâpsoma attingane pijase, ivjornaitut kivgartulaurapsigik, sullelo kivgartorapsigik.

11 Tamattomingale attaruilerĸovapse illûnase attunit, nerriugijaksaĸ ĸollarutigijungnaerlugo naggatânut,
12 Erĸeasungniarĸonnase, mallikteolerĸovlusele kingormgujijuksanik angerutigijaumajomik, okpernermut ĸennuersârnermullo.
13 Gûdible Abraha angervigilauramiuk, assiminik anginersamik taijaksaĸanginame, nangminerminik taisivoĸ,
14 Oĸarporlo: Ahamarik illa, saimautsomavagit angijomiglo unnuksivalliatitsomagit. [Môs. 22, 16. 17.]
15 Taimak tagva ĸennuêlune nerriukpoĸ, angerutigijaumajorlo pivâ.
16 Inuit angermarisôngogalloarput angerĸejatik taiĸassiutivlugo, taimaitomut okpernarsivlutik soraertipait akkerartortut.
17 Gûdib tagva, angerutigijaumajomik kingormgujijuksat issumame soĸĸoserniangininganik ĸaujimaviktitsomagamigit, angermaringneĸ illautipâ,
18 Maggungnut soĸĸosijuitungnut (Gûde sæglovlune ajornavingmat) sôngojomik mannigorutiksaĸarĸovluta, uvagut ĸillanârtogut nerriugijaksaĸ perĸojaumajoĸ uvaptingnut attavigênarlugo;
19 Tamanna tarnipta kissangat sôngovlune ĸollarnangitoĸ, upkoĸsûb ungatânut aglât pijoĸ;
20 Taĸamunga sivorlertoĸ Jêsuse pivluta ittersimavoĸ, Melchisedeub illinganingatut ajoĸertuinerôtitaujoĸ issoĸangitomut.

KAPITEL VII.

Melchisedeglo Kristuselo.

MELCHISEDEGLE tâmna attaniviolauĸpoĸ Salememe, Gûdib ĸotsingnerpângojub ajoĸertuijoĸotinga; tâpsoma Abraha pagreartorpâ, uttermat attaniviksuit sorsungninginit, saimaupâlo.
2 Tâmnalo Abrahab tunitsivigivâ perĸutime illûnatik tellimaujoænnik. Attinga imâk nellonaertauvoĸ: attanivik idluarnilik. Amalo Salemib attanivinga, imaipoĸ: attanivik ullapirsaijoĸ;
3 Atâtaĸangitoĸ, anânaĸarminane, illaĸanginivoĸ, uvlungillo pigiarneĸangilat, inôsingalo naggateĸanginivoĸ; Gûdible erningaenut adsiotitauvoĸ, ajoĸertuijôtsainarlune issoĸangitomut.
*4 **Tâpsomale** anginingа nautsertorsiuk, Abrahabtauĸ Patriarcheojub tunnitsivigingmago sâlaĸarnermut aĸsârnigarilauĸtame tellimaujoænnik.

5 Lêvib kinguvângit ajoĸertuinerônermik pititaugamik, per-
ĸojaĸaralloarput inuĸattigêt ĸattangutigijamik perĸutingita
tellimaujoænnik tiguserĸovlugit, perĸojaĸ malliklugo, Abrahab
timinganit tâpkotitunaĸ tikkigalloarlutiktauĸ.
6 Taimnale (Melchisedek) tâpkoa akkorngænne illaĸarner-
mik unipkautaungigalloardlune, perĸutit tellimaujoænnik tigu-
silauĸpoĸ Abrahamit, angerviolauĸtorlo (Abraha) saimaupâ.
7 Akkerartortaujungnangitomigle imaipoĸ: Mingneĸ angi-
nersamut saimautjauvoĸ.
8 Tamânele inuit toĸĸojuksat (Lêvitit) perĸutit tellimau-
joænnik tigusivakput; taipsomale (Melchisedeub) inôninga oĸau-
tigijauvoĸ.
9 Imâglo oĸarpunga: Lêvitauĸ, perĸutit tellimaujoænnik
tigusigalloartoĸ, Abrahakut tellimaujoænnik tunijivoĸ;
10 Sulle atâtame timinganêlaurame (Lêvi), Melchisedeub
(Abraha) pagreartormago.
*11 **Nâmaksititaunerle** pikpat Lêvitit ajoĸertuinerôninginut
(tâpkoa ajoĸertuijôtillugit inuit perĸojanik pititaungmatta): sôg
tagva pijariaĸarĸâ, ajoĸertuinerôjoĸ tikkituksaĸ taipkoa as-
singat oĸautigivlugo, Melchisedeub illinganingatut, Aronib il-
linganingatuungitôĸ?
12 Ajoĸertuinerôneĸ ablatsautitaulerpat, tagva perĸojattauĸ
ablatsaujariaĸarput.
13 Taimaitomigle oĸautigijaujoĸ (Jêsuse), tâmna kinguvârêt
(Lêvitit) assinginit pivoĸ, Altâremik kivgartortoĸalauĸsimangi-
tunit.
14 Jûdamit Nâlegavut nuisimangmat, nellonangimat, ĸingu-
vârêllo taipkoa (Jûdakut) Môsesib oĸarvigilaungilait ajoĸertui-
nerônermik.
*15 **Nellonangiluarivoĸ** ama (perĸojat Testamentetoĸame at-
tortut soraertuksauningat), Melchisedeub illinganingatut ajoĸer-
tuijoĸalermat assianik,
16 Taimaitjtaujomik perĸojab uviniliub perĸojanginuungi-
toĸ, nunguniatsangituble inôtsib pitsartuninganut.
17 Imâk kigliutsingmat: Issoĸangitomut ajoĸertuijôvotit
Melchisedeub illinganingatut. [Img. 110, 4.]
18 Taimak perĸojaĸ sivorleĸ (Testamentetoĸamêtoĸ) atto-
rungnaertitauvoĸ, ajulerame, sumullo attunginame.
19 Perĸojat nâmaksititsijungnangimatta; nerriugutiksamigle
ajunginersamik pititauvogut, Gûdemut ĸaglijutigijungnartap-
tingnik.
*20 **Ama:** angermaringneĸ attortillugo kissiane (ajoĸertui-
jungortitauvoĸ Jêsuse). Taipkoa (Aronikut) ajoĸertuijungorti-
taulaungmatta angermaringnermik illautitsingitomut;
21 Taimnale ajoĸertuijôtitaulerpoĸ angermaringnermik illau-
titsijomut, oĸarvigijiminut imâk: Nâlegaĸ oĸarmariklune ĸaĸ-

ĸialerutiginiangitaminik oĸarpoĸ, issoĸangitomut ajoĸertuijôvo-
tit Melchisedeub illinganingatut; [Img. 110, 4.]
22 Taimaimat piluartomik Testamentemik (angerĸattigêng-
nermik) ajunginersamik Jêsuse pimmaklerteolauĸpoĸ.
*23 **Taipkoalo** ajoĸertuijôlauĸtut unnukput, toĸĸub taimai-
lingatsainartingimagit.
24 Tâmnale, issoĸangitomut itsainarame, soraijuitomik ajo-
ĸertuineĸarpoĸ.
25 Taimaimat tâpsomûna Gûdemut pijut, tâpsoma piulijung-
narpait soraijunane; inôtsainalarmelo tuksiarutivait.
26 Taimaitomik ajoĸertuinerôjomik pijariaĸarapta ivjornai-
tomik, passijæksaungitomik, ajortoĸangitomik, ajortolingnit ing-
migôlingajomik, ĸilangmillo ĸotsingnersamik;
27 Pijariaĸangitomik ajoĸertuinerôjutitut taipkutitunaĸ,
uvlut tamaita tunnijerĸârlune tunnergutinik ajornine nang-
minine pivlugit, kingorngagut inuit ajorningit pivlugit; attau-
siardlune taimailiolaungmat, ingminik tunnigame
28 Perĸojat ajoĸertuinerôjungortitsivut inungnik sangêtunik;
oĸauserle angermaringnermik illaĸartoĸ, perĸojat kingorngati-
gut oĸautaujoĸ, Ernermik pititsivoĸ, issoĸangitomut nâmaksi-
viktomik.

KAPITEL VIII.

Aronib ajoĸertuinerôninga (Testamentetoĸaĸ) soraerpoĸ, Jêsuse mânna ajoĸertuinerôngmat ĸilangme Atâtab tallerpiane.

OKAUTIGIJAVUT tagva kattidlugit imaiput: Taimaitomik
ajoĸertuinerôjoĸarpogut, iksivajomik Nâlegaviksûb iksivautaĸ-
soangane, tallerpiata tungâne ĸilangme;
2 Tâmnalo kivgartortiovoĸ ivsornaitoviub pinginik, tuper-
miglo mikseĸârtomik, Gûdib nappartitanganik, inûbleungitoĸ.
3 Ajoĸertuinerôjulle attunit perĸojauvut tunnerguserĸo-
vlugit pilliutinik tunnergutiniglo; taimaimat tâmnatauĸ piksa-
ĸartuksauvoĸ, tunnerguserungnarĸovlugo.
4 Nunamêkunele ajoĸertuijônajangilaĸ; ajoĸertuijut tagva-
nêngmatta, tunnergusertut perĸojat malliklugit.
5 Tâpkoa ĸilaub pingita adsiluanginik tachanginiglo kiv-
gartorput; imâk Môsese Gûdemut ajoĸertortaulermat tupeĸ
inneræksaringmago: Kammatsialerit, oĸarpoĸ, tamainik senna-
ĸovlutit, ĸaĸĸame illingnut unnertûtigijaumajut adsilivlugit.
[2 Môs. 25, 9. 40.]

6 Mânnale ânanaunersamik piniaræksarsivoĸ, Testamente-
mut (angerĸattigêngnermut) ajunginersamut pijitserteogame,
angersimanermik anginersamik tungavilingmut.
7 Sivorleĸ taimna âĸijariaĸalaungipat, assia inniksarsior-
taunajangilaĸ.
8 Patsitigingmagit [Jer. 31, 31.] oĸarlunelo: Ahâĸ, uvlut nel-
liutijomârput, Nâlegaĸ oĸarpoĸ, tagva Israêlitit Jûdillo Testa-
mentitângortitsivigijomavakka;
9 Testamentitut taipsotunaungitoĸ angerutigilauĸtaptut
angajoĸânginut, uvlorme taipsomane, aggangit tigulaurapkit
aulartilugit nunamit Egiptenemit. Testamentimne soĸĸosijui-
laungimatta, kammagijomalaungilakkatauĸ, Nâlegaĸ oĸarpoĸ.
10 Tamadsa Testamentiga (angerutiga) Israêlikunut uvlut
tamakkoa kingorngatigut pijomârtara, Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Per-
ĸojakka issumanginut pititsomavakka, ômatinginullo aglagoma-
vakka; taipkonungalo Gûdiojomavlunga, inuĸottigijomârivakka.
11 Nelliatalo inuĸattine ĸattangutinelônêt ajoĸertoriaĸaro-
mângilâ, oĸarlunelo: Nâlegaĸ illitariniaruk! Illûnatik illitari-
jomârmanga mikkinerpâmit anginerpâĸ tikkidlugo.
12 Nâpkigijomagapkit idluitulliningit ajorningillo pivlugit,
idluitulliningillo issumagijomaerpakka.
13 Oĸarlunele: Nutâmik, sivorleĸ nutaujungnaertipâ. Nu-
taungitorle pitoĸaujorlo ĸannilerpoĸ nungutauvingminut.

KAPITEL IX.

*Kristusib aunga tunnergutaujoĸ ajunginersauvoĸ Testamente-
toĸame tunnergutaulauĸtunit tamainit.*

TESTAMENTEME sivorlerme perĸojaĸalauralloarpoĸtauĸ
kivgartorneĸ Gûdemik, ivsornaitoviglo takkuksaujoĸ pivlugik.
2 Tagvane tupiub pârdlinga nappartitaulermat, nennergoar-
vîllo, sâlo, ĸaĸĸôjallo takkojaksat taĸamanêlauĸput; tamanna
ivsornaitovingmik taijauvoĸ.
3 Tupiuble illanga, upkoĸsûb aipangata ungatânêtoĸ, ivsor-
nainerpâmik taijauvoĸ.
4 Tagvanêlauĸpuk illuleĸut isserluanititsivik Goldeojoĸ,
iklerviglo angersimanertalik, illûnane ĸallersimajoĸ Goldemik;
mattoma illuane illuleĸuteĸalauĸpoĸ Goldemik, Mannanik pita-
lingmik, Aroniblo ajaupianganik nutaijoĸtalilauĸtomik, ujar-
ĸangniglo sâtungnik, angersimanerub aglaksimavigingnik.
5 Tamattoma ĸânganêpuk ânanaunerub Kêrubingoagik;
tâpkoa tâdlêvuk iksivautamik saimarvigijauvingmik; tamakkoa
mânna ingmigôlingatilugit oĸautaujariaĸangilat.

6 Tamakkoa tagva taimailingatitaungmatta, ajoĸertuijut ĸaut tamât ittilauĸput tupiub pârdlinganut, (ivsornaitovingmut,) kivgartornerlo Gûdemik piniarlugo.
7 Aipânulle (ivsornainerpâmut) ajoĸertuinerôjoĸ kissime attausiardlune Jâreme ittilauĸpoĸ, aungmik neksarlune kissiane, tunnergutiksaujomik nangminine, inuillo tammarĸattarningit pivlugit.
8 Tamattomunga Anerneĸ ajunginеĸ nellonaertitsivoĸ, apĸotiksaĸ ivsornaitovingmut saĸĸijârsimangimat sulle, tupeĸ sivorleĸ attortillugo.
9 Tamanna adsigêgutiksaulaungmat taipsomane; tagvane tunijingmatta tunnergutinik toĸĸotæksaniglo, Gûdemiglo kivgartortub issumanga tamakkoa nâmaksitilugo ajorpât.
10 Taimaitut nerĸiksarlo, imiksarlo ubvarnerillo sunatuinait, ivjornailijutiksallo uvinikut illusioĸojaulauĸput, âĸiksortauviat nelliutitsiarivlugo.
*11 **Kristusele** tikkipoĸ ajoĸertuinerôlerdlune perĸutinik pijomârtunik, tupikut ômangat anginersaujokut nâmaksinersaujokullo, aggangnut sennamangitokut, imaipoĸ, mattotunaĸ nappartisimangitokut;
12 Angusallublônêt nochaublônêt aunginut pingminane, aungminulle nangminerminut attausiardlune ivsornaitovingmut itterpoĸ, issoĸarniangitomik piulijauviksamik piniarutjilune.
13 Tuktuvaillo saukallo aungita, argjallo tuktuvangmit inungnut ivjornartunut serparsautaujut, ivsornaitikpattigik timit epĸêjarlugit,
14 Anginersavaksôjomik tagva Kristusib aungata (ivsornartoĸarane ingminik Gûdemut tunnigame, Anerneĸ ajunginеĸ issoĸangitoĸ pitsartutigællugo) epĸêjarpait issumavut piniarnernit toĸĸonartunit, Gûdemik ômajomik kivgartorĸovluta.
15 Tamanna pivlugotauĸ Testamentetâmik pijitserteovoĸ, ĸaiĸojaumajut perĸovlugit kingormgutijaksamik nunguniangitomik angerutaumajomik, toĸĸonermut piulijaujutiksamut ajornernit Testamentib sivorliub nelliuningane pijunit.
16 Testamenteĸartune, Testamentemik perĸojijoĸ toĸĸoĸârlune pijariaĸarmat.
17 Testamentib angerutinga attulermat toĸĸub kingorngane kissiane; attungilaĸ, Testamentemik perĸojijoĸ inôtillugo.
18 Tamanna pivlugo (Testamente) sivorleĸtauĸ, (Testamentetoĸaĸ,) aungmik najorteĸarane attorĸojaungilaĸ.
19 Môsesib perĸojat perĸojijut tamaita attuarêramigit inungnut illûnainut, nochaublo angusallublo aunginik tigusilerpoĸ, immermiglo, merĸuniglo aupaluktanik, Isopemiglo, tamakkonungalo aglait inuillo tamaita serparsarpait;
20 Oĸarlunelo [2 Môs. 24, 8]: Tagva Testamentib aunga, tamattominga Gûde perĸojingmat illipsingnut.

21 Taimaktauĸ tupeĸ perĸutillo tamaita attortaujut Gûde kivgartorlugo aungmut tamattomunga serparsarpait.
22 Illûnakasatiglo epĸêjartaulerput aungmut, perĸojat malliklugit. Aublo kovijauninganut kissianut issumagijaujungnaernerĸarpoĸ.
23 Taimaimat ĸilangmêtunut adsigêgutaujut epĸêjartaujariaĸalauĸput tamakkutigûna; ĸilangmêtulle nangmineĸ tunnergutinik, tamakkonangat anginersaujunik, pijariaĸarput.
24 Kristuse ittingimat ivsornaitovingmut aggangnut sennamajomut, (taimna miksekârtomut, ĸilangmêtomut adsigêgutiksaĸ,) ĸilangmulle itterpoĸ, pivluta saĸĸeromavlune Gûdib kênangata sângane.
25 Amalo: Ittingilaĸ, unuktoertorlune ingminik tunnivlune, ajoĸertuinerôjotut taipsotunaĸ Jârit tamaita itterpaktotut ivsornaitovingmut, aungme assianik neksarlune.
26 Taimaikune âniatitauĸattarajalauĸpoĸ sillaĸsûb pigiarninganit. Mânnale sillaĸsûb naggatâne attausiardlune saĸĸerpoĸ, ajornerit pêjariartorlugit, ingminik tunnivlune.
27 Sorlolo inuit toĸĸojariaĸarmatta attausiardlutik, kingorngagulle erĸartuiveĸaromârmat,
28 Taimaktauĸ Kristuse attausiardlune tunnergutautitaumavoĸ unuktoĸsuit idluitullininigit pêjarlugit. Aipânigle saĸĸeromârpoĸ ajortolionane neriuktunut tâpsominga, piulijaujutiksauvlune.

KAPITEL X.

Kristusib tunnininingata nâmagijauninganik. Okpernerme aulajuerĸojaunermik.

PERKOJALLE tachauvut perĸutinut pijomârtunut, perĸutemariongilat nangmineĸ. Jârit tamaita tunnijijuksauvut tunnergutinik taimaitsainartunik, tunnergusertulle nâmaksititaujutigijungnangilait.
2 (Nâmaksititaujutigikpattigik), tunijinerit soraerajalauĸput; Gûdemik kivgartortut issumamikut ikpigijungnaerajarmatta ajornermingnik, attausiardlutik sujungaititaulauramik.
3 Jârinele tamaine tamakkonunga erĸaititauĸattarput ajornermingnik.
4 Tuktuvaub saukablo aunginut ajornerit pêjarlugit ajornavingmat.
5 Tamanna pivlugo, sillaĸsoarmut pigame, oĸarpoĸ [Img. 40, 7]: Tunnergutinik pilliutiniglo pijomalaungilatit, timemigle âĸiksoilauĸpotit uvamnut.

6 Tunnergutinik ôtæksanik ajortoêrutiksaniglônêt ĸuviasut-
sangilatit.
7 Tagva oĸarpunga: Ahâk, aggerpunga, aglangne aglaksi-
mavoĸ uvamnik, Gûde pijomanît nâmaksisititæksarigapko.
8 Tagvane oĸarame: Tunnergutinik, pilliutiniglo, ôtaksa-
niglo, ajortoêrutiksaniglo pijomalaungilatit, ĸuviaginginivattit-
tauĸ, (perĸojat malliklugit tunnijauvaktut),
9 Tagva oĸarpoĸ: Ahâk, aggerpunga, Gûde pijomanît nâ-
maksisititsartorlugo. Tagva sivorleĸ soraertipâ, aipanga attor-
ĸovlugo.
10 Pijomajanga tamanna pitjutigællugo ivjornaititauvogut,
Jêsusib Kristusib timinga tunnijaungmat attausiardlune.
11 Ajoĸertuijullo illûnatik perĸojauvut, uvlut tamaita Gûde-
mik kivgartorlutik tunnijeĸattarlutiglo tunnergutinik taimaitsai-
nartunik; tâpkoale ajornerit pêjarungnatsangilait.
12 Tâmnale tunnijerĸârame tunnergumik attautsemik ajor-
nerit pivlugit, issoĸangitomut nâmatsainartomik, mânna iksi-
vavoĸ Gûdib tallerpiata tungâne.
13 Taimangat utaĸĸivoĸ ômigijine illijauĸârtinnagit ittik-
kame ikovrangænnut.
14 Tunnergumut attausênarmut nâmaksitilauramigit isso-
ĸangitomut ivsornaititauniartut.
15 Tamattominga Anernerub ajunginerubtauĸ kigligiudsivi-
givâtigut. Sivorngagut oĸalaurame [Jer. 31, 33.]:
16 Tamædsa Testamentiga (angerutigijomârtara) tâpkonunga
uvlut tamakkoa kingorngatigut, Nâlegaĸ oĸarpoĸ: Perĸojakka
pititsomavakka ômatinginut, aglagomavakkalo issumanginut.
17 Ajorningillo tammarningillo issumagijomaerpakka.
18 Tamakkonangalle issumagijaujungnaertune, tunnergutik-
sat attorungnaeriaĸarivut ajornerit pivlugit.
*19 **Tagva** mânna ĸattangutikka, sivôranata itterungnarapta
ivsornaitovingmut, Jêsusib aunga pitjutigællugo,
20 Tamattomunga apĸotiksarsilauĸpâtigut nutâmik ômanar-
tomiglo, upĸoĸsoakut, tagva uviningmigut;
21 Ajoĸertuinerôjoĸaraptalo Gûdib iglunganut:
22 Aivigilavut tagva, ômamut mikselingmut, okpermarikluta,
serparsartauvluta ômatiptigut, ĸellarudjârtauvlutalo issumamit
passijaksaujomit, ubvarsimavlutalo timiptigut immermut ivjor-
naitomut;
23 Attavigênarlavuttauĸ kigligiudsineĸ nerriungnermik,
aulajungnangerluta; (angilauĸtoĸ tamattominga nellagôrmat;)
24 Nangminiptingniglo udjertortigêkta, kajungersartigêngner-
mut, naglerĸovluta ajungitullerĸovlutalo.
25 Kattimaniksavullo kammagijungnaerniarnagit, sorlo illa-
ngit pivangmatta; ĸaiblartigêklutale, taimaglo pijariaĸaluarpoĸ,
tautukapse, uvluksaĸ ĸaglilermat.

26 Miksekârnek illitarerkârlugo, pijarælluta idluitulligupta, tunnergutiksakarungnaerpogut tâva ajornerit pivlugit;
27 Erksinartoksoarmigle nerriugijæksakarpogut erkartuivingmik, ikkomamiglo illimanartoksoarmik, nungutsiniartomik akkerartortunik.
28 Môsesib perkojanginik tapatojokarpat, nâpkigijaunane tokkotaukojauvok, magguk pingasullônêt kigligiudsiningit mallik-lugit:
29 Immakâ, sugaluluartoksoarmik pidlartaujutiksarsiniarasugivasse (inuk) tullertok Gûdib erninganik, ivsornautigilugolo Testamentib aunga ivsornaijutigilauktane, mittautekartorlo Anernermik saimarsautaujomik.
30 Kaujimagaptigo tâmna okartok [5 Môs. 32, 35. 36.]: Kiglungnek akkiniarnek uvanga pigijara, uvanga akkiniaromavunga, Nâlegak okarpok. Amatauk: Nâlekab inukotine erkartoromârpait.
31 Erksinadlarpok, Gûdib ômajub agganginut ochoniarnek.
32 Uvlôlauktulle erkaumasigik; taipsomane kaumaksartaumavluse angijomik kappiasuktitaulaurapse, ânianartunik attorluse.
33 Illangagut nangminek mittautaunermut kappianartomullo allêkutaulaurapse; illangaguttauk illaulaurapse taimaitutigut siorniortitaujunut.
34 Illapsugilaurapsinga kellaksorsimajunga, kuviasukluse aglât kennuersâlaurapse perkutipsingnik aksârtaugapse; illipse kaujimajose, ajunginersamik nunguniangitomiglo nangminipsingne perkutiksakarapse kilangme.
35 Tættekarnise eginassiuk, angijomik akkilertaujomârmat tamanna.
36 Kennuersârnermigle pijariakarpose, Gûdib pijomajanganik attutsiarkovluse, angerutigijaumajomiglo illangiutititaulerkovluse.
37 Annikitoarsungmik sulle tamattoma kingorngagut aggertuksak aggerniarmat, mullutsannane.
38 Idluartuble okpernek inôtiginiarpâ. Kemâniartorlo, taimna tarnima kuviasûtiginiangilâ.
39 Uvagulle illagingilavut kemâjut erkartortaujomârlutik; okpertulle illagivavut tarnimingnik piiuliklertut.

KAPITEL XI.

Okpernilingnik igjarœksaujunik.

OKPERNERLE tunganartomik tætteĸarniovoĸ nerriugijæksanik, ĸollanginiolarmelo tækkuksaungitunik.

2 Tâpsomûna sivorlît (nertornartomik) kigligiutigijauvut.

3 Okpernermut illitarsivogut, sillaĸsoaĸ Gûdib oĸausinganut pingortisimangmat; takkuksaujut tamaita pingortitaumangmatta sunaungitomit.

4 Okpernermut Abele tunnijivoĸ tunnergumik ajunginersamik Kainemit; ômangat idluarlune kigligiutauvoĸ, Gûde tunnerguserninganik kigligiutjingmat; tamattomûnalo sulle oĸâlavoĸ, toĸĸungagalloardlune.

5 Okpernermut Enoch aularudjauvoĸ, toĸĸo takkonago, nennijaunanelo, Gûdib aularutingmago; aularutjauĸârtinnago kigligiutaungmat, Gûdemut ĸuviagijaungmat.

6 Okperneĸangitunele Gûdemut ĸuviagijauneĸ ajornavikpoĸ; Gûdemut tikkitsomajoĸ Gûdeĸartomik okpertuksauvoĸ, ĸennertiminut akkiniarteojomik.

7 Okpernermut Noa, Gûdemut oĸautjaugame sulle takkuksaungitunik, Gûde naipertorlugo umiaksoarmik sennavoĸ, illame piulijauviksangænnik; tamattomunga sillaĸsûb inungit erĸartorpait kingormgutilerlugolo idluarsineĸ, okpernermit pijoĸ.

8 Okpernermut Abraha nâlelauĸpoĸ, nunamut kingormgutijaksariniartaminut aularĸojaulerame: aularpoĸ namut ainermik nellogalloardlune.

9 Okpernermut tujormiangolauĸpoĸ nuname angerutaumajome, pijæksaringitamine sorlo; tupênaĸarlune Isaarlo Jâkolo illagivlugik, kingormgujeĸattaujûk angerutigijaumajomik tamattominga.

10 Neriukkame iglugasæksoarnik, tunganilimajunik, sennajingat pingortitingallo tagva Gûde.

11 Okpernermut Sarataug pitsartutitaulerpoĸ singailerdlune, ernivlunelo erniviksanga annigorsimajarêralloartillugo, okpernartônasugigamiuk tamattominga angilauĸtoĸ.

12 Taimaimattauĸ timemit attausênarmit toĸĸungakasaktomik unuktoĸsuit erniangovut, sorlo uvloritjatitut ĸilangmêtutitut, siorĸatitullo immab kiglinganêtutitut kittiksaungitutitut.

13 Okperlutik taipkoa illûnatik toĸĸovut, angerutigijaumajut piginagit; ungasiktomille takkolauĸpait ĸollarnagillo ĸuviasûtigivlugillo; kigligiksarputtauĸ tujormiangonermingnik takkorngartaunermingniglo nuname.

14 Taimaitomik oĸartut nellonailivut, nunagimaringniartamingnik nunaksarsioramik.
15 Illa, ĸemaktatik issumagilaurunitsuk, piviksaĸarajalauĸput utterungnarlutik.
16 Tâmnale pinnago kippilerput ajunginersamik, tagva ĸilangmêtomik. Tamanna pivlugo Gûdib kangusûtigingilait Gûdingænnik taijauvlune; iglogasæksoarnik âĸiksoilaurame taipkonunga.
17 Okpernermut Abraha tunnerguserpoĸ Isaarmik ôktortaulerame; ernetuarlo tunnivâ angerviomagalloardlune,
18 Oĸautigijaujoĸ imâk: Kinguvâksarnik taijaĸ Isaarmit pijomârpoĸ. [1 Môs. 21, 12.]
19 Issumavlunelo: Gûde tupaktitsijungnarivoĸ toĸĸungajunit; tamanna pivlugo adsigêgutiksarællugo ama tigulerivâ.
20 Okpernermut nelliutuksat pivlugit Isaab Jakolo Esauelo saimauserpak.
21 Okpernermut Jakob saimauserpak Jôsefib ernigik, ajaupiame nuvua púvigilugo.
22 Okpernermut Jôsefe toĸĸolerame oĸautjivoĸ Israêlib ĸittorngangita aularviksaĸaromârningænnik, perĸojivlunelo saunine pivlugit.
23 Okpernermut Môsese erniangomangmat, taĸĸinik pingasunik ijerartoangolerpoĸ angajoĸângminut, tækkoleramikko innerĸonadlartoĸ nutaraĸ; attaniviksûb perĸojanga sivôraginago.
24 Okpernermut Môsese, inumariolerame, Faraub panningata erninganik taijaujomaerpoĸ.
25 Gûdib inuĸottingit siorniorĸattigijomavlugit annerosungnersauvoĸ ajornerub allianarninganit annigorsârtomit.
26 Mittautaunerlo Kristuse pivlugo akluijutaunasugiluarpâ Egiptenib perĸutivaksoanginit: akkiksaĸ issumagigamiuk.
27 Okpernermut Egiptene ĸemakpâ, attaniviksûb ningarninga sivôraginago; takkuksaungitoĸ attavigigamiuk, tautuklugo sorlo.
28 Okpernermut aularviksiorlunelo aungmik kovisiviksiorpoĸ, erniangoĸârtunik toĸĸotsijomut aktortauĸonnagit.
29 Okpernermut taipkoa immarbik aupaluktaĸ apĸotigivât, sorlo nunakut pannertokut ingergavlutik; Egiptenemiuttauĸ ôktorpât, ippidlarlutiglo.
30 Okpernermut Jerichub avaloĸsoangit ochovut, uvlut 7it kaivallaklugit pissugvigerĸârmagit.
31 Okpernermut Rahabe anguniarpaktoĸ nungutaulaungilaĸ okpingitut illagællugit, nautsertortuksak illanâĸarlune illalioramigik.
32 Sumiglo sulle oĸariaĸarĸik? Annertuluadlarajarpoĸ, Gideonelo, Barakelo, Simsonelo, Jeftalo, Dâvidelo, Samuelelo, nellautaijullo unipkautiginajarupkit.

33 Taipkoa okpernermut sâlaĸalauĸput attanniovingnik; idluarsailauĸput, angervionermik pititaulauĸput, Loevillo ĸanniâlungit simmilauĸpait,
34 Ikkomab pitsartuninga ĸammippât, saviksûb ipingninga ĸemmâmavât, sangênermingnit nakkoĸsititauvut, sorsugiartornermingne pitsartutitauvut, takkorngartat sorsuktoĸutsoangit ochotidlalauĸpait.
35 Arnat toĸĸungajiatik ama tiguvait ômartitaujut; assingille annaudlarauvut, (toĸĸomit) piulijauniksarsioratik, makkiviksaĸ ajunginersaĸ tikkitsomagamitsuk.
36 Illangit mittautaudlalauĸput nerĸersortidlarauvlutiglo, ĸellaksugauvlutiglo, parngnanaerutjaumavlutiglo.
37 Ujarĸanut millortauvut, ullimâdlartauvut, kappijaudlarput, saviksoarmut toĸĸotauvut; arvertalauĸput saukallo tuktuvaillo aminginik annorâĸarlutik, saksâdlarlutik, kiksarnartomik attorlutik, kappiasuktitaularmiglo;
38 Sillaĸsûb inungita nellopĸotijutigijæksarilauĸtangit, arvertalauĸput siorniorlutik inuĸajuitune ĸaĸĸanelo, nunablo ĸongnângine ĸairosunginelo.
39 Tâpkoa illûnatik okpernermik kigligiutauvut, angerutigijaumajoĸ piginago.
40 Gûdib ajunginersamik issumasimavigingmattigut sivorngagut, taipkoa nâmaksititauĸonnagit uvagut illautinnata.

KAPITEL XII.

Soĸĸosijuerĸojaunermik. Kappiasungnipta saimanarningœnnik. Ajungitune tamaine pivalliajuksaunermik, Têstamentitâb saimanarningit anginersaungijaidlarmatta sivorlinit.

Tamanna pivlugo uvaguttauĸ, kigligiutsijunik taimak unuktigijoksoarnik avatiptigut peĸarapta: Ajornerit allarlavut uvaptingnut nippingatsainartut erĸinautigijavullo, ĸennuersârlutalo aĸpangerta aĸpalliuterĸojauniptingne,
2 Jêsuselo takkunârlugo, okpernermik pigiarnikteolarmelo nâmaksititsijeojoĸ; tâmna ĸuviasûteĸarungnarajalauĸtoĸ, senningajolik ĸennuersârlune attorpâ, kangunarningalo kammagingilâ, mânnalo iksivajoĸ Gûdib iksivautaĸsoangane, tallerpiata tungâne.
3 Tâmna ĸennuersârtoĸ taimak angitigijomik ajortoliksoarnut akkerartortauvlune erĸarsiuk, merngortorĸonnase, katsungataililuselo tarnipsigut.

*4 **Sulle** ause kovilaungigalloarapsiuk, akkerartornise ajortunik pitjutigællugit;

5 Puigorêrpasselo oкausek taimna nakkoкsinadlartoк illipsingnut, кittornganut sorlo pijck [Sal. oкâl. 3, 11. 12.]: Ernîk, Nâlekab sugiarninga nachoginiarnago, mungunganiarnaglo, tâpsomunga pidlartauguvit.

6 Nagligijane Nâlekab sugiarmagit, ernerilertanelo illûnaita issaкaniarpait.

7 Sugiartaunek nâmagigupsiuk, tagva Gûdib piniarvigivâse кittorngariluse. Nane ernekarкa atâtaminut sugiartaungitomîk?

8 Sugiartaungikupsele, sorlo illûnatik tamattominga illangiutititaungmatta, tagva tammângainâgauvose, кittorngaunaselo.

9 Atâtagijavut timiptigut sugiartigilauraptigik illeragilugillo, tagva piluartomik tarnib atâtanga nâlegæksaringilavût, inôкovluta?

10 Taipkoale tagva uvlut ikkitut sugialauкpâtigut issumamingnik; ômale pivâtigut attornartomik, ivjornaininganik illangiutititauкovluta.

11 Sugiartaunerille illûnatik attortillugit кuviasûtiksaunasugingilavut, kiksautigivavulle; kingornganele tamakkonunga illisimatitaujut, ullapirsarnartomik idluarniksamik tunnitsiviginiarpait.

*12 **Tamanna** pivlugo ama kiviksigik aggait кassungajut sêrкullo nukkingertut; [Jes. 35, 3.]

13 Majanganaselo tutiniaritse itikkapsingnut, tussiaktotut neliat кoitarкonnago, inûlijaungârкovlugole.

14 Ullapirsauteкarnermik illûnainut pinasuaritse, ivsornainermiglo, tamattominga pinasuangitut Nâlegaк tækkoniangimatsuk.

15 Udjertoritselo Gûdib saimarsautânik kingurailertoкarкonnago; amârmik кassilinartomik perortoкarкonnago, akkerartortigêngnermik saккertitsilune, unuktullo tâpsomunga ivsornartitaulerкonnagit.

16 Assiniartoкarкonnagolo, Gûdemut issumaкangitoкarкonnagolônêt Esauetut-itomik; tâpsoma nerкiksaк attausênaк pivlugo erniangoкârnine niorvgutigigamiuk.

17 Kaujimagapse, kingorngane saimaudsaunek kingormgutijomagamiuk, perкojaujungnaermat; (atâtame) issumanga ablatsângortilugo sapperame, кeavlune taimailingatinasuaralloardlugo.

*18 **Kaккamut** aktortaujungnartomut, ikkomamut ikkoalajomut tikkinginapse, tâvligâtalingmullônêt, tâкsoaкtalingmullônêt, sillarnerluksoaкtalingmullônêt;

19 Tiptulautib nippinganullônêt, oкautsit nippinginullônêt; taipkoninga tussalauкtut tussaromalaungilait oкautsemik oкautjaujomanginamik.

20 Oĸautaumajut tagvane sapperamigit. Nergjutillo illa-
ngata ĸaĸĸaĸ aktoruniuk, ujarĸanut milloræksaulauĸpoĸ, pitti-
gæksaulauĸporlônêt.
21 Tækkojaujullo taipkoa erĸsinartoĸsôngmatta, Môsese
oĸarpoĸ: Erĸsivunga sajudlarlungalo.
22 Illipsele Zionib ĸaĸĸanganut tikkisimavose, Gûdiblo
ômajub iglugasaksoanginut, Jerusalemut ĸilangmêtomut, Enge-
lillo tausendeoĸattartut unuktoĸsôninginut,
23 Erniangoĸârtullo illagêngninginut, ĸilangme aglaksima-
junut, Gûdemullo tamainik erĸartuijomut, idluartullo pijarêrsi-
majut anerninginut;
24 Pijitsertomullo Testamentetâmik Jêsusemut, aungmullo
serparsautiksamut, ajunginersamik oĸâlajomut Abelib (aunganit.)
25 Udsertoritse, oĸâlajomik tappatoĸonnase, Taipkoa, nu-
name oĸâlatillugo tappatôlauĸtut, ĸemmâjungnalaungimatta,
tagva uvagut piluartomik ĸemmâjungnangilagut, ĸilangmit oĸâ-
lajoĸ tappagiguptigo.
26 Tâpsoma nippingata taipsomane nuna aulatipâ: Mânnale
kigligiutsivoĸ, oĸarlunelo [Hagg. 2, 6. 21.]: Ama attausiarlunga
aulatitsijomavunga nunamik kissianeungitoĸ ĸilangmigletauĸ.
27 Imâgle oĸarame: „ama attausiardlunga“, saĸĸertitsivoĸ
aulajungnartut ablatsaujomârmatta sennamajutitut, aulajuitut
itsainarĸovlugit.
28 Tamanna pivlugo Nâlegauvik aulajuitoĸ pigaptigo, sai-
marsauteĸarluta (attutsiarlavut); tamattomunga Gûde kivgar-
torlugo ĸuviagijanganut, kuksasukluta naipertugarivlugo.
29 Gûdivut ikkomaungmat nungutsijoĸsoaĸ.

KAPITEL XIII.

Kaiblaijutiksanik sunatuinarnik.

SORAERASE ĸattangutigêktutitut nagliktigêgitse.
2 Siniktarvionermik puigorniarase, illangit, taimailioramik,
ĸaujimanatik Engelinut sinniktarviolaungmatta.
3 Kellaksorsimajut issumaginiarsigik, ĸellaksorsimaĸattauju-
titut; siorniortullo, illipse nangmineĸ sulle timeme inôgapse-
tauĸ.
4 Nulliarêngneĸ idluatsainarle tamaine, nulliarêllo innanga-
viat ivsornaile; assiniartulle nulliarêngnermiglo asseroijut Gû-
dib erĸartoromârpait.
5 Illiornise pijomatudlarnermik illaĸarniarane, pigijase ta-
mâne nâmagisigik. Nangmineĸ oĸarmat [5 Môs. 31, 6.]: Kem-
mangniatsangilagit allarniarnaglônêt.

6 Taimaimat oĸarungnarpogut [Img. 118, 6.]: Nâlegaĸ piuli-
jigigapko, erĸsijomangilanga. Sunamik inuit piniarvigijungnar-
pângâ?
7 Erĸaumaniarsigik ajoĸertortise, Gûdib oĸausinginik illip-
singnut oĸâlalauĸtut; tâpkoa inôsingita naggatât ĸemmergosiuk,
okperningallo malliklugo.
8 Jêsuse Kristuse, ikpeksaĸ uvlomelo, issoĸangitomullo
tâmnatsainaĸ.
9 Aulatautailititse ajoĸertûtsinut sunatuinarnut tussarngar-
tanullo; pivianadlarmat, ômat aulajungnangerpat; tamanna sai-
marsaumut pivoĸ, nerĸinut pinane, attungimatta tamakkoa pi-
nasuartimingnut.
10 Uvagut (okpertôjogut) Altâreĸarpogut, tamanna nerrivi-
gijungnangilât kivgartortut tuperme.
11 Nergjutit nellîta aungit ajoĸertuinerôjomut âtaujut iv-
sornaitoviub illuanut ajornerit pivlugit, taipkoa timingit ôtau-
lermatta tupersuit avatænne.
12 Tamanna pivlugo Jêsusetauĸ âniatitauvoĸ ittertarviksûb
sillatâne, inuit ivsornaititsomavlugit aungminut.
13 Nellipsarlavut tagva mânna tupersuit avatænnut, mittau-
tauninga attorlugo.
14 Mâne iglugasæksoaĸanginapta ĸemaktauniangitunik, nel-
liutuksarsiorpogulle.
15 Soraerata tagva Gûde âtsivigilavut tunnergutinik nertor-
dlerutinik tâpsomûna, tagva oĸautsinik nertordlertunik ĸanga-
sinângnit pijunik, attinganik kigligiudsijunik.
16 Avâgosungneĸ aitortuinerlo puigorniarasigik; tunnergutit
taimaitut Gûdib ĸuviagingmagit.
17 Ajoĸertortise nâleklugillo mallingniarsigik; udsertor-
matta tarnipsingnik, akkiortuksauvlutik tâpkoa pivlugit; tai-
mailiorĸovlugit ĸuviasuklutik, annersauminatik; tamanna id-
luatsangimat illipsingnut.
18 Tuksiarutitigut. Uvagut manigornivut imaipoĸ, passi-
jæksaungitomik issumaĸarapta, idluartomiglo inônasuarapta
illûnâne.
19 Kaiblaluarpapsele, taimailiorĸovluse, tuavinersamik ama
tunnijauĸovlunga illipsingnut (tikkilunga).
20 Gûdible ullapirsaijub, toĸĸungajunit annititsijub Nâle-
gaptingnik Jêsusemik, saukat mianerijersoanganik, Testamentib
issoĸangitub aunganut,
21 Tâpsoma idluarsarlise, illûnâne ajungitullijungnarĸovluse
perĸojangit piniarlugit, sennalunelo illupsingne ĸuviagijaminik,
Jêsuse Kristusikut; tâmna nâlengnarsile issoĸangitomit isso-
ĸangitomut. Amen.
22 Kaiblarpapsele ĸattangutikka, idluiginiarasiuk oĸauseĸ
tamanna idluarsautiksaĸ; naitomik aglagvigilaurapse.

23 Nellokongilapse kattangutivut Timôteuse ama kellarut-
jârtaungmat; tâmna aiparivlugo takkojomavapse, tikkituarpat.
24 Salutisigik ajokertortise illûnaita ivsornaitullo illûnaita.
Kattangutit Itâliamiut salutipâse.
25 Saimarsautib illagilise illûnase. Amen.

Ebrêerinut tamakkoa aglaktaumavut Itâliame, Timôteusiblo neksarpait.

JAKOBUSIB AGLANGIT.

KAPITEL I.

Okumaitokartillugo kennuersârkojaunermik. Piniarnikut Gûdib kivgartortaujuksauninganik.

JAKÔBUSE, Gûdib Nâlekablo Jêsusib Kristusib kivganga,
kinguvârêt 12it sunatuinarne siamangajut sivorlermik kuviasû-
tekarkovakka.
2 Kattangutikka nagligijakka, angijomik kuviasugitse, suna-
tuinarnut ôktortaulerupse,
3 Kaujimavluse, okpernipse ôktortauninga kennuersârner-
mik sakkertitsingmat.
4 Kennuersârnerle sokkosijuituksauvok naggatânut, nâmak-
serkovluse, illuitôlerluselo, ajoksarkonnaselo.
5 Illapsele nelliat sillatunermik ajoksarune, Gûdemut tuk-
siarle, tâpsoma illûnaita tunitsivigivait issumalingasuêrlune,
nelliallônêt kippilugvigingilâ; tamattominga tagva tunnitsivio-
niarpok.

6 Okperlunele tuksiarle, ĸollarniarane; ĸollartoĸ immarbik-
sûb mallingititut annoremut aulataumajutitun-ingmat.
7 Inuk taimaitoĸ issumaĸarniarane Nâlekamut sumik tunit-
jivioniarnerminik.
8 Inuk ĸollartoĸ maggoguserpoĸ piniarnermine tamaine.
9 Kattangulle nikkanarsârtoĸ nertôtile ivlernarnerminik;
10 Akluitorlo nikkanarnerminik nertôtile: asseroromârame
iviksukkab nuvugolângatut.
11 Seĸĸineĸ kiaksôvlune nuilermat, iviksukkat ĸunnuler-
put, nuvugolângillo kattakput, tautuallo ânanaudlartoĸ asseru-
dlarpoĸ: taimaktauĸ akluitoĸ apĸotimine panneromârivoĸ.
12 Piloridlarpoĸ angut ôktortaunermik ĸennuersârtoĸ; ôktu-
gaudlarame, tagva niaĸôtemik ômanartomik pijomârpoĸ Gûdib
angerutigijanganik nagliktiminut.
13 Nelliat ôktortaulerune, oĸarniarane: Gûdemut ôktortau-
lerpunga. Gûde ôktorlukteunginame, ôktorniangilaĸ attautse-
miglônêt.
14 Inugle ôktortaulerpoĸ ikligunerminut kajumiksartauvlu-
nelo uerisartaugame.
15 Kingorngane ikliguneĸ sâlaĸalerangame, idluitullinermik
saĸĸertitsivoĸ; idluitullinerle attortaukpat, toĸĸomik saĸĸer-
titsivoĸ.
16 Tammarniarase, nagliktakka ĸattangutikka.
17 Tunnergutit ajungitut illûnatik, tunnergutillo nâmaksijut
illûnatik pikangat pivut, ĸaumajub atâtanganit; tâpsomane soĸ-
ĸosernеĸangilaĸ simmertigêgatiglônêt tâĸtorlo ĸaumajorlo.
18 Issumaminik tâpsoma ernertârilauĸpâtigut, mikseĸâr-
nerub oĸausertanginut; sivorliojôĸovluta pingortitanginit.
*19 **Tamanna** pivlugo, ĸattangutikka naglingnartut, inuit
illûnatik attunit tussarlutik pisârlît, oĸâlavlutigle pinasârlît,
ningarlutiglo pinasârlît.
20 Inûb ningarninga Gûdib idluarijanginik pingimat.
21 Taimaimat maĸĸojungnartut ajornerillo tamaita pêjar-
niarsigik; akkerartoraselo illaliorsiuk oĸauseĸ, illupsingnut
pititaujoĸ, tarnipsingnik piloriktitsijungnartoĸ.
22 Oĸauserle nâletsiarsiuk, tussatuinarlugo pinnase, taimai-
liornermut nangminipsingnik uivêrigapse.
23 Tussatuinartoĸarpalle oĸautsemik, nâlengnagolo; tâpsoma
adsigivâ angut, tachartôtikut kênaminik ĸemmergojoĸ;
24 Ingminik ĸemmergoĸârdlune aularame, illinganine tag-
vainaĸ puigorlugo.
25 Ullernaersitsiartorle perĸojamik nâmamariktomik kiv-
gaujungnaertitsijomik, tâpsomanêdlunelo soraerane; tâmna pui-
gorsârane tussatuinangilaĸ, nâleklugole piniarpoĸ; tamailior-
nermine tâmna piloringniarpoĸ.

26 Akkunapsingnêtoкarpalle Gûdemik kivgartorasugijomik, oкканelo attornerluktailitingikuniuk, ômattinele asserorlugo: tâpsoma Gûdemik kivgartorninga piutsangilaк.
27 Idluartomik passijæksaungitomiglo Gûdemik kivgartorneк Gûdib Atâtab sângane imaipoк: Illiarsuit uigarnerillo siorniorningine takkojartorlugit, nangminerlo ivsornartitautailivlune sillaкsoarmiunut.

KAPITEL II.

Nellâgut okpertôjut inûb tautua attunginasugivât; okpernitiglo piniarnikut saккertipât.

KATTANGUTIKKA, issumaniarase, okperneк Jêsuse Kristusemut, ânanaunerub Nâleganganut inûb kinausinganik kammaкojingmat.
2 Angut kattimavipsingnut itterpat, Goldemik кetterdlermilik ânanaudlartomiglo annorâlik, aklujorletauк annorâluktoк itterpat;
3 Kammagilerupsiuglo annorâtsiariktoк oкarvigilugolo: Maunga igvit ingitit ânanaunersamut; aklujomullo oкarupse: Ingane igvit nangilerit, maungalônêt ittikkamnut ingitit;
4 Nâmaktomik issumaginajangilasse tamanna; erкartuijôlertosele, idluitomik adsigêngititsivluse.
5 Nâlegitse, nagliktakka кattangutikka: Sillaksoarme mattomane aklujut, okpernermik akluilutik Gûdib annerilaungilagît, kingormgujeкovlugit nâlegauvingmik, nagliktiminut angerutigijaminik?
6 Illipsele aklujoк nachogivasse. Akluitut tâpkoangongilat aksorôtijise, kiglisiniarvingmullo pitiluse?
7 Tâpkoangongilat mittautiggit attermik ajungitomik atserartaujutigijapsingnik?
8 Attaniviksûb perкojanga (pijarialiksônerpâк) nâmaksitikupsiuk, aglait malliklugit: Inuкattit illiktut nagligiuk; idluartomik pivose.
9 Adsigêngititsigupsele inungnik, idluitullivose, tappatojoкsôjutitullo perкojanut pidlartauniarpose.
10 Perкojanik tamainik nâlektub, attauserle nâlengikuniuk, tamaita pidlartaujutigivait tâpsoma.
11 Imâk oкartoк: Nulliarêngnermik asseroijuksaungilatit; tâmnatauк oкarmat: Inuartuksaungilatit. Nulliarêngnermik asseroingikolloaruvit, inuaruville, perкojanik tappatojoкsôvotit.
12 Taimak oкâlatitse, taimaktauк piniaritse, erкartortaujomârtutitut perкojanut kivgaujungnaertitsijunut.

13 Nâpkigosujuitorle nâpkigosujuitomik erĸartortaujomâr-
mat; nâpkigosungnerle nertôtivoĸ erĸartuinermut pijaunane.
*14 **Kanoĸ** attornarĸâ, ĸattangutikka, okperneĸarnermik
oĸartoĸarpat, ajungitullineĸaranelô? Okpernerub taimaitub
piulinajarpaûk?
15 Kattangulle angullônêt arnarlônêt peĸangimarikpat, pik-
saminik ajoĸsarlune;
16 Akkunapsingnêtublo oĸarvigikpagit: Gûdib ikajorlise,
kitjaĸejâritselo aĸĸeartuleritse; tunnitsiviginagillo timib pik-
sanganik: ĸanoĸ ikajortiginajarĸatsûk tamanna?
17 Taimaktauĸ okperneĸ ajungitullinermik illaĸangikune,
toĸĸungavoĸ ingmine.
18 Oĸartoĸarajangikunele: Igvit okperneĸarpotit, uvangale
ajungitullineĸartunga; okpernernik, piniarnernik illaĸangitomik,
takkotilaunga, okpernimniktauĸ takkotiniarapkit piniarnimnit.
19 Attautsemik Gûdeĸartomik okperpotit: idluartomik tai-
mak pivotit; Sâtanasittauĸ tamattominga okperivut sajuklutiglo.
20 Inugle attungitôjotit, nellojungnaeromavêt, okperneĸ aju-
ngitullinermik illaĸangikune toĸĸungangmat?
21 Abraha atâtavut ajungitullinerminut idluarsititaungilâĸ,
ernerminik Isaarmik tunnerguserame Altareme?
22 Tagva takkovotit, okperneĸ piniarĸattaungmat ajungitul-
liningane, okpernerlo nâmaksititaungmat ajungitullinermut.
23 Aglaillo nellautsivut imailijut: Abrahab Gûde okperivâ,
tamannalo pivlugo idluarsititaulerpoĸ, Gûdiblo illanânganik tai-
jauvlune. [1 Môs. 15, 6.]
24 Takkovose tagva, inuk idluarsititaulermat ajungitulliner-
mut, okpernermut kissianut pinnane.
25 Taimaktauĸ anguniartoĸ Rahabe idluarsititaungilâĸ aju-
ngitullinermut, tillijaujuk illalioramigik, apĸosiniublo assiagut
aulartilugîk?
26 Sorlo time toĸĸungangmat anerneĸangikune, taimaktauĸ
okperneĸ toĸĸungagivoĸ piniarnermik illaĸangikune.

KAPITEL III.

Oĸab attortautsiarninganik attornerluktauninganiglo. Sillatu-nerub pângat pijub illinganinganik ullapirsainartomik.

KATTANGUTIKKA, illûnatiungitoĸ ajoĸertuijôjomaniara-
tik, ĸaujimagapta, anginersamik tagva erĸartortaujomârapta.
2 Illûnata tammarpakkapta sunatuinarnik. Oĸautsemulle
attautsemullônêt tammangitoĸ, tâmna nâmaksivlune angutau-
voĸ, timetauĸ illûnât idluitullitailititsungnarpâ.

3 Ahâk, horsit noKKilautinut pivavut nâlektilugit uvapting-
nik; timersoangillo aulatipavut.
4 Ahâk, umiaKsuit, angijoKsôgalloartut, annorersoarmullo
ingergartitaudlaralloartut, aKKôtearsungmut torârtitaulerput,
aKKotub pijomajanganut.
5 Taimaktauk okaK avatearsôvoK, angijoKsoarniglo pititsi-
voK. Ahâk, ikkomârsungmut napârtoKsuit ikkitaujungnangilât?
6 OKaKtauK ikkomauvoK, sillaKsoangolarmelo idluitoKsoar-
nik tættædlune. Taimaidlune oKab avatipta akkorngænnêtub
time illûnât ivsornartipâ, ikkilugolo inôsivut illûnât, ikkitau-
game Sâtanasib ikkomanganut.
7 Nergjutillo tingmitjallo Kuglugitjallo ômajoKsuillo immaK-
siutit illûnatik nujuititaulerput, inungnut pitsartuêrutijauvlutik;
8 OKarle inûb pitsartuêrutivlugo ajorpâ, noKKartitaujung-
nangitoK una, ajortoKsoaK toKKonartomik pitaliksôjoK.
9 Tâpsomunga Gûde Atâta nakoridlarpavut, tâpsomunga-
tauK inuit piluktauKovavut, Gûdib adsinganut pingortisimajut.
10 Kannermit attautsemit annijoKarpoK nertordlernermiglo
piluktauKojinermiglo. Kattangutikka, taimaituksaungilarle.
11 Puilavik killarmit attautsemit mamaKtomiglo Kassilinar-
tomiglo puilanajarKâ?
12 Kattangutikka, napârtoK FaigeliksaK orKsumik perortit-
sijungnarKâ? ubvalo napârtoK WaineliksaK Faiginîk? Taimak-
tauK puilavik tarriomiglo immermiglo immaKarungnanginivoK.
*13 **Kina** akkunapsingne illisimavlunelo sillatuvâ? Tâmna
ajungitullinerminik nellonaijaile inôtsiarnerminut, Kennuêlunelo
sillatolunelo.
14 Omatipsigulle annerutjinermik Kassilinartomik, akkerar-
tornermiglo peKarupse, nertôtiniarase, sæglunaselo mikseKârneK
akkerartorlugo.
15 Illisimanerle tamanna pângat pingilaK nunamille, inung-
nit, Sâtanasemillo.
16 Annerutjinerlo akkerartornerlo pikablânermik idluitulli-
nermiglo najorteKarmat.
17 Sillatunerle pângat pijoK sivorlermik ikliguktailivoK, tai-
maktauK ullapirsausêjoK, Kennuêtok, oKautsarêngitoK, nâpkigo-
suktoKsôjoK ajungitullekattarlune, adsigêktitsijoK, takkormô-
juitoK.
18 Idluarnerle taimaitut malliktingat karngasûtaulerpoK
ullapirsaume, taipkonunga ullapirsaumik attortunut.

KAPITEL IV.

Sillaĸsûb illusingatut issumaĸarneĸ akkerartôtinermik saĸĸertitsivoĸ. — Pimariutertailerĸojaunermik.

AKKERARTÔTINEK sorsungnerlo akkunapsingne nakit pivâ? Ikligunеĸ timipse avatingine attanniotijoĸ pitjutigingilaûk?

2 Pijomatudlarpose pinnaselo; ômisukluselo annerutjivose, sulinaselo taimaigalloardluse; akkerartôtivluselo sorsukpose; peĸaraselo sumik, tuksianginapse.

3 Tuksiaralloarpose, pititaunaselo, tuksiarnerlukkapse, imaidluse, ikligunise nâmaksitilugit inôniaromavluse.

4 Nulliarêngnermik asseroijose, angutillo arnallo, ĸaujimangilasê, sillaĸsoarmiunik illanâĸarneĸ Gûdemik ômisungniongmat? Sillaĸsoarmiunik illanâĸaromajoĸ, Gûdemik ômisukteolerpoĸ.

5 Aglait sulinatik oĸarasugivisigîk: Anerneĸ illupsingnêtoĸ ômisungnermik akkerartorosukpoĸ.

6 Anginersamigle saimarsaumik tunnijidlarpoĸ. Taimaimat aglait oĸarput: Piojorijut Gûdib akkerartorpait, piojorijuitullo saimauserpait. [Sal. oĸâl. 3, 34.]

7 Tamanna pivlugo Gûde naipertugarivlugo pititse. Sâtanase akkerartorsiuk, ĸemmâniarpâse tagva.

8 Gûdemut ĸaglititse, tâpsoma tagva ĸagliniarpâse. Aggase ubvarsigik, illipse ajortuggit, ômatiselo sujungaitisigik illipse maggogusertose.

9 Ajuleritse sannikteriluselo ĸugvioleritse; ijornise mumigle ĸugviornermut, ĸuviasungniselo kiksarnermut.

10 Nikkanarsâritse Gûdib sângane, tâpsoma tagva angijorortitsomârpâse.

11 Terliarĸattainiarase illapsingnik, ĸattangutikka. Kattangutiminik terliarĸattaijub, ĸattangutiminiglo erĸartuijub, tâpsoma perĸojat terliarĸattarivait, perĸojallo erĸartorpait. Perĸojanigle erĸartuiguvit, perĸojanik mallikteolungilatit, erĸartuijôvotille.

12 Attausênauvoĸ perĸojanik pititsijoĸ, tâmna piuliklerungnalarmelo asserortitsijungnarpoĸ. Kinauvêt igvit assingnik erĸartuijotit?

*13 **Illipse,** tagva pivapse, oĸartose: Uvlome ĸaupallônêt aularomavogut iglogasæksoarnut ipkonunga assinginullônêt, tagvane Jâreme attautseme niuverniaromavlutalo pissiniaromavogut.

14 Illipse кanoelârtomik кaupat nellojose. Inôsise кanoeng-
mât? pujoênauvoк illa, annikitoarsungmik pivlune, tâvale
itsungnaerpoк.
15 Imâk oкangârtuksauvose: Nâlekab perкokpago', inôgup-
talo, tamattominga assianiglônêt piniaromavogut.
16 Mânnale piojorinipsingnik nertôtivose. Nertôtinerit tai-
maitut illûnatik ajortôvut.
17 Ajungitomigle piniarӕksaminik кaujimajoк, pinnagolo,
tâpsomunga idluitullijutauvoк.

KAPITEL V.

Akluitut innertertauningœnnik, aklujut manigortauningœnnik. Kaiblaijutiksanik sunatuinarnik.

TAGVA illipse akluitose, кeavluselo avâladlaritse kappia-
nartut nelliutsomârmatta illipsingnut.
2 Perкutivaksoase auniovut, annorâselo кaurulinut nerri-
mavut.
3 Goldise Silberiselo mangertornerput; mangertorningillo
kigligiutjutaujomârput illipsingnut, uviniselo nerrijomârlugo ik-
komatut. Perкutivaksoarnik kattersoilauкpose uvlut kingor-
liksangine.
4 Ahâk senajut, perorsêvipsingnit kattersoijut, akkiksangita
illipsingnut mikkinersautitauningit nipliadlarput; kattersoijullo
(tâpkoa) nipliadlarningit Nâlekab Zebaotib siutigingnut pima-
nerput.
5 Inônatsoridlalauкpose nuname, ikligijase malliklugit, ôma-
tise aккeartortidlarlugit, sorlo nerкiksanik toккotsiviӕnne.
6 Idluartoк erкartulauкpasse, toккodlugolo; tâpsomalo ak-
kerartulaungilâse.
*7 **Tamanna** pivlugo кattangutikka, кennuersâritse, Nâlegaк
tikkitsiarilugo. Ahâk perorsêvilerijub perorsiat pivianartut nu-
namit nerriugivait, кennuersârlunelo, sillalutjautsiarivait uvlâ-
kullo, unnukullo.
8 Illipsetauк кennuersâritse, ômatiselo nakkoкsitisigik; Nâ-
lekab tikkiviksanga кanningmat.
9 Annersauminiarase illase pivlugit, кattangutikka, erкar-
tortauкonnase. Ahâk erкartuijoк upkuamêlerpoк.
10 Kattangutikka, nellautaijut Nâlekab attingane oкâlalauк-
tut igjarӕksariniarsigik kappiasuktitaunerme кennuersârnermelo.
11 Ahâk piloringnerarpavut кennuersârtut, kappiasuktitau-
gamik. Hiobib кennuersârninga tussarpasse, Nâlekablo soraer-
titsininga (ânianinginik) takkolaurivasse; Nâlegaк takupsoadlar-
lune nâpkigosuktotôngmat.

*12 **Angnerôjomigle** (oĸaupapse) ĸattangutikka, angalungniarase, ĸilangmiglônêt nunamiglônêt assinginiglônêt taisiluse angalungnermut. Ahailârangapse, ahailârnise taimaile, aukârangapse, aukârnise taimaile; takkormôrnermut kattaĸonnase.
13 Illase kappiasuktitaugune, tâmna tuksiarle; ĸuviasuktoĸarupse, tâmna imgerutinik imgerle.
14 Kannimajoĸarpat, illagêt angajoĸânginik ĸaiĸojile, tâpkoa tuksiarĸovlugit pivlugo, mingoarlugolo orĸsumik Nâlekab attingane.
15 Tuksiarnerublo okperniliub ĸannimajoĸ inûliniarpâ, Nâlekablo makkitiniarpâ; idluitullilauĸpallo, issumagijungnaervioniarpoĸ.
16 Ajornipsingnik kigligiksaritse illapsingnut, tuksiarutigêgitselo inûlijauĸovluse. Idluartub tuksiarninga angijomik pitsartuneĸarpoĸ, illungertornermut pigune.
17 Eliase inuk uvaptitun-idlune, illungertordlune tuksiarmat sillaluĸojinane; sillalungilaĸ tâva nunamut Jârine pingasune taĸĸernelo pingasojortune.
18 Amalo tuksiarmingmat, ĸilangmit sillalulerpoĸ, nunalo perorsiaminik saĸĸêdlarpoĸ.
19 Kattangutikka, illapse mikseĸârneĸ tammaikpago, tâpsomingalo sâgiartitsijoĸarpat,
20 Tâmna ĸaujilerle, idluitullijomik sâtitsilauĸtoĸ apĸotinganit tammarnartomit piuliklermat tarnemik toĸĸomit, ajornivaksuit mattomaniartilugit.

PÊTRUSIB AGLANGIT SIVORLIT.

KAPITEL I.

Unuktoĸsoarnik Gûdib saimarsautinginik annernilingnik. Ivjornailerĸojaunermik.

PÊTRUSE Jêsusib Kristusib Apostelinga, takkorngartanut siamangajunut Pontuseme, Galâtsiame, Kappadôtsiame, Asiame, Bitîniamelo;

2 Annerimajut, Gûdib Atâtab sivorngagut issumasimani-
nganut, Anernerub ivjornaititsininganut, nâlekovlugit, serparsar-
taukovlugillo Jêsusib Kristusib aunganut: Gûdib saimarlise
ullapkoserliselo aglivalliajomik.
*3 **Nertortaule** Gûde Nâlegaptalo Jêsusib Kristusib Atâtanga
nâpkiningnersoarminut ernertâripsâlaungmattigut, ômanartomik
nerriugijaksakarkovluta, Jêsusib Kristusib makkininganut tok-
kungajunit;
4 Asserojuitomik, ivsornangitomiglo, kunnulijuitomiglo ki-
ngormgutijaksakarkovluta, kilangme kumergutaumajomik;
5 Illipsingnut, Gûdib pitsartuninganut sapputijauniartose
okpernermut piulijaulerdluse, tamanna pijarêrtisimajok, sakker-
kovlugo uvlut kingorliksangine.
6 Tamanna angijomik kuviasûtigijase, unêt tamattomane
annikitomik kiksarniartose (taimaitsariakarpat) sunatuinarnik
kappianartunik.
7 Okpernise idluartôvlune, angijomiglo pivianarnersauvlunelo
Goldemit nungujomârtomit, ikkomamut ôktortauvaktomit, nai-
pitaukovlugo nertornarlune nellâgôrlunelo, nâlengnarlunelo, Jê-
susib Kristusib sakkerviksangane;
8 Tâmna takkolaungigalloartase nagligivasse, mânnalo tak-
kungigalloardlugo okpervigigapsiuk, tagva erkiêrtorpose kuvia-
sungnermut okautaujungnangitomut allianartoksoarmullo.
9 Okpernipse soraerviksanga, tamadja tarnib piulijauninga,
tiguniarapsiuk.
10 Piloringnartok tamanna nellautaijut, saimaniksapsing-
nik nellautailauktut, sivunivaksoangagut kennilaukpât issumak-
sarsiorutigilugolo.
11 Issumaksarsiorutigilauramigit nelliunerit illusingillônêt
nellît Kristusib Anerningata tâpkoa illuænnêtub okautigingma-
ngâgit, sivorngagut kigligiutsilaurame âniatitaunernik Kristu-
semêtunik ânanaudlartokaromârtomiglo kingorngane.
12 Taipkoa nellojungnaertitaulaukput, ingmingnut illingangi-
tut uvaptingnulle illingajuksat okautigigamigit; tamakkoa
mânna okautigijaumavut illipsingnut, okautsinik tussarnertunik
illipsingnut okâlajunut, Anernikut ajunginikut kilangmit tilli-
jaumajokut; tamanna Engelittauk tukkisijomavlugo kajungilâ-
rivut.
*13 **Tamanna** pivlugo issumapsigut ketterusersimatitse,
udjertoritse, saimarsaullo tunnergusiariniartase Jêsusib Kristu-
sib tikkiviksangane tættigivingniarsiuk,
14 Kittorngatitut nâlektutitut, illiorniaraselo taipsomanetut,
nellojoksôtilluse ikligunerit malliklugit inôlaurapse;
15 Tâmnale ivjornaitoksôjok illipsingnik kairkojijok mallik-
lugo illipsetauk ivjornaititse arvertarnipsingne illûnâne.

16 Taimak aglaksimangmat: Ivjornaititse, uvanga ivjornainama. [3 Môs. 11, 44. 19, 2.]
17 Atâtalo nipliavigigapsiuk, inungnik adsigêngititsinane erкartuijoк, illûnainigle piniarningit malliklugit, tagva arvertaritse kuksasukluse nunamênipsingne.
18 Kaujimavluse nunguniartomut Silberemullônêt Goldemullônêt piulijaunginapse piusekullupsingnit atâtanut adsiunipsingnit;
19 Kristusible aunganut erdlingnartomut, saugârsutut sinnaungajuitotut ivjornaitotullo ilauкtub.
20 Tâmna sivorngagut issumaksarsiorutaumalauralloarpoк sillaкsoaк tunganilijauкârtinnago, saккersimajorle nelliunerit kingorlingine pivluse, tâpsomûna okpertose Gûdemut;
21 Gûdible toккungajunit tuppaktipâ, ânanaujoкsoangortilugolo, Gûdemut okperкovluse, tætteкarкovluselo.
22 Tarniselo sujungaitissigik mikseкârneк nâleklugo Anernermut, кattangutinik nagligosoкovluse takkormôjuidluse; ômamullo ivjornaitomut nagliktigêvigitse!
23 Illipse erniangupsârsimajose kinguvâksamit asserorniartomiungitoк asserojuitomille, Gûdib ômajub oкausingagut, issoкangitomut-itsomârtokut.
24 Uviniggit illûnatik iviksukkatitun-ingmatta, inûblo pinnarnarninga illûnane iviksukkat nuvugolângititun-ingmat. Iviksukkat pannilerput nuvugolângillo кunnulerput;
25 Nâlekable oкausinga issoкangitomut-itsomârpoк. [Jes. 40, 6—8.] Tamædjale oкauseк oкautigijaujoк illipsingnut.

KAPITEL II.

Ivsornaitomik arvertarneкarкojaunermik. Kaiblaijutiksat angajoкaujut pivlugit. Kristuse igjarœksaujoк.

TAGVA idluitullinerit tamaita allarsigik, uivêriklernerit tamaita, takkormôrnerillo, anerutjinerillo, terliaкattainerillo tamaita;
2 Kippiniaritselo immungmik sillatunilingmik akkusimangitomik, nutaккatitut erniangoкammertutitut, aglivalliaкovluse tamattomunga;
3 Ôksimalauralloarupse Nâlekab illanâкarninganik; [Img. 34, 9.]
4 Tikkisimagapse tâpsomunga, sorlo ujarкamut ômajomut; tâmna inungnut nachogijauvoк, Gûdemele annerimavoк piviartoкsôvlune.
5 Illipsetauк ujarкatitut ômajutitut igloliangotitse, igloкsoangolerкovluse anernelingmik ajoкertuijuksaulerluselo ivsornai-

tunik; tunnijijuksauĸovluse tunnergutinik anernilingnik, Gûdib
idluarijanginik Jêsuse Kristusikut.
6 Taimaimat aglangne aglaksimavoĸ: Ahâk, ujarĸamik iglub
terreĸuksanganik illijivunga Zioneme, annerimajomik pivia-
nartomiglo; neliallo tâpsomunga okpertoĸ kangusuktitauniangi-
laĸ. (Jes. 28, 16.)
7 Illipsingnut tagva okpertose pivianarpoĸ; okpingitunulle
ujarak taimna, igloliortut nachogijangat, terreĸuksaliangotitau-
mavoĸ, [Img. 118, 22.]
8 Ujaraulerdlune aporvingmik, ĸairtôlarmelo sinnaungau-
taujomik [Jes. 8, 14.] taipkonunga aportunut oĸautsemik, okperi-
nagit attoræksarijatik.
9 Illipsele inuĸattigêngovose annerimajut, ajoĸertuijut atta-
niviksôlutik, inuit ivsornaitut, tâpsoma inuĸottingit; illipsing-
nik ĸairĸojijub piniarningit ajungitut oĸautigilugit pijuksauvose,
tâĸtomit ĸairĸongmasse ĸaumanerminut tattamnartomut.
10 Illipse sivorngane inuĸattigêlaungitose; mânnale Gûdib
inuĸotigivâse; itsarlo saimarsauteĸangitose, mânnale saimaut-
jauvose.
*11 **Nagligijaujose** ĸattangutit, takkorngartaujose nunagingi-
tapsingnêtoselo innerterpapse: Uviniub ikliguninginik attortaili-
titse, taipkoa tarne akkerartormatsuk;
12 Nellojullo akkorngænne, ajungitomik arvertaritse: illip-
singnik terliaĸattaijut idluitullinerarluse, ajungitullinipsingnik
takkoĸovlugit, Gûdemiglo nertordlerĸovlugit kiglisiniarviub
uvlungane.
13 Inungnut malligæksauĸojaujut tamaita nâleksigik Nâle-
gaĸ pivlugo: attaniviglônêt nâlegaunerôjoĸ;
14 Angajoĸâllônêt, tâpsoma tillijangit, akkiniarĸovlugit
idluitullijunik, ajungitullijuniglo nertordlerĸovlugit.
15 Tamædsa Gûdib pijomajanga, illipse ajungitullinermut
oĸausiksaerotitserĸovluse inuit sillaitut nellojoĸsôninginik.
16 Kivgaungitutitut, kivgaunginisele attortaililugo idluitul-
linerub mattutiksanganut; Gûdible kivgangititut.
17 Inuit illûnaita opigisigik. Kattangutigêt nagligisigik.
Gûde nâleksiuk. Attanivik opigisiuk.
18 Illipse kivgaujose nâlekat nâlengniarsigik kuksasutsiar-
luse; ajungitut issumagiktullo kissêtaungitoĸ, issumagingitulle-
tauĸ.
19 Tamanna saimarsauteliongmat, inuk kappianarnernik
attorungnarpat idluartomik issumagijaĸaromavlune Gûdib
sângane, passijaksauluganelo kappiasuktitaukpat.
20 Kanoĸ nertornarajarmât, idluitullinise pivlugit issaĸajau-
gupse? Ajungitullinisele pivlugit kappiasuĸtitaugupse ĸennuer-
sârluselo, tamanna saimanadlarpoĸ Gûdeme.

21 Tamattomunga ĸairĸojaugapse. Kristusetauĸ âniadla-
laungmat pivluta, igjaræksamik ĸemmaivlune uvaptingnut,
tâpsoma tumminginik mallerĸovluse.
22 Tâmna idluitullilautsangilaĸ, uivêriklernermiglo ĸan-
ningane naipitaujoĸalaungilaĸ.
23 Tâmna suaktaujarangame, suangilaĸ; âniatitaugame, sil-
lungilaĸ; idluartomigle erĸartuijomut tamanna perĸovâ.
24 Tâpsoma nangminek ajornivut timimine pitipait ĸejung-
mut, idluitullinermit toĸĸungalerĸovluta, idluarnek inôniarvigi-
lugo. Tâpsoma ikkinginrt inûlijauvose.
25 Saukatitut tammarsimajutitut-ilaurapse; mânnale sâgiar-
simavose tarnipse pairijingænnut ajoĸertuijoĸsoangænnullo.

KAPITEL III.

*Uiggillo nulliaggillo illingajariaĸarningínik. Kennuersârĸo-
jaunermik ânianartoĸartillugo Kristuse malliklugo.*

TAIMAKTAUK arnat uitik nâlegaĸsarivait; taipkoatauĸ
(Gûdib) oĸausinginik okpingitut arnat illusinginut oĸausiungi-
tunut kajungertitauĸovlugit,
2 Tâpkoa arvertarningit nâlengnerme ikliguktailinermelo
takkogunigit.
3 Ananauningit ĸallininginêtuksaungimatta nujamingnik per-
gainermullônêt, Goldemik attimanermullônêt, annorâtsianullônêt;
4 Inugle ômamêtoĸ takkuksaungitoĸ, soĸĸosijuidlune pio-
joringitomik uimajângitomiglo anerneliojoĸ, tamanna pivianar-
mat Gûdeme.
5 Taimaktauĸ itsaĸ arnat ipkoa ivsornaitut ingmingnik âna-
nautitsilauĸput, Gûdemik tætteĸarlutik, uitiglo nâletsainarlugit.
6 Sorlo Sarab Abraha nâlengmago, nâlekaminiglo taivlugo;
tâpsoma pannigiliusimavâse ajungitulligupse, sivôranaselo kik-
sarnartomik.
7 Taimaktauĸ nulliaggit illipse, sillatoluse najortigisigik,
arnallo sangênersaungmatta opigisigik, tâpkoatauĸ saimanermut
kingormgujeĸattauniarmatta inôtsemik; tuksiarnise agviartau-
ĸonnagit.
*8 **Tagvale** illûnase issumaĸarĸattigêngniaritse, naiperĸotigo-
sukluse ĸattangutitut naglikluse, nâpkigosukluse inôtsiarluse.
9 Ajornek ajortomut akkiniartaililugo, suagosungnerillônêt
suangnermut; ajungitullititsele, ĸaujimagapse, ĸairĸojaumagapse,
saimanartolingmik kingormgutijaksaĸarĸovluse.

10 Inôtsiarnermik tussujoĸ, uvluniglo ajungitunik takkojo-
majoĸ, oĸaminik nippangertitsile oĸauseĸartaililune ajortomik,
ĸangasinângminullo uivêriklertaililune.
11 Ajorneĸ tunnuliuk, ajungitullivlune; ullapirsautisiorle,
katsungaitomiglo pinasuarutigilugo.
12 Nâlekab ijikita idluartut takkonârmagit, siutikitalo tuk-
siarningit (tussarpait); Nâlekable kênangata (torârpait) idlui-
tullijut. [Img. 34, 13—17.]
13 Kialo idluitullivigijungnarpâsê, ajungitoĸ mallikupsiuk?
14 Kappiasuktitaugalloarupselônêt idluarneĸ pivlugo, pilo-
rikpose. Sivôranartitsininginigle sivôraniarase, kakkilârtailitit-
selo.
15 Nâlegarle nertorsiuk ômatipsingne. Opalungaersimat-
şainaritsele akkiorlugit illûnaita ĸaujititaujomajut nerriungne-
rijapse illupsingnêtub tungaveĸarninganik;
16 Kenuêdluse udjertorluselo, passijæksaungitomik illumiu-
teĸarluse; illipsingnik terliarĸattaijut idluitullijionerartise kang-
usoĸovlugit, Kristuseme ajungitullinipsingnik mittauteĸaramik.
17 Gûdele taimaiĸojikpat, idluarnersauvoĸ, kappiasuktitau-
gupse ajungitullineĸ pivlugo, idluitullineĸ pivlugo pijaunermit.
*18 **Kristusetauĸ** attausiardlune âniatitaungmat ajornivut pi-
vlugit, idluartoĸ idluitut pivlugit, pititsomavluta Gûdemut, uvi-
ningmigullo toĸĸotauvlune, anernermigulle ômartitauvoĸ.
19 Tâpsomûnatauĸ oĸâlajartulauĸpoĸ anernernut parngna-
naersimavingmêtunut;
20 Ipkoa okperomalaungitut Gûdib ĸennuersârtub uttaĸĸing-
magit, taipsomane Noa inôtillugo umiaĸsoaĸ sennajaungmat;
tâpsoma illuane ikkitut, imaipoĸ sittamaujortut inuit piulijau-
lauĸput immânit.
21 Tamattomunga adsiutitauvoĸ mattomane piulijigijavut
baptijut; ubvautaungitoĸ timib ipinganut, angerĸattigêngniojorle
issumame passijæksaungitome Gûdemelo, Jêsusib Kristusib
makkininganut;
22 Tâmna ĸillaliarame, Gûdib tallerpiata tungânêpoĸ,
Engelillo, attanersuillo, pitsartudlartullo naipertorpât.

KAPITEL IV.

Aniakut adsiutitaujungnarniptingnik Kristusemut. Pigârtuk-saunermik illusitsiariktuksaunermiglo. Oĸumaitoĸartillugo ĸenuersârĸojaunermik.

KRISTUSE ânialaugmat timimigut pivluta, illipsetauĸ
taimaitomik issumamik tigusilermititse; uvinikut âniajoĸ idlui-
tullijungnaermat;

2 Kingorngane inôniarnermine sulle uviningme, inuit ikligu-
ninginuungitoĸ, Gûdible pijomajanganut inôniarlune.
3 Tâvârutigigaptigo, inônipta annigorningane nellojut pijo-
majangit attutsainalauraptigik, arvertalaurapta illoĸeudlarnerme,
ikligunermelo, tallanermelo, nerriluadlarnermelo, immiluadlar-
nermelo, mamaitoâlungnelo, Gûdiungituniglo kivgartornerme.
4 Tattaminiarput illaginginapsigik, taipkutitunarlo illuseĸa-
nginapse ĸuksalaitunik idluituniglo mittautiksaniglo oĸauseĸar-
lutik.
5 Taipkoa kigligiksartuksaujomârput tâpsomunga, opalung-
aersimajomut erĸartuivlune inôjunik toĸĸungajuniglo.
6 Tamanna pivlugo toĸĸungajuttauĸ oĸautsinik tussarner-
tunik oĸâlaviogivut, erĸartortauĸovlugit inôjutitut uvinikut,
tarningille ômarĸovlugit Gûdeme.
*7 **Tamaitaĸsuille** naggatiksangat ĸaglilerpoĸ.
8 Tamanna pivlugo sillatuleritse erĸomavluselo tuksiaritse.
Tamainille anginerpângojomik, nagliktigêgitse illungertordluse;
naglingnerub ajornerit unnuktoĸsôningit mattungmagit.
[Sal. oĸâl. 10, 12.]
9 Siniktarvioĸattigêgitse avamugase.
10 Kivgartortigêgitselo saimarsaumut illûnase attunit tun-
nergusiapsingnut, pimaklertutitut ajungitutitut Gûdib saimar-
sautinginik sunatuinarnik.
11 Oĸâlajoĸarpat, Gûdib oĸausingititut oĸâlatigivlugit pile.
Kivgartortoĸarpat, Gûdib tunnijanga ajungijutigilugo piniarle?
Gûde piniarnernut illûnainut nertortauĸovlugo Jêsuse Kristusi-
kut; tâmna nertortaule pitsartunerôlunelo issoĸangitomit isso-
ĸangitomut. Amen.
*12 **Naglingnartose** illipse, tattaminiarutiginiarasigik kappia-
nartut ônarsitigijase, (tamakkoninga pititaujose ôktortauĸo-
vluse,) takkorngartamut sorle pijaulerasuginase.
13 Kuviasugitsele, Kristuse kappiasuktitauĸattigigapsiuk,
ânanauningata saĸĸeromârviane ĸuviasûteĸarĸovlusetauĸ serri-
niardluse.
14 Piloridlarpose, mittautaugupse Kristusib attinga pivlugo;
Gûdib Anerningata ânanauniliksûb innigingmasse. Tamna mit-
tautigijaujoĸ taipkonane, illipsingnele nertortauvoĸ.
15 Inuartotulle-idlune âniatitaujomik, illipsingnêtoĸartailile,
tigliksimajotullônêt, idluitullijotullônêt, ĸerdlerutijotullônêt as-
sime sennajæksanginut.
16 Kristusible inuĸotingatut âniatitaugune, kangusugane
pile, Gûdele nertorliuk tamanna pivlugo.
17 Nelliutingmat erĸartuinerub pigiarvinga Gûdib iglu-
ngane. Uvaptingnele pigiarĸârpat, okperomangitut Gûdib oĸau-
singinik tussarnertunik ĸanoetomik naggateĸaromârĸât?

18 Idluartorlo serlak piulijaujungnarmat, nane saĸĸeromârĸâ Gûdemik nâlengitoĸ idluitullijorlo? [Sal. oĸâl. 11, 31.]
19 Taimaimat Gûdib pijomajanga malliklugo âniatitaujut, tarnitik perĸojæksarivait tâpsomunga, nertornarlune pingortitsijomut, ajungitullilutik.

KAPITEL V.

Ajoĸertuijut illagêktullo ĸaiblartauninginik.

ANGAJOKAUNERÔJUT illipsingnêtut ĸaiblarpakka, uvanga angajoĸaunerôĸattaujunga, kigligiutsijôlarmalo Kristusib âniaanganik, illangiuteĸattauvlungalo ânanaunermik saĸĸeromârtomik:
2 Kristusib inuĸotingit perĸojaumajut illipsingnut pairiniarsigik udsertorlugillo; ĸunnunermut pinnase ĸunnutuidlusele; kangunartomik perĸutiniaromanermut pinnase, ômamulle illungertortomut,
3 (Gûdib) inuĸotinginut attaniotijomajutitut pinnase, igjaræksaunialeritsele kattimgajunut.
4 Tagva pairsijoĸsoaĸ saĸĸeromârpat, niaĸôtemik ĸunnulijuitomik opinartomik pititaujomârpose.
*5 **Taimaktauĸ** illipse inôsuktôjose inutoĸaujut nâleksigik. Illûnase nâlektigêgitse, piojorijuinermik attaruilititse. Pimariutertut Gûdib akkerartormagit, piojorijuitulle nâpkigivait. [Sal. oĸâl. 3, 34.]
6 Tamanna pivlugo illipsingnik nikkanarsâritse Gûdib agganginut pitsartujoĸsoarnut, nelliunermine illipsingnik nertornartitserĸovlugo.
7 Siardlernise tamaita tâpsomunga pitisigik, tâpsoma issumagitsainarmasse.
8 Sillatuniaritse erĸomavluselo; akkerartortise Sâtanase arvertarmat Loevetut nipliajoĸsoatut, êjaksarsiorlune neliænnik.
9 Tâmna okpernermut akkerartorsiuk sôngovluse, ĸaujimavluselo ĸattungutise nunamêtut tamakkonungatauĸ kappianartunut pijaulermingmatta.
10 Gûdible saimanartunik tamainik perĸutitaliksûb, uvaptingnik ĸairĸojijub ânanaunersoarminut issoĸangitomut Kristuse Jêsusikut, tâpsoma nangmineĸ âĸiksorniarpâse nâmaktomik, nakoĸsitiluselo, pitsartutiluselo tunganilitiluselo, illipse annikitomik kappiasuktitaujose.
11 Tâmna nertortaule pitsartunerôlunelo issoĸangitomit issoĸangitomut. Amen.

*12 **Silvânuse** кattangutise nertornartoк (taimainasugijara) ukkuninga neksarniarmat, aglagvigiarsulauкpapse кaiblarluse, kigligiutigilugolo, Gûdib saimarsautâ tættigijase okpernartôngmat.
13 Okpertut annerimaкattigijapse Babilônemêtut salutipâse ernermalo Marкusib.
14 Saluteкattigêgitse kunnikluse naglingnerme. Ullapirsaumik illaкarlîttôк illûnatik Kristuse Jêsusemêtut. Amen.

PÊTRUSIB AGLANGITA AIPAINGIT.

KAPITEL I.

Okpertotut nellâgôrtotut arvertarкojaunermik. Apostelib aviniartub кaiblainingata tungavinganik aulajuitomik.

SIMONE Pêtruse, Jêsusib Kristusib kivganga Apostelingalo, okpernermik pivianartomik uvaptitut pimaкattiptingnut idluarnerme, Gûdipta piulijiptalo Jêsusib Kristusib pititsininganut.
2 Gûdib tunnitsivigilise saimanartoкsoarmik ullapкosernartoкsoarmiglo, illitarsinermut Gûdemik, Jêsuse Kristusemiglo Nâlegaptingnik.
3 Tâpsoma Gûdib pitsartuningata tunnitsivigingmattigut tamainik inôtsiarnermut arvertarnermullo Gûdib idluarijanganut illingajunik, illitarsinermut tâpsominga uvaptingnik кairкojijomik ânanaunerminut ajunginerminullo;
4 Tamattomûna angnerpângojunik pivianartoкsoarniglo angerviovogut, imâk, tamakkonunga illangiutitaulerкovluse Gû-

dioninganik, sillaĸsoarmêtut ikliguningit asserornartut ĸemmakupsigik.
5 Tagva ajungitapsingnut attaruilileritse, okpernipsingnullo
saĸĸijârtitsileritse, ajungitullinermik, ajungitullinermullo illisimanermik;
6 Illisimanermullo nâmatuinartullinermik, nâmatuinartullinermullo ĸennuersârnermik, ĸennuersârnermullo nâlengnermik
Gûdemik;
7 Nâlengnermullo Gûdemik naglingnermik ĸattangutinik,
naglingnermullo ĸattangutinik nagligosungnermik illûnainik.
8 Tamakkoa illipsingnêkunik pigannerdlutik, erĸeasuktiniangilâse sullingitiniaraselônêt illitarsinerme Nâlegaptingnik
Jêsuse Kristusemik,
9 Tamakkoningale peĸangitoĸ, tâmna tautungilaĸ, aggangminut tapsikârtoĸ (takkotsiarneĸ ajorlugo), ajornerilauĸtamelo
pêjartaumaningit puigorpait.
10 Tamanna pivlugo, ĸattangutikka, attaruililuaritse, ĸairĸojaumanise annerimaniselo aulajuitilugit. Taimailiorupse, sumullônêt aporniangilase.
11 Taimaglo angijomik tunnitsiviojomârpose itterviksamik
Nâlegapta piulijiptalo Jêsusib Kristusib nâlegauvinganut issoĸangitomut.
*12 **Taimaimat** katsunganiangilanga tamakkoninga ĸaiblatsainarluse, tamakkoa ĸaujimagalloarapsigik, tunganilimavluselo
miksеĸârnermik mânna saĸĸijârtomik.
13 Idluarivikparale tupaktênarluse erĸaititsinermut, iglome
(timeme) tamattomanêtillunga.
14 Kaujimagama, igluga (timiga) attorungnaeræksarigapko
mânnakassakut; taimak Nâlegapta Jêsusib Kristusib nellojungnaertilaungmanga.
15 Pinasuaromavungale tamattominga erĸaumajæksaĸatsainarĸovluse kingunamne.
16 Uvagut oĸarvigilaurapse Nâlegapta Jêsusib Kristusib
tikkitsomârninganik pitsartuniliksoarmik, sillatulungnerit oĸâlagadlarnerit tukkeĸangitut mallilaungilavut; uvagulle nangmineĸ ânanauninga takkolauĸpavut.
17 Gûdemit Atâtamit pititaungmat nâlengnartomiglo nertornartomiglo, nippemut, tâpsomunga pijomut, ânanaunermit angijomit imâk: Tagga ernera erdligijara, tâmna ĸuviagijara.
18 Nippelo tamanna ĸilangmit pijoĸ tussarpavut, ĸaĸĸame
ivjornaitome illagigaptigo.
19 Nellautaijub oĸausinganik tunganartomik peĸarpogut;
tamanna nâlekapsiuk idluartomik pivose, sorlo nenneroaĸ ĸaumaksaijoĸ tâĸtome, ĸaulertsiarilugo, uvloriarlo ĸausiut nuilertsiarivlugo ômatipsingne.

20 Tamannalo kaujijæksarerkârpasse, nellautaijut okausingit aglangnêtut inûb issumanganit nangminerijanganit pitsangimatta.
21 Inûb issumanganut nellautainermik pijokalauksimatsangimat; ivsornaitulle taipkoa Gûdib inukotingit okâlalaukput, Anernermut ajunginermut kajungertitauvlutik.

KAPITEL II.

Ajokertuijut nellangaitut sivorngagut okautauningœnnik.

NELLANGAITUNIGLE nellautaijokalaurivoktauk inuit akkorngænne, sorlotauk ajokertuijut nellangaitut akkunapsingnêtsomârmatta. Taipkoa senniagut ajokertûtsinik pititsijomârput asserornartunik, Nâlegarlo missiarutigijomârpât pissiarijigilauktatik; ingmingnut pititsivlutik asserudlautiksamik tagvainârtomik.
2 Unuktoksuillo malligomârput ajokertûsinginik asserornartunik. Taipkonunga miksekârnerub apkutâ mittautigijaujomârpok.
3 Pijomatudlarnermullo illipsingnit perkutiniarasuaromârput, okautsinut mikseliungitunut piniarlutik. Taipkoa pidlartautiksangit okautaukammerungnaertut nokkarniangilat, erkartortautiksangillo sinninginivut.
4 Engelit idluitullilauktut Gûdib pidlartaililaunginamigit, tâktoksûble kellaumgujanginêdlutik Sâtanasekarvingmut ajæktordlugit pitilauramigit, kumergutaukovlugit erkartuiviksamut;
5 Sillaksoatokaujorlo pidlartaililaunginamiuk, Noale idluarnermik okâlajok, illangillo sittamaujortôvlutik piulilauramigit, ullitornivaksoak pitidlugo sillaksoarmiunut Gûdekaromangitunut;
6 Iglugasæksuillo Sodoma Gomorralo argjainautilerdlugit pidlalauramigit asserorlugit, erkaræksangortidlugit idluitullijunut, kingorngane pijomârtunut;
7 Lotelo idluartok piulivlugo, kappiasuktitaujok angijomik inuluâluksuit illôkeudlartut piniarninginut;
8 (Idluartok tâmna, taipkoa akkorngænnêname, uvlut tamaita tarnimigut idluartokut kappiasuktitaulaukpok idluitulliningìnut takkojaminut tussartaminullo): —
9 Tagva Nâlekab Gûdemik nâlektut piulidlarungnarpait ôktortaunermit, idluitulle kumergusiudlugit erkartuiviksamut, pidlartaukovlugit;
*10 **Sugaluluartomik** uvinik malliklugo inôjut, ivsornartunik ikliguktut, nâlekaniglo nachojut, inungmik sillasiojuitut, ingmingnik piojoridlartut, sajugatiglo attanionerit mittautigilugit;

11 Engelit pitsartunersauvlutiglo sôngonersaujut mittautigijaunadlartoĸ patsitiksaĸ taipkoa pivlugit oĸautigitsangigalloarmatsuk Nâlekamut.

12 Taipkoale sorlo nergjutitut sillatuneĸangitutitut-iput, ingergarmik erniangojutitut tigujaksauvlutik toĸĸotaksatuinauvlutik; mittauteĸaramik ĸaujimangitamingnik, asserornartullinermingnelo nungutaujomârput.

13 Idluitullinermingnut akkivioniksatik neksarpait. Issumamikut alliadlarput uvlut tamaita uviniub ĸuviagijanganut inônermik, kangunartoĸsôvut maĸĸojungnadlalarmiglo, ĸuviasuktoĸsôvut uivêriklernermingne, nerreĸattigijarangamise;

14 Ijeĸarput angijomik illoĸeudlartunik, ajortullinermik soraijunatik, kajumiksarpait ĸuksalaitut tarningit, ômateĸarlutik pijomatudlarnermik illummersimajunik, inuit ôminadlartut.

15 Apkut idluartoĸ ĸemmakamitsuk, tammarnartomut pivut, Balaamib Bosorib erningata apĸutigilauĸtanga attorlugo; tâpsoma nâmangitullinerub akkilertauninga tussugidlarpâ.

16 Idluitulliningale pivlugo pidlartauvoĸ, nergjutib kippalub oĸajuitub oĸalerdlune nellautaijub sillaininga innertermago.

17 Taipkoa puilavît immeĸangitut, nuvujat ullajujamut aulataujut, taipkonunga kappianartomik tâĸtoĸsoarmik ĸumergutaumajoĸarpoĸ issoĸangitomut.

18 Piblingaidlartunik oĸauseĸaramik piungitoĸsoarnik, uviniub ikliguningagut ivsornartullinermut kajumiksarpait imaitut, ĸemmâmakasalertut tammarnartomut inôjunit;

19 Kivgaujungnaernermik angervigivait; nangminerle asserornartub kippalogivait. Sâlagijaujoĸ kivgaulermat sâlagijiminut.

20 Maĸĸojungnartunit sillaĸsoarmêtunit ĸemmâmajut, illitarsinermut Nâlekamik piulijiptingnik Jêsuse Kristusemik, taimaitut ama nappertitaugunik sâlagijauvlutik tamakkonunga, kingorngane tagva taipkoa illinganingit ajulualerput sivorlermit.

21 Nâmanersaunajarmat taipkonunga, apĸosineĸ idluartomut ĸaujilaungikunitsuk, tunnunermit perĸojanik ivsornaitunik, taipkonunga pititaumajunik.

22 Taipkonane nellautsimavoĸ oĸausiovaktoĸ imna okpernartoĸ; Kingmeĸ meriarilauĸtaminik nerrigivoĸ; kuingêngerlo sallumarsarsimajoĸ sallumaitomut aksakârtinivoĸ ingminik.

KAPITEL III.

Uvlut kingorlît nelliutiniarningœnnik.

TAMAEDJA aglangma aipangit illipsingnut, naglingnartose; tamakkonunga tupaktiluselo erĸaitipara issumase nellâgôrtoĸ;

2 Erĸailerĸovluse oĸautsinik mattoma sivorngagut nellautaijunut ivjornaitunut oĸautigijaujunik illipsingnut; perĸojaptingniglo, uvagut Nâlekab piulijipta Aposteligijâtigut.

3 Tamannalo ĸaujilerĸârsiuk, uvlut kingorlingine mittauteĸartoĸaromârmat, ikligunermingnut inôniartunik,

4 Oĸarlutiglo: Tikkiviksangata angerutaumajub nelliuninga naûk? Sivorlît sinnisimangmatta, taimangat illûnatik taimailingatsainarput, sorlo pingortitaumajut pigiarningænnit-ilaungmatta.

5 Kaujimangilalle, ĸaujijomanginamik, ĸilak itsaĸ Gûdib oĸausinganut pingmat, nunalo immânit, immânêdlunelo;

6 Taimaigalloartillugo sillaĸsoaĸ taipsomanêtoĸ ullitornivaksoarmut nungutauvoĸ immâne.

7 Kilagle nunalo mattomanêtûk oĸausinganuttauĸ tamattomunga pigumitângulerpuk, pijuksaujomârlutik ikkomamut uvluksame erĸartuivingme, inuillo Gûdemik nâlegomangitut pidlartauviksangænne.

8 Attauserle nellojæksaringilase naglingnartose, uvloĸ attauseĸ Nâlekab sângane Jârititut tausendititut-ingmat, jârillo tausendit uvloĸtut attautsetut.

9 Nâlekab angersimanine mullutingilâ, illangita mullutitaunasugigalloarmatsuk; ĸennuersârvigivâtigulle, assioniartoĸarĸojinginame, illûnaitale sâgiarĸovlugit.

10 Nâlekable uvluksanga nelliutsomârpoĸ sorlo tigliktotut unnuaksiortotut; taipsomane ĸilait nungujomârput serĸorpaludlarlutik, pingortitalle ônartovaksoarmut aumajomârput, nunalo perĸutingillo ikkoalanermut nungutaujomârput.

*11 **Illûnatik** makkoa nungujomârmatta, angidlartomik illa pijariaĸarpose inônermik ivjornaitomik, Gûde nâleklugo illiornipsingnut;

12 Nerriukluselo errinesukluselo Nâlekab uvlungata nelliuviksanganut; taipsomane ĸilait ikkomamut nungujomârmatta, pingortitallo ônartovaksoarmut aumadlarlutik.

13 Oĸausingale pitjutigivlugo nerriukpogut ĸilangmik nutâmik, nunamiglo nutâmik, idluarnerub inniksanganik.

14 Tamanna pivlugo nagliktakka, tamakkoa nerriugigapsigik, attaruilititse ivsornartoĸarĸonnase, pidlaræksauĸonnaselo, tâpsoma sângane ullapirsarsimavluse naipitauĸovluse.

15 Nâlegaptalo ĸennuersârninga piulijaujutigisiuk; sorlotauĸ nagliktoĸ ĸattangutivut Pauluse aglalaungmat illipsingnut, illisimaneĸ tunnergusiane malliklugo.

16 Taimaktauĸ (pigivoĸ) aglangmine tamaine oĸautigivlugit tamakkoa; illangille tukkeĸartilugit oĸumaiput; illisimangitut tunganilimangitullo mumiktitsivut tamakkoninga, sorlotauĸ aglangnik tâpkoa assinginik, ingmingnik asserorlutik.

17 Illipsele nagliktakka, tamanna sivorngagut ĸaujimagap-
siuk, udjertoritse illipsingnik, inuit uivêtut tammartitsininginut
uivêrijauĸonnase, nangmineĸ tungavigijapsingnit kattangniar-
dluse.
18 Nâlegaptale piulijiptalo Jêsusib Kristusib saimarsautâne
illitarsinermelo tâpsominga aglivalliatitse. Tâmna nertortaule
tamattomane issoĸangitomullo. Amen.

JOHANNESIB AGLARSUNGIT SIVORLIT.

KAPITEL I.

Illagêngneĸarnermik Gûdemut Kristusemullo arvertarnikut ĸaumajome.

ISSUANIT-ILAUKTOK, ijiptingnut takkolauĸtavut, kem-
mergolauĸtavut, aggaptingnullo aktulauĸtavut, tussalauĸtavut,
oĸausek inôgutaujoĸ (oĸautigivavut illipsingnut).
2 Inôserlo saĸkijârsimavoĸ, uvagullo takkolauĸpogut kigli-
giutsilaptalo oĸâlavigivapse inôtsemik naggateĸarniangitomik,
Atâtamêlauĸtomik, uvaptingnullo saĸkertomik.
3 Tâmna takkolauĸtavut tussalauĸtavullo oĸautigivavut
illipsingnut, illipsetauĸ illagêguteĸarĸovluse uvaptingnut; uva-
gullo Atâtamut erninganullo Jêsuse Kristusemut illagêngneĸar-
pogut.
4 Tamuttomingalo aglagvigivapse, ĸuviasungnise nâmakser-
ĸovlugo.

*5 **Tamædsalo** oĸausek tâpsomangat tussalauĸtavut, illipsing-
nullo kigligiutigijavut: Gûde ĸaumaniongmat, tâpsomanelo tâĸ-
toĸangilaĸ.
6 Oĸarupta, tâpsomunga illagêguteĸartogut, tâĸsiorlutalo,
sæglovogut, mikseĸârnermiglo pingilagut.
7 Kaumajomele arvertarupta, sorlo tâmna ĸaumajomêngmat,
illagêngneĸarpogut uvaptingnut; Jêsusiblo, tâpsoma erningata,
aungata ubvarpâtigut ajortunit tamainit.
8 Oĸarupta: ajortoĸanginapta, uvaptingnik nangminek uivê-
rivogut, mikseĸârnerlo illuptingnêngilaĸ.
9 Ajornivulle kigligiksautigiguptigik, tâmna nertornartôvlune
idluartôvoĸ, issumagijungnaervigigamittigut ajorniptingnit, suju-
ngaitilutalo idluitunit tamainit.
10 Oĸarupta: idluitullilaungitogut, sæglotonerarpavut, oĸau-
singalo illuptingnêngilaĸ.

KAPITEL II.

*Kapiteleme 1me oĸautaujut oĸautaugannerput. Ajoĸertuiner-
luktunik Antikristuseojunik.*

Kittorngârsukka, tamakkoninga aglagvigivapse,
idluitullerĸonnase. Idluitullijoĸarpallo, tuksiarutjeĸarpogut
Atâtame, Jêsuse Kristusemik idluartôjomik.
2 Tâmnalo ullapirsautauvoĸ ajornivut pivlugit; ajornivulle
kissêtaungitut, sillaĸsoarmiulletauĸ illûnatik ajorningit pivlugit.
3 Tamannalo ĸaujijutigivavut, illitarigaptigo, perĸojangit
nâlekuptigik.
4 Oĸartoĸarpat: illitarivara, nâlengnagillo perĸojangit,
tâmna sæglotojoĸsôvoĸ, tâpsomanelo mikseĸârneĸangilaĸ.
5 Oĸausinganigle nâlektoĸ, tâpsomane nellâgut Gûdib nag-
lingninga nâmaksivoĸ. Tamattomangat ĸaujimavogut tâpsoma-
nênapta.
6 Tâpsomanêtsainardlune oĸartoĸ, arvertartuksaugivoĸ,
sorlo tâmna (Jêsuse) arvertalaungmat.
7 Kattangutikka, nutâmik perĸojamik aglagvigingilapse,
nutaungitomigle perĸojamik, pigiarninganit pigijapsingnik; pi-
giarninganit tussartase, tamædja perĸojaĸ nutaungitoĸ.
8 Ama aglagvigivapse perĸojaĸtâmik, tâpsomanelo illipsing-
nelo mikseĸârtojomik; tâĸsoaĸ annigormat, ĸaumajorlo mikse-
ĸârtoĸ mânna ĸaumaksaivoĸ.
9 Kaumajomêdlune oĸartoĸ, ĸattangutiminiglo ômisuktoĸ,
tâmna taĸtomêpoĸ sulle.

10 Kattangutiminik nagliktoĸ, ĸaumajomêtsainarpoĸ, sinnau-
nganeĸarminane.
11 Kattangutiminiglo ômisuktoĸ, tâmna tâĸtomêpoĸ, arver-
tarlunelo tâĸtome, namullo ainermik nellovlune; tâĸtub ijîgik
takpêtilaungmagik.
12 Aglagvigivapse ĸittorngârsukka, ajornise issumagijaujung-
naermatta, tâpsoma attinga pitjutigællugo.
13 Atâtaujose aglagvigivapse, issuanit-itoĸ illitarigapsiuk.
Inôsuktôjose aglagvigivapse, ajortoĸsoaĸ sâlagilaurapsiuk. Sor-
rusiojose aglagvigivapse, Atâta illitarigapsiuk.
14 Atâtaujose aglagvigilauĸpapse, issuanit-itoĸ illitarigap-
siuk. Innôsuktôjose aglagvigilauĸpapse, pitsartuneĸarapse, Gû-
diblo oĸausinga illipsingnêtsainarmat, ajortoĸsoarlo sâlagilau-
rapsiuk.
15 Sillaĸsoarmik nagligosungniarase, sillaĸsûb pinginiglônêt.
Sillaĸsoarmik nagligosuktoĸarpat, Atâtab naglingninga tâpso-
manêngilaĸ.
16 Sillaĸsoarmêtut illûnatik (uviniub ikliguningit, ijib allia-
ningit pimariuternerillo) Atâtamit pingimatta, sillaĸsoarmille
pivut.
17 Sillaĸsoarlo nungujomârpoĸ allianarningillo: Gûdible
pijomajanganik piniartoĸ, issoĸangitomut-itsomârpoĸ.
*18 **Kittorngârsuit**, uvlut naggatât nelliutilerpoĸ, sorlolo tus-
saumagapse Antikristusemik tikkitsomârtomik, mânnalo Anti-
kristusit unnulerput; tamattomangat ĸaujimavogut, uvlut nag-
gatât nelliutilermat.
19 Uvaptingnit taipkoa aularput, illaginginaptigik; illagi-
laurunittigut uvaptingnêtsainarajalauĸput; (aularpulle) saĸĸijâr-
ĸovlugo illûnatik illagilaungimattigut.
20 Illipselo saimauneĸarpose tâpsomangat, ivjornaitomit,
tamaitalo illisimavasse.
21 Aglagvigilaungilapse ĸaujimangitutitut mikseĸârnermik,
ĸaujimagapsiugle, ĸaujimavluselo mikseĸârneĸ sæglunermit pi-
ngimat.
22 Sæglojoĸ kinâ, Jêsusib Kristuseoninganik missiarutjijoĸ
kissimeungitôĸ? Tagva Antikristuse, Atâtamiglo Ernermiglo
missiarutjijoĸ.
23 Ernermik missiarutjijoĸ Atâtamiktauĸ peĸanginivoĸ;
Ernermigle kigligiutjijoĸ Atâtamiktauĸ peĸarivoĸ.
24 Tussalauĸtassele pigiarnermit illipsingnêtsainarlit. Pi-
giarnermit tussalauĸtase illipsingnêtsainarpatta, tagva illipse
Ernerme Atâtamelo itsainarniarivose.
25 Tamædsa angerninga, uvaptingnut inôtsemik nâksaungi-
tomik (tunnitsivigijomavluta) angermat.
26 Tamakkoninga aglagvigilauĸpapse, illipsingnik tammartit-
sijut pivlugit.

27 Saimarsautelo, tâpsomangat pijase, illupsingnêtsainar-
niarpoĸ, kimullo ajoĸertortaujariaĸangilase; sorlole saimarsau-
tib tamainik ajoĸertormasse, mikseĸârtôlarmelo sæglunanelo;
taimak sorlo ajoĸertulaungmasse, tâpsomanêtsainaritse.
28 Mânna tagva, ĸittorngârsuit, tâpsomanêtsainaritse, saĸ-
ĸijâlerpat, ĸuviasûteĸarĸovluta kangusugatalo tâpsoma sângane
tikkiviane.
29 Kaujimagupse idluartoĸsôngmat, nellojungnaerivose,
idluartomik piniartoĸ tâpsomangat erniangongmat.

KAPITEL III.

Gûdib ĸittorngangita illinganinginik, tagva: ivjornailiningœnnik, ĸattangutinik naglingningœnnik, ĸuviasûteĸarningœnniglo Gûdib sângœnne.

KEMERGOTITSE ĸanoĸ angijomik naglingnermik Atâta
saĸĸijârtitsilaungmat uvaptingnut, Gûdib ĸittornganginik tai-
jauĸogamittigut. Taimaimat sillaĸsûb inungita illitaringilâse,
tâmna illitaringinamitsuk.
2 Nagliktakka, mânna Gûdib ĸittorngarivâtigut saĸĸijârsi-
mangilarlo sulle illingajomârnivut. Kaujimavavulle saĸĸijârniar-
pat, adsiginiaraptigo; takkoniaraptigo illinganinga.
3 Neliat taimaitomik nerriugijæksaĸartoĸ 'tâpsomunga-
tâmna ivsornailiniarpoĸ, sorlo tâmna ivsornaingmat.
4 Idluitullijub perĸojat tappagivait; ajornerlo tappaniovoĸ,
perĸojanik.
5 Kaujimagivose, tâmna saĸĸersimangmat, ajornivut pêja-
romavlugit; tâpsomanelo ajorneĸangilaĸ.
6 Tâpsomanêtsainartoĸ idluitullingilaĸ; idluitullijub tækko-
laungilâ illitarilaunagolo.
7 Kittorngârsuit, kimullônêt uivêrijauniarase. Idluartullijoĸ
idluartôvoĸ, sorlo tâmna idluartôngmat.
8 Idluitullijoĸ Sâtanasemit pivoĸ; pigiarninganit Sâtanase
idluitullingmat. Tamanna pivlugo Gûdib Erninga saĸĸersima-
voĸ, asseroerĸovlugo Sâtanasib piniarninginik.
9 Gûdemit erniangojoĸ idluitullingilaĸ, karngautigimajut
ôma (ômatinganut) tâpsomanêtsainarmatta, idluitullijungnangi-
larlo, Gûdemit erniangogame.
10 Tamattomangat nellonarungnaerpoĸ, Gûdib ĸittorngang-
it, Sâtanasiblo ĸittorngangit nellîngongmangâta: idluartomik
pingitoĸ Gûdemit pingilaĸ, ĸattangutiminiglo naglingitoĸ.
*11 **Tamædsa** oĸautjaunivut pigiarninganit tussartase, naglik-
tigêktuksaugapta;

12 Kaine mallingnago! taimna ajortomit pigame, nukkane
toĸĸopâ. Sunalo pivlugo toĸĸolauĸaûk? Piniarningit ajormatta,
nukkangatalo piniarningit idluarmatta.
13 Tattaminiarase ĸattangutikka, sillaĸsûb inungita ômigik-
passe.
14 Kaujimavogut, toĸĸomit inôtsemut pigapta, ĸattangutit
nagligigaptigik. Kattangutemik naglingitoĸ toĸĸomêtsainarpoĸ.
15 Kattangutiminik ômisuktoĸ, tâmna inuartôvoĸ; ĸaujima-
voselo, inuartoĸ inôseĸarungnangimat illuminêtsainartomik.
16 Tamattomangat naglingneĸ nellojungnaerpavut, inôtsimi-
nik tunnijilaungmat pivluta. Uvaguttauĸ inôsivut tunnijæksari-
givavut ĸattangutit pivlugit.
17 Nunable mattoma pinginik peĸartub ĸattangutine ajoĸ-
sartoĸ takkoguniuk, ômattinelo parngnanaeruniuk tâpsomunga,
ĸanoĸ taimaitub Gûdib naglingninga illumine piginajarĸaûk?
18 Kittorngârsukka, oĸausetuinarmut, oĸatuinarmullônêt
naglingniarata; piniarnermulle mikseĸârnermullo pita.
19 Tamattomangat nellojungnaerpogut miksekârnermênapta,
ômativullo mannigorungnarpavut tâpsoma sângane.
20 Omatipta erĸartorpattigut, Gûde anginersaungmat ôma-
tiptingnit, tamaitalo ĸaujimavait.
21 Naglingnartose, ômatipta erĸartungipattigut, Gûdemut
ĸuviasûteĸarpogut.
22 Sumiglônêllo tuksiarluta, tunnitsivioniarpogut tâpsoma-
ngat; perĸojangit mallikaptigik, sânganelo ĸuviagijanganik pi-
niarluta.
23 Tâpsomalo perĸojanga tamædja, Erningata Jêsusib Kris-
tusib attinganut okperĸovluta nagliktigêrĸovlutalo; taimak
perĸungmattigut.
24 Perĸojanganiglo nâlektoĸ tâpsomanêtsainarpoĸ, tâmnalo
tâpsomanêpoĸ. Anernerlo tunnijanga uvaptingnut nellunaiku-
tarivavut, illuptingnêtsainarniarmat.

KAPITEL IV.

Kaiblainermik ajoĸertuinerluktut pivlugit. Naglingnerub illinganinganik.

NAGLINGNARTOSE anernerit illûnaita okperinasigik,
anernerille ôktorsigik, Gûdemit pingmangâta; nellautaijut nel-
langaitut unuktoĸsuit aimangmatta sillaĸsoarmut.
2 Tamattomangat Gûdib Anerninga illitarisiuk: Anernerit
illûnatik Jêsuse Kristusemik uvinikut tikkitomik kigligiutsijut,
Gûdemit pivut;

3 Anernerillo illûnatik Jêsuse Kristusemik uvinikut tikkitomik kigligiutsingitut, Gûdemit pingilat. Tamadjalo Antikristusib anerninga tussaumajase tikkitsomârmat, tamattomanelo sillaκsoarmêlerêrpoκ.
4 Kittorngârsuit, Gûdemit pivose, taipkoningalo sâlaκarpose; illupsingnêtoκ anginersaungmat sillaκsoarmêtomit.
5 Taipkoa sillaκsoarmit pivut, tamanna pivlugo sillaκsûb inungititut oκâlavut, sillaκsûblo inungita tussâgôrpait.
6 Uvagut Gûdemit pivogut; Gûdemik illitarsijub tussâgôrpâtigut; Gûdemit pingitub tussâgôngilâtigut. Tamattomangat mikseκârnerub Anerninga, Anernerlo tammartitsijoκ illitarilerpavut.
*7 **Naglingnartose**, nagliktigêlauκta! naglingneκ Gûdemit pingmat; nagligosuktorlo Gûdemit erniangovoκ, Gûdelo illitarivâ.
8 Naglingitub Gûde illitaringilâ; Gûde naglingniongmat.
9 Mattomunga Gûdib naglingninga uvaptingnik saκκersimavoκ, Gûdib Ernituane tillilaungmago nunamut, uvagut tâpsomûna inôκovluta.
10 Naglingneκ tamædsa: uvagut Gûde nagligigaptigoungitoκ, tâpsomale naglingmattigut, Erninelo tillilaungmago, ullapirsautauκovlugo ajornivut pivlugit.
11 Naglingnartose, Gûdib taimak naglingmattigut, uvagut-tauκ nagliktigêktuksaugivogut.
12 Gûdemik takkomajoκatsangilaκ. Nagliktigêkupta, Gûde illuptingnêtsainarpoκ, naglingningalo illuptingne nâmaksivoκ.
13 Anernerminik tunitsivigingmattigut, tamanna κaujijutigivavut, tâpsomanêtsainarapta tâmnalo illuptingnêngmat.
14 Takkolauκpogut kigligiutsivogullo, Atâtab Erneκ tillilaungmago piuliklerteoκovlugo sillaκsoarmiunik.
15 Neliat Jêsuse Gûdib erneringmago kigligiutjijoκ, Gûde tâpsomanêtsainarpoκ, tâmnalo Gûdemêpoκ.
16 Gûdiblo naglingninga uvaptingnut κaujimavlugo okperivavut. Gûde naglingniovoκ, naglingnermêtsainartorlo Gûdemêtsainarpoκ, Gûdelo tâpsomanêpoκ.
17 Tamattomunga naglingneκ nâmaksivoκ uvaptingne, κuviasûteκarκovluta uvluksame erκartuivingme; sorlo tâmna ingmat, taimainivogut sillaκsoarme tamattomane.
18 Naglingneκ erκsinermik illaκangilaκ, naglingneruble nâmaksijub erκsineκ annitipâ; erκsineκ ânianartomik illaκarmat. Erκsijuble naglingneκ nâmaksitingilâ.
19 Nagligilavut, tâpsoma nagligerκârmattigut.
20 Oκartoκarpat: Gûde nagligijara, κattangutiminiglo ômisuktoκ, tâmna sæglotojoκsôvoκ. Kattangutine tautuktane nagligingikuniuk, κanoκ Gûde nagliginajarκaûk tautulungitane?
21 Mattomingalo perκojaκarpogut tâpsomangat, Gûdemik nagligosuktub κattangutinetauκ nagligijæksaringmago.

KAPITEL V.

Naglingneĸ okpernermit pivoĸ. Okpernerub tungavinganik. Tuksiarnermik.

NELIAT Jêsusib Kristusioninganik okpertoĸ, Gûdemit er-
niangovoĸ. Tâpsomingalo ernertârtomik nagligosuktub, tâpso-
mangat erniangojoĸtauĸ nagligigivâ.
2 Mattomangat ĸaujivogut, Gûdib ĸittorngangit nagligigap-
tigik, Gûde nagligiguptigo perĸojangillo mallikuptigik.
3 Gûdemik naglingneĸ tamædja, perĸojangit mallikaptigik;
perĸojangillo ajornangilat.
4 Gûdemit erniangojut illûnatik sillaĸsûb inunginut aju-
gaungmatta; okpernivullo ajugauniovoĸ sillaĸsûb inunginut.
5 Sillaĸsûble inunginut kina ajugauvâ, kissime Gûdib Jê-
suse erneringmago okpertoungitôĸ?
*6 **Tâmna** tagva, tikkitoĸ immermiglo aungmiglo pivlune,
Jêsuse Kristuse; immermik kissianeungitoĸ, immermigle aung-
miglo (pivoĸ). Anernerlo tâmnauvoĸ nellonaijaijoĸ, Anerneĸ
mikseĸârniongmat.
7 Pingasôngmatta kigligiutsijut [ĸilangme: Atâta, Oĸauserlo,
Anernerlo ajunginek; pingasullo tâpkoa attausiovut.
8 Pingasuttauĸ kigligiutsivut nuname]: Anerneĸ immerlo,
auglo; pingasullo tâpkoa attautsemut pivut.
9 Inuit kigligiutsiningit okperiguptigik, Gûdib kigligiutsini-
nga anginersauvoĸ; Gûdib kigligiudsininga tamædja Ernerminik
kigligiutsilaurame.
10 Gûdib Erninganut okpertub kigligiutsineĸ tamanna illu-
miutarivâ. Neliata Gûde okperingikuniuk, sæglotunerarpâ,
kigligiutsineĸ okperinginamiuk, Gûdib kigligiutsininga erner-
minik.
11 Tamædjalo kigligiutsineĸ, inôtsemik nâksaungitomik
Gûdib tunnitsivigingmattigut; inôserlo tamanna Erninganêpoĸ.
12 Gûdib Erninganik peĸartoĸ, inôtsemik peĸarivoĸ; Gûdib
Erninganik peĸangitoĸ, inôtsemik peĸanginivoĸ.
13 Tamattominga aglagvigilauĸpapse okpertose Gûdib Erni-
ngata attinganut, ĸaujimaĸovluse, nâksaungitomik inôseĸarapse,
okperĸovluselo Gûdib Erningata attinganut.
*14 **Tamædjalo** sungertûtiksavut tâpsomunga, sumiglônêt
tuksiarangapta idluarijanganik, tussângmattigut.
15 Kaujimagaptalo, tussângmattigut, sumiglônêt ĸennugupta,
ĸaujimavogut, pijomajavut tâpsomangat pingmigaptigo.
16 Neliata ĸattangutine idluitullitillugo takkoguniuk, idlui-
tullingipat toĸĸonartomik, tâmna tuksiarle; tagva (Jêsuse)

tunnijiniarpoĸ inôtsemik taipkonunga, toĸĸonangitomik idlui-
tullilauĸtunut. Idluineĸarpoĸ toĸĸonartomik, tamanna pivlugo
tuksiartoĸarĸovlugo oĸangilanga.
17 Idluitut tamaita ajorniovut, idluitullineĸarporlo toĸĸo-
nangitomik.
18 Kaujimavogut, Gûdemit erniangojoĸ idluitullingimat;
Gûdemille erniangojoĸ ingminik udjertorpoĸ, ajortublo (Sâta-
nasib) aktorniangilâ.
19 Kaujimavogut, Gûdemit pigapta, sillaĸsûblo inungit illû-
namassiatik ajortomut illingavut.
20 Kaujimavogulle, Gûdib Erninga tikkisimangmat sillatu-
neĸartipâtigullo Gûde mikseĸârtoĸ illitarivlugo; mikseĸârto-
mêpogullo Erningane Jêsuse Kristuseme. Tâmna Gûdiovoĸ
mikseĸârtoĸ, inôsiolarmelo nâksaungitoĸ.
21 Kittorngârsuit, Gûdeungitut allarsigik. Amen.

JOHANNESIB AGLARSUNGITA AIPAINGIT.

Arnaĸ okpertoĸ ĸittorngangillo pilorerĸojauvut.

ANGAJOKAUNERÔJOK arnamut Kîriamut annerimajomut
ĸittorngganginullo, tâpkoa nagligijakka mikseĸârnerme; kissi-
malo pinnanga, illûnatigletauĸ mikseĸârnermik illitarsimajut,
2 Mikseĸârneĸ illuptingnêtsainartoĸ issoĸangitomullo uvap-
tingnêtsainaromârtoĸ pivlugo.
3 Gûdib Atâtab Nâlekablo Jêsusib Kristusib, Atâtab erni-
ngata saimarsautiminut, nâpkiningnerminullo, ullapirsautiminullo
illagilisetôĸ, mikseĸârnermelo naglingnermelo.

4 Kuviasukpunga angijomik ĸittorngavit akkorngænne mikseĸârnerme arvertartunik nagvâlaurama, sorlo Atâtamut perĸojamik tunitjiviogapta.
5 Mânnalo ĸennuvigivagit, arnaĸ, (perĸojamik nutâmik sorlo aglagvigingilagit, pigiarninganille pigijaptingnik,) nagliktigêktuksaugapta.
6 Tamadjalo naglingneĸ, inôgapta perĸojanga malliklugo. Tamadja perĸojaĸ, tussaumajase pigiarninganit, inôniarĸovluse tâpsomane.
7 Tammartitsijut unnuktut sillaĸsoarmut pingmatta, Jêsuse Kristusemik uvinikut tikkitomik kigligiutsingitut. Taimaitoĸ tammartitsijôvoĸ Antikristuseovlunelo.
8 Udjertoritse sennamaniptingnik tammailerĸonnata, illangertaulungitomigle akkiksarserĸovluta.
9 Tappatojoĸ Kristusiblo ajoĸertûsinganêtsungnaerlune, tâmna Gûdeĸangilaĸ; Kristusib ajoĸertûsinganêtsainartoĸ, tâmna Atâtamiglo Ernermiglo tamangnik peĸarpoĸ.
10 Illipsingnut tikkitoĸarpat mattominga ajoĸertuselijarlungitomik, tâmna iglupsingne illaliorniarasiuk, salutinagolo.
11 Taipsominga salutitsijub taipsoma idluitulliningit illangiubvigingmagit.
12 Unuktunik aglagutiksaĸaralloartunga illipsingnut, aglangnulle aglaumullo pijomananga: neriukkamale tikkitsomavluse ĸannikut oĸarvigiluse, ĸuviasungnivut nâmakserĸovlugo.
13 Kattangutivît (arnab) annerimajub ĸittorngangita salutipâtit. Amen.

JOHANNESIB AGLARSUNGITA PINGAJUINGIT.

Gajusib piloringninga oĸautigijauvoĸ.

ANGAJOKAUNERÔJOK Gajusemut naglingnartomut; tâmna nagligijara mikseĸârnerme.

2 Naglingnartotit ômât! illûnâne inôtsiarĸovagit atsuilerĸo-
lutillo, sorlotauĸ tarnikut ĸanoenginavit.
3 Angijomigle ĸuviasûteĸalauĸpunga, ĸattangutit tikkina-
mik, mikseĸârnît oĸautigingmatsuk, mikseĸârnerme inôgavit.
4 Anginersamik ĸuviasûteĸangilanga mattomangat, tussa-
rangama ĸittorngamnik mikseĸârnerme inôjunik.
5 Naglingnartotit ômât! ĸattangutigênut tujormianullo illior-
nît, nertornartomik pivotit.
6 Tâpkoa naglingnît oĸautigilauĸpât illagênut. Idluartomik
pivotit, taĸĸoaksaĸartilaurangne, Gûdib nâmagijanga malliklugo.
7 Tâpsoma attinga pivlugo aulalaungmatta, nellojunillo
sumiglônêt tigusilaungilat.
8 Taimaitunik tagva pitsiarniktuksauvogut, ikkajorteoler-
ĸovluta mikseĸârnermut.
9 Illagêt aglagvigilauralloarpakka, Diotrefesible angajoĸau-
jomajub tâpkonane, illaliungilâtigut.
10 Taimaimat tikkikuma, piniarninganik illiorninganiglo
erĸaititsomârpara, oĸâlagalâdlalarmelo mamaitunik oĸauteĸar-
mat uvaptingnik; taimaituinanginivoĸ: Kattangutit nangmineĸ
illaliungilait, illalioromajulletauĸ innerterpait, illagêktunillo
pingudlarlugit.
11 Naglingnartotit ômât! ajorneĸ mallingniarnago pît ajungi-
nerle. Ajungitullijoĸ Gûdemit pivoĸ, idluitullijub Gûde tak-
kungilâ.
12 Demêtriuse (ajungitomik) oĸautigijauvoĸ tamainut, mik-
seĸârnermullo nangmineĸ; uvagullotauĸ kigligiutsigivogut, illip-
selo ĸaujimavose, kigligiutsinivut okpernarmat.
13 Unuktunik aglagutiksaĸaralloartunga; aglagvigijomangi-
lagille aglaumut sullungmullo.
14 Nerriukpungale tækkojomavlutit ĸillamik, tagva ĸanni-
kut oĸarĸattigêngniarpoguk.
15 Ullapirsautib illagilitit! Illanârijapta salutipâtit. Saluti-
kit illanârijavut, attingit taivlugit.

JUDASIB AGLANGIT.

Uivêriklertut ulloreagijaksauningænnik. Okpernerme sokkosijuerkojaunermik.

Jûdase, Jêsusib Kristusib kivganga Jakôbusiblo nukanga (aglakpunga) kairkojaumajunut, ivjornaititaumajunut Gûdemut Atâtamut, saputijaumajunut Jêsuse Kristusemut.
2 Gûdib angijomik nâpkigilise, ullapkoserluselo nagligilisetôk.
3 Erdlingnartose, aglagvigigapse piulijaukattigêngniptingnik, pijariakarasugivara aglangnut makkonunga kaiblarluse, okpernek ivjornaitunut pititaumajok serngnigivlugo perkovluse.
4 Inuit illangit pingitsertorlutik illaungmatta, taipkoa pivlugit sivunivaksoangagut aglaksimavok, tamattomûna pidlartaujomârmatta; Gûdekaromangitut pivakka, Gûdipta saimarsautâ attornerlukkamitsuk kangunartoksoarmut, missiarutigællugolo Nâlegavitôjok Gûde Nâlegavut Jêsuse Kristuse.
5 Erkaititsomavapsele, mattominga kaujimagalloartose: Nâlekab inuit piulidlarkârlugit Egiptenemit, kingorngagut nungutipait taipkoa okpingitut.
6 Engelittauk attaniovingmingnik (sivorlermik) sapkussijut, iglomingniglo kemmaijut, kellerutinut issokangitomut sokkosijuituksaujunut kummergusiupait uvloksoarmut erkartuiviksamut.
7 Sorlotauk Sodoma Gomorralo iglugasæksuillo erkânnêtut, makkotitunak ajortullijoksôvlutik, uviningmik assia ikligilugo, makkojungnartulidlalauktut, erkaræksangortitaungmatta, pidlartauvlutik ikkomamut kammitsuitomut.
8 Taimaigivuttauk sinnaktômajut tâpkoa, uviningminik ivsornartitsijut, angajokaujunigle nachojut, attaniviksoarniglo mittautekartut.
9 Michaelible, Engelit angajokângata, Sâtanase akkerartoraniuk, okautjudlarlugo Môsesib timinga pivlugo, erkartorlugo

sapperpâ oĸautsit mittautelît attorlugit, oĸarporle: Nâlekab
pidlarniarlitit!
10 Tâpkoale mittauteĸadlarput ĸaujimangitamingnik; inger-
garmik ĸaujimajamingnele asserorsârutivut ingmingnik, nergju-
titut sillatuneĸangitutitut.
11 Kappianamêk tâpkoa! Kainib apĸotigilauĸtanga attora-
mitsuk, Balaamiblo tammarnerilauĸtanganut perĸutiniaromamut
kattakkivut, pikablânermingnelo Kôratut nungutauvut.
12 Tâpkoa mamaitoĸsôjut ĸuviasuluktut nerreĸattigiganga-
mise iktôratik nerridlarput; nuvujauvut immeĸangitut, annore-
mut ingergartitaujut; napârtôvut palliovlutik paungaĸangitut,
maggoertorlutik toĸĸungajut, amângerutjaumajut.
13 Immarbiub malliksoangititut idlutik ĸappoalijokut annit-
sijutitut kangusûtigijæksamingnik; uvloritjat maungatuinaĸ pi-
jut, taipkonunga târtoĸsoaĸ ĸaumaneĸangimariktoĸ ĸummer-
gutauvoĸ issoĸangitomut.
14 Enochele aglât, Adamemit 7 iojoĸ, nellautainerivoĸ tâp-
koninga, oĸarame: Ahâk, Nâlegaĸ aggerpoĸ ivjornaitut unnuk-
toĸsuit tausendeoĸattartut illagællugit,
15 Erĸartoriartorlugit illûnaita, Gûdemiglo ipperaijomajut
tamaita pidlarlugit, piniarningit Gûdemut akkerartortut tamaita
pitjutigivlugit, ajortoliksuillo oĸauseludlalaungningit tâpsominga
pitjutigilugit.
16 Tâpkoa avamudlarlutik passiklitsainarput, ikligunitik
malliklugit arvertarlutik; ĸanningillo piblingaitunik oĸâladlarput,
adsigêngititsivlutik inungnik, perĸutiniaromamut.
17 Illipsele, erdlingnartose, oĸautsit ipkua erĸarsigik, Nâ-
legapta Jêsusib Kristusib Apostelingita sivorngagut oĸauseri-
jangit;
18 Oĸarvigingmasse, uvlut kingorliksangine mittauteĸarto-
ĸaromârmat, ikligunitik malliklugit inôniartunik, Gûde ipperar-
lugo.
19 Tâpkoa ingmingnik ingmigôlingatitut uvinituinauvut
anerneĸangitut.
20 Illipsele erdlingnartose, illipsingnik igloliangotitse okper-
nipsingnut ivjornainerôjomut, tuksiarluselo Anernikut ajunginikut.
21 Gûdiblo naglingninganêtsainaritse, nerriugilugolo Nâle-
gapta Jêsusib Kristusib nâpkiningninga inôtsemut nâksaungi-
tomut.
22 Adsigêktiniarnagillo, illangit nâpkiningnermik piniarvigi-
sigik;
23 Illangille sivôrasârdlugit piuliniarsigik, ikkomamit nus-
sungniardlugit; ômigilugolo annorâĸ uviningmut ipeĸtojoĸ.
24 Tâmnale illipsingnik sapputsijungnartoĸ passijæksaunase,
pidlaræksaunaselo saĸĸertitsijungnartoĸ illipsingnik ĸuviasuk-
luse;

25 Gûde tâmna, sillatujotôjoĸ, piulijivut, nertortaunermik pile, opigijaunermiglo, pitsartunermiglo, ajugaĸanginermiglo, mânna issoĸangitoĸsoarmullo! Amen.

JOHANNESIB TAKKOTITAUNINGIT.

KAPITEL I.

Johannesib Nâlekamik takkotitauninganik anernikut.

TAMAEDSA Jêsusib Kristusib tækkotitangit, Gûdib tunnijangit tâpsomunga, tækkotitjutigilugit kivgaminut, ĸillamik nelliutuksat; tamakkoalo nellonailivait, Engeline tilligamiuk kivgaminut Johannesemut.

2 Tâmna kigliutsilauĸpoĸ Gûdib oĸausinganik, kigligiutsinermiglo Jêsuse Kristusemik, tamainiglo takkojaminik.

3 Pilorikpoĸ attuarsijoĸ, tâpkoalo tussartut oĸautsinik tamakkoninga nellautsijomârtunik, torĸorlugillo aglaksimajut makkonane; nelliuningat ĸanningmat.

*4 **Johannese** (aglakpoĸ) illagêktotalingnut 7nut Asiamêtunut: Saimarsaumik ullapirsaumiglo peĸaleritse tâpsomangat mattomanêtomit, ilauĸtomillo ĸaijomârtomillo, Anernernillo 7nit tâpsoma iksivautaĸsoangata sânganêtunit;

5 Jêsusemillo Kristusemit; tâmna nertornartôvlune kigligiutsijôvoĸ, toĸĸungajunillo erniangoĸârtoĸ, nâlegaunerôjorlo attanivingnut nunamêtunut; tâpsoma nagligilauĸpâtigut ubvarlutalo ajorniptingnit aungminut,

6 Attanivingortilutalo ajoᴋertuijungortilauᴋpâtigut Gûdemut
Atâtaminullo: tâmna nertortaule ajugaunerôlunelo issoᴋangito-
mit issoᴋangitomut. Amen.
7 Ahâk, ᴋaivoᴋ nuvujatigut, ijillo illûnatik takkojomârpât,
tâpsomingalo kappisilauᴋtuttauᴋ, inuᴋattigêllo nunaᴋsoarmiut
illûnamassiatik avâladlaromârput. Illa, Amen.
8 Uvanga Alfauvunga Omegauvlungalo, pigiarniovlungalo
naggatauvunga, Nâlegaᴋ oᴋarpoᴋ, tamattomanêtoᴋ, ilauᴋtorlo,
ᴋaijomârtorlo ajugaᴋangitovitôjoᴋ.
*9 **Uvanga** Johannese, ᴋattangutisetauᴋ illangiuteᴋattauvlunga
kappiasungnermiglo nâlegauvingmiglo Jêsusiblo Kristusib ᴋen-
nuersârninganik, ᴋikkertamêpunga Patmusemik attelingme, Gû-
dib oᴋausinga pitjutigællugo, kigligiutsinerlo Jêsuse Kristuse-
mik pitjutigællugo.
10 Anernermêtunga Nâlekab uvlungane, tunnumnelo nipper-
soarmik, sorlo tiptulaumik tussartunga,
11 Oᴋartomik: Uvanga Alfauvunga Omegauvlungalo, sivor-
liovlungalo kingorliovunga. Takkojatillo aglakit makpertanut
aglagviksanut, âtautikillo illagêktotalingnut Asiamêtunut 7 inut,
Efêsusemêtunut, Smirnamêtunut, Pergamusemêtunut, Tiatîramê-
tunut, Sardusemêtunut, Filadelfiamêtunut, Laodiseamêtunullo.
12 Keviarpunga tagva, takkosaromavlunga nippersoaᴋ oᴋâ-
lajoᴋ uvamnut nakit pingmangât. Keviaramalo nennergoar-
vingnik 7 nik Goldinik takkovunga;
13 Nennergoarvîllo tâpkoa 7 it ᴋerᴋænnêtomik tautulerpunga
inûb erningata adsinganik; tâmna annorârsimajoᴋ angijoᴋtamik,
ᴋetterusersimavlunelo sakkiangmigut ᴋetterumik Goldemik.
14 Niaᴋoale nujangillo ᴋaᴋᴋortaᴋsôvut saukab merᴋungiti-
tut, aputitut; ijigiglo ikkomatut ikkoalajotut-ipuk;
15 Ittigangillo ᴋaᴋᴋorlertun-iput, aumauᴋsimajotut kiak-
saume, nippingalo sorlo immaᴋsuit unuktut nippingititut,
16 Tallerpingminullo uvloritjat 7 it tigumiarpait, ᴋanninga-
nillo annijoᴋarpoᴋ saviksoarmik ipiktoᴋsoarmik, igluktut kên-
nalingmik, kênangalo seᴋᴋinertut ᴋingarnartotut ᴋaumaridlarpoᴋ.
17 Takkolerapkolo, ittiganginut ochovunga toᴋᴋojotut; tal-
lerpingminulle pattingmivlunga oᴋarvigivânga: Erᴋsiniarnak;
uvanga sivorliovlungalo kingorliovunga,
18 Omavlungalo. Toᴋᴋolauᴋpunga, ahâk, inôvunga issoᴋa-
ngitomut issoᴋangitomut, tâᴋtoᴋsoarmullo (anernerit iningænnut)
toᴋᴋomullo pêruteᴋarpunga.
19 Takkojatit aglakkit, tamattomanelo-itut, kingornganelo
nelliutuksat;
20 Uvloritjallo 7 it tallerpimnêtut takkojavît nellonarningat
pivlugo, nennergoarvîllo Goldit pivlugit. Uvloritjat tâpkoa 7it
Engeliovut illagêktotalingnut 7inut, nennergoarvîllo 7 it takkoja-
tit tamædja illagêktotalît 7it.

KAPITEL II.

Aglangnik illagêktotalingnut 7inut illingajunik: illagênut Efêsusemêtunut. Smirnamêtunut, Pergamusemêtunut, Tiatîramêtunut.

ILLAGÊT **Efêsusemiut** Engelingat aglagvigiuk: Uvloritjanik 7inik tallerpingminut tigumiartoĸ, nennergoarvît 7it Goldit akkorngænne arvertartoĸ imâk oĸarpoĸ:
2 Piniarnitit sennanîllo ĸennuersârnîllo ĸaujimavakka, idluitullijullo ĸennuersârvigijungnanginangne, Apostelionermingniglo oĸartut, taimainatiglo ôktulaurangne, nagvârlutillo sæglotojoĸsôngmatta.
3 Kunnutuidlutit ĸennuersârlutillo attera pivlugo sennavotit, merngortulaunaglo.
4 Erĸartuijutiksaĸarpungale illingnut; nagligosungneĸ sivorleĸ soraertinangne.
5 Erĸailerit, sunamit kattangneravit, kaĸĸialerillo, piniarnerit sivorlît piniarlugit. Pingikuville, tikkisârniarpagit, nennergoarvît inninganit pinguvlugo nûtsomârpara, kaĸĸialingikuvit.
6 Mattomingale peĸarpotit ômisûtigigangne Nikolaitit piniarningit, tâpkoa uvangatauĸ ômisûtigivakka.
7 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut: Sâlaĸartoĸ nerrititsomavara napârtomit ômanartomit, Gûdib Paradîsinganêtomit.
*8 **Illagêt Smirnamiut** Engelingat aglagvigiuk: Sivorliovlunelo kingorliojoĸ toĸĸolauĸlunelo ômarmijoĸ imâk oĸarpoĸ:
9 Piniarnitit ĸaujîmavakka, kappiasungnîllo aklunîllo (akluigalloartotit), mittautaunîllo oĸartunut Jûdionermingnik taimainatiglo, Sâtanasible ajoĸertuivinganut illingavut.
10 Sivôraginiarnagit nellîllônêt kappianartut illingnut nelliutuksat. Ahâk Sâtanasib illapse illangit parngnanaersimavingmut pititsomârpait, ôktortauĸovluse kappiasuktitauĸovluselo uvlunik 10nik. Soĸĸosijuilerille toĸĸo tikkidlugo, tagva niaĸôtemik ômanartomik tunnitjivigijomagapkit.
11 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut: Sâlaĸalertoĸ toĸĸub aipanganut pijauniangilaĸ.
*12 **Illagêt Pergamusemiut** Engelingat aglagvigiuk: Ipiktomik igluktut kênalingmik saviksoalik imâk oĸarpoĸ:
13 Sulijatit ĸaujimavakka, nunaĸarnîlle nane, Sâtanasib iksivautaĸsoangata inningane, atteralo attavigigangne, okpernerlo uvamnut missiarutiginago uvlune ipkonane aglât, Antipase attaruilivlune uvamnik kigligiutsijoĸ toĸĸotaungmat illipsingne, Sâtanasib inneĸarviane.

14 Mikkijomigle erĸartuijutiksaĸarpunga illingnut, tagvane inuĸotteĸaravit Baalamib ajoĸertûtânik nâlektunik; tâpsoma Balake ajoĸertormago, Israêlib ĸittornganginut aporviksarsiorĸovlugo, nerrerĸovlugit Gûdeungitunut tunnergutinik, assiniarĸovlugillo.

15 Taimaktauĸ inuĸotteĸarmigavit, Nikolaitit ajoĸertûsinginik nâlektunik, tamanna ômisûtigivara.

16 Kaĸĸialerit! pingikuville tikkisârniarpagit, sorsugiartorlugit ĸannerma saviksoanganut.

17 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut: Sâlaĸartoĸ nerrititsomavara Mannanik ijersimajunik; tunnitjivigijomavaralo ujarĸamik kaĸĸortamik, attermiglo nutâmik ujarĸamut aglaksimajomik, kimut illitarijaungitomik, inuata kissime (illitarivâ).

*18 **Illagêt Tiatîramiut** Engelingat aglagvigiuk: Gûdib erninga ikkomatut ikkoalajotut ijeĸartoĸ, ittiggaliglo kaĸĸorlertun-itunik, imâk oĸarpoĸ:

19 Piniarnitit ĸaujimavakka, nagligosungnîllo, kivgartornîllo, okpernîllo, ĸennuersârnîllo, sullidlaravillo kingorlît pivalliatilugit sivorlinit.

20 Mikkijomigle erĸartuijutiksaĸarpunga illingnut, arnâluk Jesabele nellautaijôvlune oĸartoĸ, innertinginangne, ajoĸertuinerlugangat kivgakka uivêrivlugit assiniarĸovlugit, nerritiniarlugillo tunnergutinik Gûdeungitunut.

21 Piviksaĸartilauĸparalo kaĸĸialerĸovlugo anguniarnerminik, kaĸĸialingilarle.

22 Ahâk, innangavingmut egipara, kappianartoĸsoarmullo pitilugit tâpsominga arnarnialauĸtut, kaĸĸialingipatta piniarnermingnik.

23 Kittorngangillo annauvlugit toĸĸotsomavakka. Illagêllo illûnatik nellojungnaerniarpânga, taĸtuniglo ômatiniglo kiglisiniartoĸ uvangaugama, illûnaselo attunit piniarvigijomârpapse illiornerijase malliklugit.

24 Illipsele oĸarvigivapse, Tiatîrame amiakôjose, tamattominga ajoĸertûseĸangitose, ittijuniglo Sâtanasib issumanginik ĸaujimangitose (taimak ipkoa oĸarmatta): assianik oĸumainartomik illijivigijomangilapse.

25 Pigijase sapkuniarasigik tikkitsiarivlunga.

26 Sâlaĸartoĸ perĸojamniglo attaruilijoĸ naggatiksamut, tâmna nâlegangortitsomavara nellojunut;

27 Mianeriniarpaillo ajaupiamut kikkiangmut, machaliortiblo illuleĸutingititut serĸomitsomârpait, sorlo uvangatauĸ Atâtamnut perĸojaugama;

28 Uvloriamiglo ĸausiumik tunitjivigijomavara.

29 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut.

KAPITEL III.

Illagênut Sardusemêtunut, Filadelfiamêtunut, Laodiseamêtunut.

ILLAGÊLLO **Sardusemiut** Engelingat aglagvigiuk: Gûdib
anerninginik 7 nik, uvlorianiglo 7 nik peĸartoĸ imâk oĸarpoĸ:
Piniarnitit ĸaujimavakka, ômanerartaugavit toĸĸungavlutillo.
2 Pigâlerit, assitillo toĸĸokassalertut nakkoĸsitiniakit! pi-
niarnitit Gûdib sângane nâmaksitsiangitut nagvârapkit.
3 Tamanna pivlugo erĸainiarit pigilauĸtarnik tussalauĸtar-
niglo, tamakkoalo mallingniakit ĸaĸĸialerlutillo. Pigârniangi-
kuvit tikkidlarniarpagit tigliktotut, stundillo neliænne tikkivi-
giniarmangâpkit nelloniarpotit.
4 Inuĸotteĸarpottitauĸ ikkitunik Sarduseme, annorâmingnik
ipeĸtotitsilaungitunik; tâpkoalo arvertarĸattigijomârpânga ĸaĸ-
ĸortanik annorâlijarlutik, taimaituksaugamik.
5 Sâlaĸartoĸ ĸaĸĸortanik annôrârtitauniarpoĸ, attingalo
pêrniangilara aglangnit ômanartunit, attingalo oĸautigijoma-
vara Atâtamnut Engelinginullo.
6 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut.
*7 **Illagêt Filadelfiamiut** Engelingat aglagvigiuk: Imâk oĸar-
poĸ Hailigeojoĸ, mikseĸârtoĸ, Dâvidib pêrutânik peĸartoĸ;
pallangaerutjârsijorlo neliata pallangaerungnangitanganik; pal-
langaersijorlo neliata pallangaerutjârungnangitanganik.
8 Piniarnitit ĸaujimavakka. Ahâk, upkuêrutjilauĸpunga
illingnut neliata pallangaerungnangitanganik; pitsartunearsu-
ĸaravit, oĸauseralo torĸulauĸpat, atteralo missiarutigilaungilat.
9 Ahâk, Sâtanasib ajoĸertuivianit illangit pitiniarpakka,
oĸartut Jûdionermingnik taimainatiglo, sæglovlutigle pijut. Ahâk,
illiorvigijomavakka tikkerĸovlugit, ittikkavît sângænnut tuksiar-
lutik, illitarsiniarlutiglo, igvit nagligigapkit.
10 Torĸulaurangne oĸauseĸ ĸennuersârnimnik, uvangatauĸ
sapputijomavagit nelliutomit ôktorlungnartomit, sillaĸsoarmiunut
tamainut tikkitsomârtomit, ôktorlugit nuname nunaĸartut.
11 Ahâk, ĸainiarpunga mânnakut; pigijarnik sapkutsitaili-
lutit pît, niaĸôtiksarnik tigusijoĸarĸonnago.
12 Sâlaĸartoĸ sukkangortitsomavara Gûdima iglungane,
tamattomangallo kingorngane annijungnaerniarpoĸ. Gûdimalo
attinga aglagomavara tâpsomane Jerusalemiblo nutâb attinga,
Gûdima iglogasæksoangita ĸilangmit aĸĸartut Gûdimnit, atte-
ralo taimna nutâĸ.
13 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut.

*14 **Illagêt Laodiseamiut** Engelingat aglagvigiuk: Tamædja oĸautigivâ Ameneojub, nellâgôrlunelo mikseĸârtôvlunelo kigligiutsijub, Gûdib pingortitangita pigiarningata:
15 Piniarnitit ĸaujimavakka, niglingilatillônêt ônarlungilatillônêt; ĸanoĸtôĸ niglilutit ônarlutillônêt!
16 Nerromikkaville, niglinaglônêt ônarnaglônêt, ĸannimnit orriaromârpagit.
17 Imâk oĸauseĸarpotit: Akluipunga pitaĸadlarpungalo, ajoĸsatsangitunga; nellovlutillo ajudlaravit, takkominaidlalarpillo, aklujoĸsôlarpillo, tautungitôlarpillo, annorâĸarnaglo.
18 Perĸovagit tagva, Goldemik ikkomamut sujungaititaumajomik pisiniarĸovlutit uvamnit, akluilerĸovlutit, ĸaĸĸortaniglo annorânik attitilutit, annorâĸanginivît kangunarninga saĸĸerĸonnago, ijikiglo mingoakik ijisiumut, tautoĸovlutit.
19 Nagligijakka pidlarlugit ĸaujisarpakka. Taimaimat attaruililutit ĸaĸĸialerit.
20 Ahâk, upkuamêpunga avilortarlungalo. Nippimnik tussartoĸarpat upkuêrlunelo, tâmna itterviginiarpara, Kommunionemiglo nerreĸattigivlugo, tâpsomalo nerreĸattigivlunga.
21 Sâlaĸartoĸ iksivaĸojomavara illagilunga iksivautamne; sorlotauĸ uvanga sâlaĸalaurama, Atâtagalo iksivaĸattigigapko iksivautangane.
22 Siutiggub tussarligit Anernerub oĸausingit illagênut!

KAPITEL IV.

Johannesib Gûde iksivautaĸsoarme iksivajoĸ ĸilangme, ômajullo sittamat, angajoĸaunerôjullo 24 it takkovait.

TAMATTOMA kingorngagut takkovunga, ahâk, upkuamik upkuêrtaujomik ĸilangme; nippelo sivorleĸ tussalauĸtara uvamnut sorlo tiptulaut oĸartoĸ, tâmna oĸarivoĸ: tamaunga majorarit takkotitsomagapkit mattoma kingorngane pijomârtuksanik.
2 Tagvainarlo anernermêtunga. Ahâglo, iksivautaĸsoaĸ illijaumajoĸ ĸilangme, iksivautaĸsoarmelo iksivajoĸarpoĸ.
3 Iksivajub tâpsoma tautua sorlo ujaraktut Jaspisetut Sardisetullo; ajagutaublo iksivautaĸsoaĸ illumavâ, tautua Smaragdetun-itoĸ.
4 Iksivautallo 24 it iksivautaĸsoaĸ illumavât, iksivautanelo tâpkonane angajoĸaunerôjut 24 it iksivavut, ĸaĸĸortanik annorâggit, niaĸomingnelo niaĸôteĸarlutik Goldinik.
5 Iksivautaĸsoarmillo annivut ĸaumalaglo kalluglo nippillo; nennergutillo 7 it ikkomaggit ikkoalavut iksivautaĸsûb sângane, tamadja Gûdib Anerningit 7 it.

6 Iksivautaĸsûblo sângane igalâksajaujârtomik immârbiksoaĸarpoĸ, allikkutun-itomik; iksivautaĸsûblo ĸerĸagut avatâgullo iksivautaĸsûb sittamanik ômajoĸarpoĸ, sâmikullo tunnumikullo illûnaitigut ijilingnik.

7 Omajorlo sivorleĸ Loevetun-itoĸ, ômajublo aipanga nochatun-itoĸ, ômajullo pingajuat kênaĸartoĸ inuktut, ômajullo sittamangat nektoraliktut tingijotun-itoĸ.

8 Omajullo tâpkoa sittamat attunit isaroĸarput pingasujortunik, illumikullo illûnâne ijiggit, innilangajungnangerput uvlôtillugo unnuamelo, oĸarlutik: Hailig, Hailig, Hailigeovok Gûde Nâlegaĸ, ajugaĸangitovitôjoĸ, ilauĸtoĸ, tamattomanelo-itoĸ, kaijomârtorlo.

9 Omajullo (sittamat) nertulerangatsuk nakorivlugolo ĸujagiviklugolo iksivautaĸsoarme iksivajoĸ, issoĸangitomit issoĸangitomut inôjoĸ,

10 Angajoĸaunerôjut 24 it pâmaktervigivât iksivautaĸsoarme iksivajoĸ, tuksiarvigivlugo issoĸangitomit issokangitomut inôjoĸ, niakôtitiglo illivait iksivautaĸsûb sânganut, oĸâlavlutik:

11 Nâlegaĸ, igvit nellopĸotingivitôjotit pigilugit nertornarnerlo nâlengnarnerlo pitsartunerlo; igvit tamaitaĸsuit pingortilaurangne; igvillo perĸogangne, ilerput pingortisimavlutiglo.

KAPITEL V.

Aglait 7 it naĸĸitjutiggit Saugârsungmut tigujaujut.

AGLANGNIGLO iksivautaĸsoarme iksivajub aggangita tallerpinginêtunik tækkogivunga, illungitigut ĸângitigullo aglagviomajunik, naĸĸitjusersimajuniglo naĸĸitjutinut 7 nut.

2 Engelelo pitsartujoĸsoaĸ takkogivara, nippersoarmut oĸâladlartoĸ: Aglait ukkua makperlugit naĸĸitjutingillo serĸomidlugit kina nellopĸotinajangilâĸ?

3 Kilangmiuniglo nunamiuniglônêt, nunab attânêtuniglônêt pijoĸangilaĸ aglait ukkua makperungnarlugit tækkunârlugillônêt.

4 Kugviudlarpungalo angijomik, nellopĸotingitoĸangimat aglait ukkua makperlugit, attuarlugillo tækkunârlugillônêt.

5 Angajoĸaunerôjullo illangata oĸarvigivânga: ĸugviornak; ahâk Loeve Jûdab kinguvânga, imna Dâvidib amânga, sâlaĸarsimavoĸ, aglait ukkua makperlugit, naĸĸitjutingillo 7 it serĸomidlugit.

*6 **Tækkogivunga,** ahâglo iksivautaĸsûb ĸerĸane, ômajullo sittamat, angajoĸaunerôjullo akkorngænne Saugârsungmik nangertomik, toĸĸotaujotun-itomik, nakjuĸarlune 7 nik, ijeĸalarmelo 7 nik, tâpkoa Gûdib anerningit 7 it, tillijaujut nunanut tamainut.

7 Tâpsomalo tigujartorpait aglait iksivautaĸsoarme iksivajub aggangita tallerpinginit.

8 Aglaillo tigungmagit, ômajut sittamat taipkoa angajoĸaunerôjullo 24it pâmakterput Saugârsûb sânganut, illûnatiglo attunit Harfeĸarput illuleĸuteĸarlutiglo Goldinik isserluanerutiksamik tættætunik; tamædja ivsornaitut tuksiarningit.

9 Imgerumiglo nutâmik imgerput oĸâlavlutiglo: Igvit nellopĸotingivitôvotit aglait tigulugit, naĸĸitjutingillo angmarlugit; igvit toĸĸotaugavit, aungnullo pissiarilauraptigut, Gûdemut perĸutiksautiluta, sunatuinarnit kinguvârênit, oĸauselingnillo, inugasaksoarnillo, nellojunillo;

10 Attaniotilauĸpaptigut ajoĸertuijungortilutalo Gûdiptingnut, attanioniarpogullo nunaĸsoarmiunut.

11 Takkogivunga, nippemiglo tussarlunga Engelivaksoarnit iksivautaĸsûb avatânit, ômajullo avatænnit, angajoĸaunerôjullo avatænnit; unnurningillo zehntausendit zehntausendêrtorlutiglo, tausendillo tausendêrtulauĸput,

12 Nippersoarmullo oĸarput: Saugârsuk toĸĸotaujoĸ nellopĸotingivitôjoĸ pigivlugit pitsartunerlo, akluinerlo, sillatunerlo, sôngonerlo, nâlengnarnerlo, nertornarnerlo, nakorijaunerlo.

13 Pingortitallo illûnamassiatik, ĸilangmiullo nunamiullo nunab attânêtullo, immarbiublo illuanêtut tamaita tussarpakka oĸauseĸartut: Iksivautaĸsoarme iksivajoĸ Saugârsuglo ĸujanarsilîk nâlengnarsilutiglo nertornarsilutiglo, ajugauviojotôvlutik issoĸangitomit issoĸangitomut.

14 Omajullo sittamat oĸarput: Amen. Angajoĸaunerôjullo 24it pâmakterdlutik tuksiarvigivât issoĸangitomit issoĸangitomut ômatsainartoĸ.

KAPITEL VI.

Naĸĸitjutit pingasujôrtut sivorlît angmartauningìnik.

TAEKKOGIVUNGA, Saugârsûblo naĸĸitjutit ipkoa illangat angmarpâ. Omajullo sittamat ipkoa illangat tussarpara, sorlo kallûb nippinganut oĸartoĸ: Tækkojartorit.

2 Takkogivunga, ahâglo horsemik ĸaĸĸortamik; tâpsomalo ĸângane iksivajoĸ pitiksilijartoĸ, niaĸôtemiglo tunnitsiviolertoĸ, ajugaĸaranelo ailerpoĸ sâlaĸarniardlune.

*3 **Naĸĸitjutiblo aipanga** (Saugârsûb) angmarmago, ômajub aipanga tussartara oĸartoĸ: Tækkojartorit.

4 Horsiblo aipanga aupalluktaĸ annijoĸ; tâpsomalo ĸânganêtoĸ pitsartunermik tunnitsiviolerpoĸ, ullapirsauteĸarungnaer-

tidlugo nuname, ingmingnullo inuartigêrĸovlugit, saviksoarmiglo tunnitsiviovoĸ.

*5 **Naĸĸitjutillo pingajuat** (Saugârsûb) angmarmago, ômajut pingajuat tussartara oĸartoĸ: Tækkojartorit. Tækkogivunga, ahâglo, horsemik ĸernertamik; tâpsomalo ĸângane iksivajoĸ kiktitautîngnik tigumiartoĸ.

6 Nippemiglo tussarpunga ômajut taipkoa sittamat akkorngænnit oĸartomik: Waizenit, ôktût attausiardlugo, kênaujârsungmik attautsemik akkeĸarlît, Gerstillo, ôktût pingasuertorlugo, ĸênaujârsungmik attautsemik aĸĸeĸarlît, orĸsorle Wainelo asserorniarnagik!

*7 **Naĸĸitsutillo sittamangat** (Saugârsûb) angmarmago, ômajut sittamangata nippinga tussarpara oĸartoĸ: Tækkojartorit.

8 Tækkogivunga, ahâglo, horsemik ĸattaktângajomik; tâpsomalo ĸânganêtoĸ toĸĸomik atteĸartoĸ, tâĸtoĸsûblo (toĸĸungajut inningata) mallikpâ. Tâpkoalo ajugautitauvut nunamêtut sittamaulivlugit sittamaingit toĸĸoniardlugit, saviksoarmullo, kângnermullo, toĸĸonartomullo, pisuktinullo nunamêtunut.

*9 **Naĸĸitsutillo tellimangat** (Saugârsûb) angmarmago, tækkovunga Altârib attâne Gûdib oĸausingit pitjutigællugit kigligiutsinitiglo tamakkoninga pitjutigællugit toĸĸotaulauĸtut tarninginik.

10 Nippersoarmut nipliadlarput oĸarlutiglo: Nâlegaĸ, hailigiojotit mikseĸârtôvlutillo, ĸanoĸ akkunêrtoĸsoarmik erĸartuingilatît, auvut akkiniarutiginago taipkonunga nunamêtunût?

11 Attunillo tâpkoa tunitsiviovut annorâmik ĸaĸĸortamik, oĸautjauvlutiglo, sulle nelliutomik annikitomik merngoêrserĸovlugit, kivgauĸattitik ĸattangutitiglo sulle toĸĸotauniartut tâpkotitunaĸ illautsiarilugit.

*12 **Tækkogivunga**, naĸĸitjutit 6ingat (Saugârsûb) angmarmago, ahâglo, nuna sajukpilâdlarpoĸ, seĸĸinerlo tâĸtoĸsôlerpoĸ pôksajatut merĸunit sennamajotut, taĸĸerlo auktun-ipoĸ.

13 Kilaublo uvloriangit nunamut kattækput, sorlo napârtub Faigiliksab Faigine kattæktinamigit, annorersoarmut aulataujaraigame.

14 Kilaglo ĸemâvoĸ, sorlo aglait immusersimajut, ĸaĸĸallo, ĸikkertallo illûnaita nûtaulerput innimingnit.

15 Attanîllo nunamêtut, nâlegaĸsuillo akluitoĸsuillo, angajoĸâviksuillo, sôngojullo kivgaujullo, kivgaungitullo illûnatik ijeriartorput ĸairosungnelo ĸaĸĸallo ĸongnângine,

16 Oĸarlutiglo ĸaĸĸanut imnaĸsoarnullo: Sittorvigitigut mattuvluta iksivautaĸsoarme iksivajub kênanganit, Saugârsûblo ningausinganit,

17 Uvloĸsoaĸ ningaumavinga nelliutingmat, kinalo nâmagijaujungnarniarĸâ?

KAPITEL VII.

144,000 it Israêlitinit pijut naĸĸitjutitauninginik. Inugiartoĸsoarnik piulimajunik, piloringningœnniglo.

MAKKOA kingorngatigut Engelit sittamat takkogivakka, nangertut nunaĸsûb terreĸungine sittamane, tigumiartut nunab annoringinik sittamanik, annore annordlerĸonnago nunamut, immânullônêt, napârtullo nelliænnut.
2 Engelillo tâpkoa assingat takkogivara, nuilertoĸ seĸĸiniub nuilervinganit, Gûdib toĸĸosuitub naĸĸitjutânik peĸartoĸ; nippersoarmullo nipliadlarpoĸ Engelinut sittamanut nuna immârbiglo aĸĸunarniarlugik perĸojaumajunut.
3 Oĸarlunelo: Nuna aĸĸunarniarnago, immârbiglônêt napârtullônêt, Gûdipta kivgangit naĸĸitjutilugit (nellunaikuserdlugit) ĸaungitigut perĸârtinnata.
4 Naĸĸitjutitaujullo unnurningit tussarpakka, 144,000 it, naĸĸitjusersimajut (nellunaikusersimajut) tamainit Israêlib kinguvângita abvanginit:
5 Jûdab kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Rûbenib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Gadib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
6 Asserib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut,
Naftalib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Manassib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
7 Simeonib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Lêvib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Isassarib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
8 Zabulonib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Jôsefib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut;
Benjaminib kinguvânginit 12,000 it naĸĸitjutisimajut.
*9 **Mattoma** kingorngane tækkogivunga, ahâglo, inugiartoĸsoarnik kittitaujungnangitunik kimut, nellojunit tamainit, inugasæksoarnillo, ingmigôlingajuniglo oĸauselingnit, iksivautaĸsûb sângane nangertunik, Saugârsûblo sângane, annorârsimajunik ĸaĸĸortanik, aggangminelo Palminik tigumiarlutik.
10 Nippersoarmut nipliadlarput oĸarlutiglo: Piuliklerneĸ tâpsoma pigivâ iksivautaĸsoarme iksivajub, Gûdipta, Saugârsûblo.
11 Engelillo illûnatik nangerput iksivautaĸsoaĸ illumavlugo angajoĸaunerôjullo illumavlugit, ômajullo sittamat illumavlugit, pâmakterlutiglo iksivautaĸsûb sânganut, Gûde tuksiarvigivât,

12 Oĸarlutiglo: Amen, nakorijaunerlo, nâlengnarnerlo, sillatunerlo, ĸujanarnerlo, nertornarnerlo, pitsartunerlo, ajugaĸanginerlo Gûdipta pigiligit issoĸangitomit issoĸangitomut. Amen.
13 Angajoĸaunerôjullo illangat kiovlune uvamnut oĸarpoĸ: Ukkua ĸaĸĸortanik annorâggit kikkût? nakillo pivât?
14 Kiovaralo: Nâlegaĸ, igvit ĸaujimavat. Ama oĸautivânga: Ukkua tagva kappianartoĸsoarmit pijut, annorâtiglo ergortulauĸpait, ĸaĸĸorsardlugillo annorâtik Saugârsûb aunganut.
15 Tamanna pivlugo Gûdib iksivautaĸsoangata sânganêput, kivgartulâllo uvlôtillugo unnuamelo Tempelingane. Iksivautaĸsoarmelo iksivajub ĸollangiarvigênarniarpait.
16 Kâgungnaerlutiglo immerugungnaerniarput, seĸĸinermullo pijauniangilat, kiab assianullônêt.
17 Saugârsûb iksivautaĸsûb ĸerĸanêtub pairiniarmagit, tessiorlugillo immiub ômanartub puilavinginut, Gûdiblo ĸugviornerit tamaita allarterniarpait ijinginit.

KAPITEL VIII.

Naĸĸitjutit 7ingata angmartauninganik. Engelinik tiptulautilingnik 7inik. Tiptulausijartunik sittamanik sivorlinik.

NAKKITSUTIT 7ingat (Saugârsûb) angmarmago, ĸilangme nippeĸartailivoĸ stundib ĸoppangane.
2 Engeliniglo 7nik takkovunga, tâpkoa Gûdib sânganut pivut, tiptulautiniglo 7nik tunnitsiviolerput.
3 Engelillo tâpkoa assingat saĸĸerpoĸ, Altârib sennianut pivlune, illuleĸullo iserluanititsivik Golde tigumiarpâ, unnuktuniglo iserluanerutiksanik tunnitsiviolerpoĸ, tunnijerĸovlugo ivsornaitut illûnatik tuksiarninginut, Altareme Goldeme iksivautaĸsûb sânganêtome.
4 Iserluanerutiksablo pujoa ivsornaitut tuksiarningit illagællugit ĸongmuarpoĸ Engelib agganginit Gûdemut.
5 Engeliblo illuleĸut iserluanititsivik tiguvâ, illulerlugolo ikkomamik Altâremit, nâvidlugolo nunamut. Nippersoaĸarpoĸ tagva, kallungmiglo ĸaumalangmiglo, nunablo sajukpilâdlarninganik.
*6 **Engelillo** 7it tiptulautinik 7nik piggit opalungaersimavut tiptulausijarniardlutik,
7 Engelillo sivorlingat tiptulausijarpoĸ. Nettaĸonnalerpoĸ tagva, ikkomamiglo aungmiglo akkusimajungnik nunamut kattaktoĸarpoĸ. Napârtullo pingasuilivlugit pingajuingit ikkitauvut nungudlugit, (nunablo) nutaijoĸtungit illûnatik nungutauvut.

8 Engeliblo aipanga tiptulausijarivoκ. Kaκκaκsoatun-itoκ ikkomamut ikkoalajoκ immânut tagva pisârpoκ, immarbiglo pingasuililugo pingajuat aungolerpoκ.

9 Immânelo ômajut pingasuililugit pingajuingit toκκovut, umiaκsuillo pingasuililugit pingajuingit asserortauvut.

10 Engelillo pingajuat tiptulausijarivoκ. Uvloriaκsoaκ tagva κilangmit kattakpoκ, nennergutsoatun ikkoalajoκ, kôggullo pingasuililugit, piuailavîllo tupvigivait;

11 Uvloriak tâmna Wermutemik (sungarmik) atteκartoκ; tâpkoalo immangit pingasuililugit pingajuingit sungaulerput. Inuillo unnuktoκsuit toκκovut immanginut, sungermatta.

12 Engelillo sittamangat tiptulausijarivoκ. Seκκineκ tagva pingasuililugo pingajuat, taκκerlo pingasuililugo pingajuat, uvloritjallo pingasuililugit pingajuingit tâκtoκsôlerput, uvlub κaumaninga pingasuililugo pingajuat pêrlugo, unnuarlo taimainivoκ.

13 Engelemiglo tækkovunga tussarlungalo κilaub κerκagut tingijomik, nippersoarmut oκartomik: Kappianarmêk, kappianarmêk, kappianarmêk nunamêtut, tiptulautit assingita nippingit pivlugit, Engelit pingasut sulle tiptulausijartuksat nelliutilârningine!

KAPITEL IX.

Tiptulausijartut tellimangænnik pingasojortungænniglo.

ENGELILLO tellimangat tiptulausijarpoκ. Uvloriaκ tagva tækkovara κilangmit kattaktoκ nunamut; tâmna tunnitsivioler-poκ pêrumik netteκangitomut.

2 Netteκangitoκ mattuêrmago, iserluksoaκ netteκangitomit annivoκ, sorlo iserluk kiaksautersoarmit, seκκinerlo sillalo tâκtoκsôlerpuk netteκangitub iserlunganut.

3 Iserlungmillo piglertaκalerpoκ nuname. Tâpkoa pitsartutitaulerput sorlo Skorpiônit nunamêtut pitsartuneκarningititut.

4 Oκautjauvullo, iviksukkat nunamêtut, nutaijoκtullônêt, napârtullônêt asserorlugit perκonnagit, inuille kissêta, Gûdib naκκitjutânik κaungmiuteκangitut.

5 Perκojauvullo, tâpkoa toκκotailililugit, ânilækteradlartilugille taκκit tellimat nâvlugit; ânilækteradlartitauningallo sorlo Skorpiônib inuk kappikpago ânilækterarnadlalauκpoκ.

6 Uvlune taipkonane inuit toκκo κennerasuarniarpât, nenninagolo, toκκojomanermik kajungilârniarput, toκκuble κemmâniarpait.

7 Piglertat tâpkoa illinganingit horsititut sorsungnermut opalungaersimajutitut, niaкomikullo pitaggit niaкôtititun-itunik Goldeojârtunik, kênaкartullo inuit kênangititut;

8 Nujaкarlutiglo arnat nujangititut, kiguteкarlutiglo Loevititut.

9 Sagvingmiuteкarlutiglo kikkiaksoatun-itunik; issarungitalo кeaksungningit кemuksit horsiggit unnuktut sorsugiartortut nippingititun-iput.

10 Pamioкarpullo Skorpiônetut, pamiungillo kakkilauteliovut; tâpkoalo pitsartuneкarput inuit kappiasuktidlarlugit, taккit tellimat nâvlugit.

11 Netteкangitub Engelinga attanerivât; tâpsoma attinga Ebrêerit oкausingine Abaddoneovoк, Grîchillo oкausingine atteкarpoк Apollionemik.

12 Kappianarneк attauseк annigorpoк; ahâk kappianarnîk maggûk sulle tamattoma kingorngagut nelliutsomârpuk.

*13 **Engelillo** 6 ingat tiptulausijarivoк. Nippemiglo tagva tussarpunga Altarib Goldib, Gûdib sânganêtub, terreкunginit sittamanit;

14 Tamattoma Engelit 6 ingat tiptulautilik oкarvigivâ: кellarutjâkit Engelit ipkua sittamat кellaksorsimajut kôksûb Eufratib senniane.

15 Engelillo taipkoa sittamat кellarutjârtauvut, opalungaersimajut, stunde, uvloк, taккeк, jâre nelliutituarpatta, inuit pingasuililugit pingajuingit toккodlugit.

16 Sorsuktuksallo horsit кângine iksivajut unurningit 200 Milliôneovut, unurningillo tussarpakka.

17 Taimaglo horsit takkovakka кânginelo iksivajut: sagvingmiuteкarput ikkomalingnik tungujoкtalingniglo, orкsorutilingniglo, horsillo niaкungit Loevit niaкungititun-iput, кanninginillo ikkoma iserluglo orкsorullo annivut.

18 Pingasunut tâpkonunga inuit pingasuililugit pingajuingit toккotauvut, ikkomamullo iserlungmullo, orкsorutemullo кanninginit annijunut.

19 Pitsartuningit кanninginêngmatta, pamiungitalo кuglugiat adsigivait, niaкoкarlutiglo aккunaijutiksanik.

20 Amiakoкarporle sulle inungnik, kappianartunut tamakkonunga toккotaungitunik, кaккialingituniglônêt aggangmik piniarningit pivlugit, Sâtanaselo Gûdingoallo Goldit, Silberillo, кaккorlillo, ujarкallo, кejuillo sennamajut, tautugungnangitullônêt tussarungnangitullônêt arvertarungnangitullônêt tuksiarvigigamigit.

21 Kaккialingilallotauк inuarnermingnit, angakonermingnillo, assiniarnermingnillo, tiglingnermingnillo.

KAPITEL X.

Engele aglârsungnik makpersimajunik tigumiartoĸ.

ENGELEMIGLO assianik sôngojoĸsoarmik tækkovunga, ĸilangmit aĸĸartomik; tâmna nuvujamik anorârsimavoĸ, ajagutaĸarporlo niaĸungane, kênanga seĸĸinertun-ipoĸ, ittiggangillo sukatitut ikkomaliktitun-iput.

2 Aglârsungnik makpersimajunik aggangminut tigumiartoĸ ittigangminullo tallerpingminut immarbik tutivâ, saumingminut nuna tutilugo.

3 Nippersoarmut nipliadlarpoĸ Loevetut errinaloaĸijadlartotut; nipliadlarnerlo soraermat, kalluit 7 it nipliavut nippimingnut.

4 Kalluillo 7 it nippitik annitsarêrmattigik, aglagomalauĸtakka; nippemigle ĸilangmit pijomik tussarpunga, uvamnut oĸartomik: Naĸĸitjusikit kalluit 7 it oĸausingit, tâpkoa aglangniarnagit.

5 Engelible takkojama immarbingmelo nunamele nangertub, aggane tallerpingne issakpait ĸilangmut,

6 Tâmnalo taivlugo, inôjoĸ issoĸangitomit issoĸangitomut, pingortitsilauĸtoĸ ĸilangmik ĸilangmêtuniglo, nunamiglo nunamêtuniglo immarbingmiglo immarbingmêtuniglo, (Engele) oĸarmarikpoĸ, mânamit nelliuneĸarungnaertuksaungmat;

7 Uvlulle ipkua Engelit 7 ingata tiptulausijarvianut illingajut nelliutikpatta, tagva Gûdib nellonarninga nâmaksititaujomârpoĸ, sorlo tâpsoma kigligiutigilaungmagit kivgaminut Profêteĸotiminullo.

8 Nippiblo ĸilangmit tussalauĸtama ama oĸautivânga oĸarlunelo: Ailerit, tigusijartorlutillo aglârsungnik makpersimajunik Engelib immarbingmelo nunamelo nangertub agganginit.

9 Tagvale Engele aivigivara oĸautivlugo: Aglârsungnik ukkuninga tunitjiviginga. Oĸautivânga: Tigukit êlugillo pît, natjeritiniarpâtillo, ĸannernele igupsat orĸsungititut mamarniarput.

10 Aglârsuillo makpertat tamakkoa Engelib agganginit pigapkit, êvakka, ĸannimnelo igupsat orĸsungititut mamalauĸput; êgapkille natjeritipânga.

11 Oĸautivângalo: Ama nellautaijuksaugivotit inugæsaksoarnut, nellojunullo, ingmigôlingajuniglo oĸauselingnut, attanernullo unuktunut.

KAPITEL XI.

Kigligiutsijûk maggûk. Tiptulausijartut 7 ingat.

TUNNITSIVIOVUNGALO suvlolingmik ajaupiatun-itomik, oĸautjauvlungalo: Nikovidlutit ôktoruk Gûdib Tempelinga, Altârelo, taĸamanelo tuksiartut.

2 Tempelible sillatânêtoĸ egidlugo ôktorniangilat, nellojunut tunnijaungmat, iglugasæksuillo ivjornaitut tullerajaromârpait taĸĸit 42 it nâvlugit.

3 Uvamniglo kigligiutsijûk maggûk tunnitsivigijomavakka, nellautainiarĸovlugik uvlut 1260 it nâvlugit, pôksajanik attisimavlutik.

4 Taipkoa napârtôvuk maggûk orĸsulîk, nennergutaujûglo maggûk ikkomajûk nunab Gûdingata sângane nangertûk.

5 Tâpkoningalo aĸĸunaijomajoĸarpat, ikkoma tagva ĸannigingnit anniniarpoĸ, ômigijitik nungudlugit; tâpkoninga aĸĸunaijomajoĸarpat, tâmna taimailiortauvlune toĸĸotæksauvoĸ.

6 Tâpkoa pitsartuneĸarpuk ĸilak parngnanaerlugo sillaloĸonnago uvlune nellautaivigijamingne, pitsartuneĸarpuglo immeĸ aungolertidlugo, nunalo pidlarlugo kappianartunut sunatuinarnut, pijomajarangamik.

7 Kigligiutsinitik nâmaksigunikik nergjutsûb netteĸangitomit nuijub sorsugomârpak, sâlagivlugiglo toĸĸoniarlugiglo.

8 Timigiglo toĸĸungajûk sillatuinarmêniarpûk iglugasæksuit angijoĸsuit apĸosiningænne; tâpkoa Anerneĸ malliklugo issumaĸarasuartunut taijauvut Sodômamik Egiptenemiglo, tagvane Nâlegavut kikkiaktortaulauĸpoĸ senningajolingmut.

9 Innugasæksuillo, inuĸattigêllo ingmigôlingajuniglo oĸausiggit, nellojullo illangita timigik toĸĸungajûk tækkojomârpakit uvlune pingasune, sittamangata ĸoppanga tikkidlugo, illijauĸojomanagiglo timigik toĸĸungajûk illuvermut.

10 Nunamelo nunaĸartut ĸuviasûtigijomârpakit serrilutiglo, tunnergutiniglo tujortigêgomârput kigligiutsijûk tâpkoa maggûk kappiasuktilaungmattikik nuname nunaĸartut.

11 Uvlullo pingasut, sittamangata ĸoppanga tikkidlugo nângmatta, Anernerub ômanartub Gûdemit tuavidlune ittervigivak ittigangmingnullo nangilerpûk, erĸsinermiglo angijomik illumertaulerput tâpkungninga tautuktut.

12 Nippersoarmiglo ĸilangmit tussarpûk, tâpkungnunga oĸartomik: Tamaunga majoraritik! Kongmuarpûk tagva nuvujakut ĸilangmut, ômigijingitalo tækkovakit.

13 Tagvainarlo nuna sajukpilâdlarpoĸ angijomik, iglugasæksuillo tellimaujortôlilugit tellimaujungit ochovut, toĸĸotauvullo nunab sajukpilâdlarninganut inuit 7,000it, amiakullo ĸoaĸsângadlarput nertordlerlutiglo ĸilaub Gûdinganik.

14 Kappianarnerub aipanga annigorpoĸ, ahâk, kappianarnerit pingajuksangat tuavi nelliutilârpoĸ.

*15 **Engelillo** 7ingat tiptulausijarpoĸ. Nippersuit tagva tussartauvut ĸilangme oĸartut: Sillaĸsûb attaniovingit perĸutautitaumavut Nâlegaptingnut Kristusinganullo, tâmnalo nâlegaviksôniarpoĸ issoĸangitomit issoĸangitomut.

16 Angajoĸaunerôjullo 24it, Gûdib sângane iksivajut iksivautamingne, pâmakterput Gûde tuksiarvigivlugo,

17 Oĸarpullo: Kujagidlarpaptigit Nâlegaĸ, Gûde ajugaĸangitovitôjotit, tamattomane itotit, ilauĸtotillo, itsomârtotillo, pitsartujoĸsônît attorangne nâlegautilutillo;

18 Nellojullo ĸanningajâdlarput, ningaumajârnîlle nelliutilerpoĸ, toĸĸungajullo erĸartortauniarvingat, kivgatillo, Profêteĸottitillo, ivjornaitullo, atterniglo nâlektut, mikkijullo angijullo akkileromagangne; asserorlugillo nunamik asseruilauĸtut.

19 Gûdiblo Tempelinga ĸilangme upkuêrtaulerpoĸ, Testamentingatalo iklervinga takkuksauvoĸ Tempelingane, ĸaumalaĸarporlo, nippersoaĸalarmelo, kallidlalarmelo, nuna sajukpiludlalarmelo, nettaĸonadlalarmelo.

KAPITEL XII.

Arnamik Drachemut aupaluktamut unangmijaujomik.

KILANGMELO nellunaikutaĸsoaĸ saĸĸerpoĸ: Arnaĸ seĸĸinermik annorârsimajoĸ, taĸĸerlo ittigangita attænnêtoĸ, niaĸominelo niaĸôteĸarlune uvloritjanik 12nik.

2 Tâmnalo singaijoĸ nipliadlarpoĸ ernisukkame, angijomiglo âniavoĸ ernivlune.

3 Nellunaikutablo assia saĸĸerpoĸ ĸilangme, ahâk Drache angijoĸ aupaluktaĸ, niaĸoĸarlune 7nik, nakjuĸalarmelo 10nik, niaĸominelo niaĸôteĸarlune 7nik.

4 Pamiominullo uvloritjat pingasuililugit pingajuingit nusukpait, nunamullo egidlugit. Drachelo tâmna arnab ernisuktub sânganut pivoĸ, ernijarêtuarpat, ĸittornganga nerrijomavlugo.

5 Ernermiglo angutiarsungmik ernivoĸ, nellojunik tamainik mianersijuksamik ajaupiamut kikkiangmut. Kittorngangalo aularutjauvoĸ Gûdib iksivautangatalo sânganut.

6 Arnarlo ĸemâvoĸ inuĸajuitomut, tagvane Gûdib iniksarsisimavâ, tagvane nerrititauĸovlugo uvlut 1260it nâvlugit.

7 Angijomiglo sorsuktoĸalerpoĸ ĸilangme: Michaelib Engelingitalo Drache sorsugvigingmatsuk, Drachiblo Engelingitalo sorsugvigivait,
8 Sâlaĸarlugatik, inniksanginiglônêt nagvârtoĸarungnaerpoĸ ĸilangme.
9 Drachelo angijoĸ annititauvoĸ, ĸuglugiatoĸaĸ atteĸartoĸ: Passiklertemik Sâtanasemiglo, sillaĸsoarmiunik tamainik asseroijoĸ, egitauvlunelo nunamut, Engelingillo egitaugivut.
10 Nippersoarmiglo tussarpunga imâk oĸartomik ĸilangme: Mânna piuliklerneĸ, pitsartunerlo, nâlegaunerlo, ajugaĸanginerlo Gûdipta Kristusingatalo pigivait, ĸattangutiptingnik passiklertoĸ kattaktitaungmat, tâpkoninga passiklertoĸ Gûdib sângane uvlôtillugolo unnuamelo.
11 Sâlagidlarpâlle Saugârsûb aunganut, kigligiutsinerijamiglo oĸausinginut, inôtsitiglo ivlerilaunginamigit toĸĸo tikkidlugo aglât.
12 Taimaimat ĸuviasugitse ĸilait, illipselo tâpkonane inneĸartose. Kappiasungniarpulle nunamêtut immarbiksoarmêtullo; Sâtanase aĸĸarmat illipsingnut, angijomik ningausilik, ĸaujimagame sivikitomik piviksaĸarnerminik.
*13 **Drachelo** nunamut kattaktitaunerminik takkogame, arnaĸ angutiarsungmik ernilauĸtoĸ unangmivâ.
14 Arnarlo issarungnik maggungnik nektoraliub angijub issarôktitut-itungnik tunnitsiviovoĸ, tingilerĸovlugo inuĸajuitomut inniksaminut, tagvane nerrititauĸovlugo nelliutome attautseme, nelliutungnelo maggungne, nelliutublo ĸoppangane, ĸuglugiab kênanganit.
15 Kuglugiab ĸannerminit immeĸsoaĸ kôksoatut annipâ arnab tunnuagut ippititsomavlugo.
16 Nunable arnaĸ ikkajorpâ, ĸannine aitarlugo kôksoaĸ êvâ, Drachib annitanga ĸannerminit.
17 Drachib tagva arnaĸ ningaumajârvigivâ aivlunelo tâpsoma kinguvângita amiakungit sorsugiartoromavlugit, Gûdib perĸojanginik nâlektut kigligiutsijullo Jêsuse Kristusemik.

KAPITEL XIII.

Nergjutsoaĸ 7nik niaĸoĸartoĸ immarbingmit ĸaĸĸijoĸ. Nergjutsoarlo maggungnik nakjulik nunab illuanit pijoĸ.

IMMARBIUBLO sinnâne siorĸane nangerpunga. Nergjutsoarmiglo immarbingmit ĸaĸĸijomik tækkovunga, niaĸolingmik 7nik, nakjuĸarlunelo 10nik; nakjunginelo niaĸôteĸalauĸpoĸ 10nik, niaĸunginelo atternik mittautilingnik (aglaksimajoĸarpoĸ).

2 Nergjullo takkojara Pardeletun-ipoĸ, ittigaĸalarmelo nennoĸtut, ĸanningalo Loevib ĸanningatut. Drachiblo pitsartunerminik tunnitsivigivâ, iksivautaĸsoarminiglo attanionerminiglo.

3 Niaĸungitalo illangat sorlo toĸĸonartomut ikkilersimajoĸ, takkovara, ikkingalo toĸĸonartôgalloaĸ mammilauĸpoĸ, nunaĸsoarmiullo illûnatik tattamminiarutigivât nergjutsoaĸ.

4 Tuksiarvigivâllo Drache nergjumik pitsartutitsijoĸ, tuksiarvigigivâllo nergjut oĸarlutik: Nergjut tâmna kia adsigivaûk? kialo sorsugvigijungnarĸaûk?

5 Kannermiglo tunnitsiviovoĸ oĸausersoaĸarlune mittautiksaniglo, pitsartuneĸartitauvlunelo soraingitomik taĸĸit 42it nâvlugit.

6 Kanninelo angmarpâ mittautiksarlune Gûdemut, attinganiglo, tupersoanganiglo, ĸilangmiuniglo mittauteĸarlune.

7 Perĸojaugivorlo ivsornaitut sorsugvigilugit sâlagilugillo; pitsartuneĸarvigivlugillo kinguvârêt illûnaita, ingmigôlingajuniglo oĸausiggit nellojullo.

8 Tuksiarvigivâllo nunaĸsoarmiut illûnatik atteĸartut aglaksimangitunik sillaĸsub pigiarninganit Saugârsûb toĸĸotaujub aglangine ômanartune.

9 Siuteĸartoĸarpat tussarle!

10 Parngnanaersimavingmut pititsijoĸ parngnanaersimavingmut pijæksaugivoĸ; saviksoarmut toĸĸotsijoĸ saviksoarmut toĸĸotæksaugivoĸ. Tagvane ivjornaitut ĸennuersâriaĸarput okperneĸarlutiglo.

*11 **Nergjutiblo** assianik nunab illuanit nuijomik takkogivunga, maggungnik nakjuĸartomik saugârsutut, oĸauseĸartomik Drachetut.

12 Pitsartuneĸarlunelo tamainik piniarpoĸ nerjutetut sivorliojotut tâpsoma tækkoane, nunalo tâpsomanelo nunaĸartut pitipait tuksiarveĸarĸovlugit nergjumik sivorlermik, mammilauĸtomik ikkiminit toĸĸonartomit.

13 Tattamnartoĸsoarniglo pivoĸ, ikkoma aglât ĸilangmit kattaktidlugo nunamut, inuit tækkoænne.

14 Nunamiullo tammartidlugit tattamnartut piniarungnartitaujutigijane nergjutsûb tækkoane pivlugit; oĸautivlugillo nuname nunaĸartut, adsiliorĸovlugit nergjumik, saviksoarmut ikkilertaulauĸtomik, ômatitaulauĸtomiglo.

15 Pitsartuneĸartitauvorlo nergjutsûb adsingoanga anerneĸartidlugo, nergjutsûb adsingoanga oĸarungnarĸovlugo, piniarĸovlugolo, nergjutsûb adsingoanganik tuksiarveĸaromangitut toĸĸotauĸovlugit.

16 Tamaitalo imailingatipait, mikkijut angijullo, akluitut aklujullo, kivgaungitut kivgaujullo nellunaikuserdlugit tallerpingitigut ĸaungitigullônêt.

17 Pissiniartokarkonnago niuverniartokarkonnagolônêt taimak nellunaikusersimangitomik nergjutsûb attinganiglônêt, attingata nummeringaniglônêt.
18 Tagvane illisimanekarpok! Sillatunekartub kittiliuk nergjutsûb nummeringa; inûb nummeringatun-ingmat, nummeringalo 666 ovok.

KAPITEL XIV.

Saugârsuk illagêktokotingillo 144,000 it. Engelit pingasut. Nâlegak kibluitelijartok.

AMA tækkogivunga Saugârsungmik Zionib kakkangane nangertomik tâpsomalo 144,000 it illagivait, tâpkoalo kaungine aglaksimajokarpok tâpsoma atâtangata attinganik.
2 Nippemiglo kilangmit tussarpunga, sorlo kôksûb nippinganik, sorlolo kallidlartub nippinganik, nippelo tussartara Harfesijartut Harfimingnik attortut nippingititut-iput.
3 Imgerusertâmiglo imgerput iksivautaksûb sângane, ômajullo sittamat angajokaunerôjullo sângænne; assingitalo imgerusertâk tamanna illinniarlugo ajorpât, tâpkoa 144,000 it kissimik illipât, nunamit pissiangojut.
4 Tâpkoa tagga, arnanut ipektotisimangitut; uigasôgamik, Saugârsuglo namut pijarangat mallikpât. Tâpkoa pissiangovut inungnit, sivorlerpângovlutik Gûdemut Saugârsungmullo.
5 Nellangainermiglo kanningine nagvârtokalaungilak, pidlaræksaujuinamik Gûdib iksivautaksoangata sângane.
*6 **Engelemiglo** tækkogivunga kilaub kerkagut tingijomik, okautsinik tussarnertunik soraingitunik pilingmik, okautigijæksanik nuname nunakartunut, nellojunullo, ingmigôlingajuniglo okauselingnut, inungnullo tamainut;
7 Nippersoarmullo okarpok: Gûde kuksasungniarvigisiuk nertorsiuglo akkiniarviksanga nelliutingmat; tuksiarvigisiuglo kilangmiglo nunamiglo immarbingmiglo, imiublo puilavinginik pingortitsijok.
8 Engeliblo assia mallikpok okarlune: Ochomavut ochomavut iglugasæksuit angijut Babilône, nellojut tamaita immertinamigit assiniarnermik Waininganik.
9 Engeliglo pingajungata tâpkoa mallikpak nippersoarmullo okarlune; Neliata nergjut tâmna adsingoangalo tuksiarvigigunigik, nellunaikutanganiglo kaungmigut aggangmigullônêt tigusigune,

10 Tâmna immeromârpoĸ Gûdib ningausingata Wainingganik illaĸangitomik ningausingata ermgusiarsunganut kovijaujomik; âniatitauniarlunelo ikkomamut orĸsorutelingmut, Engelit ivsornaitut Saugârsûblo tækkoænne.

11 Aniangatalo iserlunga ĸongmuaromârpoĸ issoĸangitomit issoĸangitomut; innilangajungnangilallo uvlôtillugo unnuamelo, nergjutemik tâpsomalo adsingoanganik tuksiarveĸalauĸtut, attingatalo nellunaikutanganik illaliulauĸtut.

12 Tagvane ivsornaitut ĸennuêningat; tagvane Gûdib perĸojanginik okpernermiglo Jêsusemut torĸuijut.

13 Kilangmillo nippemik tussarpunga oĸautjimnik: Aglagit: Piloridlarput toĸĸungajut, Nâlekame toĸĸojut, mânnamit. Illa Anerneĸ oĸarpoĸ, merngoerserniarmatta sulijamingnit, piniarningitalo mallikpait.

*14 **Tækkogivungalo**, ahâglo nuvuja ĸaĸĸortaĸ, nuvujamelo iksivajoĸ inûb erninganik adseĸartoĸ, niaĸomine niaĸôteĸartoĸ Goldemik, kibluitemiglo ipiktomik tigumiartoĸ.

15 Engeliblo assia Tempelemit annijoĸ nippersoarmut nipliadlarpoĸ tâpsomunga nuvujab ĸânganêtomut: Annaunilerit kibluitingnut, kattersoilutillo, kattersoiviksaĸ nelliutingmat, nuname kattersoræksat pannermatta.

16 Nuvujablo ĸângane iksivajub nuna annaulerpâ kibluitiminut, nunalo kattersoiviolerpoĸ.

17 Engeletauĸ assia annigivoĸ Tempelemit ĸilangmêtomit, tâmnatauĸ kibluitelijarivoĸ ipiktoĸsoarmik.

18 Engelelo assia annigivoĸ Altâremit, tâmna nâlegaujoĸ ikkomamut nipliadlarlune ipiktoĸsoarmik kibluitilingmut oĸarpoĸ: Annaunilerit kibluitingnut ipiktoĸsoarmut, paungat (ĸelleĸsaujat) wainiggit nuname pêjarlugit, innersimangmatta.

19 Engelib tagva nuna annaulerpâ kibluitiminut pêjarlugit nunab akkerungit wainiggit egidlugillo Gûdib iptêjaiveĸottinganut ningausilingmut.

20 Iptêjaiviglo tâmna attortauvoĸ iglugasæksuit sillatænne; auksoaĸ tagva kôkpoĸ iptêjaivingmit horsit noĸilautingit tikkidlugit, Stadititut 1,600 ititut (Englisit Mailingititut 200 ititut) ĸanningitigijomik.

KAPITEL XV.

Kappianartut kingorlît 7 it. Immarbiub igalâksajaujârtub sinnâne imgertut.

NELLUNAIKUTABLO assianik tækkovunga ĸilangme angijoĸsôjomik tattamnadlartomiglo: Engelit 7 it kappianartunik

kingorlerpânik 7 nik peкartut; tamakkonunga Gûdib ningausinga nâmaksititaumangmat.

2 Tækkovungalo sorlo immarbingmik igalâksajaujârtomik ikkomamik akkulersimajomik, tâpkoalo sâlaкalauкtut nergjumik adsingoanganiglo, nellunaikutanganiglo, attingatalo nummeringanik nangerput immarbiub igalâksajaujârtub sinâne, Gûdib Harfinginik tigumiarlutik.

3 Imgerpullo Môsesib, Gûdib kivgangata imgerusinganik, Saugârsûblo imgerusinganik, oкarlutiglo: Angijoкsôvut tattamnalarmiglo piniarnitit, Nâlegaк, Gûde ajugaкangitovitôjotit; idluartôvlutiglo mikseкârtôvut apкosinitit, igvit attaniojotit ivjornaitunut.

4 Kia kuksasugviginajangilâtît, Nâlegaк, attît nertorlugo? kissivît hailigeojotôgavit. Nellojut illûnatik tuksiariartorvigi-niarmattit, akkiniarnitit nellonaersimangmatta.

*5 **Tamakkoa** kingorngatigut tækkogivunga, ahâglo Tempele, tupeк kigligiutsinertalik, кilangme mattuêrtauvoк.

6 Engelillo 7 it kappianartunik 7 nik peкartut Tempelemit annivut, attisimavlutik annorânik sâtunik ivsornaitunik кeblertanik, sagvingmikullo кetterusersimajut кetterutinik Goldinik.

7 Omajullo ipkoa sittamat illangata Engelit 7 it tunitjivigivait illuleкutinik Goldinik 7 nik, tættætunik Gûdib issoкangitomit issoкangitomut ômatsainartub ningausinganik.

8 Tempelelo iserlungmik tættælerpoк Gûdib ânanauningganut pitsartuninganullo. Tempelemullo ittertoкarungnangilaк, kappianarnerit 7 it Engelit 7 it najortangit nâmaksititauкârtinnagit.

KAPITEL XVI.

Illuleкutit 7 it Gûdib ningausinganik tættætut.

TEMPELEMILLO nippersoarmik tussarpunga oкartomik Engelinut 7 inut: Illuleкutit Gûdib ningausinganik immaggit kovijartorsigik nunamut.

2 Sivorliublo kovijartorpâ illuleкutime immanga nunamut. Kappianartoкsoarmik asserornartomik tagva ajuadlarput inuit nergjutsûb nellunaikutanganik, peкartut, adsingoanganiglo tuksiarveкartut.

*3 **Engeliblo aipangata** illuleкutime immanga kovivâ immarbingmut, tâmna aungolerpoк toккungajub aungatut; ômajomiglo anerneкartut illûnatik toккovut immâne.

*4 **Engeliblo pingajungata** illuleкutime immanga kovivâ kôngnut puilavingnullo; aungolerput tagva.

5 Immiublo Engelinga tussartara oKartoK: Nâlegak, idluartoKsôvotit tamattomane itotit, ilauKtotillo, hailigiojotit taimak erKartuigavit;
6 Ivjornaitut nellautaijoKottitillo aungit tâpkoa kovilaungmagit, aungmik immertilaurivattit, taimaititaujariaKarmatta.
7 Engelemiglo assianik Altârem.it tussarpunga oKartomik: Ahamarik Nâlegak, Gûde ajugaKangitovitôjotit, erKartuinitit miksekârtôvlutiglo idluartôvut.
*8 **Engelillo sittamangata** illulekutime immanga kovivâ seKkinermut, tâmnalo pititaulerpoK inuit ôlugit ikkomamut.
9 Inuillo ônadlarput kiaksoarmut, Gûdiblo kappianartunik tamakkoninga aulatsijub attinga mittautigivât, KaKKialingilallo tâpsominga nâleklutik.
*10 **Engelillo tellimangata** illulekutime immanga kovivâ nergjutsûb iksivautanganut. Attaniovingalo tâKtoKsôlerpoK, oKatiglo kêvait âniadlarnermut.
11 Gûdelo Kilangmêtok mittautigivât âniadlarnitik ajuadlarnitiglo pivlugit. KaKKialinginivut piniarnermingnit.
*12 **Engelillo 6ingata** illulekutime immanga kovivâ kôksoarmut Eufratemut; immersoanga tagva ipterilerpoK, apKotiksaulerKovlugo attanernut seKKiniub nuilervianit pijunut.
13 Takkovungalo Drachib Kanninganit, nergjutsûblo Kanninganit, nellautaijublo neilangaitub Kanninganit anernernik maKKojungnartunik pingasunik annijunik, narrajetun-itunik.
14 Anerniovuilo Sâtanasinut, tâpkoa tattamnartullivut, annivlutiglo attanernut nunamêtunut nunaKsoarmêtunullo illûnainut, kattersorlugit sorsungniarKovlugit, Gûdib ajugaKangitovitôjub uvloKsoangane ipsomane.
15 Ahâk, tikkiniarpunga tigliktotut. Piloridlarpok erKomaniartoK annorânelo âKiksimatidlugit, annoraerlune arvertaromanane, kangusûtigijæksanga takkojauKonnago.
16 Kattitipaillo nunab illanganut Ebrêerit taijangænnut Harmageddonemik.
*17 **Engelillo 7ingata** illulekutime immanga kovivâ sillamut. NippersoaK tagva Kilangmit pivoK iksivautaKsoarmit oKartoK: Pimajarêrpok.
18 NippersoaKarporlo, kallidlarlunelo, Kaumalaklunelo, angijomiglo nuna sajukpilâdlarpoK nelleKangitomik; nunab inuKalerninganit taimak angitigijomik nuna sajukpilâdlalauKsimangilaK.
19 Iglugasæksuillo angijut pingasuililerput, nellojullo iglogasæksoangit ochovut. Babilônelo angijoKsoaK Gûdemut issumagijauvoK immertitsomavlugo illungertornadlartub ningautsime ermgusiarsungata Wainingamik.
20 Kikkertallo illûnatik Kemmâvut, KaKKaniglo nagvârtoKangilaK.

21 Nettaĸonaĸsuille oĸumailutâlûktut maggûktut oĸumaitigijut ĸilangmit kattakput inuit aĸĸunardlugit; inuillo Gûde mittautigivât kappianartoĸsoaĸ nettaĸonartoĸsoaĸ pivlugo, kappianarninga angijovaksôngmat.

KAPITEL XVII.

Babilône anguniartoĸsoaĸ nergjutsûb 7nik niaĸoĸartub ĸângane iksivajoĸ, asserortaujorlo.

ENGELILLO 7it illuleĸuteĸartut 7nik illangata oĸariartorvigivânga oĸautivângalo: ĸait, anguniartoĸsûb immaĸsuit unnuktut ĸângine iksivajub erĸartortauninganik tækkotitsomagapkit;

2 Tâmna attanît nuname arnarniararijangat, nunablo inungit tallaput anguniarningata waininganut.

3 Anernikullo pitipânga inuĸajuitomut. Arnamiglo tækkovunga nergjutsûb aupaloriktub ĸângane iksivajomik, illûnane atteliksôjub mittautiksanik, niaĸoĸartub 7nik, nakjuĸartublo 10nik.

4 Arnarlo annorârsimajoĸ Scharlachemik, Purpuremiglo aupaloriktomik; ĸallersimajorlo Goldemik, ujarĸaniglo pivianartoĸsoarnik, sappanganiglo, ermgusiarsungmiglo Goldemik tigumiartoĸ, immalingmik maĸĸojungnartoĸsoarnik mamaitoĸsoarniglo anguniarutinginik;

5 Kaunganelo atteĸ aglaksimavoĸ: Nellonartoĸ, Babilônersoaĸ, ajortullinerit maĸĸojungnarnerillo illûnatik anânangat nuname.

6 Arnarlo tâmna tækkovara tallatoĸ ivsornaitut aunginut, Jêsusemiglo kigligiutsîjut aunginut. Takkogapkolo, angijomik tattaminiarpunga.

7 Engeliblo oĸautivânga: Suna pivlugo tattaminiarĸêt? Oĸautijomavagit arnab tâpsoma, nergjutsûblo (arnab) ĸânganêvingata, niaĸoggub 7nik, nakjuggublo 10nik nellonarniginginik.

8 Nergjut tækkojat ilauĸtoĸ itsungnaerpoĸ, ama annijomârpoĸ netteĸangitoĸsoarmit, aijomârlunelo asserortauvingmut; nunablo inungit, atteĸartut aglaksimangitunik aglangne ômanartune sillaĸsûb pigiarninganit, tattaminiaromârput, nergjut ilauĸtoĸ itsungnaertorlo tækkogunitsuk sulle ingmat.

9 Tamædja tukkinga; sillatuneĸariaĸarporle nagvârlugo: Niaĸut 7it ĸaĸĸangovut 7it, arnab iksivavingit, tâpkoalo attaniovut 7it.

10 Tellimat ochosimavut, attausek tamattomanêpok, aipâ sulle tikkingilak, tikkikunelo annikitomik pijuksaujomârpok.
11 Nergjullo ilauktok itsungnaertorlo, tamna 8ingat, 7it illangat, aivorlo asserortauvingmut.
12 Nakjullo tellimaujortut takkojatit attaniovut 10it, sulle attaniovingmik pilaungitut, attanertitulle attaniovekartitaujomârput nergjut illagællugo, nelliutub illangane.
13 Tâpkoa attautsemik issumakarkattigêkput, sôngonitiglo pitsartunitiglo pititsomârpait nergjumut.
14 Tâpkoa sorsugomârput Saugârsungmut, Saugârsûble sâlagijomârpait; nâlekanut illûnainut Nâlegaugame, attanernullo illûnainut attaniogame, kairkojaumajullo annerimajullo okpertullo tâmna illagivlugo.
15 (Engeliblo okarvigivânga: Immeksuit tækkojatit, anguniartub iksivavigijangit, tagga inugasæksuit, kattimajoksuillo, nellojullo, ingmigôlingajuniglo okausiggit.
16 Nakjuillo tellimaujortut tækkojatit nergjumêtut ômigijomârpât anguniartok, pêjarlugolo annoraertidlugo, uviningalo nerrivlugo, ikkomamullo nungutsomârpât.
17 Gûdib ômatingit aulatingmagit, issumanga nâleklugo, attautsemiglo piniarlutik issumakartidlugit, nergjumullo tunnijilutik attaniovingmingnik, Gûdib okausingit nâmaksititaukârtinnagit.
18 Arnarlo tækkojat, tagva iglugasæksuit angijut, attaniojut attanernut nunamêtunut.

KAPITEL XVIII.

Babilônib nungutauninganik.

KINGORNGAGULLO Engelemik assianik takkovunga pitsartuniliksoarmik, nunalo kaumaksartauvok tâpsoma kaumaninganut.
2 Aksororlunelo nipliavok nippersoarmut okarlune: Ochomavok, ochomavok Babilône angijoksoak, inniksauvlunelo Sâtanasinut, itterviksauvlunelo anernernut makkojungnartunut tamainut, itterviksauvlunelo tingmitjanut ivsornartunut erksinartunullo tamainut.
3 Assiniarninganut ningautsib waininganik nellojut illûnatik immermatta, attanîllo nunamêtut tâpsominga arnarnialaukput, niuverniartullo nunamêtut akluititaumavut ikligudlarninganut.
4 Nippemiglo assianik tussarpunga kilangmit, okartomik: Tâpsomangat annititse inukottikka, illangiuterkonnase, kappiasuktitauninginik.

5 Ajortulliningit tôrmatta ĸilangmut, Gûdiblo issumagivait idluitulliningit.

6 Akkiniarsiuk, sorlo akkinialaungmasse, magguertorluse pinniarninginik; ermgusiarsuk immertitsijutigijanga illipsingnik magguertorlugo ullipkitârtissiuk akkiniarlugo.

7 Ingminik nertornartiningata ikligudlarningatalo anginingatut, taimak angitigijomik immertiniarsiuk kappianartomik kiksanartomiglo. Omamigut oĸarmat: Iksivalorikpunga, attaniub nulliarivânga, uigarnioniangilanga, takkoniarnangalo kiksanartomik.

8 Tamanna pivlugo kappiagijangita uvluksame attautseme tikkidlaromârpât, toĸĸublo, kappianartublo, kângnartublo; ôtaudlarlunelo ikkomamut nungutaujomârpoĸ. Pitsartudlarmat Nâlegaĸ Gûde tâpsominga erĸartuiniartoĸ.

*9 **Attanillo** nuname tâpsominga arnarnialauĸtut ikligudlarvigilugo, ĸeaniarpât kappiaktoadlarutigivlugolo, ikkomangata iserlunga takkogamitsuk.

10 Nangeromârpullo ĸanningitangane kappiasuktitauninga erĸsigivlugo, oĸarlutiglo: Kappianarmêĸ, kappianarmêk iglugasæksuit angijut Babilône, iglugasæksuit sôngojut! Stundeme attautseme erĸartortaunît nelliutivoĸ.

11 Niuverniartullo nuname ĸeavlugolo uggoridlaromârpât, niorvgotiksanginik pissijomajoĸarungnaermat:

12 Niorvgotiksanginik Goldemik Silberemiglo, ujarĸaniglo pivianartunik, sappanganiglo, Saidemiglo, Purpuremiglo, Scharlachemiglo, sunatuinarniglo ĸejungnik Fînenik, sunatuinarniglo illuleĸutinik togânik, sunatuinarniglo illuleĸutinik ĸejungnik pivianartunik, ĸaĸĸorlerniglo, kikkiangniglo, Marmoriniglo;

13 Zinametemiglo, Timianemiglo, tippitsiariktoĸsoarmiglo, Wairauchemiglo, Wainemiglo, orĸsumiglo, sennaukamiglo, Waizeniniglo, nergjutiniglo, saukaniglo, horsiniglo, ĸamutingniglo, inuillo timinginik, inuillo tarninginik.

14 Paungaĸsuillo tarnivit ikligijangit illingnit ĸemmâsimavut; illûnatiglo mamalauĸtut ânanaudlalauĸtullo ĸemmâsimavâtit, nennisijungnaerniarlutillo tamakkoninga.

15 Tamakkoningalo niuvernialauĸtut akluitigivlugit, ĸanningitome nangeromârput, kappiasuktitauninga erĸsigivlugo, ĸeavlutiglo uggoridlaromârpât,

16 Oĸarlutiglo: Kappianarmêk, kappianarmêk, iglugasæksuit angijut, annorârsimalauĸtut Saidinik, Purpureniglo, Scharlachiniglo, ĸallersimajullo Goldinik, ujarĸaniglo pivianartunik, sappanganiglo,

17 Stundeme attautseme akluinerit tamakkoa asserorsimang-

matta. Umiaĸsuillo angajoĸângit illûnatik, inugiartoĸsuillo umiaĸsoarnêtut, kippalullo illûnatik niuverniartut immarbiksoakut, ĸanningitome nangerput;
18 Nipliadlarlutiglo, ikkomangata isserlunga tækkogamitsuk, oĸarpullo: Iglugasæksuit angijut ukkua nane adseĸarĸât?
19 Sannîllo karngautigivait niaĸomingnut, ĸeavlutiglo ogguadlarnerniglo nipliadlarput, oĸarlutiglo: Kappianarmêk, kappianermêk iglugasæksuit angijut tâpkonane illûnatik immarbingme umiaĸsoaĸartut akluitigilauĸpait niorvgotiksangit! Stundeme attautseme asserorsimangmatta.
20 Kilak ĸuviasugit tâpkoninga, illipsetauĸ Apostelit, Profêtillo ivjornaitose, illipse akkiniarutigivluse Gûdib erĸartulaungmagit.
*21 **Engelelo** sôngojoĸsoaĸ ujaraksoarmik serĸallitsiviub ujaraktangatut kiviksilarmelo immarbingmut egitsivoĸ oĸarlunelo: Taimak tagvainaĸ erinnesârdlugit Babilône iglugasæksuit angijut egitauniarput nagvârtaujungnaerniarlutik.
22 Imgertullo, harfesijartullo, nipjausijartullo, tiptulausijartullo, nippingit tussartaujungnaerniarput illipsingne; sennajôngojut sennajanginik illipsingne nagvârtoĸarungnaerniarpoĸ, kaivivîllo nippinginik tussartoĸarungnaerniarivoĸ illipsingne.
23 Nennerutiblo ĸaumaninganut ĸaumaksaijoĸarungnaerniarivoĸ illipsingne, uiksablo nulliaksablo nippingit tussartaujungnaerniarivut illipsingne. Niuvertut illipsingne angajoĸâĸsoangolaungmatta nuname, angakonipsingnut nellojut tamaita tammartitaulaungmatta.
24 Tâpkonanelo nagvârtauvuttauĸ nellautaijut ivsornaitullo aungit, illûnatiglo nuname toĸĸotaujut aungit.

KAPITEL XIX.

Saugârsûb nertortauningani̇k kattititauniarvia okpertoĸottingi̇nut pivlugo. Nergjutsûb nellautaijublo nellangaitub sâlagijauningangnik.

TAMAKKOA kingorngatigut inugiartoĸsuit nippersoanginik ĸilangme tussarpunga, oĸartunik: Hallêluja! piuliklerneĸ, nakorijaunerlo, nâlengnarnerlo, pitsartunerlo pigiligit Nâlekab Gûdipta.
2 Erĸartuiningit mikseĸârtôvlutiglo idluartôngmatta, anguniartoĸsoaĸ erĸartulaungmago, anguniarnerminut nunamik asseroilauĸtoĸ, kivgamelo aungit akkiniarutigællugit, tâmna pidlalaungmago.

3 Aipanganiglo oĸarivut: Hallêluja! iserlungallo ĸongmuatsainarpoĸ soraerane.

4 Angajoĸaunerôjullo 24it, ômajullo sittamat ipkoa pâmakterput Gûde tuksiarvigivlugo, iksivautaĸsoarme iksivajoĸ, oĸarlutiglo: Amen, Hallêluja!

5 Iksivautaĸsoarmillo nippe pivoĸ: Gûdivut nertorsiuk, tâpsomunga kivgaujose nâlektullo tamapse, mikkijullo angijullo!

6 Innugiartoĸsuillo nippingit tussarpakka, kôksûb nippingatut, kallûblo angijoĸsûb nippingatut oĸartut: Hallêluja! Gûdib ajugaĸangitovitôjub nâlegauvik pigingmago.

7 Kuviasulerta serrilutalo nâlengniarlugo; Saugârsûb kattititauvia okpertoĸottiminut nelliutingmat, nulliaksangalo ingminik âĸiksorsimavoĸ.

8 Tâmnalo nulliaksaĸ tunnitsiviovoĸ annorâĸartitauvlune ipeĸtongitomik Saidemik ânanamik. (Saidele tagva ivjornaitut idluartitauningat.)

9 Oĸarvigivângalo: Aglagit: Piloridlarput ĸairĸojaujut Saugârsûb Kommunioninganut kattititauviksangænne. Oĸarvigigivânga: Tammakkoa Gûdib oĸausingit mikseĸârtôjut.

10 Ittiganginullo pâmakterpunga tuksiarvigijomavlugo. Oĸautivângalo: Udsertorit, taimailiornæk! kivgauĸattigivarma, ĸattangutivîllo, Jêsusemik kigligiutjuteĸartut (kivgauĸattigivânga). Gûde tuksiarvigiuk. (Jêsusemigle kigligiutsineĸ tagva nellautainerub anerninga.)

*11 **Kilaglo** angmartoĸ takkovara, ahâglo horse ĸaĸĸortaĸ, tâpsomalo ĸângane iksivajoĸ nertornarnermik mikseĸârnermiglo atteĸartoĸ, idluartomik erĸartuivlunelo sorsuklunelo.

12 Ijigiglo ikkomatut ikkoalajotut-ipuk, unnuktuniglo niaĸôteĸarpoĸ niaĸomine, aglaksimajomiglo atteĸarpoĸ kialônêt ĸaujimangitanganik, nangmineĸ kissime (ĸaujimavâ).

13 Attisimavorlo annorâmik aungmut serparsarsimajomik, attingalo taijauvoĸ Gûdib oĸausinganik.

14 Sorsuktoĸutsuillo ĸilangmêtut mallikpât horsit ĸaĸĸortat ĸânginêdlutik, attisimajut Saidinik ĸaĸĸortanik ipeĸtojoĸangitunik.

15 Kanninganillo annijoĸarpoĸ saviksoarmik ipiktoĸsoarmik, nellojut unnatartaujutiksangænnik; mianeriniarpailo ajaupiamut kikkiangmut, tullerniarpâlo iptêjaivik Gûdib ajugaĸangitovitôjub illungertudlartub ningausingata waininganik pitalik.

16 Atteĸarivorlo annorâmigullo sibviamigullo aglaksimajomik, imaitomik: Attaniojoĸ attanernut illûnainut, Nâlegaujorlo nâlekanut illûnainut.

17 Engelemiglo takkovunga seĸĸinerme nangertomik; nippersoarmullo nipliadlarpoĸ tingmitjanut illûnainut ĸilaub attâgut tingijunut oĸarlune: Kaititse kattimalerluse Gûdeviksôjub nerrimârvianut;

18 Attanît angajoĸaujullo uvininginik nerrivluse, sôngojullo uvininginik, horsillo ĸânginêtullo nerĸinginik, kivgaungitullo kivgaujullo, mikkijullo angijullo illûnatik uvininginik.
19 Nergjullo imna, attanîllo nuname, sorsuktoĸutsoangillo tækkogivakka kattersorsimajut sorsugomavlutik horsib ĸângane iksivajomut sorsuktoĸutsoanginullo.
20 Nergjut tagva tigujauvoĸ, tâmnalo illagællugo nellautaijoĸ nellangaitoĸ, tâpsoma tækkoane tattamnartullidlalauĸtoĸ, tamakkonunga tammartilaungmagit nergjutsûb nellunaikutanganik tigusimajut, adsingoanganiglo tuksiarveĸalauĸtut; tâpkoa magguk ômavlutik egitauvuk ĸôrĸumut orĸsorutelingmik ikkomaĸsoalingmut.
21 Assingillo nungudlugit toĸĸotauvut saviksoarmut, horseme iksivajub ĸanninganit annijomut; tingmitjallo illûnatik nerrivut taipkoa uvininginik aĸĸeartorlutik.

KAPITEL XX.

Sâtanasib ĸellaksortauninganik. Makkinermik sivorlermik. Kristusib attaniovinganik jârine 1000ine nuname. Gogemik Magogemiglo. Erĸartuivingmik.

Engelemiglo takkogivunga ĸilangmit aĸĸartomik; tâmna pêrumik netteĸangitomut peĸarpoĸ, ĸellaumgujaĸsoarniglo aggangminut tigumiarpoĸ.
2 Drache tagva tiguvâ, ĸuglugiatoĸaĸ, tagva passiklerte Sâtanaselo, jârinelo tausendine ĸellaksorsimatipâ.
3 Netteĸangitomullo egipâ, parngnanaerpâlo naĸĸitjuserlugolo ĸângagut, nellojunik tammartitsijungnaerĸovlugo Jârit tausendit nâĸârtinnagit; tamakkoale kingorngatigut ĸellarutjârtaujariaĸarpoĸ annikitoarsungmik.
4 Iksivautaniglo takkogivunga; tâpkununga ingilerput, erĸartuinermiglo perĸojauvut. Niaĸoêrtaulauĸtullo Jêsusemik kigligiutsineĸ Gûdiblo oĸausinga pitjutigællugik, nergjumiglo adsingoanganiglônêt tuksiarveĸalaungitut, nellunaikutanganiglônêt tigusilaungitut ĸaungmikut aggangmikullo, tâpkoa tarningit tækkogivakka: tâpkoa ômarput attaniotivlutiglo Kristuse illagællugo Jârit tausendit nâvlugit.
5 Toĸĸungajulle taipkoa assingit ômartitaungilat, Jârit tausendit nâĸârtinnagit. Tamadja makkineĸ sivorleĸ.
6 Piloridlarpoĸ ivjornaitôvlunelo makkinermik sivorlermik illangiutijoĸ; taimaitomut toĸĸub aipanga pitsartuneĸangimat, Gûdemullo Kristusemullo ajoĸertuijôjomârput, attanioteĸattigilugolo Jârine tausendine.

*7 **Jârillo** tausendit nâkpatta, Sâtanase kellarudjârtaujomârpok parngnanaersortaumavingminit.

8 Aijomârlunelo nellojut tammartitsartorlugit nunaksûb terrekunginêtut sittamane, Goglo Magoglo kattitiniardlugit sorsugiartorkovlugit, siorkatitut immarbiub kiglinganêtutitut unuktigijut.

9 Nunablo naternaksoanganut pivut, ivjornaitullo sorsuktokutsoangita tangmârvingit iglugasaksuillo naglingnartut illumavait. Ikkoma tagva kattakpok Gûdemit kilangmit nunguti-dlugit.

10 Sâtanaselo tâpkoninga tammartitsijok egitauvok kôrkumut orksorutelingmik ikkomaksoalingmut, nergjutsûb nellautaijublo nellangaitub inningangnut; âniatitauniarivullo uvlôtillugo unnuamelo issokangitomit issokangitomut.

*11 **Iksivautaksoarmiglo** kakkortamik tækkogivunga, tâpsomanelo iksivajomik; tâpsoma kênanganit nunalo kilaglo kemâvuk, tâpkungnungalo inniksamik nagvârtokangilak.

12 Tokkungajullo tækkogivakka, mikkijullo angijullo, Gûdib sângane nangertut. Aglaillo makpertaulerput; aglaillo assingit makpertaulerivut, tagva ômanartut. Tokkungajullo erkartortauvut, piniarningit aglangne aglaksimajut malliklugit.

13 Immarbiublo tokkungajut illuminêtut kaipait, tâktoksûblo tokkungajut illuminêtut kaitinivait, illûnatiglo erkartortauvut piniarningit malliklugit.

14 Tokkolo tâktoksoarlo egitauvuk kôrkumut ikkomaksoalingmut. Tamædsa tokkub aipanga.

15 Neliat aglaksimanane aglangne ômanartune nagvârtaukpat, tâmna egitauvok kôrkumut ikkomaksoalingmut.

KAPITEL XXI.

Kilak nutâk, nunalo nutâk, Jerusalemiblo nutâb illinganinga, annerimajullo piloringningat okautauvut.

KILANGMIGLO nutâmik, nunamiglo nutâmik takkogivunga. Kilak sivorlek nunalo sivorlek pêrmannik, immarbiglo itsungnaerivok.

2 Uvangalo Johannese tækkovunga iglugasæksoarnik ivjornaitunik, Jerusalemik nutâmik, Gûdemit kilangmit akkartunik, âkiksorsimajunik, nulliaksatut pinnarnarsititaumajotut uiksaminut (illingavlune).

3 Tussalarmalo nippersoarmik iksivautaksoarmit, okartomik: Ahâk tagga Gûdib tupinga inungnêtok! Tâpsomalo iglomiokat-

tigiDiarpait inuкottigilaitalo; Gûdiblo nangmineк illaginiarpait, tâpkoalo Gûdiginiarpât.

4 Kugviornerillo tamaita Gûdib allarterniarpait ijinginit, toккolo itsungnaerpoк, kiksarnermiglônêt, niplianermiglônêt, ânianarnermiglônêt pijoкarungnaerniarpoк; sivorliojut itsungnaermatta.

5 Iksivautaкsoarmelo iksivajoк oкarpoк: Ahâk, tamaitaкsuit nutângortipakka. Oкarvigivângalo: Aglagit; oкautsit tamakkoa miksекârtôvlutik okpernartoкsôngmatta.

6 Oкarvigigivânga: Pimmajarêrpoк. Alfauvunga Omegauvlungalo, pigiarniovlungalo naggatauvunga. Immeruktoк immiub ômanartub puilavinganit immertitsomavara akkекangitomik.

7 Sâlaкartoк kingormgujijomârpoк tamainik, Gûdiginiarpângalo, uvangalo erneriniarpara.

8 Maggogusertulle, okpingitullo, maккojungnartullo, inuartullo, assiniartullo, angakôjullo, Gûdeungituniglo kivgartortut, sæglojullo illûnatik, tâpkoa pijaksaunerijomârtangit кôrкumêput orкsorutelingmik ikkomaкsoalingme; tamædsa toккub aipanga.

*9 **Engelillo** 7 it illuleкuttiggit 7 inik pitalingnik kappianartut kingorliksanginik illangata tikkipânga oкarvigivlunga, oкarlunelo: Kait takkotitsomagapkit arnamik ipsominga Saugârsûb nulliaksanganik.

10 Aularutivângalo annernikut кaккaкsoarmut kingiktoкsoarmut кemergotidlunga iglugasæksoarnik, Jerusalemik ivsornaitomik, кilangmit aккartunik;

11 (Jerusalem tamanna) Gûdib ânanaunersoanganik pilik, кaumaningatalo ujarak pivianarnerpâк adsigivâ, Jaspisetut кaumatigijoк.

12 Avaloкarporlo angijunik poktojunik, 12 iniglo ittertarviksoaкarpoк, ittertarviksuillo кângine 12 inik Engeleкarlune, aglaksimajuniglo atternik, tagva Israêlib кittorngangita kinguvârêngninginik.

13 Ittertarviksuit ununga sangmijut pingasôvut, ittertarviksuillo avunga sangmijut pingasôvut, ittertarviksuillo aunga sangmijut pingasôvut, ittertarviksuillo paunga sangmijut pingasôvut.

14 Iglugasæksuillo avaloкsoangit tungaveкarput 12 nik, tamakkonanelo Saugârsûb Apostelingita 12 it attingit aglaksimavut.

15 Uvamnullo oкartoк suvlolingmik Goldemik ajaupiangojârtomik tigumiarpoк, iglugasæksuit ittertarviksoangillo avaloкsoangillo ôktorniardlugit.

16 Iglugasaksuillo sittamanik terreкoкarput, takkiningillo sillingningillo adsigêkput. Iglugasæksuillo suvlolingmut ôktorpait Stadititut 12,000 ititut (Englisit Mailingititut 1,500 ititut). Takkininga, sillingningalo poktuningalo adsigêkput.

17 Avalungittauĸ ôktorivait, tallertitut igluinartitut 144ititut, inûb ôktûtinga malliklugo, Engelib attortanga.

18 Iglugasaksuillo avalungita sennamaningit Jaspiseovut, iglugasaksuillo Goldênauvut, igalâksajatut ĸaumajotut.

19 Iglugasæksuillo avalungita tungavingit ânanausititauvut, sunatuinarnik ujarĸanik pivianartoĸsoarnik piggit: Tungavik sivorleĸ Jaspisemik, aipanga Safiremik, pingajuat Kalzedônemik, sittamangat Smaragdemik,

20 Tellimangat Sardônigemik, 6ingat Sardisemik, 7ingat Krisolitemik, 8ingat Berillemik, 9ingat Topâsemik, 10ingat Krisoprasemik, 11ingat Hiazintemik, 12ingat Ametistemik.

21 Ittertarviksuillo sappangauvut 12it, ittertarviksuillo attunit sappangaĸ attauseĸ, iglugasæksuillo apĸosiningit Goldênauvut, igalâksajatut ĸaumajotut.

22 Tempelemiglo tâpkonane takkungilanga; Nâlegaĸ Gûde ajugaĸangitovitôjoĸ Saugârsuglo Tempelegingmagik.

23 Iglugasaksuillo seĸĸinermut taĸĸermullônêt ĸaumaksartaujariaĸangilat; Gûdib ânanauningata ĸaumartimmagit, Saugârsuglo ĸaumautigivât.

24 Nellojullo piulijauniartut arvertarniarput tâmna ĸaumautigællugo; nunablo attaningita ânanaunitik tagvunga pitiniarpait.

25 Ittertarviksoangillo upkuartauniatsangilat uvlôtillugo, (tagvane unnuaĸatsangimat,)

26 Nellojogasæksuillo pinnarnarningat nertornarningillo tagvunga pititauniarput.

27 Ipeĸtojut neliat taĸamunga piniatsangilaĸ, maĸĸojungnartullijorlo sæglojorlônêt; Saugârsûble aglangine ômanartune aglaksimajut kissimik itterniarput.

KAPITEL XXII.

Immermiglo napârtuniglo ômanartunik. Kaiblaijutiksanik kuksasungnartunik.

UNERTUIVORLO uvamnut kôngmik issungitomik, ômanartomik immalingmik, allikkotut ĸaumatigijomik; tâmna annivoĸ Gûdib Saugârsûblo iksivautaĸsoanganit.

2 (Iglugasaksuillo) apĸosiningita ĸerĸænne kôblo sennigingne tamangne napârtoĸalauĸpoĸ ômanartunik; tâpkoa 12 inik ingmigôlingajunik paungaĸalauĸput, taĸĸinelo tamaine nutânik paungaĸaĸattarput, napârtullo millukattangit atsuilijutiksauvut nellojunut.

3 Ominartokarungnaerivok, Gûdiblo Saugârsûblo iksivautaksoagik tâpkonanêtsomârpuk, kivgangitalo kivgartoromârpât,
4 Kênangalo tækkojomârlugo; attingalo kaunginêtsomârpok.
5 Tagvane unnuakarniangilak, kaumajutiksamiglo sekkiniublônêt kaumaninganik pijariakarnianginivut, Gûdib Nâlekab kaumaksarniarmagit, attaniotijomârpullo issokangitomit issokangitomut.
*6 **Okautivângalo:** Okautsit tamakkoa miksekârtôvlutiglo sæglojuitôvut. Gûdiblo, nellautaijut ivsornaitut Nâlegangata, Engeline tillilaukpâ, kivgaminut tækkotitserkovlugo kilamik nelliutsomârtuksanik.
7 Ahâk, mânnakassakut kainiarpunga. Piloridlarpok torkoijok okautsinik nellautaimajunik aglangne tamakkonane.
8 Uvanga tagga Johannese, tussarlugillo tækkolaukpakka tamakkoa. Tussarlugillo tækkogapkit, pâmakterpunga Engelib tamakkoninga uvamnut takkotitsijub ittiganginut tuksiarvigivlugo.
9 Okarvigivângalo: Udsertorit, taimailiornak! kivgaukattigigamga, kattangutivîllo nellautaijut, tâpkoalo okautsinik aglangnêtunik tamakkonane torkuijut (kivgaukattigivânga). Gûde tuksiarvigiuk.
10 Okarvigigivângalo: Nakkitjuserniangilattit (kaujijautailitiniangilattit) okautsit nellautaimajut aglangne tamakkonanêtut, nelliutiningat kanningmat.
11 Idluitomik piniartok idluitomik pitsainarle; ipektujorlo ipektutsainarle; idluartorle idluatsainarle, ivjornaitorlo ivjornaitsainarle!
12 Ahâk mânnakasakut kainiarpunga, akkiliutiksaralo neksarlugo, akkileriartordlugit piniarningit malliklugit.
13 Alfauvunga Omegauvlungalo, pigiarneovlungalo naggatauvunga, sivorliovlungalo kingorliovunga.
14 Piloridlarput perkojanginik nâlektut, pitsartunekarkovlugit napârtomut ômanartomut, ittertarvikullo itterkovlugit iglogasæksoarnut.
15 Sillatânêpulle kingmît, tôrngijut, ajortullijullo, inuartullo, Gûdingoaniglo kivgartortut, illûnatiglo sæglunermik ivlersijut, sæglovlutiglo pijut.
16 Uvanga Jêsuseojunga Engeliga tillilaukpara tamakkoninga kigligiutsivigiluse perkovlugo illagêktunut (illingajuksanik). Dâvidib amârivlungalo kinguvârivânga, uvloriangojunga kausiut kaumaridlartok.
17 Anernerlo nulliaksarlo okarpuk: Kait! Tamattomingalo tussartok okarle: Kait! Immeruktorlo kaile, pijomajorlo immermik ômanartomik pile akkekangitomik.
18 Kigligiutivakkale illûnaita okautsinik nellautaimajunik tussartut aglangnê tamakkonanêtunik: Tamakkoninga illakar-

titsijoĸarpat, Gûde tagva tâpsominga illaĸartitsiniarpoĸ kappia-
nartunik aglangne tamakkonane aglaksimajunik.
19 Illangaijoĸarpat oĸautsinik nellautaimajunik aglangne
tamakkonanêtunik, Gûdib tagva illangaivigijomârpâ piksanganik
aglangnit ômanartunit, iglugasaksoarnillo ivsornaitunit, aglak-
simajunillo aglangne tamakkonane.
20 Kigligiutsijoĸ tamakkoninga oĸarpoĸ: Ahamarik, mân-
nakasakut ĸainiarpunga. Amen illa, ĸailaurittôĸ Nâlegaĸ
Jêsuse!
21 Nâlegapta Jêsusib Kristusib saimaningata illagilise illû-
nase! Amen.

Testamentib nutâb naggatâ.

TAMMARNERIT AKIKSUTINGIT.

Mat.	4, 21	attuarsilerit	:	killai (kitdlai) jaivlutik.
„	12, 20	„	:	ajugaĸangitilerĸârnago.
„	12, 45	„	:	anernernik.
„	12, 50	„	:	pijomajanganik.
„	13, 13	„	:	, tukkisinatiglo.
„	13, 48	„	:	ajungitut.
„	15, 28	„	issuane:	**Panningalo stundeme tâpsomane pijungnaerpoĸ.**
„	16, 21	„	:	pingajuangne.
„	19, 24	„	:	nergjutsoaĸ.
„	22, 1	„	:	adsiujutigut.
„	22, 10	„	:	nimnioviolerpoĸ.
„	24, 8	„	:	tamædja.
„	26, 13	„	:	oĸaupapse.
„	27, 61	„	:	iksivavuk.
Marĸ.	1, 6	„	:	nergjutsûb.
„	1, 19	„	:	killai (kitdlai) jaijuk.
„	2, 4	„	:	killakpât.
„	2, 5	„	:	okperningat.
„	5, 22	„	:	pâmakterpoĸ.
„	8, 20	„	:	ĸaĸĸôjallo.
„	8, 28	„	:	Johannesconasugivâtit.
„	11, 28	„	:	taimailiorlutit.
„	12, 7	„	:	kingormgujijuksaĸ.
„	12, 36	„	:	ajunginekut.
„	13, 34	„	:	udjertortinga.
„	13, 4	„	:	ĸaĸugo.
Luk.	1, 78	„	:	nâpkiningningagut.
„	2, 6	„	:	ernivikṣanga.
„	3, 5	„	:	apĸosiningillo.
„	6, 20	„	:	ijîngminut.
„	7, 29	„	:	baptitauĸolutiglo.
„	7, 47	„	:	issumagijaujungnaerneĸarpoĸ.
„	9, 31	„	:	ânanâvaksôvlutik.
„	9, 32	„	:	angutiglo.
„	11, 9	„	:	tunnitjivioniarpose tagva.;

Luk. 11, 44 attuarsilerit: aglangnik.
„ 14, 17 „ : illûnane (â pinnago).
„ 16 „ : kapitelib ĸollânêtune: oĸâlaninganik.
„ 18, 10 „ : aipangalo.
„ 19, 3 „ : inungnullo.
„ 22, 42 „ : pijomaguvit.

Joh. 1, 21 „ : apperivâllo.
„ 2 „ : kapitelib ĸollânêtune: takkojomaningænnik.
„ 5, 19 „ : piniarungnangilaĸ.
„ 6, 41 „ : ĸaĸĸôjauvunga.
„ 7, 4 „ : tautuktaujomagune.
„ 7, 20 „ : kiovut.
„ 8, 44 „ : oĸâlavoĸ.
„ 8, 46 „ : ajornermik.
„ 10, 22 „ : uvloĸsiorviovoĸ.
„ 10, 23 „ : arvertarpoĸ.
„ 12, 14 „ : aglaksimangmat.
„ 20, 7 „ : immumajoĸ.

Ap. pin. 1, 11 attuarsilerit: ârlungavisê?
„ 5, 36 „ : pimariuterdlune.
„ 7, 4 „ : tâpsomunga.
„ 9, 4 „ : oĸautjijomik.
„ 10, 38 „ : ajungitullijartorlune.
„ 10, 48 „ : uvliviojomavlutik.
„ 14, 8 „ : inûlernerminit.
„ 17 „ : kapitelib ĸollânêtune: Tessalônikame Berêame.
„ 20, 13 „ : aularluta.
„ 21, 13 „ : Jerusaleme.
„ 21, 14 „ : pijomajanga.
„ 22, 29 „ : kiglisiniartiksangita.
„ 26, 6 „ : angernerilauĸtanginik.
„ 27, 1 „ : umiaĸtortuksaunivut.

Ausserdem wäre noch folgendes Unwichtigere in Bezug auf die Evangelien und Apostelgeschichte zu bemerken:

a.) **Im Allgemeinen:**

Durchgängig würde wol an sehr vielen Stellen statt tâva besser tagva zu gebrauchen sein, z. B. Luk. 11, 8. 24, 8. Mat. 6, 33 und oft sonst.

b.) **Accente:**

— Da das Wort nicht annûpoĸ sondern ánnúpoĸ lautet, so ist das Dehnungszeichen zu streichen z B. Mat. 20, 24. Marĸ. 10, 22. 41. u. s. w.

— Ebenso hat der Anhang arsuk richtiger ein kurzes a (nur wo es mit einem andern a zusammentrifft, wie in unârsuk ist's lang). Darum ohne Dehnungszeichen: ermgusiarsuk z. B. Mat. 20, 22. 23. 26, 27. 39. 42. Marĸ. 10, 38 39. 14, 23. 36. Luk. 22, 17. 20. 42. Joh. 18, 11 und sonst.

— Dagegen ist der Superlativanhang nerôjoĸ mit Dehnungszeichen zu schreiben, z. B. Marĸ. 12, 28 - 30. Joh. 17 Ueberschrift. Ap. pin 23, 4. 5 und sonst.

— Ferner im einzelnen lies: maggôlivlune, tagvanêtuk Mat. 27, 51. 61; tâva Mat. 21, 17. ikâĸ Mat. 7, 3. 4. u. s. w.

c.) **k und ĸ.**

Lies tâp**k**onunga Mat. 25, 14; **k**attimmavik Marĸ. 12, 35; sa**kk**unginik, sunaĸangito**k**ut, **k**ovijaumajut Luk. 11, 22. 24. 50; Nâle**k**amut Luk. 17, 5; serla**k** (oder læ**k**) Ap. pin. 14, 18.

Und alle Dualendungen mit k: ipu**k** Marĸ. 12, 42. aivu**k** Luk. 24, 13; nelia**k** Ap. pin. 1, 24. Luk. 5, 23. u. a. m.